

64 Mag
~~manus~~

Regis Camp

g
7

1940 - U.S.A. America.

Comte S. Colonna Walewski.

1940 - U.S.A. America.

" today will be yesterday - tomorrow. ff.

Digitized by the Internet Archive
in 2016

<https://archive.org/details/mercurijtrismegi00herm>

MERCURII
TRISMEGISTI

PIMANDRAS VTRAQUE
LINGVA RESTITV-
TVS,

D. FRANCISCI FLVSSATIS
CANDALLÆ IN DVSTRIA.

*Ad Maximilianum Cæsarem eius nominis
Quartum.*

*ex libris Hieronymi Marscalchij
empus ~~florus~~ florens 1622.*

BVRDIGALÆ,
Apud Simonem Millangium Burdigalensium
Typographum via Iacobea,

1574.

Cum privilegio Regis.

Coll. Mus. Soc. Sci.

ex leg. G. A. Calore

IANVS RIVIERIVS BVRDIGALENSIS

Aerarij Regij Antigraphus, In Trismegistum
D. Fran. Flusfatis Candallæ.

NVM spirat, num vivit adhuc ter Maximus Hermes:
Relligione sacer: doctrina insignis, & arte:
Niliacæ iustus moderator & arbitri oræ:
Te vivo: nostri, princeps, laus maxima seclî,
Flusfatis? Seu tu genus hoc ab origine prima
Herodum referas: quorum pars inclÿta, Reges
Frænarum domitas & iure & robore gentes.
Seu bona, quæ largo fundit fors prospera cornu,
Aeternis permixta bonis, cum corpore, spectes:
Nil tibi deest: coniuncta manent tria maxima vobis.
His annecte novas, queis fulges splendidus, artes:
Et dignos tanto sacrorum antistitæ mores.
Quos pia Relligio comitatur, & anteit, instar
Ardentis flammæ: dum recto tramite, Lynceis
Aethereis oculis peragras, cælestia, motus.
At quicumquæ, prius nulli concessa moveri,
Tentarunt sacri tractare arcana ministri,
Obsupère omnes: & centum-luminis Argi,
In loca, cœci cæci resperunt devia Talpæ.
Tu novus interpretis diuum: tu Maximus Hermes:
(Si modo Pythagoræ sint dogmata vera renati)
Mercurium nigris merisum phlegetonidos undis,
Linguentem patrij Memphitica sacra Canopi
Marte tuo, superas reuocatum mitis in auras,
Et nitidum puro reddis, sine regimine, celo.
Tuque Deum, rapidoque Deus te surripit Orco.
Clara solo spargens, & figens nomina Cælo,
Ingenij monumenta tui: quo sospite, nunquam
Cedet Romanis Aquitanica Musa Camenis.
Gallica seu Latij iungas, seu Græca Latinis
Permutet: vero fulget rediniva colore
Pagina, quæ primos imitetur, & augeat ortus.

EXTRAIT DV PRIVILEGE.

LE Roy par lettres patentes a permis a Simon Millanges imprimeur de Bourdeux, d'imprimer, ou faire imprimer & exposer en vante vn liure intitulé *Mercurij Trismegisti Pimandras vtraque lingua restitutus, D. Francisci Flusfatis Candallæ industria*. Et sont faites inhibitions & defences à tous imprimeurs & autres de ne l'imprimer, ou faire imprimer, y vendre, ne distribuer, sans le consentement dudit Millanges, pendant le temps & terme de six ans, sur peine de confiscation des liures & d'amende arbitraire, ainsi que plus a plein est contenu au priuilege sur ce donné a Paris le cinquesme iour d'Aoust, 1574.

Par le Roy,

Signé DE PUYBERAL.

IN VICTISSIMO CÆSARI
MAXIMILIANO HVIVS NOMINIS
QVARTO, FRANCISCVS FLVSSAS
CANDALLA, ROBYR ET
IMPERIVM.

IRTVTVM & clementiæ splendor,
quo tuæ sublimitatis undique præ-
fulget meritum, Sacra Maiestas, om-
nium peritorum animos excitat, in ea
potissimum studia, quibus viros illu-
stres & inclytos ad agnoscendos &
excipiendos cultura labores urgeant, quorum authorita-
te & sanctimonia apud probos & claros gratior adsit lu-
cubratiō. Nos autem licet eo nomine, pro authoris dignitate
rem expolitam, tuæ celsitudini consecrare non possimus: at-
tamen suapte natura præclarum ac generosum antiquissimæ
Episcopi τῆς Τρισημερίου Pimandram, de potentia & diuina na-
tura libellum, tot annorum millibus in expositū, pro virium
facultate perlustrandum, restituendum, & commentario
gallico propalandum, eo cōsilio duximus, ut nunc primum
tuæ celsitudini utraque lingua descriptum proponentes,
quātum tibi perpetuis vinculis astricti simus, ingenue no-
scitemus. Hūc siquidem Termaximum tua sublimitate di-
gnum reor. Vt pote qui præter eos omnes, qui hætenus de
Diuina essentia & natura differuerūt, rerum diuinarū no-
titiā assequutus est, nec solum eam, quæ priorib. tam fæ-
licis copulæ Christi cum homine paranymphis a summo Deo

reuelata est: sed etiam eam, quæ intimis ipsius Christi sequacibus cernentibus & astantibus vix agnita fuit. Quam non minus præclare descripsit, quã si a Seruatoris corporeo cõsortio a cunabulis edocētus esset. Nimirum hic vnus inter eos, qui olim diuinitus inspirati sunt, de omnipotentis dei essentia solerti admodum colloquio quãplura detegit, mundi facturam, hominis ad Dei imaginem ac similitudinem opificium, eiusdem insuper tantæ miseriæ lapsum, huius denique lapsus amplioris fælicitatis medelã, vndique Deum incorporeum, ac extra materiam sciscitandum edocet. At si exigua sirt hæc, & antiquos Diuini nutus nuncios nihilo antecellentia, aderunt quamplura, quæ a Mose, prophetis, ac quibusuis Christi patefactionem præcedentibus silentio prætermisã sunt, Mercurio huic termaximo patefacta. Qualia sunt, de Triade summa vno Deo sermo: Diuinum insuper Verbum Patris filium: ac a Patre & Verbo Spiritum ignis & spiritus Deum, prolatum, cunctorum operatorem fuisse: Verbum autem vnum hominem, Diuino nutu regenerandorum hominum ἐπέπαυ extitisse: ab hoc insuper regenerandi solo effectu salutem pendere. Cratere item Spiritu referto sacrosanctum aperit Baptisma. Corporibus officio functis ad sua munia reditum pollicetur. Precaationes demum omnipotenti Deo prolatas, per Verbum offerri iubet. Quæ præter hæc, qui ab ipso Seruatore domino educati sunt, patefacient. Licet hic non tantum Domini discipulos tempore præcesserit, verum & quoscunque prophetas, legis doctores, ac vt ab antiquis dicitur, Mosén ipsum, qui vetustissimorum scriptorum auctõr a quampluribus habetur. Qui fieri alioqui potest, hunc priorem cuncta incognita tanti momenti protulisse, quin ipsi Diuina & fa-

miliaris adfuisse bonitas? Quinetiam qui plura hunc edoceret, plus ei quam cæteris opitularetur, ac ipsi conspiraret. Recte admirandum hoc Diuinæ bonitatis opus est. Quapropter, inçlyta Maiestas, Ter maximum hunc Mercurium sublimem θεουρυσίαν propalantem, tibi principum ἀρχικῶν νοῦο & consecro, iam antea latinis literis ἀμελῶς mandatū, nunc demum interpretandum, diligētiori cura restitutum, & utraque lingua euulgatum. Ad hoc autem me impellit animus, tuæ maiestatis fretus clementia. Quandoquidem me tuæ amplitudinis obsequentiſſimum cultorem, hoc honore pro sapie quamuis immeritum decoras, auix scilicet tuæ celsitudinis Hungarorum reginæ memoria. ea namque patris mei soror extitit. Hoc itaque ab eo, qui natura tuus est, munusculum, quamuis exile, tua generositate honestas. Quæ non solum in regendis tanti imperij proceribus, magnatibus, ac populis coruscat: Verum in sacrarum literarum, disciplinarum philosophiæ quæ notione percrebrescit. Quocirca ut dignū Cæsare munus Cæsari deferam, nostri Mercurij texturā, græcis ac latinis tantū elementis cultam obtuli, nulla commentarij prolixitate adhibita, ad tantum principem spectare ratus. quo magis agnoscam iura, quibus tibi deuinctus sum, non tantum ea quæ tibi Cæsari, principum amplissimo, a cunctorum mortalium cœtu debentur: verum etiam ea quibus singulari quodam vinculo me libentem in tuæ maiestis immortalia cogis obsequia. Hac de causa gallico idiomate eandem texturam una cum commentariorum facilitate, reginæ nostræ tuæ sublimitatis filia, propediem consecrandam expectamus. Vt quæ summum Deū propria lingua percunctari cœpit, regni sibi commissi linguæ facundia, eiusdem cultum faustè peragat. Confisus nimirum

*augustæ suæ indolis elegantia, hoc fore sibi gratum opus
spero. Tua igitur, o Cæsar, inçlyta maiestas tuo clientu-
lo decus annuens, me sui obsequentissimum, humilique offi-
cio deditum sua benignitate suscipiat. Quod faxit sum-
mum illud Bonum Optimum Maximum, ac sua clementia
tibi conspirans, vires imperium & decus perpetuæ felici-
tati cõferat. e Bachabelleo castro, ad borealis poli altitudi-
nem 45 grad, longitudinem vero 18 grad, infra Burdi-
galam sito, ad 3. cal. Maias anno salutis, 1574.*

FRANCISCVS FLVSSAS

lectorī Θεοφύβω ἐν Δελφῶν.

*V*andoquidem omnium eorum que sunt, causas, a Diuinis ortum ducere constat: vniversus philosophiæ splendor apud omnes & singulos eius scopum disquirentes, vnicus fuit supremi illius Boni perquirendi conatus, nullo discrimine recte ac oblique philosophantibus: quo nihil præstantius vel potentius extat. Id utiq; vni tantum animantium se discernendum præbet, ei nimirum quod ex ipsius Boni proprio potissimam constitutionem suscipit. Quo vetus illa prisorum παρρησία, τὸ ὁμοίον, τῷ ὁμοίῳ νοήσῶν, partibus suis functa, omne genus hominum in propria munera obeunda prorsus adigat. Homini namque concinnitatem, in ijs, que a bona mente tractantur speculandis consistere citra cōtrouersiam habetur. Homo quippe animal Diuinum solum philosophandi capax, Diuina contemplatur, ac per suimet Diuinitatis spectationē supremum illud Bonum omnis potentiæ simul ac virtutis originem Deum omnium opificem & causam, peculiari & sibi destinato munere concipit: tumq; vera philosophiæ insectator est, cum philosophiæ verum & vnicum insectatur scopum. Quum autem a vero excidit & alienum inquirens, non philosophus, at φιλόδιωος, aut equidem φιλόδοξος nuncupandus est. Quocirca ne proprij instituti fungendi præcipuo tuo homini depereat occasio, præstantissimi huius Boni conceptum sub Πινδανδρæ vocabulo, illustrissimi huius Ter maximi Mercurij opera denunciatum, exhibeo. Cuius prouentu, candide Θεοφύβε, tria hæc cuius animæ ratiocinanti admodum elegantia suscipies, Dei nempe, sui, ac mundi considerandi copiam, ac horum assequendorum conatus, subtili breuiloquentia tradita. Quæ cum antiquissima, ac præter chartarum præsidium vetusta sint, ne si plerag; varia in transcribendis exemplaribus pingētium incuria, aut igno-

rantia rei suborta sint, mireris. Quantum itaq; in nobis extitit, intemeratam texture sinceritatem nec minus tuendam, quam ut par erat, sensum pro dignitate inuestigandum curauimus. Quapropter dictiones aut particulas quas a græco exemplari ad annum 1554. edito detraximus, ad oram codicis e regione contulimus: ut tibi varietatis causa nullo tædio sit obuia, harum autem dictionum nonnullas a pristina editionis indice selegimus: quas aliquando a textura deletas esse, idem indicat index: aliquas vero, accito consultorum assensu, non tantum græcarum, sed etiam orientalium linguarum (ut pote Iosephi Scaligeri, iuuenis illustrissimi, non minus doctis linguis eruditi, quam conditione & profæpia præclari, opera) per paucos pingentis errores sarcientes, transtulimus, quarum loquutiones passim a latinis alienas, cum verborum phrasi, tum hieroglyphicarum significationum vetusta frequentia, comperies. At quoniam hic Mercurij libellus philosophiam Diuino permiscet oraculo: utrique, philosophiæ nempe & diuino sermoni denunciando, cum se penumero latina vocabula desint, ab ijs qui philosophiam ac Diuina scripserunt, verba sumenda fuisse: ut quam accurate liceret authoris conceptum verbis assequeremur. Nam diuinarum rerum & philosophiæ expertes, qui linguæ latine primordia construxerunt, propriæ linguæ vocibus ignota proferre non poterant. A Græcis ideo qui & philosophiæ & religionis nullum non mouerunt lapidem, peculiaria quamplura verba commodo suscepimus, a latinis authoribus hinc inde ac ut cunq; sata. Ante nos Marcilius ficinus, vir non mediocri scientia præditus, antiquam hæc græcam versionem in latinam velut sui laboris nouale transtulit: hunc sequutus Gabriel Prateolus, in nostrum Gallorum idioma conuertit, nulla interpretandæ rei sollicitudine ducti, ac eapropter ab authoris sententia subinde diuagantes. Et licet Aegiptium non constet exemplar: Græcum tamen huius Pimandræ a peritissimo quopiam antiquo translatum esse liquet, cum dictionis venustate, tum admiranda verborum ἐμφάσει, in enunciandis tantæ philosophiæ secretis. Ficinus namq; hunc latino donans, sua liminari, qua via de Græca versione intellexerit, silentio prætermittit. Id vnum tamen effundit, Mercurium nempe literis Aegiptijs primum edidisse, eundemq; græcæ linguæ peritum, translato volumine Aegiptiorum mysteria Græcis communicasse. Quod habuisse videretur a religioso quodam Leonardo Pistoriensi, qui tra-

Etatum hunc, cui de Potestate & sapientia Dei nomen indidit, prior in Florentiã e Macedonia detulit, & manib. principis Cosma Medicis cõmisit. Cuius praecepto Ficinus in latinum tanquam a mecenate suscipiens, & suae culture noualia persoluēs, trãstulit. obiter quidem. transferendum enim non interpretandum volumẽ pluribus passim variatis necnon omiſſis aggressus est, quae omiſſa hac stellula * & hac virgula recta \ conclusa reperies. Non arbitror equidem Ficinum temere græcam versionem eidem Mercurio ascripsisse. Quocirca non immerito praesagiendum fuit, peritum quendam græcam editio nem constituisse. Quod secus Apuleio in traducendo volumine de voluntate Dei ab eodem Mercurio contigit. Is namq; aliqua vulgo prodidit, quae Mercurium nostrum idololatriae contagio (quamuis a se remotissimo) impie affecerunt, abrogato exemplari græco, ne (ut putatur) pateat illius in hunc patratum scelus. Homo namq; ἀμύσος, ac innumeris scelerib. obsitus legitur Apuleius. Quare non erit mirum tanti viri nomen, huius rixæ p̄s conatu impugnari. Quin proinde iustum censemus, fœdatum libellum (exemplaris græci redemptionẽ præstolantes) inter hæc omitti: ut quae citra labem ab hoc Diuino philosopho suscepimus, tibi vigili θεοφύλαξ ac pio lectori, augustum quidem opus, licet non pro sui dignitate cultum exhibeamus, temporis quidem lapsu vitio maculatum, sed pro conatu restitutum ac elucidatũ: ut Dei, tui, mundiq; noscendi copiam fauste perhibens, infima intelligentiæ Diuina nocua coerceat, & suprema sola mente concipienda, tuae speculationi coniuncta perpetuo foueat. De Mercurij vero ter maximi conditione & tempore plura narrantur: ac inter antiquos de hoc antiquissimo loquentes, non citra cõtrouersiam. Recetiorum vero Ioannes Functius chronologia sua Mercuriũ testatur floruisse, annis 21 ante legem Mosi datam in deserto, anno exitus israelis ab Aegypto. Quod etiam difficulter constabit. Nam apud antiquos receptum est, Mercurium hunc ideo Termaximũ nuncupari, quod iuxta vetustos Aegiptiorũ mores, a maximo philosopho in sacerdotiũ vocaretur, a maximo vero sacerdote in regem accitus esset. Vnde ter maximum illum dici, philosophum, sacerdotem, ac regem receptũ est, ac proinde in Aegiptios imperium obtinuisse cõstat: & apud eos literarum seu scripturae primordia comperisse. Antiquarum autem rerum scrutatores, plures inquit fuisse Mercurios, nec quis horum Trismegistus fuerit, satis constat. Hunc tamen a Cælo &

Cap. 10.
sect. 5.

Saturno progenitū propria testantur scripta, ac Aegyptijs $\Theta\omega\delta$ nuncupatū, quod nomen filio T at græcum pater scribens, inuariatis præcipuis literis transtulisse patet, sui nominis monimentum posteris inculcans, veram dictionem græcam $\epsilon\pi\upsilon\lambda\omega$, quæ Mercurium Latinis sonat, data opera præteriens, ne ab eo inchoatū nomen, a futura progenie deleteretur. Quod non parum indicat Mercurium sui ipsius græcum fuisse interpretem. Alius namq; Græcus Mercurij veram denominationem $\epsilon\pi\upsilon\lambda\omega$, ægre silentio prætermisisset: ut filio T at, patris ægyptiacam vocem $\Theta\omega\delta$ conferret: quæ quidem ab ipso Mercurio sumens originem, in futuras progenies graderetur. Quocirca non temere in tanta scribentium controuersia, Mercurius hic Trismegistus, aliorum Mercuriorū progenitor aut saltem secundus fuisse videretur, cum is ipse non a Mercurio, sed a Cælo & Saturno se genitum fateatur. Nam hac lege satius illi congruerent, quæ de tanto connumerantur homine. Literarum enim auctor esse non poterat,

Act. 7. c.

quin Moysi tempora præcederet. Moysen nãq; a cunabulis omni Aegyptiorū doctrina, scriptura sacra testatur imbutum, quod absq; literis fuisse difficile creditur. Nec insuper Aegyptiorum imperium consequi, post Pharaones, ac alia plerag; nomina, quibus, qui de ipso narant sibi congregiuntur. Præterea cū ante & post Moysen alij Aegyptijs imperantes historijs enumerati sint, Trismegistum antea regnū tenuisse necessarium appareret. Nō enim alias esset Mercurius Saturni filius, qualem se 10 cap. profitetur: nam floruit Saturnus Sarug atau Abraham temporibus. Quare circa tēpora Abraham illum floruisse putaremus. Inter quæ tam varijs fluctibus æstuantia præ vetustate rei, antiqui illius græci Suidæ scriptis consultis quæ de Mercurij tempore dixerit narrabimus. Ait namq; Suidas, Mercurium Trismegistum sapientem Aegyptium floruisse ante Pharaonem. Pharaonem autem fatur idem, illum fuisse Aegypti regem, qui sequentibus nomen indidit. Quare si primum Pharaonem præcesserit, non citra horum trium patriarcharum tempora fuisse constat, cum Abraham, Iacob aut Israelis tempore iam adessent regno Pharaones, hæc sagaci lectori a nobis collecta discutienda relinquimus. Quocirca Christiane lector, quoquo se vertat Termaximi illius status aut conditionis negotium, ys quæ de ipsius dicuntur tempore, disciplinam ab ipso traditam antepone: ac Mercurium suscipe, non modo itaquam philosophum prophetã, verum & philosophum euan-

gelista nomen promeritum. hic namq; gratiam præcipuis effectibus nunciatis homini propalavit, & huius salutem, a Dei filio uno homine regenerandis hominibus dato, pendere primus aperuit. Exponendum autem volumen utrisq; græcis ac latinis e regione constitutis curauimus characteribus, distinctiones sectionum ad interiorem exemplaris oram numeris designantes, quas quidem commentarijs gallicis scribendis obseruauimus. Aequi igitur boniq; consule & laborj nostro indulge.

Εἰς Ἑρμοῦ τῆς Τεισμεγίστου Ποιμένου βιβλίου
Στέφανος ὁ Μανιαλδός.

Ἐνθάδε οὐχ ἕξεις φοίβου χρησιμῆτος ὠδῶν·
 Ἡ βίβλος εἰ καίλω οὐ κατέχει σοφίῳ.
 Ἀλλ' Ἑρμοῦ μεγάλου ἕξεις παναληθεῖα φωνῶν,
 Καὶ μεγάλιο θεοῦ ῥήματα θεσπέσια.
 Εἰ σοφὸς εἶ, βίβλον λάβε εἰς χέρας, εἰ δέ γε νῆϊς
 Εἴ μουσῶν, βίβλον κ' λάβε εἰς παλάμας.
 Νῦν πάντεσι βῆτος λόγος Ἑρμοῦ, ὃς πρὶν ἀμαυρῆς
 Ο Φ Λ Ο Υ Σ Σ Α Σ ζῶφρον τὸ σκότος ἐσκέδασεν.

Mar. Monerius.

Hoc Græcæ nocuit sophiæ, quòd pallia, peræ,
 Centones, baculi, mendicæ opprobria dextra,
 Et genus id sordens vitam infamarit egestas,
 Cæterà Principibus quæ fortunatior esset.
 Ecce uni coïere simul Princépsque, Sophúsque:
 Pól Superi, credo, baculis Diademata mutant.

IN MERCVRII PIMANDRAM D.
Francisci Fluffatis Candallæ viri nobilissimi industria re-
stitutum, & Commentarijs doctissimis locupleta-
tum, Steph. Manialdus medicus
Burdigalensis.

*Plurima veridico secreta ex ore profudit
Doctorem veterum gloria Mercurius:
Quæ tenebris densis cæca & caligine mersa,
Nulli nota prius, delituere diu.
Gentis Aquitanæ ornamentum & gloria tandem
Franciscus Fluffas, nobiliumq; decus,
E tenebris tantis tam clarum extollere lumen
Aggreditur primus, primus & assequitur.
Mercurij Graij fuerant quæ trunca, resarcit:
Peruia cuiq; facit quæ salebrosa prius.
Illius abstrusos sensus, occultaq; dicta
Incepit patrijs irradiare sonis.
Quæ doctis doctæ & succinctè scripserat Hermes,
Exornat multis amplificatq; modis.
Quæq; prius docti non cognouere, repulsis
Nunc tenebris, rudibus sunt manifesta satis.
Non audita prius cognoscit dogmata doctus,
Philosophus veram repperit hic sophiam.
Pythagoras quicquid fertur dixisse tacendo,
Quicquid & eximium turba Cleanthis habet.
Socratico quicquid manauit ab ordine rarum,
Quod Plato, quod magnus scripsit Aristoteles.
Sanctorumq; etiam mysteria maxima patrum,
Hic inclusa latent, hicq; reclusa patent.
Haurit & hinc simplex etiam documenta popellus,
Et multa hic discit fœmina quæq; rudis.
Omnibus istud opus conscriptum est, turba sophorum
Hoc legat, hoc etiam rustica turba legat.
Franciscus Fluffas tam mira hoc arte poluit,
Prodesse ut cunctis atq; placere queat.*

MERCVRII TRISMEGISTI

PIMANDRAS.

CAPUT PRIMUM.

M eorum quæ sunt, aliquando speculatio
mihi contingeret, & intellectus meus subli-
mia peteret, sopitis penitus corporeis meis
sensibus: velut ijs qui somno premuntur eue-
nit, satietate pastus, aut defatigatione corpo-
ris: videbar mihi intueri immensum aliquem
mensura indefinita, qui me nomine vocans aiebat: quid audi-
re & videre cupis? quid discere & noscere sentis? Tum ego, Tu
quidem quis es? ² Ego enim, ait, sum Pimandras, mens eius qui
per se est. Video quid aues: ac tibi vbiuis adsum. ³ Aio ego, ea
quæ sunt ediscere volo, & horum naturam considerare, Deumque
cognoscere. quomodo, inquam, audire præopto? Mihi rursus
ait. Habe mente tua quæcumque discere cupis, & ego te erudiã.
Sic effatus formam transtulit, ac illico cuncta concepì temporis
articulo. ⁴ Tunc cerno indefinitum spectaculum, omnia quidem
lumen effecta, suaue ac hilare, quod amaui aspectans. Et pau-
lo post tenebræ deorsum ferebantur, partim trepidandæ ac tri-
stes effectæ, tortuose terminatæ: vt imaginarer me vidisse com-
mutatas tenebras in humidam quandam naturam, ultra quam dici
potest agitã, & velut ab igne fumum euomere, ac sonum aliquem
edere inenunciabilem & lugubrem. Sub hæc vox ex ipsa inarticu-
lata sic emittebatur, vt suspicarer vocem esse luminis. ⁵ Ex lumine
autem quid? Verbum sanctum naturæ superstabat, & ignis purus exili-
uit ex humida natura in sublime sursum: laevis enim erat & acu-
tus, simul ac efficax. Aer autem agilis existens consequeretur spiri-
tum, dum ascenderet ad ignem usque; a terra & aqua, * vt crederetur
ab ipso pendere |. Terra quidem & aqua manserunt in seipsa
commista, ita vt non videretur præ aqua. Hæc autem moue-
bantur a verbo spirituali, quod super ea ferebatur, ad audi-
tum. ⁶ Mihi autem Pimandras, Considerasti, ait, visionem
hanc, ac quid sibi velit? & noscam inquam ego. Lumen

ΕΡΜΟΥ ΤΟΥ ΤΡΙΣΜΕΓΙΣΤΟΥ
ΠΟΙΜΑΝΔΡΗΣ.

1 **Ε**ΝΝΟΙΑΣ μοί ποτέ γενομένης περὶ τῶν ὄντων, καὶ μετ' ἐπειθείσης μοι τῆς θενοίας, σφόδρα καταχευθεῖσάν μου τῶν σωματικῶν αἰσθήσεων, ὡσπερ οἱ ἐν ὑπνῷ βεβαρημένοι ἐκ κόρου ξοφῆς, ἢ ἐκ κόπου σώματος, ἔδοξα τίνα ὑπερμεγέθη μέτρα ἀπειροεῖσω τυχεῖσθαι, καλεῖν τὸ ὄνομα, καὶ λέγοντά μοι, τί βέλει ἀκοῦσαι καὶ θεάσασθαι, καὶ νοήσας μαθεῖν καὶ γινῶναι. 2 Φημὶ ἐγὼ, σὺ γὰρ τίς εἶ; 2 Ἐγὼ μὲν, φησὶν, εἰμὶ ὁ Ποιμάνδρης, ὁ τῆς ἀσθεντίας νοῦς, οἶδα δὲ βέλει. καὶ πῶς εἰμι σοι πανταχοῦ. 3 Φημὶ ἐγὼ, μαθεῖν θέλω τὰ ὄντα, καὶ νοῆσαι τῶν ζῴτων φύσιν, καὶ γινῶναι τὸν θεόν. πῶς, ἔφω, ἀκοῦσαι βούλομαι; Φησὶν ἡ ἐμοὶ πάλιν, ἔχε νῶ σὺ ὅσα θέλεις μαθεῖν, καὶ γὰρ σε διδάξω. ἔτος ἡ ἐμὲ εἰπὼν, ἡλλάγη τῇ ἰδέᾳ, καὶ ἐυθέως πάντα μοι λῶσικτο ῥοπή. 4 Καὶ ὁρᾷ θεῶν ἀόριστον. φῶς δ' ἐπάντα γεγεννημένα ἡδῖόν τε καὶ ἰλαρόν. καὶ ἡράδην ἰδὼν, καὶ μετ' ὀλίγον σκότος καταφερές λῶ, ἐν μέρει γεγενημένον φοβερόν τε καὶ συγνόν, σκολιῶς ἡ πεπερασμένον. ὡς εἰκάσαι ἡ πεπερ- με εἰδὼτα μετὰ βαλλόμενον τὸ σκότος εἰς ὑγρὰν τίνα φύσιν, ἀφάτως εαμῆ- τεταραζμένω, καὶ καπνὸν ἀποδιδῶσαν ὡς ἀπὸ πυρός, καὶ τίνα ἡχον νον. ἀποτελεῖσθαι ἀνεκλέλιθον γῶδη. εἶτα βοή ἐξ αὐτῆς ἀσυνάρθρων ἐξεπέμπετο, ὡς εἰκάσαι φωνῶν φωτός. 5 Ἐκ δὲ φωτός τί. λόγος ἀγχιος ἐπέβη τῇ φύσει, καὶ πῦρ ἀκρατὸν ἐξεπήδησεν ἐκ τῆς ὑγρᾶς φύσεως ἀνω εἰς ὑψος. κοῦφον δ' ἐλῶ καὶ ὄξυ, δρασικόν τε ἄμψ. καὶ ὁ ἀήρ ἐλαφρὸς ὢν, ἠποκλάθησε τὰ πνεύματα, ἀναβαίνοντος αὐτοῦ μέχρι τῆς πυρὸς ἀπὸ γῆς καὶ ὕδατος, ὡς δοκεῖν κρέμασθαι αὐτὸν ἀπ' αὐτῆ. γῆ δ' ἐκαὶ ὕδωρ ἔμενε κατ' ἑαυτὰ συμμεμυγμένα, ὡς μὴ θεωρεῖσθαι ἀπὸ τῆς ὕδατος. κινούμενα δ' ἐλῶ, διὰ τὸν ἐπιφερόμενον πινύμετικὸν λόγον εἰς ἀκωλύ. 6 Ὅ δ' ἐ Ποιμάνδρης ἐμοὶ, ἐνόησας, φησὶν, τῶν θεῶν ταύτων, ὅτι καὶ βέλεται; Καὶ γινώσκωμαι, ἔφω, ἐγὼ. Τὸ φάσ

illud, ait, ego mens Deus tuus sum, qui sum ante naturā humidam, quæ ex tenebris eluxit. Quod autē ex mente lucidū verbum, Dei filius est. Quid ergo? inquā. Sic nosce. Quod in te videt, & audit, verbum domini: mens autē, Pater Deus. Nō etenim seiunguntur a se inuicem: vnitas nāq; horum est vita. ⁷ Gratias tibi ago, inquā ego. Attamen cōsidera lumē & hoc cognosce. Hæc loquutus, multo tēpore ex aduerso me fixus aspexit, ita vt eius tremere figurā. Abnuente autē eo, speculor in mē te mea lumen in virib. innumeris existens, & mundū indefinitum effectum, ac obsessum esse ignē virtute maxima, & statum tenuisse coactum. Hæc autem ego percipiens animaduerti ob Pimandræ verba. ⁸ In meo autē stupore existenti ait mihi denuo. Vidisti in mente tua exemplarem speciē antiquiorē principio interminato? Hæc mihi Pimandras. Ego inquā. Naturæ elementa vnde prodierunt? Rursus ille ad hæc. Ex voluntate Dei, quæ assumens verbū, & videns pulchrum mundū imitata est, mundū construens per sui ipsius elemēta & germina nuda. ⁹ Mens autē deus ambisexus existens vita & lumen, vt auctor peperit Verbo alteram mentem opificem, quæ Deus ignis & spiritus existens construxit dispensatores quosdam septē, in circulis cōplectentes mundum sensibilem, & dispensatio ipso fatū nuncupatur. ¹⁰ Profilijt mox a deorsum ruentib. elementis Dei, Verbum Dei, ad purū naturæ artificium, & coniunctū est opifici Menti. Coessentialia nāque erat. Et dimissa sunt sine ratione deorsum vergentia Naturæ principia, vt sint materia sola. ¹¹ Opifex autē mens vna cū Verbo cōplectens circulos & rotans stridore impetus, versauit sua ipsius opificia, & permisit volui a principio indefinito ad infinitū finem. Inde nāq; incipit vbi desinit. Horū autē circūlatio, vt menti placuit, ex deorsum cadentib. elementis animantia cōflauit ratione destituta. non enim rationē eis cōcessit. Aer volatilia protulit, aqua nautantia. Discreta sunt autē abinuicē terra & aqua quatenū mens voluit & produxit a se, quæ habebat animalia, quadrupedia, reptilia, beluas, fera, ac cicura. ¹² Pater autē oīum mēs vita & lumē existēs, hominē sibi similit enixa est, quē pprij partus instar amauit. Valde pulcher em̄ erat, patris imaginē habens. vere ete-

ἐκεῖνο, ἔφη, ἐγὼ, νοῦς ὁ σὸς θεός, ὁ παρ' φύσεως ὑγραστῆς ἐκ σπό-
 τους φανείσης. ὁ δὲ ἐκ νοῦς φωτεινὸς λόγος, υἱὸς θεῆ. Τί οὖν; φη-
 μί. Οὐτῷ γὰρ. τὸ ἐν σοὶ βλέπον καὶ ἀκούον, λόγος κυρίου. ὁ δὲ
 νοῦς, πατὴρ θεός. 8 καὶ γὰρ διέστανται ἀπὸ ἀλλήλων. ἔνωσις γὰρ τού-
 7 των ἐστὶν ἡ ζωὴ. 7 Εὐχαριστῶ σοι, ἔφην ἐγὼ. ἀλλὰ δὴ νόει τὸ
 φῶς, καὶ γὰρ εἰζετέτο. Εἰπόντος ταῦτα, ὅτι πλείονα χρόνον ἀν-
 τώπησέ μοι, ὡς με τρέμειν ἄνω τῶν ἰδέων. ἀνανεύσαντος δὲ,
 θεωρῶ ἐν τῷ νοί μου, τὸ φῶς ἐν δυνάμεσιν ἀναειδημίτοις ὄν, καὶ
 κόσμον ἀπερίοριστον γενημένον, καὶ περιέχον τὸ πῦρ δυνά-
 8 μει μεγίστη, καὶ σάσιν ἐχηκέναι κρατούμενον. Ταῦτα δὲ ἐγὼ διε-
 νοήθην ὁρᾶν διὰ τὸν τῆ Ποιμάνδρου λόγον. 8 Ὡς δὲ ἐν ἐκπλή-
 ξει μου ὄντος, φησὶ πάλιν ἐμοί, εἶδες ἐν τῷ νῶ τὸ ἀρχέτυπον
 εἶδος τὸ παρὰ τὸν ἀρχετύπον τῆς ἀρχῆς τῆς ἀπεράντου. Ταῦτα ὁ Ποιμάν-
 9 δρου ἐμοί. Τὰ οὖν, ἐγὼ φημι, σοιχεῖα τῆς φύσεως, πόθεν ὑπέ-
 στη. Πάλιν ἐκεῖνος παρὰ ταῦτα. ἐκ βουλῆς θεοῦ, ἥτις λαβοῦσα
 τὸν λόγον, καὶ ἰδοῦσα τὸν καλὸν κόσμον, ἐμμήσατο κοσμοποι-
 9 δεῖσα διὰ τῶν ἑαυτῆς σοιχείων καὶ γεννημάτων τῶν ψυχῶν. 9 Ὁ δὲ τῶν
 νοῦς ὁ θεὸς ἀρρηνοθήλυς ὢν, ζωὴ καὶ φῶς ὑπάρχων, ἀπεκύησε λό-
 γον ἕτερον νοῦν δημιουργόν, ὃς θεὸς τῆ πύρρος καὶ πνεύματος ὢν,
 ἐδημιούργησε διοικητὰς τινὰς ἐσθλὰ ἐν κύκλοις περιέχοντας
 τὸν ἀσθητὸν κόσμον. καὶ ἡ διοίκησις αὐτῶν, εἰμαρμένη καλεῖ-
 10 ται. 10 Ἐπήδησεν ἐνδοῦς ἐκ τῶν κατωφερῶν σοιχείων τῆ θεοῦ, ὁ
 τῆ θεοῦ λόγος, εἰς τὸ καθαρὸν τῆς φύσεως δημιούργημα, καὶ ἠλώθη
 τῷ δημιουργῷ νῶ. ὁμοῦσις γὰρ ἦν. καὶ κατελείφθη τὰ ἄλλα
 11 τὰ κατωφερῆ τῆς φύσεως σοιχεῖα, ὡς εἶναι ὑπὸ μόνου. 11 Ὁ δὲ
 δημιουργὸς νοῦς σὺν τῷ λόγῳ, ὁ περιέχων τοὺς κύκλους, καὶ
 δινῶν ῥοίζῳ, ἔσπευε τὰ ἑαυτῆ δημιούργηματα, καὶ εἰάσε στρέφε-
 σθαι ἀπὸ ἀρχῆς ἀόριστου εἰς ἀπέραντον τέλος. ἀρχεται γὰρ οὗ
 λήγῃ. ἡ δὲ τούτων περὶ φεῶν, καθὼς θέλει ὁ νοῦς, καὶ ἐκ τῶν
 κατωφερῶν σοιχείων ζῶα ἠνέκεν ἄλλα. οὐ γὰρ ἐπέχε τὸν λόγον.
 αἶψα δὲ πετεινὰ ἠνέκεν, καὶ τὸ ὕδωρ νηκτά. διεσκέχθη δὲ
 ἀπὸ ἀλλήλων, ἡ τε γῆ καὶ τὸ ὕδωρ, καθὼς ἠδέλησεν ὁ νοῦς.
 καὶ ἐξήνεγκεν ἀπὸ αὐτῆς, ἃ εἶχε ζῶα τετραπόδα, ἔρπετα,
 12 θηρία, ἄγρια, καὶ ἡμερα. 12 Ὁ δὲ πάντων πατὴρ, ὁ νοῦς ὢν ζωὴ
 καὶ φῶς, ἀπεκύησεν ἀσθητὸν ἀπὸ ἴσον, οὐ κείσθη ὡς ἰδίου
 τόκου. περικαλλῆς γὰρ, τῶν τῆ πατρὸς εἰκόνα ἔχων. ὅτι ὡς γὰρ

nim propriam formam Deus amauit, concessitque ei sui ipsius
 omnia opera. ¹³ Cum autem considerasset in patre artificis
 constructionem, Ipse quoque operari voluit. Et relictus est
 a patre natus in opificiali globo, habens omnē facultatem co-
 gnoscendi fratrum operationes. Qui quidē amauerūt eum, vnus
 quisq; autē participem fecit eū proprii muneris. Et hauriens
 horū essentiā, ac assumpta eorū natura, voluit prūpere circulo-
 rū ambitū, ac imminentis igni potentiā opprimere. ¹⁴ Inde qui
 omnem potestatem mortaliū animantiū ac irrationalium mūdi
 habet, per harmoniā emerfit cōfracta potētia, & patefecit de-
 orsum latæ naturæ pulchrā Dei figuram. Quem intuens pul-
 chritudinis insatiabilis, omnē effectum gubernatorū in seipso
 habentē & Dei figuram, risit amore. Nimirum quia speciē pul-
 cherrimæ hominis formæ in aqua vidisset, ac vmbra in terra.
 Ipse autē videns figuram sibi similit̄ existentem in aqua, valde
 amauit eā, voluitq; ibi degere, & vna cū voluntate prolatus ef-
 fectus est: incoluitq; irrationalem formā. ¹⁵ Natura id quod a-
 mabat amplexa, tota se implicuit & coierunt: * sese nāq; dilige-
 bāt. Qua de re præter omnia, que super terrā animalia, duplex
 est homo, mortalis quidē causā corporis, immortalis autē pro-
 pter essentialē hominē: immortalis autem existēs, & omniū
 potestatem habens, mortalia patitur esse subdita fato. superior
 itaq; existens harmonia, per harmoniā fit seruus. Ambisexus
 vero, ab ambisexo patre, & insomnis, ab insomni domatur. ¹⁶ Et
 post hæc mens mea quid. * nā & ego ipse cupio sermonē. Pi-
 mandras vero dixit, Hoc est penetrabile mysteriū ad hanc vsque
 diē. Natura nāq; se permiscens homini miraculū edidit quā
 admirabile. Nā habens ipse harmoniæ horū septē naturam, vt
 tibi dixi, a Patre & Spiritu, non stetit natura: ast illico septē eni-
 xa est homines, iuxta naturas septē dispēsatorum masculofoe-
 mineas ac elatas. Quid præter hæc o Pimādra? In magnā enim
 cupidinem nunc prouehor, & opto audire, ne excurras. Et Pi-
 mandras ait. Sed sileo nondum enim tibi compleui primum
 sermonem. Ecce sileo, inquam ego. Facta est itaque horum
 septem generatio, vt dixi, hoc ordine. ¹⁷ Foeminea erat terra,
 Aqua autem falax. Ea enim ab igne maturitatem, ab aere vero

13 κὴ ὁ θεὸς ἠεράθη τῆς ἰδίας μορφῆς. καὶ παρέδωκε τὰ ἑαυτῶ πάντα δημιουργήματα. ¹³ Καὶ κατενοήσας δὲ τὴν τῆ δημιουργοῦ κτίσιν ἐν πατρὶ, ἠβελήθη καὶ ἄλλος δημιουργεῖν. καὶ συνεχωρήθη ἄπο τῆ πατρὸς γενόμενος ἐν τῇ δημιουργικῇ σφαιρᾷ. † ἔχων τὴν πᾶσαν † ἐξ ὧν ἐξουσίαν † κατενοήσας τ' ἀδελφῶν τὰ δημιουργήματα. οἱ δὲ ἠερά- † κατε-
 14 θησαν αὐτῶ. ἕκαστος δὲ μετεδίδου τῆς ἰδίας τάξεως. καὶ κατεμα- νόησε θῶν τὴν πύτων οὐσίαν, καὶ μετὰ λαβῶν τῆς ἑαυτῶν φύσεως, ἠβε- τῶ ἀδε
 λήθη ἀναρρήξαι τὴν περιφέρειαν τ' κύκλων, καὶ τὸ κράτος τῶ βπι- λφῶ.
 14 κειμένου βπι τῶ πυρὸς † κατανοήσας. ¹⁴ Καὶ ὁ τῶ τ' θνητῶν κόσμου † κατα ζῶων καὶ τ' ἀλόγων ἔχων πᾶσαν ἐξουσίαν, δια τῆς ἀρμονίας παρέκ- νοήσας. φεν ἀναρρήξας τὸ κράτος, καὶ ἔδειξε † τῇ κατωφερεῖ φύσει τὴν κα- † τὴν
 λλῶ τῶ θεοῦ μορφήν. ὃν ἰδοῦσα ἀκόρεσον κάλλος πᾶσαν ἐνέργησαν ἐν κατω-
 ἑαυτῶ ἔχοντα τῶν διοικηθῶρων, τὴν τε μορφῶν τῶ θεῶ, ἐμειδία- φερῆ
 σεν ἐράδι, αἰτε τῆς καλλίστης μορφῆς τῶ ἀφ' ἑαυτοῦ τὸ εἶδος, ἐν τῶ φύσιν.
 ὕδατι ἰδῶσα, καὶ τὸ σίαισμα βπι τῆς γῆς. ὁ δὲ ἰδῶν τὴν ὁ μῖαν αὐτῶ
 μορφήν ἐν ἑαυτῶ οὔσαν ἐν τῶ ὕδατι, ἐφίλησε, καὶ ἠβελήθη τ' αὐτῶ οικεῖν. † αὐτῶ
 15 ἀμα δὲ τῇ βελῇ ἐγένετο ἐνέργησα. καὶ οἶκισε τὴν ἀλογον μορφήν. ¹⁵ Ἡ δὲ φύσις λαβοῦσα τὸν ἐσφῶμνον, περιπλάκη ὅλη, καὶ ἐμίγησαν. ἐσφῶ-
 μνοι γδ ἦσαν. καὶ δια τῶ το παρῶ πάντα τὰ βπι γῆς ζῶα, διπλοῦς ἐσιν ὁ ἀνθρωπος, θνητὸς μὲν δια τὸ σῶμα, ἀθάνατος δὲ δια τὸν οὐσιώδη ἀνθρωπον. ἀθάνατος γδ ὦν, καὶ πάντων τὴν ἐξουσίαν ἔ-
 χων, τὰ θνητὰ πάχει ὑπεκείμενα τῇ εἰμαρμένῃ ὑπεράνω οὔν ὦν τῆς ἀρμονίας, ἐναρμόνιος γέγονε δούλος. ἀρρενοθήλυς δὲ ὦν, ἐξ ἀρρενο-
 16 θήλυος ὦν πατρὸς, καὶ αὐπνος ἄπο αὐπνου κατετίται. ¹⁶ Καὶ μετὰ ταῦτα † ὦ νοῦς ἐμός. καὶ ἄλλος γδ ἐρά τῶ λόγου. Ὁ δὲ Ποιμῆν- † νοῦς ὁ
 θρης εἶπε, Τοῦτό ἐσι τὸ κεκρυμμένον μυσῆλιον μέχρι τῆς δε τῆς ἠ μέρας. ἠ γδ φύσις βπιμυγεῖσα τῶ ἀνθρῶ πω, λω' ἐπέ τι θαῦμα θαμ-
 μαισιώτατον. ἔχοίος γδ αὐτῶ τῆς ἀρμονίας τῶν ἐπῶ τὴν φύσιν, οὐ ἔφλω σοι. ἐκ πατρὸς, καὶ πνεύματος, σὺν ἀνέμενεν ἠ φύσις, ἀλλ' εὐθὺς ἀπεκύνου ἐπῶ ἀνθρῶποις, φρὸς τὰς φύσεις τῶν ἐπῶ διοικηθῶρον ἀρρενοθήλυας, καὶ μεταστάσις. Καὶ μετὰ ταῦτα, ὦ Ποιμῆνθρη. εἰς
 17 μεγάλην γδ νῦν βπιθυμίαν ἦλθον, καὶ πῶθῶ ἀκούσας. μὴ ἔλξε. Καὶ ὁ Ποιμῆνθρης εἶπεν, ἀλλὰ σιώπα. οὐπω γάρ σοι ἀνεπλήρῶσα τὸν φρεῖτον λόγον. Ἰδοῦ σιωπῶ, ἔφλω ἐγῶ. Ἐγένετο οὖν ὡς ἔαλω, † γὰρ
 17 τῶν ἐπῶ τῶτων ἠ γενεσις τῶα δὲ τῶ πω. ¹⁷ Θηλυκὴ † γῆ λω, † ἀβθε-
 καὶ ὕδωρ ὀχυλικόν. τὸ δὲ ἐκ πυρὸς, πέπειρον. ἐκ δὲ † ἀέρος εἰς

spiritum suscepit: & protulit natura corpora ad hominis speciem. Homo autem a vita & lumine genitus est in animam & mentem, a vita quidem animam, a lumine vero mentem. Et ita steterunt omnia sensibilis mundi vsq; ad circuitus finem.

¹⁸ Audi reliquum quē appetis audire sermonem. Cōpleto ambitu solutus est omniū nexus, ex voluntate Dei. Omnia nanq; animalia ambisexa existētia distinguebantur, vna cū homine: & fiebāt masculina partim aliqua, & perinde quædā foeminea. Deus autē mox Verbo sancto dixit. Crescite in incrementum & multiplicemini in multitudinem, omnia creata ac opificia mea: & agnoscat seipsum quisq; mente præditus immortalē esse, ac causam mortis esse cupiditatē, & oīa quæ sunt. ¹⁹ Hoc dicens prouidentia per fatū & harmoniā temperamenta fecit, ac generationes condidit, & multiplicata sunt iuxta proprium genus omnia. Et qui seipsum recognouit in præcipuū bonum accessit: at qui errore cupidinis corpus amauit, hic manet in tenebris seductus, sensu patiens ea, quæ sunt mortis. ²⁰ Quid haetenus peccant, inquā ego, qui ignorant, vt immortalitate priuentur. Videris, o amice, sollicitus non fuisse eorū quæ audisti. Non inquā tibi intellexisse videor? Quinimo percipio & memini, ac gratias vna persoluo. Si intellexeris, dic mihi, cur digni habentur morte, qui in morte existunt. Eo quod amicū corpus præoccupāt inuisę tenebræ. Inde natura humida, a qua corpus constitutum est in sensili mundo, ex quo mors trahitur. Recte consideras o amice. ²¹ Qua via autē intellexisti teipsū in id progredi, quod habet dei verbū? Ego inquam. Quia ex luce & vita constat Pater omniū, a quo natus est homo. Bene, inquit, dicis. Vita & lux Deus est, & pater à quo natus est homo. Si itaq; discis te ex vita & luce constitutū, * quodq; ex his constas |, in vitā denuo euades. Hęc loquutus est Pimādras. Sed præter hęc mihi dicas, Quo pacto in vitā progrediar, inquā ego, o mens? ²² Meus enim Deus dixit, Homo qui mente affectus est, agnoscat seipsum. Nō igitur homines omnes mentē habēt? Bene, ait, loqueris o amice. ²² Adsum ego mens proprijs, bonis, sinceris, miserantibus, & pie viuentibus. Comitatus meus fit illis præfidū: & actutum omnia cognoscūt: ac patrē placant ex animo:

18

19

20

21

22

50

52

54

τὸ πνεῦμα ἔλαβε. καὶ ἐξήνεκεν ἡ φύσις τὰ σώματα πρὸς τὸ εἶδος τῆ ἀνθρώπου. ὁ δὲ ἀνθρώπος ἐκ ζωῆς καὶ φωτός ἐγένετο εἰς ψυχλὴν καὶ νοῦν. ἐκ μὲν ζωῆς ψυχλὴν, ἐκ δὲ φωτός νοῦν. καὶ ἔμεινεν οὕτω τὰ πάντα τῆ ἀσθητοῦ κόσμου, μέχρι περιόδου τέλους.

- 18 ¹⁸ Ακουε λοιπὸν, ὃν ποιεῖς λόγον ἀκοῦσαι. τῆς περιόδου πληρωμένης, ἐλύθη ὁ πάντων συνδέσμος ἐκ βουλῆς Θεοῦ. πάντα γὰρ τὰ ζῶα, ἀρρένοθῆλυ ὄντα, διελύετο ἅμα τῆ ἀνθρώπου, καὶ ἐγένετο, τὰ μὲν ἀρρένικα, ἐν μέρει, τὰ δὲ θηλυκὰ ὁμοίως. ὁ δὲ Θεὸς ἐν τῷ εἰπωμένῳ λόγῳ, ἀξίανθε ἐν ἀξίησει, καὶ πληθύνθε ἐν πλήθει πάντα τὰ κτίσματα, καὶ δημιουργήματα καὶ ἀναγνωρισάτω ὁ ἔνοιος ἑαυτὸν ὄντα ἀθάνατον, καὶ τὸν ἀτιον τῆ θανάτου ἔρχετα, καὶ πάντα τὰ ὄντα.
- 19 ¹⁹ Τοῦτο εἰπὼντος, ἡ φερόνιο διὰ τῆς εἰμαρμένης καὶ ἀρμονίας τὰς μίξεις ἐποιοῦσατο, καὶ τὰς γενέσεις κατέστησε. καὶ ἐπληθύνθη κατὰ γένος τὰ πάντα. καὶ ὁ ἀναγνωρίσας ἑαυτὸν, ἐλήλυθεν εἰς τὸ περιούσιον ἀγαθόν. ὁ δὲ ἀγαπήσας τὸ ἐκ πλάνης ἐρώτως σῶμα, οὗτος μένει ἐν τῆ σκότει πλανώμενος, ἀσθητῶς πάχων τὰ τῆ θανάτου.
- 20 ²⁰ Τί τοσοῦτον ἄμαρτάνουσιν, ἐφῶ ἐγὼ, οἱ ἀγνωοῦντες, ἵνα σερηθῶσι τῆς ἀθανασίας. Εοικας, ὡ ἔτος, τῆ μὴ πεφρονημένα ὦν ἤκουσας. Οὐκ ἐφῶ σοι νοεῖν; νοῶ καὶ μνησκομαι· ἐυχαιεῶ δὲ ἅμα. Εἰ ἐνόησας, εἰπέ μοι, διὰ τί ἀξιοῖ εἰσι τῆ θανάτου, οἱ ἐν τῆ θανάτου ὄντες. Ὅτι τὸ φερόνιο ἔχειται τῆ οἰκείου σώματος τὸ συγνὸν σκότει φερότος, ἐξ οὗ ἡ ὕψα φύσις, ἐξ οὗ τὸ σῶμα συνέστηκεν ἐν τῆ ἀσθητῆ κατέρκωστω, ἐξ ἧς θανάτου ἀρδύεται. Ἐνόησας ὀρθῶς, ὡ οὗτος. ἔχειται.
- 21 ²¹ Κατὰ τί δὲ ἐνόησας ἑαυτὸν εἰς τὸ αὐτὸ χωρεῖν, ὅπερ ἔχει ὁ τῆ αὐτῆ Θεοῦ λόγος. Φημι ἐγὼ, ὅτι ἐκ φωτός καὶ ζωῆς συνέστηκεν ὁ πατήρ πάντων ὄλων, ἐξ οὗ γέγονεν ὁ ἀνθρώπος. Εὐ τὸ φησὶ λαλῶν, τὸ φημι φῶς καὶ ζωὴ ἐσὶν ὁ Θεός, καὶ ὁ πατήρ, ἐξ οὗ ἐγένετο ὁ ἀνθρώπος. εἰάν οὖν μάθης ἑαυτὸν ἐκ ζωῆς καὶ φωτός ὄντα, καὶ ὅτι ἐκ τούτων τυλάνεις, εἰς ζωὴν πάλιν χωρήσεις. Ταῦτα ὁ Ποιμάνδρης εἶπεν. ἀλλ' ἐπι μοι εἰπέ, πῶς εἰς ζωὴν χωρήσω, ἐγὼ ἐφῶ, ὡ νοῦς. Ἐμός φησὶ γὰρ ὁ Θεός, ὁ ἔνοιος ἀνθρώπος ἀναγνωρισάτω ἑαυτὸν. τὸ γὰρ εἰ πάντες τὸν ἀνθρώπου νοῦν ἔχουσιν. Εὐ τὸ φησὶ ὡ ἔτος λαλῶν. τὸ φημι
- 22 ²² Παραγίνομαι ἐγὼ ὁ νοῦς τοῖς τῆ ἰδίῳις, καὶ ἀγαθοῖς, καὶ κασταροῖς, καὶ τῆ ὀσί-ἐλεήμοσι, τοῖς εὐσεβῶς βιῶσι. καὶ ἡ παρουσία μου γίνεται βοήθεια, καὶ οἱς, ἐν τῷ τὰ πάντα γνωρίζεις, καὶ τὸ πᾶν ἰλάσσοιαι ἀγαπητικῶς,

& gratias habent benedicentes, & hymnos ipsi ordine præ amore canentes. Ac priusquã corpus transferãt propriæ morti, abhorrent sensilia, cõspicientes eorũ effectus. Quinetiã non permittã ego mens ipsa, irruẽtes effectus corporis ad finẽ per duci. Ianitor existens, obturo vias malorũ & obscœnorũ effectuum, cogitationes intercipiens. ²³ Ab insipientib. autẽ, malis, improbis, inuidis, auaris, homicidis, & impijs, procul absum, vindici cedens genio, qui ignis acumen incitans, vulnerat ipsos per sensus: & præter hæc ad scelera eos præparat: vt maiorem vindictam incurrãt: & non vacat, quin ad inexplebiles cupidines desiderium eorũ insaturabiliter eleuet. Ac in tenebris pugnans hos conficit, & magis torquet, ac in ipsos ignẽ vehementius auget. ²⁴ Recte me oĩa, vt i optabã, edocuisti, o mens. Tum etiã dic mihi de faciendo ascensu. Ad hæc loquutus est Pimãdras. Primo quidẽ in corporis materialis resolutione, datur ipsum corpus alterationi, & figura, quã habebas, obtutũ effugit: ac animi indoles effectus expers Dæmoni restituitur, & corporis sensus se in suas origines recipiunt, partes effecti, ac denuo in sua munera cõgressuri. Insuper ira & cupiditas in naturã rationis expertẽ procedit. Ita reliquum per harmoniã sursum p̄dit. Et primẽ zonã dat augendi & minuẽdi efficaciam: Secũdẽ machinam malorũ, nempe dolũ effectus expertẽ: Tertie cupiditatis suadelã effectũ vacuã: Quartẽ imperiosam ostentationẽ potentia nudatam: Quintã cõfidentiam iniquã, & audaciã temeritatẽ: Sextã occasiones malas diuitiarũ effectũ quasas: Septimẽ zonã insidiosum mendaciũ. Et hoc temporis harmoniã nudatus effectibus, fit super octauã naturam, propriam virtutẽ habens, & cum ibi degentib. patrẽ canit. * Cõgaudent autẽ astantes huius præsentia, & similis factus simul stantib. audit & potestates super octauã naturam cõstitutas, voce quadã peculiari Deum canentes. Tum demũ cõposite ad patrẽ ascendunt. Et hi in potestates seipsos dantes, ac potestates effecti, in Deo fiũt. Hoc est bonus finis, vt qui cognitionẽ adepti sunt in Deo fiant. ²⁵ Ceterũ quid moraris, quin hæc oĩa ita sumens ductor viẽ fias eorũ, qui digni sunt, vt humanitatis genus per te a Deo incolume seruetur. Hęc loquens mihi Pimandras pote-

κὴ ἔυχαριστοῦσιν ἐυλογοῦντες, κὴ ὑμνοῦντες τεταγμένως πρὸς αὐτὴν τῇ
σοργίῃ· κὴ πρὸς τὰ παραδούνα τὸ σῶμα ἰδίῳ θανάτῳ μυστήτοιαι
τὰς ἀσκήσεις, ἐιδότες αὐτῶν τὰ ἐνεργήματα· μᾶλλον δὲ ἐν ἑαυτοῦ

55

23 μάτων τὰς ἐπιθυμίας ἐκκόπτων. 23 Τοῖς δὲ ἀνοήτοις, κὴ κακοῖς, κὴ
πονηροῖς, κὴ φθονεροῖς, κὴ πλεονέκταις, κὴ φονεῦσι, κὴ ἀσεβέσι πόρρωθεν
εἶμι, τὰς πτωρῶν ἐκχωρήσας δαίμονι, ὅσις τὴν ὀξύτητα τῆς πύρρος πωρο-

56

σβάλλων, φέρσκει τὸ αὐτοῦ ἀσκήτικῶς, κὴ μᾶλλον ὀπί τὰς ἀνομίας
τὸ αὐτοῦ ὀπλιζέι, ἵνα τὸ πύρρος μείζονος πτωρίας· καὶ ἐπάυται ἑῶ
ὀρέξεις ἀπλείουσι τὴν ὀπιθυμίαν τὸ ἀνέχων ἀκορέσως, σκοτομαχῶν καὶ
τὸ τῆς ἀφανίζει, κὴ ὀπί πλέον βασιανίζει, κὴ ἑῶ τὸ αὐτοῦ πύρρος πλεί-

† αὐτὸν

† αὐτὸν

† πύρρην

† ἔχων

24 ον αὐξάνει. 24 Εὐ με πάντα, ὡς ἐβελόμην, ἐδίδαξας, ἃ νοῦς.
ἐπὶ δέ μοι εἰπὼς περὶ τῆς ἀνόδου τῆς γινομένης. Πρὸς ταῦτα ὁ Ποι-

† τῆτον

† αὐτὸν

μάνδρης εἶπες, πρὸς τὸν μὲν ἐν τῇ ἀναλύσει τῆς σώματος τῆς ὑλι-
κοῦ παραδίδωσι αὐτὸ τὸ σῶμα εἰς ἀλλοίωσιν. καὶ τὸ εἶδος, ὃ εἶ-
χες, ἀφανὲς γίνεταί. καὶ τὸ ἦθος τῶν δαίμονι ἀνεργήτων παραδί-
δωσι, καὶ αἱ ἀσκήσεις τῆς σώματος εἰς τὰς ἑαυτῶν πηγὰς ἐπαίνερ-
χοῦται μέρη γινόμενα, καὶ πάλιν τὸ συνανιστάμενα εἰς τὰς ἐνεργείας.

† συνι-

σάμε-

ναί

καὶ ὁ θυμὸς, καὶ ἡ ὀπιθυμία εἰς τὴν ἄλορον φύσιν χωρεῖ. ἔτιως ὀρμᾶ
λοιπὸν ἀνω δὲ τῆς ἀρμονίας, καὶ τῇ πρῶτῃ ζῶνῃ δίδωσι τὴν ἡξι-
πικὴν τὴν ἐνεργείαν, καὶ τὴν μειωτικὴν. καὶ τῇ δευτέρῃ τὴν μηχανὴν τὴν

† ἐνερ-

χειαν

ἀνεργήτων. κὴ τῇ τετάρτῃ τὴν ἀρχοντικὴν πρῶταν ἀπλοῦς ἐνεργείαν.
καὶ τῇ πέμπτῃ τὸ θεῶδες τὸ ἀνόσιον, κὴ τῆς τόλμης τὴν πρῶτην ἐνεργείαν.
κὴ τῇ ἕκτῃ τὰς ἀφορμὰς τὰς κακὰς τῆς πλεῖστες ἀνεργήτους, κὴ τῇ ἑβδό-

67

68

μη ζῶνῃ, τὸ ἐνεδρεῦον ψεύδος. κὴ τότε γυμνωθεὶς ἀπὸ τῆς ἀρμονίας
ἐνεργημάτων, γίνεταί ὀπί τὴν ὀγδοατικὴν φύσιν τὴν ἰδίαν δύναμιν
ἔχων, κὴ ὑμνεῖ σὺν τοῖς ἑσσι τὸ πᾶν. συλαχάρουσι δὲ οἱ παρόντες τῇ τῶ-
τε παρυσία, κὴ ὁμοιωθεὶς τοῖς συνῆσιν, ἀκεί κὴ τῆς δυνάμεων ὑπὲρ τὴν
ὀγδοατικὴν φύσιν ἐσῶν φωνῆ πνὴ ἰδία ὑμνωσῶν τὸ θεόν. κὴ τότε τάξει

69

25 τοῖς γνωσιν ἐχνηβόσι θεωθλήμα. 25 Λοιπὸν τί μέλλεις, ἐχὼς πάντα πα-
ραλαβὼν, καθοδηγὸς γίνῃ τοῖς ἀξίαις, ὅπως τὸ γένος τῆς ἀθεσπότη-
τος διὰ σὲ ὑπὸ θεῶ σωθῆ. Ταῦτα εἰπὼν ἔμελλε ὁ Ποιμάνδρης, ἐμίσην τοῖς

statib. se miscuit. Ego autem, actis gratijs, benedicens patrem
 omnium surrexi, ab ipso roboratus ac edoctus vniuersi naturā,
 & maximā visionem. Tum cœpi hominib. proclamare pieta-
 tis & noticiæ pulchritudinē. O populi viri terrigenæ, qui temu-
 lentia ac somno Deiq; ignorantia vos ipsos cōsecratis, sobrii
 estote, quiescite autē crapulātes, delusi somno rationis exper-
 te. Qui audientes cōcurrunt vnanimēs. Ego inquā. Quid vos
 ipsos, o viri terrigenæ, in mortē dedidistis, facultatem habētes
 immortalitatis participes esse. Resipiscite qui cū errore cōmer-
 cium habuistis, ac cū ignorantia cōmunicastis: liberamini a te-
 nebrosa luce, immortalitatis estote participes, corruptionem
 deserentes. Aliqui autē eorum deludētes abierunt, viæ mortis
 se ipsos deuouentes. Alij vero vt se ipsos docerē rogabant, ad
 pedes meos decūbentes. At ego eos eleuās dux effectus sum
 profapia verba docens quī & quomodo salui fiant. Tū in seui
 ipsis sapientiæ sermones, & alti sunt aqua immortalī. Vespera-
 scente autē die, & solis aurora penitus occūbente, iussi ipsos
 Deo gratias habere. Et adimplentes gratiarū actionem, vnus-
 quisq; in propriā secessit cellam. Ego autē Pimandræ benefi-
 centiam in me inscripsi, & repletus eorū quæ volui, lætus quie-
 ui. Factus est autē corporis somnus animæ sobrietas, & oculo-
 rum cōpressio, vera visio, silentium meum, prægnans boni, ser-
 monis autē prolatio, foetus bonorum. Hoc mihi contigit susci-
 pienti a mente mea, id est Pimandra per se existentia Verbo.
 Vnde Diuinitus veritate afflatus veni. Quamobrē ex anima ac
 totis virib. do benedictionē patri Deo. ²⁶ Sanctus Deus pater
 omnium. Sanctus Deus, cuius voluntas adimpletur a proprijs
 virtutibus. Sāctus Deus qui cognosci vult, & a proprijs cogno-
 scitur. Sanctus es, qui Verbo constituisti quæ sunt. Sanctus es,
 cuius vniuersa natura est Imago. Sanctus est, quem natura non
 finxit. Sanctus es omni virtute fortior. Sāctus es omni affluen-
 tia maior. Sanctus es excellentior omni laude. Suscipe Verbo-
 rum hostias puras, ab anima & corde tibi oblatas. O ineffabilis,
 * interminate | silentio compellāde, obsecranti ne abnuas, co-
 gnitionē essentia nostræ propria mihi annue: ac robora me: &
 qui in huius gratia ignorantia sunt, illustra, generis mei fratres,

δυνάμειν. ἐγὼ δὲ ἔυχαιρήσας, καὶ ἔυλογήσας τὸ πατέρα τῶν ὄλων,
 ἀνέστην ὑπὸ ἑαυτῶν δυνάμειν, καὶ διδάχθεις τῶ πάντων τῶ φύσιν,
 καὶ τὴν μεγίστην θεῶν καὶ ἡρίμα κηρύσσειν ὅτις ἀφ' ἑαυτοῦ τὸ τῆς
 εὐσεβείας καὶ γνώσεως † κάλλος. ὧ λαοὶ ἄνδρες γηγενεῖς, οἱ μέθη καὶ † κλέος
 ὑπὸν ἑαυτῶν ἐκδεδωκότες, καὶ τῆ ἀγνοίᾳ τῶ θεοῦ, νήλῳ. πᾶσαι
 αὖτε δὲ κραυγαλέωντες, θεληγόμενοι ὑπὸν ἀλόγῳ. οἱ δὲ ἀκῆσαντες,
 παρεγένοντο ὁμοθυμαδόν. Ἐγὼ δὲ, φημι, τί ἑαυτοὺς, ὧ ἄνδρες γι-
 γενεῖς, εἰς θάνατον ἐκδεδώκατε, ἔχοντες ἕξασίαν τῆς ἀθανασίας
 μεταλαβεῖν; μετάνοήσατε οἱ σιωποῦσαντες τῆ πλάνῃ, καὶ συκοινο-
 νήσαντες τῆ ἀγνοίᾳ. ἀπαλλάγητε τῶ σκοτεινοῦ φωτός, μεταλάβετε
 τῆς ἀθανασίας καὶ ἀλείψαντες τὴν φθοράν. καὶ οἱ μὲν αὐτῶν κατὰ
 φλυαρήσαντες ἀπέστησαν, τῆ τῶ θανάτου ὁδῶ ἑαυτοῦς ἐκδεδωκότες.
 οἱ δὲ παρεκάλουν διδάχθῆναι ἑαυτοὺς πρὸν ποδῶν μου ῥίφαντες.
 Ἐγὼ δὲ ἀναστήσας αὐτοὺς, κατὰ διηγὸς ἐγενόμην τῶ γένει, τοὺς λό-
 γους διδάσκων, πῶς καὶ τίνι ζῶπῳ σωθήσονται. καὶ ἔσπειρα αὐ-
 τοῖς τοὺς τῆς σοφίας λόγους. καὶ ἔβραβησαν ἐκ τῶ ἀμβροσίῳ ὕδατος.
 Ὁψίας δὲ γενομένης, καὶ τῆς τῶ ἡλίου ἀυγῆς ἀρχομένης δὲ ἐσθ' ὅλης,
 ἐκέλευσα αὐτοῖς ἔυχαιρῆν πρὸ θεῶ. καὶ ἀναπνεύσαντες τὴν ἔ-
 χασίαν, ἕκαστος ἐτέρεπῃ εἰς τὴν ἰδίαν κοίτην. ἐγὼ δὲ τὴν ἐνεργε-
 σίαν τῶ Ποιμάνδρου ἀνεγραψάμην εἰς ἑμαυτόν. καὶ πωληροθεῖς ὧν
 ἠθέλον, ἐξηυφράνθην. ἐγένετο γὰρ ὁ τῶ σώματος ὑπνος, τῆς ψυχῆς
 νῆψις· καὶ ἡ κάμμισις τῶ ὀφθαλμῶν, ἀληθινῆ ἔρασις· καὶ ἡ σιωπῆ
 μου, ἐκλύμων τῶ ἀγαθῶ· καὶ ἡ τοῦ λόγου ἐκφραξ, γεννήματα ἀγα-
 θῶν. τοῦτο δὲ συνέβη μοι λαβόντι δὲ τοῦ νόου μου. τῶ τ' ἐστὶ, τοῦ Ποι-
 μάνδρου τοῦ τῆς ἀσθεντίας λόγου, ὅθεν θεόπνοιοι γενόμενος τῆς ἀλη-
 θείας ἠλθον. διὸ δίδωμι ἐκ ψυχῆς καὶ ἰχύος ὅλης εὐλογίαν πρὸ πα-
 26 τρὶ θεῶ. ²⁶ Ἅγιος ὁ θεὸς ὁ πατὴρ τῶ ὄλων ἅγιος ὁ θεός, ἔ ἡ βελὴ τε-
 λεῖται δὲ τῶ ἰδίων δυνάμειν ἅγιος ὁ θεός, ὅς γὰρ ἠνάμ βέλῃται, καὶ
 γνώσεται τοῖς ἰδίοις ἅγιος εἶ ὁ λόγῳ συσησάμενος τὰ ὄντα ἅγιος εἶ, ἔ
 πᾶσαι φύσις εἰκῶν ἔφυ ἅγιος εἶ, ὅν ἡ φύσις ἐκ ἐμόρφωσεν ἅγιος εἶ, ὁ πᾶ-
 σης δυνάμειν ἰχυρότερος ἅγιος εἶ, ὁ πᾶσις ἰπεροχῆς μείζων. ἅγιος εἶ,
 ὁ κρείσσων τῶ ἐπαύων. δέξαι λογικῶς θυσίας, ἀγναὶ δὲ τῶ ψυχῆς καὶ
 καρδίας πρὸς σὲ ἀγαπητέμενας, ἀνεκλάλητε, ἀρρήτε, σιωπῆ φω-
 νούμην. ἀγαθέμενον τὸ μὴ σφαλλῶσαι, τῆς γνώσεως τῆς κατ' οὐ-
 σίαν ἡμῶν ὁπίπνυδόν μοι, καὶ ἐνδυνάμωσόν με, καὶ τῆς χά-
 ρειος ταύτης φώπσον τοὺς ἐν ἀγνοίᾳ τοῦ γένει μου ἀδελφούς,

filios vero tuos. Quamobrem credo, ac testor, in vitā & lucem transeo. Benedictus es Pater. Tuus homo tecū sanctus fieri cupit, perinde ac illi omnem potestatem concessisti.

MERCVRII TRISMEGISTI AD ÆSCV-
LAPIVM SERMO VNIVERSALIS.

CAPUT SECUNDUM.

El Deus, vel Diuinitas, nunc aio esse non quid factum, quinimo quid non factū esse. Si quidem sit diuinitas, essentia præditum est. Si autē Deus, non essentia præditum. Aliàs autē intellectui patens hac arte. Nā Deus primus est intellectui nostro patens nō sibi ipsi. Quod enim intellectu percipitur, intelligenti per sensum subiacet. Non itaq; deus a se intelligitur. nō enim velut aliud quicquā ab intellectu existens a seipso intelligitur: sed nobis aliud quid est: quapropter a nobis intelligitur. ² Quod si intellectui patefiat locus, nō vt Deus * sed tanquam locus. Si quidem veluti Deus, non vt locus, sed velut efficacia capax. Omne autē motum non in mobili mouetur, sed in stante: & mouēs quiescit. Nō enim simul cum ipso moueri potest. Quoniam igitur pacto, o Trismegiste, quæ hic degunt, simul cum motis mouentur. Cum enim dixeris errātes sphaeras moueri ab sphaera aplanā. Non est hic, o Æsculapi, motus, sed motus contrarietas, cum non pariter, quin etiam opposite inter se moueantur. Oppositio nanq; obluſtationē motus habet stabilem. Nā renitentia statum præ se fert. ³ Errantes igitur sphaeræ contrario aplanæ motę, abinuicem contrario occurſu circa repugnantīā ab stante mouentur, ac secus haberi nō potest. Nā vřlas has, quas mergere nec conspicis, nec emergere, attamen circa idem se circumuehētes, moueri existimas, an quiescere? Moueri, o Trismegiste. Quali motu o Æsculapi? eo quo circa idem voluuntur, latio autē circa idem, * & circa idem motio, a fixo cohibetur. Nā quod est circa, impedit quod vltra idē est. Impedito autem eo, quod vltra idem est, quiescēte in id quod circa idem est: haud secus opposita latio stabilis est, cum a re-

υίους δὲ σοῦ. διὸ πσεύω, καὶ μαρτυροῦμαι, εἰς ζωὴν καὶ φῶς χωρὰ· ἐυ-
λογητός εἶ πάτερ· ὁ σὸς ἀδελφός σου ἀγαθὸς σου βούλεται, καὶ δὸς
παρέδωκας αὐτῷ τὴν πᾶσαν ἐξουσίαν.

ΕΡΜΟΥ ΤΡΙΣΜΕΓΙΣΤΟΥ

ΠΡΟΣ ΤΑΣΚΛΗΠΙΟΝ ΛΟΓΟΣ

† ΤΑΤ

ΚΑΘΟΛΙΚΟΣ.

1

Θεός, ἢ τὸ θεῖον λέγω νῦν ἢ τὸ γεννητὸν ἀλλὰ
τὸ ἀγεννητον. ἕω μὲν οὖν ἢ θεῖον, ἢ σῶδες ἐσιν
ἕω δὲ ἢ θεός, ἀνεσίασον γίνεσθαι. ἄλλως δὲ νοη-
τός ἐστω. νοητός γὰρ πρῶτος ὁ θεός ἐσιν ἡμῖν, ἕχ
ἑαυτῷ. τὸ γὰρ νοητὸν τῷ νοῦντι ἀποδέσσει ὑποπί-
πτει. ὁ θεός ἐκοῦν ἐχ ἑαυτῷ νοητός. ἢ γὰρ ἄλλο
πᾶν τῷ νοεμένου, ὑφ' ἑαυτῷ νοεῖται ἡμῖν δὲ ἄλ-

2 λό τί ἐσι· δεῖ τῷ ἡμῖν νοεῖται. ² Εἰ δὲ νοητός ὁ τόπος, ἕχ ὁ θεός, ἀλλ'
ὁ τόπος· εἰ δὲ καὶ ὡς θεός, ἕχ ὡς τόπος, ἀλλ' ὡς ἐνέργεια χωρητική.
πᾶν δὲ τὸ κινεῖσθαι ἐκ ἐν κινεμένου κινεῖσθαι, ἀλλ' ἐν ἐσῶπι· καὶ τὸ
κινεῖν δὲ ἐσηκον. ἀδύνατον γὰρ αὐτῷ συκινεῖσθαι. Πᾶς οὖν ὁ ἕρι-
μέγιστε, τὰ ἐνθάδε συκινεῖται τοῖς κινεμένοις. τὰς γὰρ σφαίρας
ἕφης τὰς πλανώμενας κινεῖσθαι ὑπὸ τῆς ἀπλανοῦς σφαίρας. Οὐκ
ἐσιν αὐτῷ, ὡς Ασκληπιέ, κινήσεις, ἀλλ' ἀντικινήσεις. ἢ γὰρ ὁμοίως κί-
νοῦνται, ἀλλ' ἐναντία ἀλλήλαις. ἢ δὲ ἐναντίωσις τὴν ἀντέρεισιν
3 τῆς κινήσεως ἔχει ἐσῶσαν. ἢ γὰρ ἀντιπῶσια ἐσῶσεως ἐστὶ φορὰ. ³ Αἰ
οὖν πλανώμενα σφαῖρα ἐναντίως κινούμενα τῇ ἀπλανεῖ, ὑπὸ
ἀλλήλων τῇ ἐναντία ὑπαντίσει περὶ τὴν ἐναντιότητα αὐτὴν ὑπὸ
τῆς ἐσῶσης κινεῖσθαι· καὶ ἄλλως ἔχειν ἀδύνατον. τὰς γὰρ ἄρκτους
ταύτας, αἷ ὄρας μήτε δυνέσας, μήτε ἀγατελλέσας, περὶ δὲ τὸ
αὐτὸ ἀντιστρεφόμενας, ἢ οἷαι κινεῖσθαι, ἢ ἐσῶσαι; Κινεῖσθαι, ὡ
τρισμέγιστε. Κίνησιν ποῖαν ὡς Ασκληπιέ. Τίω' περὶ αὐτὸ
στρεφόμενιν· ἢ δὲ περιφορὰ τὸ αὐτὸ, καὶ ἢ περὶ αὐτὸ κί-
νησις ὑπὸ στασεως κατεχομένη. τὸ γὰρ περὶ αὐτὸ κωλύει
τὸ ὑπὲρ αὐτὸ. κωλύόμενον δὲ τὸ ὑπὲρ αὐτὸ, εἰ ἔστιν εἰς
τὸ περὶ αὐτὸ, οὐτὰ καὶ ἢ ἐναντία φορὰ ἔστιν ἢ ἐσῶσα, ὑπὸ τῆς

pugnantia firmatur. ⁴ Exemplum autē tibi describam oculis
 obuuium. Terrena animantia velut hominē dico specularē na-
 rantem, ferente enim aqua renitentia pedū & manuum fit ho-
 mini status, ne simul cum aqua defluat. Manifestissimum exē-
 plum dixisti, o Trismegiste. Omnis proinde motus in stante &
 ab stāte mouetur. Motus itaq; animātis & omnis uiuentis ma-
 terialis ab ijs quæ extra mundum sunt fieri nō contigit. quini-
 mo ab intimis ad externa siue ab anima siue a spiritu aut ab a-
 lio quodā incorporeo. Corpus nāq; corpus animatum nō mo-
 uet: sed neq; in vniuersum corpus licet inanimatū. ⁵ Quoniam
 pacto id ais, o Trismegiste? Ligna lapides ac alia cuncta anima-
 ta, num quæ mouent ea corpora sunt? Neutiquā, o Æsculapi.
 Quid enim intra corpus est mouentis inanimatum? Nō corpus
 illud est vtraque mouens, & quod baiulantis & quod rei latae.
 Quocirca animatum est per seipsum: quādoquidē mouet. Nū
 ideo vides animā tum degrauari, cum vnica duo ferat corpo-
 ra. Quod autē in quopiam moueantur quæ mouentur, & a quo-
 dam perspicuum est. ⁶ In vacuo scilicet, quæ mouentur, moueri
 decet, o Trismegiste. Recte dicis, o Æsculapi. Nihil etenim
 eorum, quæ sunt, vacuum est. Solum autē quod non est, vacuū
 est, & externum a substantia. Quod enim subsistit vacuum id
 nunquā fuisse potest. Non itaq; sunt quædā vacua, o Trisme-
 giste, qualia sunt hæc vti cadus vacuus, * vrcus vacuus |, ac to-
 tus puteus ac alia cuncta similia. Heu multo errore, o Æscula-
 pi, Quæ plenissima & maxima sunt illa vacua esse arbitraris.
 Quomodo dicis, o Trismegiste. Aer corpus est. Nunquid hoc
 corpus per omnia, quæ sunt, permanat: & cuncta perlustrans
 adimplet? Corpus autem est non ex corporib. cōstitutum. Ple-
 na igitur sunt aeris omnia, quæ tu dicis vacua * ex quatuor cor-
 porib. cōflata. Et accidit vt oppositus elucescat sermo: quæ vi-
 delicet tu dicis plena hæc omnia vacua sunt aeris, propter alia
 corpora arctātia, quæ aerem in eorum loco finire nō possunt.
 Hæc igitur, quæ tu dicis vacua |, caua nuncupare decet, non au-
 tem vacua. subsistūt enim ac aeris & spiritus plena sunt. Sermo
 irreprehensus, o Trismegiste. Aer corpus est: hoc autem cor-
 pus per omnia, quæ sunt, diuagatur, & omnia peragrās implet.

4 ἐναντιότιτος σπειρομένη. 4 Παράδειγμα δέ σοι τοῖς ὀφθαλμοῖς πίπτον φέσσω· τὰ ὀπίγχα ζῶα, οἶον, τὸν ἀνθρώπων λέγω θεάρεϊ νηχόμενον. φερομένου γὰρ τοῦ ὕδατος, ἡ ἀνπιτωία τῶν ποσῶν, καὶ τῶν χειρῶν, στάσις γίνεταί τῳ ἀνθρώπῳ, μὴ συγκατενεχθῆναι τῳ ὕδατι. Σαφέστατον παράδειγμα εἶπες, ὡ̄ τεισμέγιστε. Πᾶσα οὖν κίνησις, ἐν στάσει, καὶ ὑπὸ στάσεως κινεῖται. ἡ οὖν κίνησις τοῦ ζώου, καὶ παντὸς δὲ ζῶε ὑλικοῦ, ἐκ ὑπὸ τῶν κατεπλῆτος τοῦ κόσμου συμβαίνει γίνεσθαι, ἀλλ' ὑπὸ τῶν ἐντὸς εἰς τὸ κατεπλῆτος, ἢ τοῖ ψυχῆς, ἢ πνεύματος, ἢ ἄλλε πινὸς ἀσώματου. σῶμα γδ̄ σῶμα ἔμφυχον οὐ κινεῖ· ἀλλ' οὐδὲ τὸ σῶλον σῶμα, καὶ ἀψυχον. 5 Πῶς τῆτο λέγεις, ὡ̄ τεισμέγιστε; Τὰ οὖν ξύλα, καὶ τοῖς λίθεις, καὶ τὰ ἄλλα πάντα ἔμφυχα, ἐ σῶματὰ ἐσι τὰ κινεῖτα; Οὐδαμῶς, ὡ̄ Ασκληπιέ. τὸ γδ̄ ἐνδὸν τῆ σῶματος, † τῆ κινουῖτος τὸ ἀψυχον, ἐ σῶμα ἐκεῖνὸ ἐσι τὸ ἀμφοτέρα † τὸ κινεῖν, καὶ τὸ τῆ βασιζοῖτος, καὶ τὸ τῆ βασιζομένου; διόπερ ἔμφυ- νεν χρον † τὸ καθεαυτὸν, ἐπει κινεῖ. ὁρᾷς ἐν καταβαρουμένῳ τὴν ψυ- † τὸ κη χλῶ, ὅταν μόνη δύο σῶματε φέρη; καὶ ὅπ μὲν ἐν πνι κινεῖται τὰ κη- † ἐκεῖ- νέμμενα, καὶ ὑπὸ πνος, δῆλον. 6 Ἐν † κενῷ δὲ δεῖ κινεῖσθαι τὰ κη- † ἐκεῖ- νέμενα, ὡ̄ τεισμέγιστε. Ἐδ̄ φῆς, ὡ̄ Ασκληπιέ. ἐδὲν δὲ τ̄ ὄντων ἐσι νῳ κενόν· μόνον δὲ τὸ μὴ ὄν, κενόν ἐσι, καὶ ξένον τῆς ὑπάρξεως. τὸ γδ̄ ὑπάρχον κενόν, ἐδὲ ποτε γενέσθαι δύναται. Οὐκ ἐσιν ἐν πινά, ὡ̄ ξει- μέγιστε; Ἐσι τριαῦτα οἶον κᾶδδος κενὸς, καὶ κέραμος κενὸς, καὶ ποταμῶς ὄλος, καὶ τὰ ἄλλα πάντα τὰ παραπλήσια. Φεῶ τῆς πολλῆς πλάνης, ὡ̄ Ασκληπιε, τὰ μᾶλλον πληρέστατα, καὶ μέγισ- σα ὄντα ταῦτα ἠγῆ κενὰ εἶναι; Πῶς λέγεις, ὡ̄ ξεισμέγιστε. Σῶ- μά ἐσιν ὁ ἀήρ· τῆτο δὲ τὸ σῶμα οὐ δὲ πάντα δῆκει τῶν ὄν- των, καὶ πάντα δῆκον πληροῖ· σῶμα δὲ ἐκ ἐν τ̄ σωματίων κε- κρημένον. μεσὰ οὖν πάντα ἐσιν, ἀ σὺ φῆς κενὰ, τῆ ἀέρος, τῶν τεσάροσιν σωματίων· καὶ συμβαίνει ὁ ἐναντιὸς λόγος ἐκφάνε- σθαι, ὅπ ἀ σὺ φῆς μεστὰ, ταῦτα πάντα κενὰ ἐσπι τοῦ ἀέρος, ὑπὸ ἄλλων σωματίων στενοχωρουμένων, καὶ μὴ ἐχόντων δέ- ξασθαι τὸν ἀέρα ἐν τόπῳ αὐτῶν. ταῦτα οὖν ἀ σὺ φῆς εἶναι κε- νὰ, κοῖλα δεῖ ὀνομαζεῖν, οὐ κενὰ. ὑπάρχει γὰρ, καὶ μεστὰ ἐσπι ἀέρος καὶ πνεύματος. Ἀναντίρρητος ὁ λόγος ὡ̄ τεισμέγισ- τε, σῶμα ἐστιν ὁ ἀήρ. τοῦτο δὲ τὸ σῶμα, † ὁ δὲ πάντα δῆ- † τοῦ κει τῶν ὄντων, καὶ πάντα δῆκον πληροῖ.

⁷ Locum igitur, in quo omne mouetur, quid dicemus? in corporeum o Æsculapi. Id igitur incorporeū quid est? Mens, Ratio vndiq; se circumplectens, omni corpore expedita, nō errans, nulli corporis molestiæ obnoxia, nec tractabilis, ipsa sibi affidēs * capax omnīū, seruans ea quę sunt. Cuius radij sunt bonū, veritas, primaria lux, & exemplar animæ. Quid demū erit Deus? Quod nihil horū extat: Causā tamen existens qua hæc sint, & omnib. & in vnaquaq; parte ad singula omnīū eorū, quę sunt: nihil enim vltra reliquit, quod non sit. Omnia nanq; sunt ex ijs, quę sunt facta: non autē ex ijs quę non sunt. Quę etenim non sunt, naturā non habent, qua esse valeant. * quinimo qua quicquam fieri non possunt. Et rursus ea, quę sunt, naturā non habent, qua non aliquando sint. ⁸ Quid igitur ais non existāt aliquando. Deus itaq; non est mens, sed causa, vt ea sit, nec spiritus, nec lux, causa autem qua lux existat. Quocirca duab. his appellationib. Deum venerari decet, quę ei soli congruunt, nulliquidē alteri. Neq; enim reliquorum, qui Dij dicuntur, neq; hominum, neq; Dæmonum, quis potest, licet iuxta minimā partem, bonus esse præter vnicum Deum: qui quidē hoc vnum est ac nihil insuper. Reliqua autē omnia diuulsa sunt a Boni natura. Nā sunt corpus & anima loco carentia, quo possint Bonum capere. Tanta equidem est Boni amplitudo, quanta est substantia eorum omnium, quę sunt, siue corporū aut incorporeorum, & eorum quę sentiri ac intelligi possunt. Hoc est Deus. Ne igitur quid aliud Bonū dixeris. Quando quidē impium est. Nec aliud Deum præter solum Bonum. nā rursus impium. ⁹ Verbo quidē ab omnib. Bonum dicitur: non autē ab omnib. quid sit, percipitur. Quapropter neq; Deus a cunctis intelligitur. Quinetiam per ignorantia & Deos & aliquos hominū bonos nuncupant, qui nullo tēpore esse neq; fieri potuerunt *. Remotissimū etenim a Deo est, Tanquam, & indissolubile ipse Deus existens. Cæteri igitur omnes Dij immortales honorātur Dei denominatione: Deus autē Bonum est, non ad honorem, sed iuxta naturam. Vna nāq; est Dei natura: nempe Bonum. Et amborum vnum genus, ex quo cuncta genera. Bonus etenim omnia dat, & nihil suscipit. Deus itaq; omnia dat, & nihil accipit. Quare

τὸν οὖν τόπων τὸν ἐν ᾧ πᾶν κινεῖται τί εἴπωμεν; Ἀσώματον, ὡς Ἀσκληπιάδης. Τὸ οὖν ἀσώματον τί ἐστίν, Νοῦς, λόγος, ἐξ ὄλου ἐαυτὸν ἐμπειρέων ἐλεύθερον σώματος παντός· ἀπλανῆς, ἀπαθῆς σώματι, καὶ ἀναφῆς, αὐτὸς ἐαυτῷ ἕως, χωρητικὸς τῶν πάντων, καὶ σωτήριος τῶν ὄντων, οὐπερ ἀκτινῆς εἰσι, τὸ ἀγαθὸν, ἢ ἀλήθεια, τὸ ἀρχέτυπον φῶς, τὸ ἀρχέτυπον ψυχῆς. ὁ οὖν θεὸς ἐστίν, ὁ μηδὲ ἐν τούτων ὑπάρχων, ὃν δὲ καὶ τὲ εἶναι τούτων ἀίτιος, καὶ πᾶσι καὶ ὅπῃ ἐκάσῳ μέρει ἐφ' ἕκαστον τούτων τῶν ὄντων πάντων. οὐδὲ γὰρ οὐδ' ἐν ὑπέλιπῳ πλέον τὸ μὴ ὄν πάντα δὲ ἐστὶ τὰ ἐκ τῶν ὄντων γινόμενα, οὐχὶ μὴ ἐκ τῶν μὴ ὄντων. τὰ γὰρ μὴ ὄντα, οὐ φύσιν ἔχει· τὲ δύνασθαι γενέσθαι· ἀλλὰ τὲ μὴ δύνασθαι τι τὸ γενέσθαι. καὶ τάλιν τὰ ὄντα, οὐ φύσιν ἔχει τὲ μηδέποτε εἶναι. ⁸ Τί οὖν φῆς τὲ μὴ εἶναι ποτε; ὁ οὖν θεὸς οὐ νοῦς ἐστίν, ἀίπιος δὲ τὲ εἶναι· οὐδὲ πνεῦμα, οὐδὲ φῶς, ἀίπιος δὲ τὲ φῶς εἶναι· ὅθεν τὸν θεὸν δυσὶ ταύταις ταῖς περισηγορίας σέβει δει, ταῖς μόνῳ αὐτῷ περισηκωμέναις, καὶ ἄλλῳ οὐδενί. οὔτε γὰρ τῶν ἄλλων λεγομένων θεῶν, οὔτε ἀνθρώπων, οὔτε δαιμόνων τις δύναται, καὶ καταποσοιοῦν ἀγαθὸς εἶναι, ἢ μόνος ὁ θεὸς, καὶ τὲτό ἐστὶ μόνον, καὶ οὐδὲν ἄλλο. τὰ δὲ ἄλλα πάντα, χωρητὰ ἐστὶ τῆς τῆ ἀγαθοῦ φύσεως. σῶμα γὰρ ἐστὶ καὶ ψυχὴ, τόπων οὐκ ἔχοντα χωρησθαι δυνάμενον τὸ ἀγαθόν. τοσοῦτον γὰρ ἐστὶ τῆ ἀγαθοῦ τὸ μέγεθος, ὅσον ἐστὶν ὑπαρξίς πάντων τῶν ὄντων, καὶ σωμάτων καὶ ἀσωμάτων, καὶ ἀσθητῶν καὶ νοητῶν· τὲτό ἐστὶν ὁ θεός. μὴ οὖν εἴπω ἄλλοτι ἀγαθὸν, ἐπεὶ ἀσεβεῖς, ἢ ἄλλοτι ποτε τὸν θεόν, ἢ μόνον τὸ ἀγαθόν, ⁹ ἐπεὶ πάλιν ἀσεβεῖς. ⁹ Λόγω μὲν οὖν ὑπὸ πάντων λέγεται τὸ ἀγαθόν, οὐ νοεῖται δὲ τί ποτε ἐστὶν ὑπὸ πάντων. διὰ τοῦτο οὐδὲ θεὸς νοεῖται ὑπὸ πάντων, ἀλλ' ἀγνοία καὶ τοὺς θεοὺς, καὶ τινὰς τῶν ἀνθρώπων, ἀγαθοὺς ὀνομάζουσι, μηδέποτε δυνάμενοι μήτε εἶναι, μήτε γενέσθαι ἄν. ἀλλοτριώτατον γὰρ ἐστὶ τοῦ θεοῦ, ὡς καὶ ἀχώρισον, αὐτὸς ὁ θεὸς ἄν. θεοὶ μὲν οὖν οἱ ἄλλοι πάντες ἀθάνατοι τεπημημένοι τῇ τοῦ θεοῦ περισηγορίᾳ· ὁ δὲ θεὸς τὸ ἀγαθόν, οὐ κατὰ ἡμῶν, ἀλλὰ κατὰ φύσιν. μία γὰρ ἡ φύσις τῆ θεοῦ τὸ ἀγαθόν, καὶ ἐν γένος ἀμφοτέρων, ἐξ οὗ τὰ γένη πάντα. ὁ γὰρ ἀγαθὸς ἀπαντὰ ἐστὶ διδούς, καὶ μηδ' ἐν λαμβάνων. ὁ οὖν θεὸς πάντα δίδωσι καὶ οὐδ' ἐν λαμβάνει.

Deus Bonum, & Bonum Deus est.¹⁰ Altera autē est denomi- 10
 natio Patris . eo rursus quod omnia efficit. patris nanq; est fa-
 cere. Maximū itaq; in vita studium, ac bene sapientib. religio-
 sissimum, est liberorum genitura. Maximum autem infortuniū
 ac impietas est aliquem sine liberis ex hominibus migrare. Et
 pœnas dat iste post mortem Dæmonibus. Huiusmodi autem
 vindicta est. Animam huius sterilis in corpus damnari, neq; vi-
 ri nec foeminæ naturam habens, quod maledictum est a sole.
 Quapropter o Æsculapi nemini sterili existenti confideas.
 Quinimo ecōtra calamitatis eius miserere, sciens quale ipsum
 præstoletur supplicium. Tanta & talia tibi dicta sunt, o Æscu-
 lapi, vt præfagium quoddam naturæ rerum omnium.

MERCVRII TRISMEGISTI

SERMO SACER,

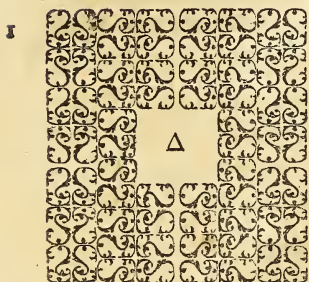
CAPVT TERTIVM.

Erum omnium gloria Deus est, Diuinitas, 1
 ac Diuina natura: Origo autem eorum quæ
 sunt, Deus, Mēs, Natura, * Materia, Sapien-
 tia in argumentum omnium eorū quæ sunt.
 primordium illud est Diuinitas, Natura |,
 efficacia, necessitas, finis, & instauratio. Erāt
 autem in abyſſo, tenebræ interminatæ, & a-
 qua, ac subtilis spiritus intelligens Diuina potentia existētia
 in Chao. Emissum est autem lumen sanctum, & concreta sunt
 sub arena ex humida essentia elementa. Et Dij omnes distri-
 buunt naturā infeminandi. 2
 Cum autem indiuisa & incondita 2
 essent omnia: segregata sunt leuia sursum, grauius vero sub arena
 humida fundata sunt, omnib. igne discretis, ac appensis, vt spi-
 ritu attollātur. Et apparuit coelum in septem circulis, ac Dij in
 figuris siderum apparentes, vna cum eorum signis omnibus,
 & distincti sunt cum ijs qui in ipsis sunt Dijs, & terminatur
 circularis cōuersio aere, circulari cursu & spiritu Diuino vecta.
 3
 Prodidit autem vnusquisque Deus particulari virtute quod 3
 sibi iussum fuerat. Tum natæ sunt feræ, quadrupedia, reptilia,

10 ὁ οὖν θεὸς ἀγαθὸν, καὶ τὸ ἀγαθὸν ὁ θεός. 10 Ἡ δὲ ἐτέρα θεωρηγ-
 ρία ἐστὶν ἢ τῆ πατρὸς· πάλιν διὰ τὸ ποιητικὸν πάντων· πατρὸς γὰρ
 τὸ ποιεῖν· διὸ καὶ μεγίστη ἐν τῇ βίῳ αὐτοῦ, καὶ εὐσεβέστατη τοῖς
 εὖ φρονοῦσιν ἐστὶν ἢ φαυλοποιία· καὶ μέγιστον ἀτύχημα, καὶ ἀσέβημα
 ἐστὶν, ἀτεκνὸν πια ἐξ ἀνδράων ἀπαλλαγῆναι· καὶ δύναι οὗτος
 δίδωσι μετὰ θάνατον τοῖς δαίμοσιν. ἢ δὲ πτωρία ἐστὶν ἡδε· τὴν
 τῆ ἀτέκνου ψυχῆν εἰς σάμα καταδικαδῆναι, μήτε ἀνδρὸς, μή-
 τε γυναικὸς φύσιν ἔχον, ὅπερ ἐστὶ κατηραμένον ὑπὸ τῆ ἡλίου. ποι-
 γαρ οὖν, ὡς Ἀσκληπιεῖ, μηδενὶ ὄντι ἀτέκνω συνηδῆς· τούναντίον δὲ
 ἐλείψον τὴν συμφορὰν, ἐπιστέμμενος οἷα αὐτὸν μένει πτωρία. το-
 σαῦτά σοι καὶ τοιαῦτα λελέχθω, ὡς Ἀσκληπιεῖ, θεωρηγασία πρὸς τῆς
 πάντων φύσεως.

Ε Ρ Μ Ο Υ Τ Ο Υ Τ Ρ Ι Σ Μ Ε -
 Γ Ι Σ Τ Ο Υ Λ Ο Γ Ο Σ
 Ι Ε Ρ Ο Σ .

1 Ο Ξ Α πάντων ὁ θεός, καὶ θεῖον, καὶ φύ-
 σις θεία· καὶ ἀρχὴ τῶν ὄντων ὁ θεός, καὶ
 νοῦς, καὶ φύσις, καὶ ὕλη, σοφία εἰς διείξιν
 ἀπάντων ὧν· ἀρχὴ τὸ θεῖον καὶ ἡ φύσις, καὶ
 ἐνέργεια, καὶ ἀνάγκη, καὶ τέλος, καὶ ἀνα-
 νέωσις. ἰὼ γὰρ σκότος ἀπειρον ἐν ἀβύσσῳ,
 καὶ ὕδωρ, καὶ πνεῦμα λεπτὸν, νοερὸν, δυνάμει
 θεία ὄντα ἐν χεῖρι ἀνείδη δὴ φάος ἄγιον, καὶ
 ἐπάγη ὑπὸ ἄμμου ἐξ ὑγρας οὐσίας σοιχεῖα, καὶ θεοὶ πάντες κατὰ δια-
 ρεῖσι φύσεως ἐνσώρου. 2 Ἀδιορίστων δὲ ὄντων ἀπάντων, καὶ ἀκατα-
 σκευάστων, ἀποδιορίθη τὰ ἐλαφρὰ εἰς ὕψος, καὶ τὰ βαρῆα ἐπιμελιώ-
 δη ὑφ' ὑγραῖ ἄμμου, πρὶ τ' ὄλων διορειδέντων, καὶ ἀνακρεμαδέντων,
 πνεύματι ὀχεῖδος· καὶ ὡφθη ὁ οὐρανὸς ἐν κύκλοις ἰσάτα, καὶ θεοὶ
 ταῖς ἐν ἄστρον ἰδέαις ὀπιανόμμοι, σὺν τοῖς αὐτῶν σημείοις ἀπα-
 σι· καὶ διηρθροθη σὺν τοῖς ἐν τ' αὐτοῖς θεοῖς· καὶ περιλήθη τὸ † αὐτῆ
 περικύκλιον ἄεσι, κυκλίῳ δρωμήματι, πνεύματι θεῖῳ ὀχού-
 μμοι. 3 Ἀπῆκε δὲ ἕκαστος θεός διὰ τῆς ἰδίας δυνάμεως τὸ
 θεωρηγᾶσθαι ἐν αὐτῷ· καὶ ἐγένετο θηρία, τετράποδα, καὶ ἔρπετα,

aquatica, & volatilia, & omne semen in feminas, foenum, & floris omnis herba, semen regenerandi in seipsis feminabant. Ac hominum genituras, in Diuinorum operum agnitione, ac naturę testimonium efficax, & hominum frequentiam, in omnium eorum quę sub coelo sunt dominium, & bonorum indicium. Ut crescerent augmento, & fręquentia multiplicarentur, & omnem animam in carne, per curriculi deorum circularium monstrosa semina, in speculationem coeli, & Deorum celestium cursus, ac Diuinorum operum, & efficacię Naturę, in signa bonorum, in agnitionem virtutis Diuinę, partium orbis, noticiam bonorum & peruersorum, ac omne bonorum solers opificium assequendum. ⁴ Tendit vixisse, & sapientiam coluisse ipsorum, ad portionem cursus Deorum circularium, resolui vero, in id redit per quod erant ampla monumeta artificiorum in terra deferentes pro nomine, temporum extinctionem. Et omnis genitura animatae carnis, & fructus sationis, ac omnis artificij diminutiones, instaurabuntur necessitate & Deorum renouatione, & cursu naturę circuli numeris pręditi. Diuinitas nanque est vniuersa mundana constitutio, natura considerata. In Diuinitate etenim etiam Natura collocatur.

MERCVRII TRISMEGISTI AD FILIVM

SVVM TAT SERMO QVI CRATER

AVT VNITAS,

CAPVT QVARTVM.

Vandoquidem vniuersum mundum construxit opifex non manibus sed verbo: sic prę te fer, tanquã adsit, ac semper existat, omnia faciens, vnus solus: proprio autem arbitrio ea quę sunt operatus est. Hoc est enim corpus eius nõ tractabile, nec visui aut mensurę obnoxium, indiuisum, nec alij cuiquam simile. Neque enim est ignis, non aqua, non aer, non spiritus: quinimo omnia quę ab ipso sunt, bonus existens. vnico namque huic id ascribit. ² Voluit insuper terram ornare. orna-

ἢ ἔνυδρα, ἢ πῖπνα, ἢ πᾶσα σπορὰ ἔνσπορος, ἢ χόρτος, ἢ αἰ-
 δοις παντὸς χλόη, τὸ σπέρμα τῆς παλιγγενεσίας ἐν αἰσίοις ἐς-
 ποερμολόγουν· τάς τε γενέσεις τῶν αἰθερώπων εἰς ἔργων θείων
 γινώσιν ἢ φύσεως ἐνεργούσαν μαρτυρίαν, ἢ πωλήδος αἰθερώ-
 πων, † εἰς πάντων τῶν ὑπ' οὐρανὸν δεσποτείαν, καὶ ἀγαθῶν † ἢ
 ἐπιγινώσιν, εἰς τὸ ἀυξάνεσθαι ἐν ἀυξήσει, καὶ πωληθύνεσθαι ἐν
 πωλήσει· καὶ πᾶσαν ἐν σαρκὶ ψυχὴν διὰ δρομήματος θεῶν ἐγ-
 κυκλίων τεραστωρίας, εἰς κατ' οὐρανὸν οὐρανόθεν, ἢ δρομήματος οὐ-
 ρανίων θεῶν, ἢ ἔργων θείων, ἢ φύσεως ἐνεργείας· εἰς τσημεῖα
 ἀγαθῶν, εἰς γινώσιν θείας δυνάμεως, μοῖρας † οἰκεμένης γνώ- † ὄχλα
 ναὶ ἀγαθῶν ἢ φαύλων, ἢ πᾶσαν ἀγαθῶν διαφαιλουργίαν ἐυ-
 μένης
 4 ρεῖν. † Ἐρχέσθαι αὐτῶν βιώσασθαι τε καὶ σοφισθῆναι, πρὸς μοῖραν † Ἀρχε
 δρομήματος κυκλίων θεῶν, ἢ ἀναλυθῆναι εἰς ὃ ἔσονται μεγά-
 λα δπομνημονεύματα τεχνουργημάτων ὅππῃ τῆς γῆς, καταλι-
 πόντες ἐν ὀνόματι χρόνιαν ἀμάραντον. ἢ † πᾶσα γενέσεις ἐμφύ- † πᾶ-
 χου σαρκὸς, καὶ κερποῦ σπορῆς, ἢ πᾶσης τεχνουργίας τὰ ἐλάτ-
 ταν γέ-
 τούμμεθα ἀνανεωθήσεται, ἀνάγκη καὶ ἀνανεώσει θεῶν, ἢ φύσεως νεοῖν
 κύκλι ἐναειθμίας δρομήματι. τὸ γὰρ θεῶν ἢ πᾶσα κοσμικὴ σὺλ-
 κρασις φύσει ἀναδραμεμένη. ἐν γὰρ τῷ θεῶν καὶ ἡ φύσις σὺλκ-
 ἔσεικειν.

ΕΡΜΟΥ ΤΟΥ ΤΡΙΣΜΕΓΙΣΤΟΥ
 ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΒΑΥΤΟΥΤΙΟΝ
 ΤΑΤ, ΛΟΓΟΣ Ο ΚΡΑΤΗΡ,
 Η ΜΟΝΑΣ.

1 ΠΕΙΔΗ ἢ πάντα κόσμον ἐποίησεν ὁ δημιουργός, ἐ χειρῶν, ἀλλὰ λόγῳ, ὥστε ἔτις ὑπολάμβαν-
 νε, ὡς τὸ παρόντος, ἢ αἰὶ ὄντος, ἢ πάντα ποιήσαν-
 τος ἢ ἐνὸς μόνης· τῇ δὲ αὐτῇ θελήσει δημιουργή-
 σαντος τὰ ὄντα. τὸ γὰρ ἐστὶ τὸ σᾶμα ἐπέεινε, ἐχ
 ἀπὸν, ἐδὲ ὄρατον, ἐδὲ μέγιστον, ἐδὲ διασατόν,
 ἐδὲ ἄλλω τινὶ ὄμοιον. ἔτε γὰρ πῦρ ἐστίν, ἔτε ὕδωρ,
 ἔτε αἶρ, ἔτε πνεῦμα. ἀλλὰ πάντα τὰ ὑπ' αὐτῆς, ἀγαθὸς ὢν. μό-
 2 νη γὰρ τούτῳ ἀνατέθεικεν. 2 Ἡ θέλησε ἢ τὴν γλῶσσαν κοσμήσαι-

mentum autem diuini corporis demisit hominē, viuentis im-
 mortalis, animal mortale: & mundus quidem animalium præ-
 ualebat animali, & mundi rationi ac menti. Spectator namq; fa-
 ctus est operum Dei homo, & admiratus est, ac factorē agno-
 uit. ³ Itaq; rationē quidem, o Tat, in omnes homines disperfit, 3
 mentem autē non ita, non quibusdā inuidens. Inuidia etenim
 non inde oritur, sed deorsum refidet in animis hominum mē-
 tem non habentium. Cur itaque, o pater, mentem Deus non
 omnib. distribuit? Voluit, o fili, hanc in medio animarum velut
 certaminis mercedē manere. Et vbinam eā collocauit? ⁴ Cra- 4
 terem quidē hac implens misit, dato præcone, ac ipsi præcepit
 hæc hominū cordib. nunciare. Te ipsum in hunc craterē, quod
 potes, immerge, quodq; credis te rediturū ad eum, qui craterē
 demisit, quodq; prænoscis ad quid natus es. Qui igitur præ-
 conium intellexerunt, & mente abluti sunt, hi cognitionis par-
 ticipes fuere, & perfecti homines effecti sunt, mentem conse-
 quuti. Qui vero aberrarunt a præconio, ipsi rationem quidem,
 mentem autem non assequuti sunt, ignorantes ad quid & ex-
 quib. geniti sint. ⁵ Sensus autē horum, irrationabilium animan- 5
 tium sensib. pares sunt, in animi confidentia ac ira temperamē-
 tum habentes, admiratione digna nec admirantes, quinetiam
 corporum voluptatib. ac cupidinib. adhærentes, ac eapropter
 hominē natum esse credentes. Quotquot autē eius doni, quod
 a Deo missum est, participes fuere, isti, ô Tat, iuxta collationē
 operum, immortales loco mortaliū existunt, omnia sua mente
 circumplexi, quæ in terra, quæ in coelo, ac si quid supra coelum
 existat. hætenus seipsi exaltantes viderunt Bonū, ac videntes,
 calamitatem duxerunt huius loci cōmercium, nihilifactis om-
 nib. corporeis & incorporeis, ad vnum & solū festinant. ⁶ Ipsa, 6
 o Tat, mentis est scientia, Diuinorum speculatio, ac Dei cogni-
 tio, Diuinus crater existēs. Et ego mergi volo o Pater. Si tuum
 corpus non primitus oderis, o fili, te ipsum amare non potes:
 te ipsum autē amans, mentem consequeris: mentē vero habens
 scientiæ participes eris. Quonā pacto hæc ais, o Pater? Ultra fa-
 cultatē est, o fili, circa vtraq; agere, mortalia nimirum & Diui-
 na. Quum autem duo sint, eorum quæ sunt, corpus & incorpo-

κόσμον δὲ θείου σώματος κατέπεμψε τὸν ἀνθρώπων, ζῶου ἀθανάτου ζῶον θνητόν. καὶ ὁ μὲν κόσμος τῶν ζῶων ἐπωλεονέκτει τῷ ζῶου, καὶ τῷ κόσμου τὸν λόγον καὶ τὸν νοῦν. θεατῆς γὰρ ἐγένετο τῶν ἔργων τῷ θεῷ ὁ ἀνθρώπος, καὶ ἐθαύμασε, καὶ ἐγνώρισε τὸν ποιήσαντα. ³ Τὸν μὲν οὖν λόγον, ὃ γὰρ, ἐν πᾶσι τοῖς ἀνθρώποις ἐμέρισε· τὸν δὲ νοῦν, οὐκέτι, οὐ φθονᾷ τισίν· ὁ γὰρ φθόνος οὐκ ἔνθεν † ἔρχεται· κἀπο δὲ σωίσταται ταῖς τῶν νοῦν μὴ ἐχόντων † ἀρχαῖς ἀνθρώπων ψυχαῖς. Διὰ τί οὖν ὃ πάτερ, ἐ πᾶσιν ἐμέρισε τὸν τῶν νοῦν ὁ θεός. Ἡθέλησεν ὃ τέκνον, τούτων ἐν μέσῳ ταῖς ψυχαῖς ὡς περ ἄθλον ἰδρύσθαι. Καὶ ποῦ αὐτὸν ἰδρύσατο. ⁴ Κρατῆρα μὲν γὰρ πληρώσας τούτου, κατέπεμψε δούς κήρυκα, καὶ ἐκέλευσεν αὐτῷ κηρύξαι ταῖς τῶν ἀνθρώπων καρδίαις τὰςδε· βάπτισον σεαυτῷ ἢ δυναμένη εἰς τῷ τὸν κρατῆρα, ἢ πιστεύουσα ὅτι ἀνελεύση πρὸς τὸν κατὰπέμψαντα τὸν κρατῆρα, ἢ γνωρίζουσα ὅτι τί γέγονας· ὅσοι μὲν οὖν σωῆσεν τῷ κηρύγματος, καὶ ἐβαπτίσαντο τῷ νοῦς, οὗτοι μετέσχον τῆς γνώσεως, καὶ τέλει ἐγένοντο ἀνθρώποι, τὸν νοῦν δεξάμενοι· ὅσοι δὲ ἡμαρτον τῷ κηρύγματος, αὐτοὶ μὲν † τὸν λόγον, τὸν δὲ νοῦν μὴ πωρετηληφότες, ἀγνωσύντες ὅτι † οἱ λογί γεγόνασι, καὶ ὑπὸ τίνων. ⁵ Αἱ δὲ ἀγάθεις τούτων ταῖς τῶν γυνὸν ἀλόγων ζῶων παεραπλήσια, καὶ ἐν θυμῷ καὶ ἐν ὀργῇ τῷ κρατῆρα ἔχοιτες, οὐ θαυμάζουσι οὐ τὰ θεῶς ἀξία· ταῖς δὲ τῶν σωμάτων ἡδοναῖς καὶ ὀρέξεσι πωρετέχοντες, καὶ δὲ ταῦτα τὸν ἀνθρώπον γεγονέναι πιστεύουσι. ὅσοι δὲ τῆς ἀπὸ τῷ θεοῦ δωρεᾶς μετέσχον, οὗτοι ὃ γὰρ, κατὰ σύγκρισιν τῶν ἔργων, ἀθάνάτοι ἀντὶ θνητῶν εἰσι, πάντα ἐμπεριλαβόντες τῷ ἑαυτῶν νοῖ τὰ ὅτι τῆς γῆς, τὰ ἐν ἐρανῷ, καὶ εἴ τι ἐστὶν ὑπὲρ οὐρανόν· ποσοῦτον ἑαυτοῦς ὑψώσαντες εἶδον τὸ ἀγαθόν, καὶ ἰδόντες συμφροσὴν ἠγήσαντο τῷ ἐνθάδε δὲξίβω, κατὰφροσῆσαντες πάντων τῶν σωμάτων καὶ ἀσωμάτων ὅτι τὸ ἐν καὶ μόνον σωείδουσι. ⁵ Αὕτη, ὃ γὰρ, ἢ τῷ νῷ ἐστὶν ὀπισῆμη, † θεῶν ἐντορία, καὶ ἢ τῷ θεῷ κατανόπισ, θεοῦ ὄντος τῷ κρατῆρα. Καὶ γὰρ βαπτισθῆνα βέλομαι, ὃ πάτερ. Ἐὰν μὴ πωρεθῶν τὸ σώμα σου μισήσης, ὃ τέκνον, σεαυτὸν φιλήσῃς ἐ δύνασαι· φιλήσας δὲ σεαυτὸν, νοῦν ἔξεις, καὶ τὸν νοῦν ἔχων, καὶ τῆς ὀπισῆμης μεταλήψῃ. Πᾶς ταῦτα λέγῃς ὃ πάτερ. Ἀδύνατον γὰρ ἐστὶν ὃ τέκνον, περὶ ἀμφοτέρω γίνεσθαι, τὰ θνητὰ δηλαδὴ καὶ τὰ θεῖα. Δύο γὰρ ὄντων † ὄντων, σώματος καὶ ἀσω-

reum, in quib. mortale & Diuinum, alterius electio, relinquitur eligere volēti. Non enim decet vtraq; eligere, in quib. electio relinquitur. Alterum nāq; paruifactum alterius elucidat efficaciam. ⁷ Præstātioris quidem efficacię delectus, non tantū eligenti fit pulcherrimus, hominem in Deum referens: quinimo in Deum pietatem probat. Vilioris autē optio, hominem quidem abrogat: nihil autem in Deum iniuriæ cōmisit, præter hoc solum. Quod veluti pompæ mediū prætereuntes, nec ipsæ cuiusquam effectus potentes, alios vero præpedientes: hoc eodē modo isti tantum pomparū instar gradiuntur in hoc mūdo, ob corporeas cupiditates. ⁸ His ita se habentibus, o Tat, aliqua quidem a Deo nobis suppeditantur, ac suppeditabuntur: aliqua vero nos consequantur, * ne tamen moram afferant |. Quandoquidē Deus culpa vacat: nos autem causa malorū sumus, ea bonis antepōnētes. Vides, o fili, quot corpora nos decet trajcere, & quot Dæmonum choros ac continuitatem & stellarum cursus, vt ad vnū & solum Deum properemus. nam peruium moleste tamen Bonum est, & interminatum & infinitum, sibi autem sine initio, nobis vero principiū habere cognitionem apparet. ⁹ Non itaq; principiū est ipsi cognitio: quinimo principium eius cognoscendi nobis exhibet. Principium igitur id assequamur, & mature peragemus omnia. vltra modum enim asperum est, assuetis & præsentib. relictis, ad vetera & priora repedare. Quæ quidē apparent, oblectant. Quæ vero non videntur, incredulos faciunt. Quæ plus apparent, mala sunt. Bonum autem apparentib. non apparet. non enim forma aut figura est ipsi. Quapropter sibi quidē simile est, alijs vero omnib. dissimile. Non enim potest incorporeum corpori apparere. Ea est distātia similis ad dissimile, ac dissimilis defectio ad simile. ¹⁰ Nā vnitas omnium initium existit & radix, * & initium existit |, absq; autem initio nihil, * principium vero ex nihilo aut ex se. Quandoquidē aliorum est inchoatio, ipsa quidē est, non enim ex alio principio esse contigit | vnitas itaq; initium est, & omnem cōprehendit numerum, a nullo cōprehensa, & omnem numerum generat, ab alio nullo genita numero. ¹¹ Omne autem genitum, imperfectum est, ac diuiduum, & in-

7

8

9

10

11

μάτῳ, ἐν οἷς τὸ θνήσκον καὶ τὸ θεῖον, ἢ ἀίρεισι θαλάσῳ καὶ ἀλί-
 πείῳ τῶ ἐλάδῳ βουλομένων. εἰ γὰρ ἐστὶν ἀμφοτέρω ἐν οἷς τε ἡ ἐξά-
 ρησις καταλείπειται. τὸ δὲ ἕτερον ἐλαττώθην τῷ τοῦ ἕτερου
 7 ἐφανέρωσεν ἐνέργειαν. 7 Ἡ μὲν οὖν ἐνέργεια τοῦ κρείττονος ἀίρει-
 σις, οὐ μόνον τῶ ἐλομένῳ καλλίστη τυγχάνει, τὸν ἀνθρώπον ἄπο-
 θεώσασθαι, ἀλλὰ καὶ τῷ πρὸς θεὸν εὐσέβειαν ὑποδείκνυσθαι. ἡ δὲ
 τοῦ ἐλάττονος, τὸν μὲν ἀνθρώπον ἀπόλωσεν· οὐδὲν δὲ εἰς τὸν
 θεὸν ἐπωλημμέλησεν, ἢ τοῦτο μόνον, ὅτι καθάπερ ἀπομπαί-
 μέσον παρέρχονται, μήτε αὐτὰ ἐνεργῆσαι τι δυνάμει, τοὺς δὲ
 ἐμποδίζουσαι· τὸν αὐτὸν ἔβωπον καὶ οὕτω μόνον πομπεύουσιν
 ἐν τῶ κόσμῳ παρεγνόμῳ ὑπὸ τῶν σωματικῶν ἡδονῶν.
 8 8 Τούτων δὲ οὕτως ἐχόντων, ὡς ταῦτ, τὰ μὲν πρὸς τοῦ θεοῦ ἡ-
 μῖν τε ὑποῆρξε καὶ ὑπάρξει· τὰ δὲ, ἀφ' ἡμῶν ἀπολογουθισάτω,
 καὶ μὴ ὑπερησάτω· ἐπεὶ ὁ μὲν θεὸς ἀνάτιος· ἡμεῖς δὲ ἀίτιοι τῶν
 κακῶν, ταῦτα περὶ κρινούτες τῶν ἀγαθῶν ὄρεται, ὡς τέκνον, πῶσα
 ἡμᾶς δεῖ σώματα διεξιελθεῖν, καὶ πῶσαις χοροῖς δαιμόνων,
 καὶ σωτέλαι, καὶ δρόμοις ἀσέρον, ἵνα πρὸς τὸν ἕνα καὶ μόνον
 θεὸν σπώσωμεν. διαβατὸν γὰρ τὸ ἀγαθὸν καὶ ἀπέροιστον, καὶ
 ἀτελές, αὐτῶ δὲ καὶ ἀναρχον· ἡμῖν δὲ δοκοῦν ἀρχὴν ἔχειν τῷ
 9 γνώσει. 9 Οὐκ αὐτῶ οὖν ἀρχὴ γίνεσθαι ἢ γνώσις, ἀλλ' ἡμῖν
 τῷ ἀρχὴν παρέχειται τοῦ γνωσθιμένου. λαβόμεθα οὖν τῆς
 ἀρχῆς, καὶ ὁδούσωμεν τάχει ἀπαντα. πάνυ γὰρ ἐστὶ † σιλη- † σο-
 ρὸν τὸ, τὰ σωήθη καὶ παρόντα καταλιπόντα, ὅτι τὰ παλαιὰ λιδν
 καὶ ἀρχαῖα ἀνακαμπτέιν. τὰ μὲν γὰρ φαινόμενα τέρωει· τὰ δὲ
 ἀφανῆ δυσπιστεῖν ποιεῖ. φανερότερα δὲ ἐστὶ τὰ κακὰ· τὸ
 δὲ ἀγαθὸν ἀφανὲς τοῖς φανεροῖς. οὐ γὰρ μορφή, οὔτε τύπος
 ἐστὶν αὐτῶ. διὰ τοῦτο, αὐτῶ μὲν ἐστὶν ὁμοιον, τοῖς δὲ ἄλλοις
 πᾶσιν ἀνόμοιον. ἀδύνατον γὰρ ἀσώματον σώματι φανῆναι. αὕτη
 διαφορὰ τοῦ ὁμοίου πρὸς τὸ ἀνόμοιον, καὶ τῶ ἀνομοίῳ ὑστέ-
 10 ρημα πρὸς τὸ ὁμοιον. 10 Ἡ γὰρ μονὰς πάντων οὐσα ἀρχὴ
 καὶ ρίζα, καὶ ἀρχὴ οὐσα· ἀλλ' οὐδὲ ἀρχῆς οὐδὲν, ἀρχὴ δὲ ἐξ οὐ-
 δενὸς ἢ ἐξ αὐτῆς· ἐπεὶ ἀρχὴ ἐστὶ τῶν ἕτερον. αὕτη γὰρ ἐστὶν,
 ἐπεὶ μὴ ἄλλης ἀρχῆς ἔτυχεν οὐσα μονὰς οὖν ἢ ἀρχὴ, καὶ πάν-
 τα ἀειδμον ἐμπεριέχει, ὑπὸ μηδενὸς ἐμπεριεχομένη. καὶ
 πάντα ἀειδμον γεννᾷ, ὑπὸ μηδενὸς γεννωμένη ἕτερου ἀειδ- † ἀδι-
 11 μοῦ. 11 Πάν δὲ τὸ γεννώμενον, ἀτελές, καὶ † διαίρετον, καὶ ἄ-
 ἀρετον

cremento ac decremento obnoxium. Perfecto autē nihil horum cōtingit. Et quod augeri potest, augetur ab vnitate: perit autē a propria imbecillitate: cum nō amplius vnitatem capere valeat. Ipsa tibi itaq; o Tat, iuxta potentiam descripta est Dei imago: quam si ad amuffim speculeris, & oculis cordis cōsideres, mihi fidem adhibe, o fili, cōperies tramitē ad superna te ducentem: quinimo ipsa te deducet imago. Habet nāq; quiddam propriū speculatio. Eos enim, qui contēplatione præueniunt, detinet, ac attrahit, instar, vt fertur, magnes lapis ferrum.

MERCVRII TRISMEGISTI AD
FILIVM SVVM TAT QVOD DEVS INVISI
BILIS MANIFESTISSIMVS SIT,

CAPVT QVINTVM.

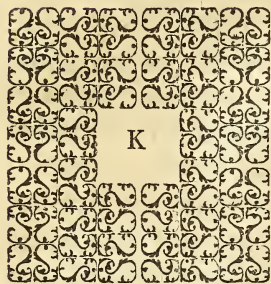

Vnc etiam sermonem tibi transcurrā, o Tat, ne initio careas præstantioris Dei nominis. Tu quoq; considera, qua arte id quod turba videri nō posse censet, solis luce tibi fiet clarius. Nō enim nisi esset, visum fugeret. Omne enim apparens, genitum, * Nā apparuit. quod autem non videtur, semper est. Non enim vt videatur, indiget: semper enim est, ac alia cuncta apparentia facit, ipse nō visus existens: vt pote qui semper est, ac manifestans, ipse non manifestatur. * Non ipse genitus est: ast in imaginatione omnia imaginari posse tribuens. Imaginatio namq; genitorum tantum est. Nihil etenim præter generationem est imaginatio. ² Ipse vero vnus ingenitus est, nulli scilicet imaginationi aut conspectui obnoxius. Cū autem omnia imaginationi subiiciat, per omnia videtur: ac in omnibus, maxime in quib. vult, apparebit. Tu itaq; o Tat fili, precare primū Dominum ac Patrem, solum & nō vnum, sed a quo vnus, propitium fore, vt talem Deum cognoscere possis: & tibi radium vnum eius, ac tuæ intelligentiæ illucere. Solus namq; intellectus, quod videri non potest, intuetur. * sicuti ipse videri non potest, si mentis oculis potes cernere, apparebit, o Tat. Abun-

ξητόν, κῆ μειωτόν τῶ δ' ἐτελείω εἰδέν τούτων γίνεσθαι· κῆ τὸ μὲν ἄωξη-
 τὸν ἄωξάνεσθαι, ἀπὸ τῆς μονάδος· ἀλίσκείσθαι δ' ἐκ τῆς αὐτῆς ἀάδε-
 νέας, μηκέτι δυνάμειον τῶ μονάδα χωρήσασθαι. Αὐτῆ σοι, ὦ Τάτ, κα-
 τὰ τὸ δυνάειον ὑπογέγραπται τῆ θεῆ εἰκῶν· ἡ ἀκριβοῦς εἰς θεάσει, κῆ
 νοήσεις τοῖς τῆς καρδίας ὀφθαλμοῖς, πείσεισόν μοι τέκνον, εὐρήσεις
 τῶ παρὸς τὰ αἶμα ὀδόν· μάλλον δ' αὐτῆ σε ἢ εἰκῶν ὀδηγήσει. ἔχει
 γάρ τι ἴδιον ἢ θεῶ. τοὺς φθάσαντας θεάσαδι κατέχει, κῆ ἀνέλκει
 κατὰ πᾶρα φασὶν ἢ μαγῆτις λίθος τὸν σίδηρον.

ΕΡΜΟΥ ΤΟΥ ΤΡΙΣΜΕΓΙΣΤΟΥ ΠΡΟΣ
 ΤΟΝ ΕΑΥΤΟΥ ΥΙΟΝ ΤΑΤ, ΟΤΙ
 ΑΦΑΝΗΣ ΘΕΟΣ, ΦΑΝΕΡΩ-
 ΤΑΤΟΣ ΕΣΤΙ.

I

Α Ι τόνδέ σοι τὸν λόγον ὦ Τάτ, διεξε-
 λούσομαι, ὅπως μὴ ἀμύτης ἦς τῆ κρείτ-
 τος θεοῦ ὀνόματος· σὺ δ' ἐν νόει πᾶς τὸ
 δοκοῦν τοῖς πολλοῖς ἀφανὲς, φανερότα-
 τόν σοι γενήσεσθαι. οὐ γὰρ † εἰ μὴ ἡ ἀφα-^{† ἀν ἦν,}
 νὲς ἡ. πᾶν γὰρ τὸ φαινόμενον γεννητόν·^{εἰ}
 ἐφανῆ γάρ· τὸ δ' ἀφανὲς αἰεὶ ἐστίν. τῆ γὰρ
 φανῆναι οὐ χρήζει. αἰεὶ γὰρ ἐστίν, κῆ τὰ ἄλλα
 πάντα φανερά ποιεῖ, αὐτὸς ἀφανὲς ὡς αἰεὶ ὡν, φανερόν αὐτὸς οὐ φα-
 νεροῦται· οὐκ αὐτὸς γεννώμενος, ἐν φαντασίᾳ δ' ἐκ πάντα φαν-
 τασίων· ἢ γὰρ φαντασία, μόνων τῶν γεννητῶν ἐστίν. οὐδ' ἐν γὰρ
² ἐστίν ἢ φαντασία, ἢ γένεσις. ² Ο δ' εἰς ἀγέννητος δηλονότι
 καὶ ἀφαντασίας, καὶ ἀφανής· τὰ δ' ἐκ πάντα φαντασιῶν, δεῖ
 πάντων φανῆσθαι, καὶ ἐν πᾶσι, καὶ μάλιστα οἷς ἀπ' αὐτὸς βου-
 ληθῆ, φανείσθαι. σὺ οὖν ὦ Τάτ τέκνον, εἴξα πρῶτον τῶ κυ-
 ρίῳ καὶ πατρὶ, καὶ μόνῳ καὶ οὐχ ἐνὶ, ἀλλ' ἀπ' οὐ ὁ εἶς, ἴλεω
 τυχεῖν, ἵνα δυνήθῃς τὸν τηλικούτων θεὸν νοῆσαι, καὶ ἀκτι-
 νά σοι καὶ μίαν αὐτοῦ τῆ σῆ διανοία ἐκλάμψαι. νόσις γὰρ
 μόνη ὄρα τὸ ἀφανὲς, ὡς καὶ αὐτὴ ἀφανὲς οὐσα· εἰ δύνα-
 σαι τοῖς τοῦ νοῦ ὀφθαλμοῖς, φανήσεται ὦ Τάτ· ἀφθονος

dans etenim per vniuersum mundū elucet Dominus. Intelligentiam sumere, cōspicere, & tanquā tuis manib. apprehendere potes, ac Dei imaginem intueri. Si autem & quod in te est, a te non videtur, quomodo ipse in seipso per oculos tibi appareret? ³ Quod si ipsum intueri cupias, cōsidera Solem: considera lunæ cursum: considera astrorum ordinem. Quis hunc obseruat ordinem? Omnis enim ordo numero & loco circumscribitur. Sol Deus maximus est eorum qui in cœlo Deorū: cui omnes cedunt Dij cœlestes, tanquam regi & potenti. Et hic tantus, terra & mari maior patitur supra se habere stellas ipso minores, munus suum obeuntes. Quemnā erubescens, aut quem reformidans, o fili? Astrorum horum in cœlo existētium quod libet, nec similem nec æqualem cursum efficiūt. Quis vniciuiq; & modum & cursus magnitudinem determinauit? ⁴ Vrsa ipsa quæ circa se torquetur, & vniuersum mundum circumuoluēs. quis in hoc organum dominatur? Quis mari limites circumscripsit? Quis terram firmavit? Est enim quispiam, o Tat, qui horū omnium factor est ac dominus. Non enim potest locus, numerus, aut mensura, sine factore conseruari. Omnis etenim ordo sine loco & sine mēsurā nusquā fit. Quinetiam nec is domino priuaretur, o fili. * Etenim quod ordinis est expers, defectum patitur, quoquomodo se habeat, hoc quadam est ordinis serie, ac sub domino est, qui nedum ordinem ei prescripsit. ⁵ Vtinā tibi fas esset volucris effecto volare in aera, ac sublatus in medium terræ & cœli videres, terræ quidem soliditatem, maris autem diffusionem, fluminum vero fluxus, aeris mollitudinem, ignis acumen, * astrorū cursum, cœli velocitatem, * & circa hæc ambitū. O spectaculum illud, o fili, fortunatissimum: hæc omnia sub vno momento considerare, immobilē moueri, non visibilem videri, * per ea quæ mundi ordo efficit, & iste est ordinis ornatus. ⁶ Si cupis & per mortalia ea quæ super terram ac in profundo sunt speculari, considera, o fili, cōstructum in vtero hominem, & accurate opificij artē scrutare, disce quis pulchram ac Diuinam hanc operatus est hominis imaginem: quis oculos tornauit: quis nares & aures perfodit: quis os adaperuit: quis neruos produxit ac alligauit: quis venas deriuauit:

γὰρ ὁ κύριος φαίνεται διὰ παντὸς τῷ κόσμῳ· νόησιν λαβεῖν ἰδεῖν,
 καὶ λαβείναι αὐταῖς ταῖς χερσὶ δύνασαι, καὶ τὴν εἰκόνα τῆς θεοῦ
 θεάσασθαι. εἰ δὲ καὶ τὸ ἐν σοὶ ἀφανές ἐστὶ σοι, ὡς αὐτὸς ἐν σαυ-
 3 τῷ διὰ τῶν ὀφθαλμῶν σοι φανήσεται; ³ Εἰ δὲ θέλεις αὐτὸν
 ἰδεῖν, νόησον τὸν ἥλιον, νόησον τὸν σελλῆνης δρόμον, νόησον τῶν
 ἀστέρον τὴν τάξιν· τίς ὁ τὴν τάξιν τηρῶν; τάξις γὰρ πᾶσα, περιώ-
 ρισα ἀειθμῶν, καὶ τόπων· ὁ ἥλιος θεὸς μέγιστος τῶν κατ' ἕραν
 θεῶν, ὃ πάντες εἰκουσιν οἱ ἕρανοι θεοὶ, ὡσανεὶ βασιλεῖ, καὶ δυνάστη.
 καὶ ἕτος ὁ τιλικούτος, ὁ μείζων γῆς, καὶ θαλάττης, ἀνερχόμενος ἑαυτὸν
 ἔχων ἑαυτὲ μικροτέροις † πολίτευοιτας ἀστέρας. τίνα ἀ- † πο-
 δούμενος, ἢ τίνα φοβούμενος, ὃ τέκνον, ἕκαστος τούτων τῶν ἀστέ- λειού-
 ρων οὐ τὸν ὅμοιον, ἢ ἴσον δρόμον ποιοῦνται ἐν οὐρανῷ ὄντες. τίς τας
 4 ὁ ἐκείτω τὸν τρόπον, καὶ τὸ μέγεθος τῆς δρόμου ὀρίσας. ⁴ Ἄρκτος
 αὕτη ἢ περὶ αὐτὴν σφαιρομένη, καὶ τὸν πάντα κόσμον συμπερι-
 φέρουσα. τίς ὁ τῆτο κεκτημένος τὸ ὄργανον; τίς ὁ τῆ θαλάσῃ
 τοὺς ὄρους περιβαλὼν; τίς ὁ τὴν γῆν ἐδέξασας; ἐστὶ γὰρ τις, ὃ Γατ,
 ὁ τούτων πάντων ποιητὴς καὶ δεσπότης. ἀδύνατον γὰρ, ἢ τόπων,
 ἢ ἀειθμῶν, ἢ μέτερον φυλαχέωσιν χωρὶς τῆ ποιήσαντος. πᾶσα
 γὰρ τάξις, ἀποπῶα, καὶ ἀμείβια ἀποπῶα, ἀλλ' ἐκ ἀδελφότητος
 οὐδὲ αὕτη, ὃ τέκνον. καὶ γὰρ εἰ τὸ ἀπακλόν ἐσιν ἐνδεές, ὅτε κατέχει,
 τῆτο ἐστὶ τὸν ἕρόπον τῆς τάξεως, καὶ ἰσὸς τὸν δεσπότην ἐστὶ τὸν
 5 μηδέπω † αὐτῷ τῶν τάξιν τάξαντα. ⁵ Εἰδε δυνάστον σοι ἰδὲ † αὕτη
 πῶσιν ἡγενομένη ἀναπῆναι εἰς τὸν ἀέρα, καὶ μέσον ἀρδέντα τῆς γῆς
 καὶ οὐρανοῦ ἰδεῖν, γῆς μὲν τὸ στερεόν, θαλάσσης δὲ τὸ κεχυμένον,
 ποταμῶν δὲ τὰ ρεῖματα, ἀέρος τὸ ἀειμένον, πυρὸς τὴν ὀξύτη-
 τα, ἀσπρῶν τὸν δρόμον, οὐρανοῦ τῶν ταχύτητα, τῶν περὶ ταῦτα περι-
 βασιν. ὃ θεὸς ἐκείνης, τέκνον, εὐτυχιστάτης, ἰσὸς μίαν ῥοσῶν
 πάντα ταῦτα θεάσασθαι, τὸ ἀκίνητον διακινούμενον, καὶ τὸ ἀφα-
 νῆ φαγνόμενον, δι' ὧν ποιεῖ αὐτὴ ἢ τάξις τῆς κόσμου· καὶ οὗτος ὁ
 6 κόσμος τῆς τάξεως. ⁶ Εἰ θέλεις καὶ διὰ τῶν θυητῶν θεάσασθαι
 τὸ ὅτι τῆς γῆς καὶ τῶν ἐν βυθῷ, νόησον, ὃ τέκνον, δημιουργούμενον
 ἐν τῇ γαστρὶ τῆς ἀνθρώπων, καὶ τῆ δημιουργήματος ἀκριβοῦς τὴν τέχνην
 ἐξέτασον, καὶ μάθε τίς ὁ δημιουργῶν τὴν καλλὴν ταύτην καὶ θεῖαν
 τῆς ἀνθρώπου εἰκόνα· τίς ὁ τοὺς ὀφθαλμοὺς περιεπέφασ· τίς
 ὁ τὰς ῥίνας καὶ τὰ ὠτα ἕνωσας· τίς ὁ τὸ στόμα διανοίξας· τίς
 ὁ τὰ νεῦρα ἐκτείνας, καὶ δεσμεύσας· τίς ὁ ὀχετεύσας τὰς φλέβας·

quis ossa solidauit: quis carni pellem circūduxit: quis digitos se
 parauit: quis pedib. plantam amplificauit: quis fodit poros: quis
 splenē produxit: quis cor pyramidatum fecit: * quis costas cō-
 pegit: quis iecur dilatauit: quis pulmonem cauernosum fecit:
 quis aluum amplissimā fecit: quis speciosiora in conspectum
 expressit, turpia vero cælauit? Conspice quot vnus materiæ
 artes, ac quot in vna circūscriptione opera, omnia per pulchra,
 & omnia cōmensurata, omnia autē multifariam. Quis hæc om-
 nia fecit? Qualis mater? Qualis pater? nisi, qui nō videtur, Deus:
 qui cuncta proprio nutu operatus est. ⁷ Nam simulacrū aut
 imaginē sine sculptore aut pictore nullus fieri dicet. Hoc au-
 tem opificium sine opifice factum erit? O multam cecitatem!
 O multam impietatem! O multam perfidiam! Nunquā, o fili
 Tat, opificia opifice excluderis. Quinimo præstantior est tantus,
 eo quod secundū Deum nomine, * tantus est omnium Pater.
 Nam solus iste est, ac esse patrem hoc illi opus est. Si autē me
 quidpiam confidentius dicere coegeris, huius est essentia vni-
 uersa cōcipere & creare. Et quemadmodum sine factore quic-
 quam fieri non potest, sic & hunc semper non esse, nisi cuncta
 semper facientem, in coelo, in terra, in aere, in profundo, in vni-
 uerso mundi, in vniuerso vniuersi, in eo quod est, & in eo quod
 non est. Nam in omni illo nihil est, quod ipse nō sit. Ipse est ea
 quæ sunt, & ea quæ non sunt. Quæ quidē sunt diuulgat: quæ au-
 tem nō sunt in seipso habet. ⁸ Iste Dei nomine præstantior est:
 iste non visus: iste patentissimus, mente consideratus: iste ocu-
 lis patens: iste incorporeus, qui & multorum corporū. Quin-
 etiam de omni corpore nihil est, quod iste non sit. Nam omnia
 quæ sunt, & iste est. Ac ea propter ipse nomina omnia habet,
 quia vnus sunt patris. Et propter hoc ipse nomen non habet,
 cum omnium sit pater. Quis itaq; te benedicere poterit, super
 te aut ad te vsq;? Vbi autem aspectans te laudabo, sursum, deor-
 sum, intrinsecus, extrinsecus? Non enim circa te modus, nō lo-
 cus, nec aliud quicquam eorum quæ sunt. Omnia autem in te:
 omnia a te: omnia das, & nihil suscipis. Nam omnia habes, &
 quod non habes, nihil est. ⁹ Quando autē te cantu edam. Neq;
 enim hora tua neq; tempus deprehendi potest. Super quo au-

τίς ὁ τὰ ὅσα ἐκέρροποίησας· τίς ὁ δέρμα τῆ σαρκὶ περιβαλὼν·
 τίς ὁ τοὺς δακτύλους διελών· τίς ὁ τοῖς ποσὶ βάσιν πλατύνας·
 τίς ὁ διορύξας τοὺς πόρους· τίς ὁ τὸν σπλῆνα ἐκτείνας· τίς ὁ
 τὴν καρδίαν περαμοειδῆ ποιήσας· τίς ὁ τὰ † πλάσσει συνθεῖς· † νῆυμα
 τίς ὁ τὸ ἥπαρ πλατύνας· τίς ὁ τὸν πνεῦμον † σπασαγῶσας· † σπασα
 τίς ὁ τὴν κοιλίαν εὐρύχωρον ποιήσας· τίς ὁ τὰ πτωχότατα εἰς τὸ γῶσας·
 φανερὸν ἐκτενωσας, καὶ τὰ ἰσχυρὰ κρύψας. Ἴδε πόσα τέχνη
 μαὶ ἕλης, καὶ πόσα ἔργα μαὶ περιγραφῆ, καὶ πάντα περικαλ-
 λῆ, καὶ πάντα μεμεξήμενα, πάντα δὲ ἐν διαφορᾷ. τίς πάντα
 ταῦτα ἐποίησε· ποῖα μήτηρ, ποῖος πατήρ, εἰ μὴ ὁ ἀφανὴς θεός,
 7 τῷ ἑαυτῷ θελήματι πάντα δημιουργήσας. 7 Καὶ ἀδριαντα
 μὲν ἢ εἰκόνα χωρὶς ἀδριαντοποιοῦ ἢ ζωγράφου οὐδεὶς φησι γε-
 γονέναι. τῆτο δὲ τὸ δημιουργημα χωρὶς δημιουργοῦ γέγονεν;
 ὡ τῆς πολλῆς τυφλότητος· ὡ τῆς πολλῆς ἀσεβείας· ὡ τῆς πολ-
 λῆς ἀγνωμοσύνης. μηδέποτε, ὡ τέκνον Γάτ, ἀποστερήσης τῷ
 δημιουργοῦ τὰ δημιουργήματα· μάλλον δὲ καὶ κρείττων ἐστὶν
 ὅσος κατὰ θεὸν ὀνόματος, τοσοῦτός ἐστὶν ὁ πάντων πατήρ. ἢ γὰρ
 μόνος οὗτος, καὶ τῆτο ἑαυτῷ τὸ ἔργον ἐστὶ πάρερα εἶναι. εἰ δέ τι
 με καὶ ὀλιγοπρότερον ἀναγκάζεις εἰπεῖν, τούτου ἐστὶν οὐσία, τὸ
 κτείν πάντα καὶ ποιεῖν. καὶ ὡσπερ χωρὶς τῷ ποιούντος ἀδυνατόν
 ἐστὶ γενέσθαι π, οὕτω καὶ τῆτον αἰεὶ μὴ εἶναι, εἰ μὴ πάντα αἰεὶ ποιοῦ-
 ντα, ἐν οὐρανῷ, ἐν γῆ, ἐν ἀέρι, ἐν βυθῷ, ἐν παντί τῷ κόσμῳ,
 ἐν παντί τῷ πάντῳ, τῷ ὄντι καὶ τῷ μὴ ὄντι. οὐδὲν γάρ ἐστι ἐν παντί
 ἐκείνω, ὃ οὐκ ἐστὶν αὐτός, ἐστὶν αὐτός, καὶ τὰ ὄντα καὶ τὰ μὴ ὄντα.
 8 τὰ μὲν γὰρ ὄντα ἐφανερώσας· τὰ δὲ μὴ ὄντα ἔχει ἐν ἑαυτῷ. 8 Οὐ-
 πος ὁ θεοῦ ὀνόματος κρείττων· οὗτος ὁ ἀφανὴς· οὗτος ὁ φανερότα-
 πος, ὁ τῷ νοῦ θεωρητός· οὗτος ὁ τοῖς ὀφθαλμοῖς ὁρατός· οὗτος ὁ ἀ-
 σώματος, ὁ πολυσώματος· μάλλον δὲ πάντως σώματος οὐδὲν ἐστὶν
 † ὁ οὗτος οὐκ ἐστὶ. πάντα γὰρ αἰ ἐστὶ, καὶ οὗτός ἐστι. καὶ δια τῆτο αὐτός † οὗτος
 ὀνόματα ἔχει ἑπαντα, ὅτι ἐνός ἐστὶ πατέρος· καὶ δια τῆτο αὐτός ὀνο-
 μα ἐκ ἔχει, ὅτι πάντων ἐστὶ πατήρ. τίς οὖν σε ἐλογίησεν ὑπὲρ σε ἢ
 πῶς σε δύναιτο. πῶ δὲ καὶ βλέπων ἐλογίησεν σε, ἀναγκάτω, ἔσω, ἔξω.
 καὶ γὰρ ἔσπο, καὶ τόπος ἐστὶν περὶ σε, καὶ δὲ ἄλλο ἐδὲν τῶν ὄντων· πάντα
 δὲ ἐν σοι, πάντα ἀπὸ σου· πάντα δίδως, καὶ ἐδὲν λαμβάνεις. πάν-
 9 τα γὰρ ἔχεις, καὶ οὐδὲν ὃ οὐκ ἔχεις. 9 Πότε δὲ σε ὑμνήσω; οὔτε
 γὰρ ὤραν σου, οὔτε χρόνον καταλαβεῖν δύναιτόν· ὑπὲρ τίνος δὲ

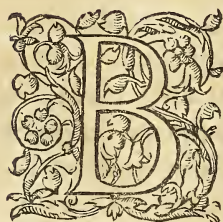
tem te canam, super his quæ operatus es, aut super his quæ nõ fecisti, super ijs quæ edidisti, an super ijs quæ occulisti? Qua de causa vero te canam, quia meiipfius sum: * an quod quidpiam proprium habeo, aut velut alius existēs? Tu enim es, quicquid fuero: Tu es quod fecero: Tu es quod dixerò: Tu quidē omnia es: Aliud nihil est, quod non es: Tu es omne genitum: * Tu ingenitum: Mens quidem considerans, Pater vero construens, Deus efficacia donans, Bonus autem vniuersa faciens. Nam materiæ subtilissimum aer, aeris autem anima, animæ vero Mens, Mentis denique Deus.

MERCVRII TRISMEGISTI QVOD

IN SOLO DEO BONVM EST, ALIBI

VERO NVSQVAM,

CAPVT SEXTVM.

Onum, o Æsculapi, in nullo est, præterquam in solo Deo. Quinimo Bonum semper ipse Deus est. Quod si ita sit, essentiã esse decet omnis motus & generationis: expers autem nihil est eius, habens vero circa se constantem efficaciam, nõ egentem, simplicem, copiosissime suppeditantem, in principio vero vndiq;: Nã omne quod suggerit, Bonũ est. Quando dico & vndiq;, & semper bonum esse dico. Hoc autē nulli alij adest, nisi soli Deo. non enim cuiusquã rei indiget, vt illud possidēdi libidine male possideat, ac malus fiat. Neq; eorũ quæ sunt quicquã venerandũ est ipsi, quo priuat^o moestus fiat. Mœror nãq; malitiæ pars est. Nec aliquid illo præstãtius est, a quo debelletur. * Neq; cõpar est ei, a quo contumelia affici possit, & hac de causa eum amet. Nec qui audire contemnat, cui stomachetur, neq; prudētius, quod æmuletur. ² Cum autē hæc non sint in cuiusquã essentia, quid supererit præter vnicum illud Bonũ? Nam veluti nihil horum malorum est in huiusmodi essentia: ita in aliarum nulla Bonum cõperietur. In cunctis etenim alia omnia sunt, æque in paruis & magnis, atq; in singulis, maxime in hoc animali omnium in-

1.

2.

καὶ ὑμνήσω· ὑπὲρ ὧν ἐποίησας, ἢ ὑπὲρ ὧν ἐκ ἐποίησας; ὑπὲρ ὧν ἐφάνερασας, ἢ ὑπὲρ ὧν ἐκρυψας; διὰ τί δὲ καὶ ὑμνήσω σε· ὡς ἐμέψιξ ὧν; ὡς ἔχων πῖδρον; ὡς ἄλλος ἄν; σὺ γὰρ εἶ ὁ ἐὰν ὦ· σὺ εἶ ὁ αὐ ποιά· σὺ εἶ ὁ αὐ λέγων· σὺ γὰρ πάντα εἶ, τὸ ἄλλο οὐδ' ἐν ἐσιν ὁ μὴ † εἶ. σὺ εἶ πᾶν τὸ γενόμενον, σὺ τὸ μὴ γενόμενον· νῆς μὲν νοῦ- † ἐστ
 μενος, πατήρ δ' ἐδημιουργῶν· θεὸς δ' ἐνεργῶν· ἀγαθὸς δ' ἐκαὶ πᾶν-
 τα ποιῶν. ὕλης μὲν γὰρ τὸ λεπτομερέστερον ἀήρ· ἄερος δ' ἐψυχή· ψυ-
 χῆς δ' ἐνοῦς· νοῦ δ' ἐθεός.

ΕΡΜΟΥ ΤΟΥ ΤΡΙΣΜΕΓΙΣΤΟΥ ΟΤΙ
 ΕΝ ΜΟΝΩ ΤΩ ΘΕΩ ΤΟ ΑΓΑΘΟΝ
 ΕΣΤΙΝ, ΑΛΛΑΧΘΗ ΔΕ
 ΟΥΔΑΜΟΥ.

1

Ο ἀγαθὸν ὡς Ἀσκληπιῶν, ἐν οὐδενί ἐστιν, εἰ μὴ
 ἐν μόνῳ τῷ θεῷ· μάλλον δ' ἐν τῷ ἀγαθῷ αὐ-
 τός ἐστιν ὁ θεός αἰεὶ· εἰ δ' ἐὺτως, οὐσίαν εἶναι
 δεῖ πάσης κινήσεως, καὶ γενέσεως· ἔρημον δ' ἐ-
 οὐδ' ἐστιν αὐτῆς· περὶ δ' ἐαυτῷ σαπικῶν ἐνεργ-
 γαν ἔχουσα, ἀνευδὴ καὶ † ἀπέριττον, πληρε- † ἀπέ-
 σατῶν χρηγόν ἐν δ' ἀρχῇ † πάντοσε. πᾶν γὰρ ριτον,
 χρηγοῦν, ἀγαθόν. ὅταν λέγω καὶ † πάντοσε, καὶ αἰεὶ ἀγαθόν ἐστι. τῆ- † πάν-
 το δ' ἐν οὐδενί ἄλλῳ παρόσσειν, εἰ μὴ μόνῳ τῷ θεῷ. οὔτε γὰρ ἐνδεής
 ἐσίπινος, ἵνα ὀπιθυμήσας αὐτὸ κλήσασθαι, † κακῶς κέκλιται καὶ † πάν-
 κακὸς γένηται· οὐδ' ἐτ' ὄψων οὐδ' ἐν † ἀποβλεπτόν ἐστιν αὐτῶν, δ' ἀποβα-
 λῶν λυπηθήσεται. λύπη γὰρ κακίας μέρος. οὔτε κρείττον ὡς τῆ † κα-
 ἐστιν οὐδ' ἐν, ὅφ' οὐ πολεμηθήσεται, οὐδ' ἐσζυγόν ἐστιν αὐτῶν εἰς κὸς κέ-
 τὸ ἀδικηθῆναι· καὶ διὰ τῆτο αὐτοῦ ἐραδῆσεται· οὔτε ἀνήκοον, κλήται·
 ὡς ὀργισθήσεται· οὔτε σοφώτερον, ὃ ζηλώσει. ² Τούτων δ' ἐμὴ † ἀπό-
 ὄντων τῆ οὐσία μηδεὸς, τί ὑπολείπεται, ἢ μόνον τὸ ἀγαθόν. βλῆτον
 ὡσπερ γὰρ οὐδ' ἐν τῶν κακῶν ἐν τῆ τοιαύτῃ οὐσίᾳ, οὔτως
 ἐν οὐδενί τῶν ἄλλων τὸ ἀγαθόν εὐρεθήσεται. ἐν πᾶσι γὰρ τὰ
 ἄλλα πᾶντα ἐστί, καὶ ἐν τοῖς μικροῖς, καὶ ἐν τοῖς μεγάλοις,
 καὶ ἐν τοῖς κατ' ἓνα, καὶ ἐν ταῦτῶ τῷ ζῶν τῶ πάντων μείζονι

2

gentissimo ac potētissimo. Passionib. quidē conferta sunt genita. nā ipsa generatio patibilis est. Vbi autē passio, nusquā bonū: vbi autē bonū, nusquā ibi passio. Vbi nāq; dies, nusquā nox: vbi vero nox, nusquā dies. Nō itaq; potest in generatiōe Bonū esse, sed in solo ingenito. Velut nāq; particeps oīum facta est materia, ita & ipsius boni. Hac sententia bonus est mundus, iuxta id quod oīa operatur. Vt in parte operandi bonus sit: in omnib. autē reliquis nō bon^o. Etenim patibilis est, ac mobilis, & patibiliū operator. ³ In homine vero, ad mali collationē bonū constituitur. Nā quod nō vltra modū malū est, ibi bonū est. Quod autē hīc bonū, particula est mali minima. Non igitur potest bonum hīc a nequitia purgari. Ibi nāq; bonū malo foedatur. Malo quidem oblitū non amplius bonum permanet, non permanēs autē, malum efficitur. Igitur in vnico Deo bonum est, * aut ipse Deus Bonū est |. Solum itaq; boni nomen inest hominibus, o Æsculapi, effectus vero nusquā. * nam fieri nequit |. Non enim capessit id, corpus materia cōstans, vndiq; nequitia constriētū, laboribus, mœroribus, cupidinibus, iracundijs, deceptionibus, ac insanis opinionibus. Et omnium nequissimū est, o Æsculapi, vnumquodq; scilicet horū proxime dictorū, creditur hic maximū esse bonum, quod citius insuperabile malum est, nempe ventris cultus, omniū nequitiarum suppeditator, & impostor, & ibi est absentia boni. ⁴ Et ego quidē Deo gratias ago, qui in mentem meā adeo miserit de boni notitia, quod ipsum in mūdo esse sit extra potentiā, cum mundus nequitiae plenitudo sit. Deus autem boni, aut Bonum Dei. Nā Pulchri excellētiæ sunt circa ipsam eiusdē boni apparentis essentiā, & puriores & sinceriores, forsitan & ipsæ illius essentiæ sunt. Auderem enim dicere, o Æsculapi, Dei essentiam, siquidem essentiā habet, Pulchrum esse. Pulchrum autē & Bonum nihil reperitur eorum, quæ sunt in mundo. Omnia nāq; oculo succumbentia, spectra sunt & velut lineamēta. Quæ vero non submittuntur oculo, super omnia quidē sunt ea quæ Pulchri & Boni. Nā sicut oculus Deum intueri non potest: ita nec pulchrū & Bonum. Hæ nāq; sunt Dei partes, incolumes, propriæ, sui solius, familiares, inseparabiles, amabilissimæ: quas vel ipse Deus amat: vel ipsæ Deū

καὶ δυνατώτατῳ. παθῶν γὰρ πλήρη τὰ γενητὰ, ὡς τῆς γένε-
σεως παθητῆς οὐσης. ὅπου δὲ πάθος, οὐδαμῶ τὸ ἀγαθόν. ὅ-
που δὲ τὸ ἀγαθόν, οὐδαμῶ οὐδὲ ἐν τῷ πάθει. ὅπου γὰρ ἡμέ-
ρα, οὐδαμῶ νύξ. ὅπου δὲ νύξ, οὐδαμῶ ἡμέρα. ὅθεν ἀδύνατον ἐν
γενέσει εἶναι τὸ ἀγαθόν· ἐν μόνῳ δὲ τῷ ἀγεννήτῳ. ὡς περ δὲ με-
τουσία πάντων ἐστὶν ἐν τῇ ὑλῇ δεδομένη, οὕτω καὶ τὸ ἀγαθόν.

3 τῆτον τὸν τρέφον ἀγαθὸς ὁ κόσμος, κατὰ καὶ ἅλιος πάντα ποιεῖ
ὡς ἐν τῷ μέρει τῆ ποιεῖν ἀγαθὸς εἶναι· ἐν δὲ τοῖς ἄλλοις πᾶσιν
οὐκ ἀγαθός. καὶ γὰρ παθητός ἐστι, καὶ κινήτος, καὶ παθητῶν ποιη-
3 τῆς. 3 Ἐν δὲ τῷ ἀνθρώπῳ, κατὰ σύγκρισιν † τοῦ κακοῦ τῷ ἀ-
γαθῷ τέτακται. τὸ γὰρ μὴ λίαν κακὸν, ἐνθάδε τὸ ἀγαθόν ἐστὶ γαθοῦ
τὸ δὲ ἐνθάδε ἀγαθόν, μόνον τῆ κακοῦ τὸ ἐλάττωσον. ἀδύνατον τὸ κα-
κὸν τὸ ἀγαθόν ἐνθάδε κατὰρεῦειν τῆς κακίας. κακοῦται γὰρ ἐν-
θάδε τὸ ἀγαθόν. κακούμενον γὰρ οὐκέτι ἀγαθόν μένει. μὴ μεῖ-
ναν δὲ, κακὸν γίνεται. ἐν μόνῳ ἄρα τῷ θεῷ τὸ ἀγαθόν ἐστὶ, ἢ
αὐτός ἐστιν ὁ θεὸς τὸ ἀγαθόν. μόνον οὖν, ὡς Ἀσκληπιεῖ, τὸ ὄνομα
τῆ ἀγαθοῦ ἐν ἀνθρώποις· τὸ δὲ ἔργον οὐδαμῶ. ἀδύνατον γὰρ.
οὐ γὰρ χωρεῖ σῶμα ὑλικὸν τὸ πάντως ἐσφιγμένον κατὰ καὶ πό-
νοις, καὶ ἀλγηδόσι, καὶ ὀπιθυμίαις, καὶ ὀργαῖς, καὶ ἀπάταις, καὶ δόξαις
ἀνοήτοις· καὶ τὸ πάντων κακιστὸν ἐστὶν, ὡς Ἀσκληπιεῖ, ὅτι ἔκαστον τού-
των τῶν περιειρημένων ἐμπεπίστυται ἐνθάδε τὸ μέγιστον εἶναι ἀ-
γαθόν τὸ μέλλον ἀνυπερέβλητον κακόν, ἢ γαστριμαργία ἢ τῶν κα-
κῶν πάντων χορηγός, ἢ πλάνη, ἢ ἀπουσία ἐνθάδε τῆ ἀγαθοῦ
4 ἐστὶ. 4 Κατὰ δὲ χρεῖν ἔχω τῷ θεῷ, τῷ εἰς νοῦν μεταβαλόντι καὶ
περὶ τῆς γνώσεως τῆ ἀγαθοῦ, ὅτι ἀδύνατόν ἐστιν αὐτὸ ἐν τῷ κόσ-
μῳ εἶναι, ὁ γὰρ κόσμος πλήρομα ἐστὶ τῆς κακίας· ὁ δὲ θεὸς τῆ ἀγα-
θοῦ, ἢ τὸ ἀγαθόν τῆ θεῶ. ἀγὰρ ἐξοχα† τῆ κατὰ περὶ ἡμῶν εἰσι † τῆ κα-
τὰ τὴν ἐσίαν† φανότος, καὶ κατὰρεῦται καὶ εἰλικρινέστερα, πάρα λῶν
περὶ αὐτὰ ἀγὰρ ἐσίαν ἐκείνη. τοιμητέον γὰρ εἰπεῖν, ὡς Ἀσκληπιεῖ, ὅτι ἢ † φα-
4 ἐσίαν τῆ θεῶ, εἴτε ἐσίαν ἔχει, τὸ καλόν ἐστὶ τὸ δὲ καλὸν καὶ ἀγαθόν ἐδὲν
εἰσι καταλαβέσθαι τῶν ἐν τῷ κόσμῳ. πάντα γὰρ τῷ ὀφθαλμῷ ὑπο-
πίπτοντα, εἰδωλὰ ἐστὶ, καὶ ὡς περ σιογραφία· τὰ δὲ μὴ ὑποπί-
πτοντα, μάλιστα δὲ ἢ τῆ καλοῦ καὶ τῆ ἀγαθοῦ. καὶ ὡς περὶ ὀφθαλμῶς
ἐδύναται τὸν θεὸν εἰδῆν, ἔτις ἔτε τὸ καλὸν καὶ τὸ ἀγαθόν. ταῦτα
γὰρ τὰ μέρη τῆ θεοῦ ἐστὶν ὁλόκληρα, ἴδια αὐτοῦ μόνου, οἰκεία,
ἀχώριστα, ἔρασμῶτα, ὧν ἢ αὐτὸς ὁ θεὸς ἐρεῖ, ἢ αὐτὰ τοῦ θεοῦ

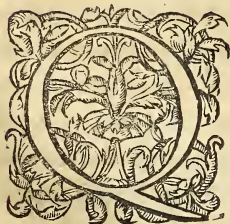
amant. ⁵ Si Deum cognoscere potes, Pulchrū & Bonum cognosces, prælucens ac a Deo præradiatum. Pulchritudo nāq; illa incōparabilis, & bonum illud vltra imitationē, instar ipsius Dei. Veluti itaq; Deum intelligis: ita pulchrum & Bonū intellige. Nā sociari non possunt hæc reliquis aliorum animantium, cū a Deo seuocari non valeant. Si de Deo fiscitaris, de Pulchro quoq; fiscitaberis. Vnica nāq; via ad illud fert, cum cognitiōe nempe pietas. Quocirca qui ignorant, & pietatis viā respuunt, * pulchrum | & bonū hominem dicere confidunt, qui nec in somnis si quod sit bonū, speculati sunt: quinetiam omni nequitia præoccupati, malum esse bonum credūt: & sic illo sine satietate vtuntur: ac illo priuari formidāt, omnia autē impugnātes, vt non solū habeant, quinimo illud amplificēt. Huiusmodi sunt humana bona & pulchra, o Æsculapi, quæ vitare nec odisse valemus. Omnium quidem molestissimum, quod eorum indigentiam habemus, ac absq; his vitam ducere non possumus.

MERCVRII TRISMEGISTI QVOD

MAXIMUM INTER HOMINES MALVM HORVM

QVAE DE DEO SVNT IGNORANTIA,

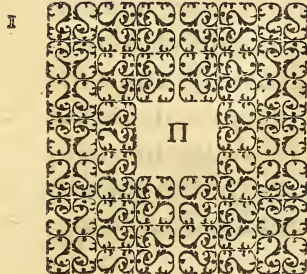
CAPUT SEPTIMUM.

Vo rapimini, o temulēti homines, qui merum ignorantia sermonem epotastis: quē ne ferre quidē potestis? Atqui iam ipsum vomite: state sobrie degentes, elapsum visum oculis cordis recipientes. Sin minus omnes potestis, at saltem qui poteritis. Ignorantia nāq; prauitas vniuersam terrā alluit, & profligat deploratam in corpore animā, non patiens eam salutis portubus applicare. ² Ne igitur vna periclitemini cum multo fluctu. Contrarias autē vndas passi, qui incolumitatis portum apprehēdere potestis, ad hunc applicate. Percunta mini ducem, qui ad manum viam vos doceat, ad intelligentia fores: vbi emicans est lumen, vacuum a tenebris: vbi nullus temulentia indulget: sed omnes sobrie degunt, corde aspiciētes

5 ἐρᾶ. 5 Εἰ δύνασται νοῆσαι τὸν Θεόν, νοήσεις τὸ καλὸν καὶ ἀγαθόν, τὸ ὑπέρλαμπρον, τὸ ὑπερλαμπρόμυρον ὑπὸ τῆς Θεοῦ. ἐκεῖνο γὰρ τὸ κάλλος ἀσύγκειτον, καὶ ἐκεῖνο τὸ ἀγαθὸν ἀμίμητον, ὡς περὶ καὶ αὐτὸς ὁ Θεός. ὡς οὖν τὸν Θεὸν νοεῖς, οὕτω καὶ τὸ καλὸν καὶ ἀγαθὸν νοεῖ. ἀποκινώντη γὰρ ταῦτα τοῖς ἄλλοις τῶν ἄλλων ζώων ἐστὶ, διὰ τὸ ἀχάριστα εἶναι τῆς Θεοῦ. εἰ μὴ περὶ τῆς Θεοῦ ζητῆς, καὶ περὶ τῆς καλοῦ ζητῆς. μία γὰρ ἐστὶν ἢ εἰς αὐτὸ ὑπαφέρουσα ὁδὸς, ἢ μετὰ γνώσεως εὐσεβεία· ὅθεν οἱ ἀγνοοῦντες, καὶ μὴ ὀδεύσαντες τὴν περὶ τῆς εὐσεβείας ὁδὸν, καλὸν καὶ ἀγαθὸν τολμᾶσι λέγειν ἀνθρώπων, μηδ' ἐὶς ἄναρ θεασάμενον εἶπεν ἐστὶν ἀγαθόν, ἀλλὰ παντὶ κακῶ παρελημμένον, καὶ τὸ κακὸν πιστεύσαντα ἀγαθὸν εἶναι, καὶ οὕτως αὐτῷ χρομόμυρον ἀκορέσεως, καὶ φωβέμενον αὐτῆς σερπιδῆναι· πάντα δὲ ἀγωνιζόμενον, ἵνα μὴ μόνον ἔχη, ἀλλὰ καὶ ἐπαύξει. τοιαῦτα τὰ ἀνθρώπων ἀγαθὰ, καὶ τὰ καλὰ, ὧς Ἀσκληπιεῖ, ἀοῦτε φυγεῖν δυνάμεθα, οὔτε μισῆσαι. τὸ γὰρ πάντων χαλεπώτατον, ὅτι χρεῖαι αὐτῶν ἔχομεν, καὶ ζῶν τούτων χωρὶς οὐ δύναμεθα.

ΕΡΜΟΥ ΤΟΥ ΤΡΙΣΜΕΓΙΣΤΟΥ
 ΟΤΙ ΜΕΓΙΣΤΟΝ ΚΑΚΟΝ ΕΝ
 ΤΟΙΣ ΑΝΘΡΩΠΟΙΣ, Η ΠΕΡΙ
 ΤΟΥ ΘΕΟΥ ΑΓΝΩΣΙΑ.

1 ΟΙ φέρετε ὡς ἄνθρωποι, μεθύοντες, τὸν τῆς ἀγνοσίας ἀκεχθὸν λόγον ἐκπίνοντες, ὃν οὐδὲ φέρειν δύνασθε. ἀλλ' ἤδη αὐτὸν καὶ ἐμεῖτε σῆτε νήφαντες, ἀναβλέψαντες τοῖς τῆς καρδίας ὀφθαλμοῖς· καὶ εἰ μὴ πάντες δύνασθε, οἴγε καὶ δυνάμενοι. ἢ γὰρ τῆς ἀγνοσίας κακία ὀπιλύζει πᾶσαν τὴν γλῶσσαν, καὶ συμφθείρει τὴν ἐν τῷ σώματι κατακεκλεισμένην ψυχὴν, μὴ εἴσα ἐνορμίζεσθαι τοῖς τῆς σωτηρίας λιμέσι. μὴ συγκατενεχθῆτε τριγερῶν τῶν πολλῶν ρεύματι. 2 Αναρροῖα δὲ χρυσάμενοι, οἱ δυνάμενοι λαβέσθαι τῆς σωτηρίας λιμένος, ἐνορμισάμενοι τούτω, ζητήσατε χειραγωγὸν τὸν ὀδηγήσονται ὑμᾶς ὅπως τῆς γνώσεως θύρας, ὅπου ἐστὶ τὸ λαμπρὸν φῶς, τὸ καθαρὸν σκότειον ὅπως εἰς εἰς μεθύει, ἀλλὰ πάντες νήφουσι, ἀφορῶντες τῇ καρδίᾳ

ad eū, qui conspici vult. Non enim audiri, non dici, non videri oculis potest: quinimo mente & corde. Primum decet te perumpere, quem defers amictum, ignorantiae texturā, nequitiae firmamentum, corruptionis nodum, tenebrosū ambitum, vi-uam mortem, sensitium cadauer, circumlatū sepulchrum, in-
 3
 quilinū furem, per ea quae amat osorē, per quae autem odit in-
 uidentem. ³ Talis est quo tectus est inimicus amictus, suffocās
 infra teipsum: ne visum recipiens, & veritatis pulchritudinem
 speculatus, & in ea incumbens Bonum, oderis ipsius nequitia,
 perspectis eius insidijs, quibus tibi insidiatus est, efficiens in sen-
 filia ea, quae censebantur & visu erant sensilia, multa materia il-
 la obstruens, ac abominabili voluptate implens, ne quae te au-
 dire decet, audias, nec videas quae te conspiciere decet.

MERCVRII TRISMEGISTI QVOD EO-
 RVM QVAE SVNT, NIHIL DEPERIT, AT MVTA-
 TIONES SEDVCTI HOMINES ABOLITIO-
 NES ET INTERITVS DICVNT,

CAPVT OCTAVVM.

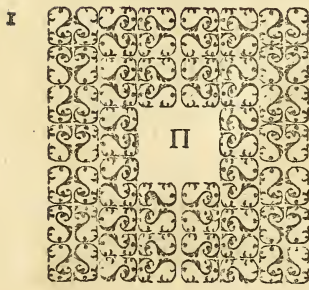

E anima & corpore nunc dicendū est, o fili.
 Quo nam modo anima sit immortalis, effi-
 1
 cacia autem quanta sit in constitutione cor-
 poris ac dissolutione. Circa nihil etenim ho-
 rum mors est: sed consideratio est immorta-
 lis denominationis, aut vanum opus, aut per-
 pruationem primae literae, dicitur mortalis,
 pro immortalis. Mors enim abolitionis est. Eorū vero quae sunt
 in mundo, nihil deperit. Nam si mūdus secundus Deus sit, ani-
 malque immortale, non potest immortalis animalis pars vlla
 deperire. Quae autē in mundo sunt, omnia mundi sunt partes,
 maxime quidem homo, rationabile animal. ² Omnium autem
 2
 primus re vera aeternus, ingenitus, & omniū opifex, Deus. Se-
 cundus vero qui ad ipsius imaginē ab ipso factus est, & ab ipso
 numine afflatus, nutritus, & immortalitate praeditus, velut a
 proprio patre, semper uiuens tanquam immortalis. Semper vi-

εις τον θεαθῆναι θελοντα. ου γαρ ειν ακουσος, ουδε λειπός, ου-
 δε ορατός οφθαλμοις, αλλα νῶ κη καρδια. ωρῶτον δε δεῖ σε πε-
 ειρῆξασθαι, ὃν φορεῖς χιτῶνα, τὸ τῆς ἀγνωσίας ἕφασμα, τὸ τῆς
 κακίας σῆμα, τὸ τῆς φθορᾶς δεσμὸν, τὸν σποδινὸν περίβολον,
 τὸ ζῶντα θάνατον, τὸ ἀσθητικὸν νευρὸν, τὸ περιφόρητον πάρον, † ἀσθη-
 τὸ ἔνοιον λησῆν, τὸ δι' ὧν φιλεῖ μισοῦντα, κη δι' ὧν μισεῖ φθοροῦντα. τὸν

3 ³ Τοιοῦτός ἐστίν, ὃν ἐνεδύσω ἐχθρὸν χιτῶνα, ἄλχων σε κάτω πρὸς
 αὐτόν, ἵνα μὴ ἀναβλέψας κη δευσαμέλμος τὸ κέλλος τῆς ἀληθείας,
 κη τὸ ἐγκείμερον ἀγαθὸν, μισήσης τὼ τούτου κακίαν, νοήσας
 αὐτῆ τὼ ἐπιβουλή, ὡς ἐπεβούλευσέ σοι τὰ δοκοῦντα κη νο-
 μιζόμενα αἰσθητικὰ ἀναίσθητα ποιῶν, τῆ πολλῆ ἕλη αὐτὰ δαπ-
 ροῦσας, κη μυσταῖς ἡδονῆς ἐμπλήσας, ἵνα μήτε ἀκέρως περι ὧν ἀ-
 κέρως σε δεῖ, μήτε βλέπωνς περι ὧν βλέπωνι σε δεῖ.

ΕΡΜΟΥ ΤΟΥ ΤΡΙΣΜΕΓΙΣΤΟΥ,
 ΟΤΙ ΟΥΔΕΝ ΤΩΝ ΟΝΤΩΝ ΑΠΟΛ-
 ΑΥΤΑΙ, ΑΛΛΑ ΤΑΣ ΜΕΤΑΒΟΛΑΣ
 ΑΠΩΛΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΑΝΑΤΟΥΣ
 ΠΛΑΝΩΜΕΝΟΙ ΛΕΓΟΥ-
 ΣΙΝ ΟΙ ΑΝΘΡΩΠΟΙ.

1 ΕΡΗ ψυχῆς κη σώματος, ὡ παῖ, νῦν λεπίεον,
 ἔστω μὲν ποίω ἀθανάτος ἡ ψυχή. ἐνεργεία δὲ
 ποταπή ἐσι συστάσεως σώματος, κη δὲ ἀλύ-
 σεως. περι εἰδέν γδ αὐτὸ ὁ θάνατος, ἀλλὰ νόη-
 μά ἐσιν ἀθανάτε πρῶσιγορίας, ἡ κενὸν ἔρπον, ἡ
 κατὰ σέρησιν τῆ πρῶτε γράμματος λεγόμε-
 νος θάνατος, ἀπὸ τῆ ἀθανάτος. ὁ γδ θάνα-
 τος, ἀπωλείας ἐσίν. εἰδέν δὲ τὸ ἐν τῆ κόσμω
 δαπλύται. εἰ γδ δευτερος θεός ὁ κόσμος, κη ζῶν ἀθανάτον, ἀδύ-
 νατόν ἐσι τῆ ἀθανάτε ζῶε μέρος τι ἀποθανεῖν πάντα δὲ τὰ ἐν τῆ
 κόσμω, μέρη ἐσὶ τῆ κόσμω. μέλισσα δὲ ὁ ἀνθρώπος τὸ λογικὸν ζῶον.

2 ² Πρῶτος γὰρ πάντων ὄντως, κη αἰδός, κη ἀγέννητος, κη δημιουργ-
 γός πάντων ὄλων θεός. δευτερος δὲ ὁ κατ' εἰκόνα αὐτῆ ὑπ' αὐτῆ γενό-
 μενος, κη ὑπ' αὐτῆ σωεχόμενος, κη ἔσφόμενος, ἀθανάτιζόμενος, † αἰ-
 ῶς ὑπὸ † ἰδίου πατρός, αἰίζων, ὡς ἀθανάτος. τὸ γὰρ αἰίζων, δίου

uens quidem ab æterno discrepat. Nā hic ab alio factus nō est. Quod si factus esset, nusquā a seipso factus esset: quinimo semper est. Æternum enim est, cuius æternum est omne. Pater autem ipse a seipso æternus. Mundus vero a patre semper uiuēs, ac immortalis factus est. ³ Et quantū materiæ residere apud se, id totum Pater in corpus redigens, & coaceruās globosum fecit, huic ipsi qualitātē circunducens, quæ & immortalis erat, habēs æternum materiæ habitū. Affatim autem idearū qualia pater inferens globo, velut in antro conclusit, cū omni qualitate, ornare cupiens quod cum ipso erat quale. immortalitate enim circuiuit vniuersum corpus: ne materia ab huius cōmixtione recedere volens, in suam ipsius confusionem dissoluatur. Quando enim incorporea erat materia, o fili, confusa erat. Habet autem hic etiam quandam, circa reliqua parua qualia se implicantem, id scilicet, quod est incrementi & decrementi, quod homines mortē denominant. ⁴ Ipsa vero cōfusio fit circa terrena viuentia. Celestium nimirum corpora, vnicū habent ordinem, quē primitus a patre sortita sunt. Obseruatur enim ipse a singulorū instauratione indissolutus. Renouatio autem constitutionis terrenorum corporum, siue dissipatio ipsa, restaurātur in corpora indissolubilia, id est immortalia: ac perinde fit sensus priuatio, non autem corporū abrogatio. ⁵ Tertium autem viuens homo, iuxta mundi imaginem factus, mentem ad Patris arbitrium habens, præter reliqua terrena animantia, non tantum cum secundo Deo sympathiam habet, verum & primi notitiam. Alterum quidem præsentit, velut corporeum: alterius autem intelligentiam suscipit, tanquam incorporei, & mentis Boni. Hoc itaque animal num abrogatur? Bona verba, o fili, & intellige quid Deus, quid mundus, quid animal immortale, quid animal dissolubile: & cognosce mundum quidē a Deo & in Deo, hominē vero a mundo & in mundo: initium autem & summa & omnium constitutio, Deus.

τῆ ἀϊδίου διαφέρει. ὁ μὲν γὰρ ὑπὸ ἐτέρου οὐκ ἐγένετο· εἰ δὲ καὶ ἐγένετο, ὑφ' αὐτοῦ ὄψωπε ἐγένετο, ἀλλ' αἰεὶ γίνεται. τὸ γὰρ αἰ-
διον, οὗ ἀϊδιὸν ἐστὶ τὸ πᾶν. ὁ δὲ πατὴρ, αὐτὸς αὐτοῦ αἰδιος·
ὁ δὲ κόσμος ὑπὸ τοῦ πατρὸς † αἰζῶος καὶ ἀθάνατος γέγονε. † αἰ-

3 3 Καὶ ὅσον ἡ τῆς ὕλης ἀποκείμενον τῶ ἐαυτῶ, τὸ πᾶν ὁ πα-
τὴρ σωματοποιήσας καὶ ὀγκώσας, ἐποίησε σφαιροειδῆς, τούτω
αὐτῶ τὸ ποιὸν περιθεῖς, οὕσαν καὶ αὐτὴν ἀθάνατον καὶ ἔχουσαν
αἰδιον τὴν ὑλότητα. πλέον δὲ τῶν ἰδεῶν τὰ ποιά ὁ πατὴρ ἐμα-
ταπέειρας τῇ σφαίρα, ὡς περ ἐν ἀνθρῶ κατέκλεισε πάση ποιότη-
τι, κοσμήσας βουλόμενος τὸ μετ' αὐτῆ ποιόν· τῇ δὲ ἀδυνασίᾳ
περιβαλὼν τὸ πᾶν σῶμα, ἵνα μὴ ἕλη καὶ τῆς ζώτου συστάσεως
θελήσασα ἀποσῆναι, δὴλυθῆ ἑῖς τὴν αὐτῆς ἀταξίαν. ὅτε γὰρ
ἡ ἀσώματος ἡ ὕλη, ὡ τέκνον, ἀπακτος ἡ· ἔχει δὲ καὶ ἐνθάδε
† τινα περὶ τὰ ἄλλα μικρὰ ποιά εἰλουμένῳ, τὸ τῆς αὐξήσεως, † τῶ
4 καὶ τὸ τῆς μειώσεως, ὃν θάνατον οἱ ἀνθρώποι καλοῦσιν. 4 Αὕτη
δὲ ἡ ἀταξία † περὶ τὰ ὀπίγῃα ζῶα γίνεται. τῶν γὰρ ὑπερανῶν † ὀπι
τὰ σώματα μίαν τάξιν ἔχει, ἡ εἰληχεν διὰ τῆ πατρὸς τὴν ἀρ-
χῶ τηρεῖται δὲ αὕτη ὑπὸ τῆς ἐκείνου ἀποκαταστάσεως ἀδιάλυ-
τος· ἡ δὲ ἀποκατάστασις τῶ ὀπιγῶν σωματίων συστάσεως † ἡ δὲ † ἡ δὲ
δὴλυτις αὕτη, ἀποκατάσταται εἰς τὰ ἀδιάλυτα σώματα, τοῦτ' ἐστὶ
τὰ ἀθάνατα· καὶ οὕτω σέρησις γίνεται τῆς ἀσθήσεως, οὐκ ἀνώ-
5 λεια τῶ σωματίων. 5 Τὸ δὲ ζῶον ὁ ἀνθρώπος, κατ' εἰ-
κόνα τῶ κόσμου γενόμενος, † νοῦν κατὰ βούλησιν τῶ πατρὸς ἔχων † εἰ
παρὰ τὰ ἄλλα ὀπίγῃα ζῶα, οὐ μόνον πρὸς τὸν δεῦτερον θεὸν
συμπάθειαι ἔχων, ἀλλὰ καὶ ἐννοιαὶ τῶ πρῶτου. τῶ μὲν γὰρ ἀσθά-
νεῖται ὡς σώματος· τῶ δὲ ἐννοιαὶ λαμβάνει ὡς ἀσωμάτου, καὶ νοῦ
τῶ ἀγαθοῦ. Τούτο οὖν οὐκ ἀπόλλυται τὸ ζῶον; Εὐφήμεσον, ὡ
τέκνον, καὶ νόησον, τί θεός, τί κόσμος, τί ζῶον ἀθάνατον, τί ζῶον
διαλύτῳ· καὶ νόησον, ὅτι ὁ μὲν κόσμος ὑπὸ τῶ θεοῦ, καὶ ἐν τῶ
θεῷ· ὁ δὲ ἀνθρώπος, ὑπὸ τῶ κόσμου, καὶ ἐν τῶ κόσμῳ· ἀρχὴ
δὲ, καὶ περιοχὴ καὶ σύστασις πάντων, ὁ θεός.

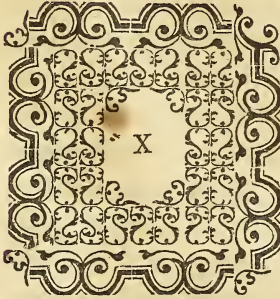
MERCVRII TRISMEGISTI DE IN-
TELLIGENTIA ET SENSU. ET QVOD IN SOLO
DEO PVLCHRVM ET BONVM EST,
ALIBI VERO NVSQVAM,

CAPVT NONVM.

Vper, o Æsculapi, perfectum edidi sermo-
nem: nunc autem necessarium arbitror cō-
sentaneum esse etiam de sensu tractatum e-
differere. Sensus etenim & intelligentia dif-
ferentiam habere cēsentur: eo quod illud ma-
teriale, hoc vero essentiale sit. Mihi tamen
aparent ambo coalescere, non autē diuidi. in hominib. loquor.
In cæteris nāq; animantib. naturæ sensus cōiungitur, in homi-
nib. vero intelligentia. Ab intelligētia autem tantum distat in-
tellectus, quantum a diuinitate Deus: Nimirū diuinitas a Deo
est, intelligentia vero ab intellectu, soror existens sermonis, ac
sibi mutuo instrumenta. Neque enim sermo voce depromitur
absq; intelligentia: vt nec intelligentia sine sermone elucescit.
² Sensus itaq; & intelligentia ambo in hominē vna confluunt,
velut inter se connexa. Nam sine sensu intelligi nō potest, neq;
sine intelligentia sensu percipi. Fieri autem potest, intelligen-
tiam sine sensu intelligi, eorum instar qui in somnijs visum spe-
culantur. Mihi autem apparet fieri vtrosq; effectus in somnio-
rum visu, expergefactis enim sensus in corpus dirimitur, & in
animam. Et cum vtræq; sensus partes ad se inuicē conueniūt,
tū intelligentia pronuntiatur a mente progenita.
³ Mens quidem omnes notitias concipit, nimirū bonas, quo temporis a
Deo semina receperit, contrarias autē quando ab aliquo Dæ-
monum. Nulla nāq; mūdi pars Dæmonis est exors, Dæmonis
inquam a Deo splendentis: qui quidem subintrās, ferit propriæ
efficaciæ semen. Et enixa est mens quod satum fuerat, adulte-
ria, cædes, parricidia, sacrilegia, impietates, suspēdia, manifestas
præcipitantis, & cætera omnia, quotquot sunt Dæmonum o-
pera.
⁴ Dei quidem semina pauca, equidem magna, pulchra, &
bona, probitas, continentia, & pietas. Est autē pietas Dei co-

ΕΡΜΟΥ ΤΟΥ ΤΡΙΣΜΕΓΙΣΤΟΥ, ΠΕΡΙ
 ΝΟΗΣΕΩΣ, ΚΑΙ ΑΙΣΘΗΣΕΩΣ, ΚΑΙ
 ΟΤΙ ΕΝ ΜΟΝΩΙ ΤΩΙ ΘΕΩΙ ΤΟ
 ΚΑΛΟΝ, ΚΑΙ ΤΟ ΑΓΑΘΟΝ
 ΕΣΤΙΝ, ΑΛΛΑΧΟΘΙ ΔΕ
 ΟΥΔΑΜΟΥ.

- 1 ΘΕΣ, ὡς Ἀσκληπιέ, τὸ τέλειον ἀποδέ-
 δωκα λόγον· νῦν δὲ ἀναγκαῖον ἠγνοῦμαι
 ἀπόλουτον ἐπεινώ, καὶ τὸν περὶ αἰσθήσεως
 λόγον διεξελαθεῖν. αἰσθησις γὰρ καὶ νόσις
 † κίνη-
 † ἀφορεῖν μὲν δοκῶσιν ἔχειν, ὅτι ἡ μὲν ὑλι-
 † σις
 † κή ἐστίν, ἡ δὲ οὐσιώδης· ἐμοὶ δὲ δοκῶσιν
 ἀμφοτέρω ἰνάδης, καὶ μὴ διαρρείδης, ἐν ἀν-
 † θεστώοις † λέγω. ἐν γὰρ τοῖς ἄλλοις ζώοις † λόγῳ
 ἢ αἰσθησις τῆ φύσει ἰνάδα· ἐν δὲ ἀνθρώποις ἢ νόσις. νοήσεως δὲ
 ὁ νῦν διαφέρει τοσούτον, ὅσον ὁ θεὸς θειότητος· ἡ μὲν γὰρ θειότης ὑπὸ
 τῆ θεοῦ γίνετα· ἡ δὲ νόσις ὑπὸ τῆ νοῦ, ἀδελφὴ οὐσα τῆ λόγου, καὶ ὄρ-
 γανα ἀλλήλων. οὔτε γὰρ ὁ λόγος ἐκφωνεῖται χωρὶς νοήσεως, ἕτε ἢ νό-
 † σις φαίνετα χωρὶς λόγου. 2 Ἡ οὖν αἰσθησις καὶ ἡ νόσις ἀμφοτέρω εἰς
 τὸ ἀνθρώπων σωεπεισρέουσιν ἀλλήλας, ὡς περ συμπεπωλεγεμένα.
 οὔτε γὰρ χωρὶς αἰσθήσεως † δυνατὸν νοῆσαι, οὔτε αἰσθέδης χωρὶς νοή- † δύνα
 † σεως. δυνατὸν δὲ νόσιν χωρὶς αἰσθήσεως νοεῖδης, καὶ οὐδέ περ οἱ διαττ
 † ται
 ὀνείρον φανταζόμενοι ὀρέματα· ἐμοὶ δὲ δοκεῖ τὰ γεινόμενα ἀμφοτέ-
 † ρας τὰς ἐνεργείας ἐν τῇ τῷ ὀνείρον ὄψει. ἐρηγοροῖσι γὰρ † αἰσθησις, διή- † αἰσθή
 † ρήταί γε εἰς τε τὸ σῶμα, καὶ εἰς τὴν ψυχὴν· καὶ ὅταν ἀμφοτέρω τὰ μέρη
 † σις,
 τῆς αἰσθήσεως πρὸς ἀλλήλα συμφωνήσῃ, τότε τὴν νόσιν ἐκφωνεῖδης,
 3 ἀποκηθεῖσαν ὑπὸ τῆ νεῦ. 3 Ὁ γὰρ νεῦς κύει πάντα τὰ νοήματα ἀγαθὰ
 μὲν, ὅταν ὑπὸ τῆ θεῶ τὰ σπέρματα λάβῃ· ἐναβλία δὲ, ὅταν ὑπὸ τινος τῷ
 † δαμονίων, μηδενὸς μέρους τῆ κόσμου κενῆ ὄντος δαίμονος, τὰ ὑπὸ τῆ
 † θεῶ πεφώτισμένω δαίμονι, ὅσις ὑπείσελθῶν, ἕσπειρε τῆς ἰδίας
 ἐνεργείας τὸ σπέρμα, καὶ ἐκύησεν ὁ νοῦς τὸ σπαραν, μοιχίας,
 † φόνους, παρορτυπίας, ἱεροσυλίας, ἀσεβείας, ἀρχόντας, καὶ τὰ
 † κρημῶν καταφορέας, καὶ ἄλλα πάντα ὅσα δαμονίων ἔργα.
 4 4 Τοῦ γὰρ θεοῦ τὰ σπέρματα ὀλίγα, μέγала μὲν, καὶ καλὰ, καὶ
 † ἀγαθὰ, ἀρετῆ, καὶ σωφροσύνη, καὶ εὐσέβεια· εὐσέβεια δὲ ἐστὶ θεῶ γνα-

gnitio. Quem qui cognouit oppletus omnium bonorum factus, notiones Diuinas scaturit, ac non vulgi intelligentijs similes. Quocirca qui cognitionem colunt, nec vulgo grati sunt, nec ipsis vulgus, desipere cęsentur, & risus damnantur: odio & contemptui sunt: & quandoq; necantur. Nequitiam enim hic habituram diximus, suū ipsius locum degentem. eius nimirū regio terra est, non mundus, vt nonnullis placet impie loquentibus. Dei quidē cultor omnia suffert, cognitionem percipiēs. Tali nāq; omnia, quantumlibet alijs mala, bona sunt. Et cū infidijs petitur, omnia ad cognitionem cōfert: & solus mala efficit bona. ⁵ Rursus ad sermonē sensus redeo. Humanū est igitur, hominem cōmunicare sensum intelligentiæ: nō tamen omnis homo, vt prætuli, fruitur intelligentia. Sed alius quidem materialis, alius vero essentiæ cultor. Materialis enim, malitiæ iucūbens, vt effatus sum, a Dæmonib. semen intelligentiæ suscipit. Qui autem cum bono secundū essentiā sumunt, a Deo salui fiunt. Quandoquidē Deus omnium operator cum fabrefacit omnia, efficit quidē sibi similia. Vt autem hæc bona facta sunt, in effectus vsum segregat. Mundana quidem latio, generationes terens, qualitates producit, alias quidem foedans nequitia, alias autem bono purificās. Nam mundus, o Æsculapi, sensum proprium & intelligentiam habet, non humanæ similem, nec tam variā, alias autem eximiozem ac simpliciorem. ⁶ Mundi quidem sensus & intelligentia vna est: omnia scilicet facit, & in seipsum destruit, instrumentum quippe diuini nutus, & reuera instrumenti efficacia peditum: vt omnia semina suscipiens a Deo apud se, conseruans in seipso, omnia palam efficiat: & dissoluens omnia restauret. Quocirca his dissolutis constitutione renouationem velox instar boni vitæ agricolæ præstet. Nō est quod non vita donet: dum fertur autem omnia viua efficit, ac pariter locus & operator est vitæ. ⁷ Corpora autem in materia discrepant: Alia quidem sunt ex terra, quædam vero ex aqua, alia autem ex aere, aliqua demum ex igne. omnia autem sunt composita, quædam plus, quædam autem simpliciūs: plus quidem grauiora, minus vero leuiora. Velocitas autem lationis eius, varietatem qualium in generationib. operatur. Aura enim

σις, ὃν ὁ ἔπιγινούς πλήρης γενόμενος πάντων τῶν ἀγαθῶν, τὰς νοήσεις θείας ἴχει, καὶ οὐ τοῖς πολλοῖς ὁμοίως. διὰ τοῦτο οἱ ἐπιγινώσκει ὄντες, οὔτε τοῖς πολλοῖς ἀρέσκουσιν, οὔτε οἱ πολλοὶ αὐτοῖς· μεμλιμένα δὲ δοκῶσι, καὶ γέλωτα ὀφλισκάνουσι, μισοῦμενοί τε, καὶ καταφρονοῦμενοι, καὶ τάχα πονοῦν καὶ φονδύμενοι. τὴν γὰρ κακίαν ἐνθάδε δεῖν οἰκεῖν εἴπομεν τῆς αὐτῆς χωρίῳ οὔσαν. χωρίον γὰρ αὐτῆς ἡ γῆ, οὐχ ὁ κόσμος, ὡς ἐννοίωσθε ἐροῦσι βλασφημοῦντες. ὁ μὲν τοι θεοσεβής, πάντα ὑποστήσει ἀδόμητος τῆς γνώσεως· πάντα γὰρ τῶν τοιούτων, καὶ τοῖς ἄλλοις τὰ κακὰ, ἀγαθὰ ἐστὶ· καὶ ἐπιβεβλόμενος, πάντα ἀναφέρει εἰς τὴν γνώσιν. καὶ τὰ κακὰ μόνος ἀγαθοποιεῖ. Ἐπαίνειμι πάλιν ἐπὶ τὸν ἀισθήσεως λόγον. ἀνθρώπων οὖν τὸ κοινωῆσαι ἄνθρωπον, οὐ πᾶσι δὲ ἀνθρώπων ὡς πορεῖται ἄνθρωπον, ἀπολαύει τῆς νοήσεως, ἀλλ' ὁ μὲν ὑλικός, ὁ δὲ οὐσιώδης. ὁ μὲν γὰρ μετὰ κακίας ὑλικός, ὡς ἐφύω, ἀπὸ τῶν διαμόνων τὸ σπῆρμα τῆς νοήσεως ἴχει· οἷδ' ἐμετὰ τοῦ ἀγαθοῦ οὐσιωδῆς, ὑπὸ τῆς θεοῦ σαζόμενοι. ὁ μὲν γὰρ θεὸς πάντων δημιουργός, δημιουργῶν πάντα, ποιεῖ μὲν ἑαυτῶ ὅμοια, ταῦτα δὲ ἀγαθὰ γενόμενα, ἐν τῇ χρήσει τῆς ἐνεργείας ἀφορᾷ· ἡ γὰρ κοσμικὴ πορεῖα τρέβουσα τὰς γενέσεις, ποιάς ποιεῖ, τὰς μὲν ῥυπαίνουσα τῇ κακίᾳ, τὰς δὲ καθαίρουσα τῷ ἀγαθῷ. καὶ γὰρ ὁ κόσμος, ὡς Ἀσκληπιεῖ, αἰσθησιν ἰδίαν καὶ τὴν νόσιν ἔχει, οὐχ ὁμοίαν τῇ ἀνθρώπου, οὐδὲ ὡς ποικίλλει, ἀλλως δὲ κρείττω καὶ ἀπλουστέραν. Ἡ γὰρ αἰσθησις, καὶ νόσις τῆς κόσμου, μία ἐστὶ τῶν πάντων ποιεῖν, καὶ εἰς ἑαυτὴν ἀποποιεῖν, ὄργανον τῆς τῆς θεοῦ βουλήσεως, καὶ ὄντως ὀργανοποιουμένην, ἵνα πάντα παρ' ἑαυτῶ ἀπὸ τῆς θεοῦ λαβῶν τὰ σπῆρματὰ φυλάττων ἐν ἑαυτῷ, πάντα ποιῇ ἐναργῶς, καὶ διαλύων πάντα ἀνανεοῖ· καὶ διὰ τοῦτο λυθῆναι, ὡς περ ἀγαθὸς ζωῆς γεωργός, τῇ κατάβολῃ ἀνανέωσιν αὐτοῖς φερόμενος παρέχει. οὐκ ἐστὶν ὁ μὴ ζωογονεῖ. φερόμενος δὲ πάντα ζωοποιεῖ· καὶ ὁμοῦ τόπος ἐστὶ καὶ δημιουργός ζωῆς.

7 Τὰ δὲ σπῆρματὰ ἀπὸ ὑλῆς ἐν διαφορᾷ. τὰ μὲν γὰρ ἐστὶν ἐκ γῆς, τὰ δὲ ἐξ ὑδάτος, τὰ δὲ ἐξ ἀέρος, τὰ δὲ ἐκ πυρός· πάντα δὲ ἐσισιωθέντα, καὶ τὰ μὲν μέλλον, τὰ δὲ ἀπλοῦστερα· μέλλον μὲν τὰ βαρύτερα, ἥτιον δὲ τὰ κρυφότερα. τὸ δὲ τάχος ἡμῶν τῆς πορεῆς, τὴν ποικιλίαν τῶν ποιεῶν γενέσεων ἐργάζεται. πνοὴ γὰρ

frequentissima existens, corporibus qualitates porrigit, cum vna vitæ plenitudine. ⁸ Pater itaque mundi Deus, mundus vero eorum quæ in mundo sunt. Et mundus quidem Dei filius: quæ autem in mundo a mundo sunt. Et iure mundus nuncupatur. Omnia namq; varietate generationis ornat, & assiduitate vitæ, non defatigata operatione, necessitatis velocitate, elementorum compositione, & genitorum ordine. Ipse itaque mundus necessario & proprie nominatur. Omnium igitur animalium sensus & intelligentias ab internis inducit, inspirans ab amplectente se. Mundus vero semel accepit, simul cum fieret: uti a Deo accepit, habet. ⁹ Deus autem non, ut aliquibus placeat, est sensus & intelligentiæ expers. Nam superstitione excæcati inique loquuntur. Omnia nimirum quæcunque sunt, o Æsculapi, in Deo sunt, a Deo genita & inde pendentia: alia per corpora operantia: partim per animalem essentiam mouëtia: quædam autem per spiritum vitam præstantia: alia vero defessa suscipiëtia, & optimo iure. Quinetiam dicam ipsum talia non habere, ac verum definiens, ipse omnia est, nõ extrinsecus asciscens illa, sed extrorsum ea porrigens. Et hoc est Dei sensus & intelligentia, omnia scilicet semper mouere, & nusquam tempus erit, quo depereat quicquam eorum, quæ sunt. Cum autem dico eorum quæ sunt Dei dico. Quæ enim sunt, Deus habet, & extra ipsum nihil, & ipse extra nihil. ¹⁰ Hæc, o Æsculapi, intelligenti tibi vera aparebunt, ignoranti autem incredibilia. Intelligere namque credere est: non credere autem non intelligere. Sermo etenim meus ad veritatem vsque peruenit. Mens autem magna, & a sermone quadantenus deducta, ad veritatem vsque peruenire debet: omnia autē animo voluens, & ijs quæ a sermone interpretata sunt consona reperiens, credidit, & pulchræ fidei acquieuit. Illis igitur quæ de Deo dicta sunt intelligentibus, fide digna, non intelligentibus vero indigna fide erunt. Hæc & tanta de intelligentiâ & sensu dicta sunt.

οὐσα παννοτάτη, περιτένει τὰ ποιά τῶς σάμασι μετὰ ἐνὸς πλη-
 8 ρόματος τῆς ζωῆς. ⁸ Πατήρ μὲν οὖν ὁ θεὸς τοῦ κόσμου. ὁ δὲ
 κόσμος τῶν ἐν τῷ κόσμῳ. καὶ ὁ μὲν κόσμος, υἱὸς τῆ θεοῦ, τὰ
 δὲ ἐν τῷ κόσμῳ, ὑπὸ τῆ κόσμου. καὶ εἰκότως κόσμος κέκλη-
 ται. κοσμεῖ γὰρ τὰ πάντα τῇ ποιικιλίᾳ τῆς γενέσεως, καὶ τῇ ἀδια-
 λείπτῳ τῆς ζωῆς, καὶ ἀκοσμίᾳ τῆς ἐνεργείας, καὶ τῇ τάξει τῆς
 ἀνάγκης, καὶ τῇ † συστάσει τῶν σοιχείων, καὶ τῇ τάξει τῶν γινο- † συσκι
 μένων. ὁ αὐτὸς οὖν κόσμος, καὶ ἀναγκάως, καὶ οἰκείως καλοῖτο. πάν-
 των οὖν τῶν ζῶων ἢ ἀψοθῆσις, καὶ νόησις ἔξωθεν ἐπεισέρχεται, εἰς-
 πόνεσσα ὑπὸ τοῦ περιέχοντος. ὁ δὲ κόσμος ἀπαξ λαβὼν ἅμα
 9 τῷ γενέσθῃ, ὑπὸ τῆ θεοῦ λαβὼν ἔχει. ⁹ Ὁ δὲ θεὸς, ἐκ ὡς-
 περ ἐνίοις δόξει, ἀναψοθῆσις ἐστὶ, καὶ ἀνόητος. ὑπὸ γὰρ δεισιδαιμο-
 νίας βλασφημοῦσι. πάντα γὰρ ὅσα ἐστὶν, ὧς Ἀσκληπιε, ταῦτα ἐν
 τῷ θεῷ ἐστὶ, καὶ ὑπὸ τῆ θεοῦ γινόμενα, καὶ ἐκείθεν ἠρτημένα. τὰ
 μὲν διὰ τῶν σωματίων ἐνεργεῖντα, τὰ δὲ διὰ οὐσίας ψυχικῆς κι-
 νοῦντα, τὰ δὲ διὰ πνεύματος ζωοποιοῦντα, τὰ δὲ τὰ κερμη-
 κότα ὑποδεχόμενα. καὶ εἰκότως. μάλλον δὲ λέγω ὅτι οὐκ αὐτὸς
 αὐτὰ ἔχει, ἀλλὰ τὸ ἀληθὲς ἀποφανόμενα, αὐτὸς ἀπαντὰ ἐστὶν ἐκ
 ἔξωθεν αὐτὰ περιλαμβάνων, ἔξω δὲ ὀπιδιδούς. καὶ τῆτό ἐστιν, ἢ
 ἀψοθῆσις καὶ νόησις τῆ θεοῦ, τὸ τὰ πάντα ἀεὶ κινεῖν. καὶ οὐκ ἔσαι
 ποτὲ χρόνος, ὅτε ἀπολειφθήσεται πὶ τῶν ὄντων. ὅταν δὲ λέγω
 τῶν ὄντων, λέγω τῆ θεοῦ. τὰ γὰρ ὄντα ὁ θεὸς ἔχει, καὶ ἔτε αὐ-
 10 τῆ οὐδὲν ἐκτός, ἔτε αὐτὸς οὐδενός. ¹⁰ Ταῦτά σοι Ἀσκληπιε, ἐν-
 νοοῦντι ἀληθῆ δόξειεν, ἀγνοοῦντι δὲ ἄπιστοι. τὸ γὰρ νοῆσά ἐστὶ τὸ
 πιστεῦσαι. τὸ ἀπιστεῖν δὲ τὸ μὴ νοῆσαι. ὁ γὰρ λόγος μοι φθάνει
 μέχρι τῆς ἀληθείας. ὁ δὲ νοῖς μέγας ἐστὶ, καὶ ὑπὸ τῆ λόγου μέ-
 χει πινὸς ὀδηγηθεῖς, φθάνειν ἔχει τῆς ἀληθείας. καὶ περινοήσας
 τὰ πάντα, καὶ ἐυεθρὴν σύμφωνα τῶς ὑπὸ τοῦ λόγου ἐρμηνεύσεισιν
 ὀπίσσευσε, καὶ τῇ καλῇ κρίσει ἐπανεπαύσατο. τοῖς οὖν τὰ προειρη-
 μένα † ἐπὶ τῆ θεῶ νοήσασι μὲν πιστά. μὴ νοήσασι δὲ ἄπιστοι. ταῦ- † ὑπὸ
 τα καὶ τσαῦτα περὶ νοήσεως καὶ ἀψοθήσεως λεγέσθω.

MERCVRII TRISMEGISTI,

CLAVIS,

CAPUT DECIMUM.

1
 Esternam, o Æsculapi, orationem tibi cōse-
 craui: hodiernā autem æquum est Tat filio
 dicare. Quādoquidem singularium oratio-
 num cum illo collatarum est compendium.
 Deus igitur & Pater & Bonum, o Tat, ean-
 dem naturā habent: quinimo & efficaciam.
 Ea nāq; naturæ & incremēti est denomina-
 tio, quæ circa mutabilia, mobilia & immobilia versatur: quod
 est diuina & humana, quæ ipse esse vult. Alibi autē diuinorum
 & humanorum efficacitā, velut ac aliorum edocuimus, quæ de
 hoc intelligenda sunt. ² Huius nāq; efficacia voluntas est, eius
2
 vero essentia, velle omnia esse. Quid enim est Deus & Pater &
 Bonum, quam omnium esse non adhuc existentium? Quinetiam
 substantia ipsa eorum quæ sunt, hoc Deus est, hoc Pater, hoc
 Bonum: cui reliquorum nihil additur. Mundus quidem ac Sol
 eorū quæ iuxta cōmunionem pater est: nō attamen animalib.
 recte boni causa est, nec viuēdi. Quod si ita se hoc habeat, om-
 nino sane a boni voluntate adigitur, sine qua neq; esse neq; fieri
 quicquam potest. ³ Nimirum liberorū causa pater est, tū semi-
3
 nis tum etiā alimonix, per Solem orexim boni suscipiens. Nā
 Bonum est, quod efficiendi cōpos est. Hoc autem alij cuiquam
 innatū esse non potest, quā vnico illi, qui nihil recipiens omnia
 vult esse. Non equidem aio ei qui efficit, o Tat, nam faciens mu-
 tilus est multo tempore, in quo nunc quidem facit, nunc vero
 non facit, & qualitate & quantitate, quandoq; etenim quanta
 & qualia, opposita vero nōnumquam. Deus autem, & pater &
 bonū est, eo quod omnia sit. ⁴ Hæc igitur ita ei qui videre po-
4
 test elucescēt, nam & hoc esse vult, estque illud, maxime vero
 sibi ipsi. Alia quippe cuncta propter hunc sunt. Boni nāq; pro-
 prium est Bonum cognosci, o Tat. Satiasti nos, o Pater, bono
 & pulcherrimo aspectu, & pene sanctior effectus est meæ mē-
 tis oculus, præ talispectaculo. Non em̄ velut Solis radius igni-

ΘΟΝ χθές λόγον, ὃ Ασκληπιωῖ, σοὶ ἀνέδη-
 κα· τὸν δὲ σήμερον, δίκαιόν ἐστι τῷ Τάτ
 ἀναδεῖναι· ἐπεὶ καὶ τῶν ἐνικῶν λόγων τῶν
 πρὸς αὐτὸν λελαλημένων, ἐστὶν ὀπιτιμῆ. ὁ
 μὲν οὖν θεὸς καὶ πατὴρ καὶ τὸ ἀγαθόν, ὃ
 Τάτ, τὴν αὐτῆν ἔχει φύσιν, μᾶλλον δὲ καὶ
 ἐνέργειαν. ἢ μὲν γὰρ φύσεως καὶ αὐξήσεως
 ἐστὶ θεωρηγορία· ἄσπερ ἐστὶ πᾶσι τὰ μεταβλητὰ καὶ κινητὰ,
 καὶ ἀκίνητα, τοῦτέστι τὰ θεῖα τε καὶ ἀνθρώπεια, ὧν αὐτὸς βού-
 λεται εἶναι. ἀλλαχθῶ δὲ ἐνέργειαν, καθὼς καὶ ὅτι τῶν ἄλλων,
 ἐδιδάξαμεν θεῶν τε καὶ ἀνθρώπων, ἃ δεῖ νοεῖν ὅτι ζώτου.

2 ² Ἡ γὰρ ζώτου ἐνέργεια, ἢ θέλησις ἐστὶ· καὶ ἡ οὐσία αὐτῆ, τὸ
 θέλειν πάντα εἶναι. τί γὰρ ἐστὶ θεὸς, καὶ πατὴρ, καὶ τὸ ἀγαθόν, ἢ
 τὸ ἴ πάντων εἶναι οὐκ ἐτι ὄντων· ἀλλὰ ὑπαρξίς αὐτῆ ἴ ὄντων·
 τῆτο ὁ θεὸς, τῆτο ὁ πατὴρ, τῆτο τὸ ἀγαθόν, ὃ μὴδὲν φέρσει ἴ
 ἄλλων. ὁ μὲν γὰρ κόσμος, καὶ ὁ ἥλιος, ἴ κατὰ μέγεθος καὶ αὐτὸς
 πατὴρ· οὐκ ἐπὶ δὲ τῆ ἀγαθοῦ τῆς ζωῆς ἴσως ἀπὸς ἐσιν, οὐδὲ τῆ
 ζωῆ. εἰ δὲ τῆτο οὕτως ἔχει, πάντως μέντοι ἀνασχεζόμενος ὑπὸ τῆ
 ἀγαθοῦ θελήματος, ἔ χωρὶς, ἔτε εἶναι, ἔτε γενέσθι ἔσαμ δυνα-

3 τόν. ³ Αἴπιος δὲ ὁ πατὴρ ἴ τέκνων, καὶ τῆς σπέρμας, καὶ τῆς
 τροφῆς τὴν ὄρεξιν λαβὼν τῆ ἀγαθοῦ διὰ τοῦ ἡλίου. τὸ γὰρ ἀγα-
 θόν ἐστι τὸ ποιητικόν. τῆτο δὲ οὐ δυνατόν ἐγενέσθι ἄλλω πνι, ἢ
 μόνω ἐκείνω, τῷ μὴδὲν λαμβάνοντι, πάντα δὲ θέλοντι εἶναι. οὐ
 γὰρ ἐρεθ, ὃ Τάτ, ποιούνη. ὁ γὰρ ποιῶν ἐλλιπής ἐστὶ πολλῶ χρό-
 νω, ἐν ᾧ ὅτε μὲν ποιεῖ, ὅτε δὲ οὐ ποιεῖ, καὶ ποιότητος καὶ ποσό-
 τητος. ποτὲ μὲν γὰρ πόσα καὶ ποῖα, ὅτε δὲ τὰ ἐναντία. ὁ δὲ θεὸς

4 καὶ πατὴρ καὶ τὸ ἀγαθόν, τῷ εἶναι τὰ πάντα. ⁴ Οὕτως ἄρα ταῦτα τῷ
 δυναμένω ἰδεῖν· καὶ γὰρ τῆτο θελεῖ εἶναι, καὶ ἐστὶ καὶ αὐτὸ, μάλα δὲ αὐτῷ.
 καὶ γὰρ τὰ ἄλλα πάντα διὰ τῆτόν ἐσιν. ἴδιον γὰρ τῆ ἀθάθ τὸ γνωρίζε-
 σθι ἐστὶ τὸ ἀθάθ, ὃ Τάτ. ἐπλήρωσας ἡμαῖ, ὃ πάτερ, τῆς ἀγαθῆς, καὶ
 καλλίστης θεᾶς· καὶ ὀλίγη δὲ ἐσεβάσθη μου ὁ τοῦ νοῦ ὀφθαλμὸς
 ὑπὸ τῆς τοιαύτης θεᾶς. οὐ γὰρ ὠσπερ ἡ τοῦ ἡλίου ἀπίς πρὸς θῆς

tus existēs, illustrat & oculos perstringit: ita & boni speculatio. Quinimo e contra irradiat & adeo, quoad suscipere quis potest influxum splendoris intelligibilis. Est nāq; acidior in attingendo, innocua vero & omnis immortalitatis oppleta. ⁵ Qui plus speculationis allicere possunt, sæpe etiā corpore in pulcherrimum hunc visum demulcentur. Cuius Cælus ac Saturnus progenitores nostri participes effecti sunt. Utinā & nos, o Pater. Utinam sane, o fili. Nūc etiamnum remittimur ad visionem, ac ita pandere non possumus nostræ mentis oculos, & illius Boni pulchritudinem speculari, quæ citra corruptionē & cōprehensionem extat. Tum equidē eam intueberis, cum nihil de ipsa dicendum habeas. Eius nāq; cognitio & speculatio, silentiū est, & omniū sensuum abrogatio. ⁶ Neq; enim aliud quidpiā cognoscere qui hoc cognouit: nec aliud quicquam speculari potest, qui hoc speculatus est: neq; de alio quoquam audire: nec vniuersum corpus mouere. Nimirū omnes corporis sensus & motus corripens quiescit. Collustrans etenim omnē mentem ac omnem animā, illustrat & abstrahit a corpore: & omnem ipsum in essentiam conuertit. Non enim, o fili, in Deum refferri potest anima, cōstituta in corpore hominis, Boni pulchritudinem speculari in Deum se recipiens. ⁷ Quī id ais, o Pater? De omni anima separabili, o fili. Mutationes autem animæ separabilis rursus quonā modo fiunt? Num in generalib. percepisti? Quod ab vna scilicet vniuersi, animæ omnes existunt. hæ quidem qua in omni mundo velut distributæ vagantur. Harum proinde animarū multæ mutationes, partim in prosperiorem, partim in contrarium statum. Quædā enim repentes in aquatiles cōmutantur, aquatiles autē in terrestres, terrestres vero in volucres, æreæ autē in homines, humanæ vero immortalitatē habentes in Dæmones vertuntur, ipsi vero ita in Deorum nō vagantium cœtu exultant. Cœtus autē Deorū duo sunt. Quidam enim sunt errantium: Quidā vero non errantium. Et ea est animæ absolutissima gloria. ⁸ Anima hominis corpus ingressa, si nequam manserit, neq; immortalitatem experitur, neq; boni fit particeps: quinetiā retrogradiēs per viam reuertitur quæ ducit ad reptilia, & hoc animæ peruersæ iudicatū est. Nam ani-

οὐσα καταυγάζει κὶ μύειν ποιεῖ τοὺς ὀφθαλμοὺς, οὕτω κὶ ἡ τῆ
 ἀγαθοῦ θεά· τὸναντίον δὲ ἐκλάμπει, κὶ ἐπὶ τοσούτων, ἐφ' ὅσον
 δύναται ὁ δυνάμχος δέξασθαι τὴν ἐπειροὴν τῆς νοητῆς λαμπρη-
 δύνος. ὀξύτερα μὲν γάρ ἐστὶν εἰς τὸ καθικνεῖσθαι. ἀβλαβῆς δὲ κὶ
 5 πάσης ἀθανασίας ἀνάπτειως ἰσῖ. 5 Οἱ δυνάμχοι πλέον τι ἀρύ-
 σασθαι τῆς θεάς, κατακοιμίζονται πολλαίς δὲ ἰσὸς τοῦ σώμα-
 τος εἰς τὴν χαλλίστην ὄψιν, ὅσπερ Οὐρανὸς κὶ Κρόνος οἱ ἡμέτε-
 ροι παρόγονοι ἐπετυχήκασι. Εἶδε καὶ ἡμεῖς, ὦ πάτερ. Εἶδε
 γῶ, ὦ τέκνον· νῦν δὲ ἐπὶ ἀπονομῆν πρὸς τὴν ὄψιν, καὶ οὕτως
 οὐκ ἰχθύομεν ἀναπετάσασθαι ἡμῶν τοὺς τοῦ νοῦ ὀφθαλμοὺς, κὶ θεά-
 σασθαι τὸ κάλλος τοῦ ἀγαθοῦ ἐκείνου τὸ ἄφθαρτον, τὸ ἀληπτον.
 τότε γῶ αὐτὸ ὄψει, ὅταν μηδ' ἐν περὶ αὐτοῦ ἔχῃς εἰσεῖν. ἢ γῶ γυνά-
 σις αὐτοῦ καὶ † θεά σιωπῆ ἐστὶ καὶ καταργία πασῶν τῶν αἰ- † θεία
 6 θήσεων. 6 Οὔτε γῶ ἀλλό τι δύναται νοῆσαι ὁ τοῦτο νοήσας,
 οὔτε ἀλλό τι θεάσασθαι ὁ τοῦτο θεασάμενος, οὔτε περὶ † ἀλλοῦ † αἰ-
 πνὸς ἀκούσασθαι, οὔτε τοσούτων τὸ σῶμα κινήσασθαι. πασῶν γῶ τῶν θεῶν
 σωματικῶν ἀδῆσέωντε καὶ κινήσεων ὀπιλαβόμενος, ἀτρεμεῖ.
 περιλάμβαναι δὲ πάντα τὸν νοῦν, καὶ τὴν ὄλιαν ψυχὴν, ἀναλάμ-
 πει καὶ ἀνέλκει διὰ τοῦ σώματος, κὶ ὄλον αὐτὸν εἰς οὐσίαν με-
 ταβάλλει. ἀδύνατον γάρ, ὦ τέκνον ψυχὴν ἀποθεωθῆναι ἐν σώ-
 ματι ἀνθρώπου, θεασαμένῳ τοῦ ἀγαθοῦ κάλλος τῶ ἀποθεω-
 θῆναι. 7 Πᾶς λέγῃς, ὦ πάτερ. Πάσης ψυχῆς, ὦ τέκνον, διαγ-
 ρεῖται. Μεταβολαὶ δὲ πᾶς πάλιν διαρρεῖται. Οὐκ ἡκουσας ἐν
 τοῖς γενικοῖς, ὅτι ἀπὸ μιᾶς ψυχῆς τῆς τῆ πάντων πᾶσαι αἰ ψυ-
 χαὶ εἰσι, αἶ τε ἐν τῶ παντὶ κόσμῳ κυλινομένηαι, ὡσπερ ἀπι-
 νενημεημένααι; τούτων τοῖνον τῆ ψυχῶν, πολλαὶ μεταβολαί. τῶν
 μὲν, ἐπὶ τὸ εὐτυχέστερον· τῶν δὲ, ἐπὶ τὸ ἐναντίον. αἶ μὲν οὖν
 ἐρπετώδεις οὐσαι, εἰς ἐνδρα μεταβάλλονται· αἶ δὲ τῆ ἐνδρῶν
 εἰς χερσαῖα, αἶ δὲ χερσαῖα εἰς πτηνά· αἶ δὲ ἄερια εἰς ἀνθρώ-
 πους· αἶ δὲ ἀνθρώπειαι ἀθανασίας † μέτεχουσαι, εἰς δαίμονας † ἐχου-
 7 μεταβάλλονται. † οἱ δ' οὕτως εἰς τὸν τῶν θεῶν χορὸν ἀπλανῶν
 χορεύουσι· χορὸν δὲ δύο θεῶν, ὁ μὲν τῆ πλανωμένων, ὁ δὲ τῆ ἀπλα- † εἰ.
 8 νῶν κὶ αὐτῆ ψυχῆς ἡ τελειοτάτη δόξα. 8 Ψυχὴ εἰς ἀνθρώπου σώ-
 μα εἰσελθοῦσα, ἐὰν κακὴ μείνη, οὔτε γινέται ἀθανασίας, ἔτε τῆ
 ἀγαθοῦ μεταλαμβάνει· παλίσυρτος δὲ τὴν ὁδὸν ὑποσπέρφει τὴν
 εἰς τὰ ἐρπετά, καὶ αὐτῆ καταδίκη ψυχῆς κακῆς· κακία δὲ ψυ-

mæ malitia est ignoratio. Anima etenim nihil intelligens eorū
 quæ sunt, neq; eorum naturam, nec Bonū, cæcutiens in passio-
 nes corporis impingit. Infoelix autē anima, seipsam ignorans,
 corporib. monstrosis & flagitiosis seruit, corpus velut sarcinam
 baiulans, neq; imperans, sed parens. Hæc est animæ nequitia.
 9 E diuerso autē, animæ virtus est cognitio. Nimirum qui intel-
 ligit, bonus, pius, ac propemodū Diuinus est. Sed quis est hic, o
 Pater? Qui nec loquax est, nec loquaces audit. qui nāq; duob.
 incumbit, verbis & auditui, vmbra impugnat. Deus enim Pa-
 ter & Bonum neq; dicitur, neq; auditur. Hoc autē ita se haben-
 te, in omnib. ijs, quæ sunt, sensus insunt: cum sine ipso esse non
 possint. Cognitio autē a sensu supramodum discrepat. Nā sen-
 sus est quidem superātis, cognitio vero scientiæ finis. 10 Scien-
 tia Dei donum est. Omnis etenim sciētia incorporea est, velut
 instrumento mente vtens, mens vero corpore. Vtraq; igitur in
 corpora cedunt, cum ea quæ sunt intellectus, tum quæ materia
 cōstant. Ex oppositione nāq; & cōtrarietate decet omnia cō-
 stare. Hocque secus esse non potest. Quis itaq; materialis iste
 Deus? Pulcher mundus, non autē bonus est. materia enim con-
 stat, & nullo negotio patitur. Primus tamen patibilium, secun-
 dus autē eorum quæ sunt, egenus per se: Ipse quidem aliquan-
 do genitus, semper autē existens, existens autem in generatio-
 ne, ac semper genitus. Generatio qualiū & quantorū est, quip-
 pe mobilis. Omnis nāq; materiæ motio est generatio. 11 Intel-
 ligibilis autē quies, materialem motum hac arte mouet. Quan-
 doquidem mūdus sphaera est, quod caput denotat: super caput
 autem nihil materia constat. Velut neq; subter pedes quidquā
 intelligibile. Quinimo omne materia cōstat. Mens autē caput
 ipsa sphaeræ ritu mouetur, hoc est more capitis. Quæcunq; igi-
 tur affidēt mēbranæ huius capitis in qua est anima, immortalia
 natura sunt, ac veluti in anima corpus factū sit, & refertam cor-
 pore animam habentia. Quæ autē procul a membrana, in qua
 plus habetur animæ, degūt, corpus sunt. Totū vero est animal:
 ita vt totum ex materiali & intelligibili constet. 12 Et mundus
 quidem primū, homo vero secundum a mūdo animal. Primus
 autē mortalium cæterorum animātium animæ cōpos est. Nec

χῆς ἐστὶν ἡ ἀγνοσία. ψυχὴ γὰρ μηδὲν γινούσα τῶν ὄντων, μη-
 δὲ τῶν τούτων φύσιν, μηδὲ τὸ ἀγαθόν, τυφλώττωσα ἐνπινάσει
 τοῖς πάθεσι τοῖς σωματικοῖς· καὶ ἡ κακοδαίμων ἀγνοήσασα ἐ-
 αὐτῶν, δουλεύει σώμασιν ἀλλοκότοις, καὶ μαχθηροῖς, ὥσπερ
 φορτίον βασάζουσα τὸ σῶμα, καὶ οὐκ ἄρχουσα, ἀλλ' ἄρχομέ-
 9 νη· αὕτη κακία ψυχῆς. 9 Τουναντίον δὲ ἀρετὴ ψυχῆς, γνώ-
 σις. ὁ γὰρ γνῶσις, καὶ ἀγαθός, καὶ εὐσεβής, καὶ ἡδὴ θεῖος. Τίς
 δὲ ἐστὶν οὗτος, ὦ πάτερ; Ο μὴ πολλὰ λαλῶν, μηδὲ πολ-
 λα ἀκούων. ὁ γὰρ δύο, λόγοις χολάζων καὶ ἀκοαῖς, ὃ τέκνον,
 σπιαμαχεῖ. ὁ γὰρ θεός, καὶ πατήρ, καὶ τὸ ἀγαθόν, οὔτε λέγεται,
 οὔτε ἀκούεται. τούτου δὲ οὕτως ἔχοντος, ἐν πᾶσι τοῖς ὄντιναι
 ἀγνοήσεις εἰσὶ, διὰ τὸ μὴ δύνασθαι εἶναι χωρὶς αὐτῶ. γνώσις
 δὲ ἀγνοήσεως πολλὸν διεφέρει. ἀγνοήσεις μὲν γὰρ γίνονται τῶ ὄν-
 10 κρατῶντος· γνώσις δὲ ἐστὶν ὀπισθήμης τὸ τέλος. 10 Επι-
 στήμη δὲ, δῶρον τῶ θεοῦ. πᾶσα γὰρ ὀπιστήμη ἀσώματος,
 ὀργάνῳ χρομένη αὐτῶ τῶ νοῦ· ὁ δὲ νοῦς τῶ σώματι. ἀμφο-
 τερα οὖν χωρεῖ εἰς σώματά τε νοητὰ, καὶ τὰ ὑλικά. ἐξ ἀντιθέ-
 σεως γὰρ, καὶ ἐναντιότητος δεῖ τὰ πάντα σωεσθῆναι. καὶ τῆτο
 ἄλλως εἶναι ἀδύνατον. Τίς οὖν ὁ ὑλικὸς θεός ὁδῖ; Ο καλὸς
 κόσμος, οὐκ ἐστὶ δὲ ἀγαθός. ὑλικὸς γὰρ καὶ ἐυπάθητος· καὶ
 περὶ τὸ μὲν παθητῶν, δεύτερος δὲ τῶν ὄντων, καὶ αὐτοδής· καὶ
 αὐτὸς ποτὲ μὲν γενόμενος, αἰεὶ δὲ ὢν· ὢν δὲ ἐν γενέσει, καὶ γι-
 νόμενος αἰεὶ· γενεαὶς τῶν ποιῶν καὶ τῶν πασῶν· κινήτος γάρ.
 11 πᾶσα γὰρ ὑλικὴ κίνησις γένεσις ἐστὶν. 11 Ἡ δὲ νοητὴ γένεσις
 κινεῖ τὴν ὑλικὴν κίνησιν τὸν τρώπον τῆτον· ἐπειδὴ ὁ κόσμος σφαί-
 ρα ἐστὶ, τουτέστι κεφαλὴ· κεφαλῆς δὲ οὐδὲν ὑπερέανω ὑλικόν,
 ὥσπερ οὐδὲ ποσῶν οὐδὲν νοητόν ὑποκάτω, πᾶν δὲ ὑλικόν. νοῦς
 δὲ κεφαλὴ, αὕτη σφαιρικῶς κινουμένη, τῆτο ἐστὶ κεφαλικῶς·
 ὅσα οὖν περὶ σφῆνεται τῶ ὑμένι τῆς κεφαλῆς ταύτης, ἐν ᾧ ἐστὶν
 ἡ ψυχὴ, ἀθάνατα σέφυκεν· ὥσπερ ἐν ψυχῇ δὲ σώματος πε-
 ποιημένου, καὶ πλήρη τοῦ σώματος τὴν ψυχὴν ἔχοντα. τὰ
 δὲ πόρρω τοῦ ὑμένου, ἐν ᾧ τὸ πλεον ἔχοντα τῆς ψυχῆς, τὸ
 σῶμα· παῦν δὲ ζῶον. ὥστε τὸ πᾶν ἐκ τε ὑλικῶν καὶ νοητῶν † περὶ
 12 σωέστηκε. 12 Καὶ ὁ μὲν κόσμος, † περὶ τὸν· ὁ δὲ ἀνθρώπος
 πᾶς, δεύτερον ζῶον μετὰ τὸν κόσμον· † περὶ τὸν δὲ πᾶν † περὶ
 τῆτον τῶν μὲν ἄλλων ζῶων, τὸ ἐμφυχον ἔχει. οὐκ ἔτι δὲ τὸν

tantum non bonus, quin & malus, vt mortalis. Mundus nanq; eo non bonus, quod mobilis existat, nec malus quod immortalis fit. homo vero tū vt mobilis, tum velut mortalis, malus est. ¹³ Hominis autē anima hoc modo fertur. Mens in ratione, Ratio in anima, Anima in spiritu, Spiritus in corpore, Spiritus per uadit venas, arterias, & sanguinem, & animal mouet, ac quadā arte baiulat. Quapropter quidam arbitrati sunt animam sanguinem esse, in natura frustrati. Nec id videntes, quod primitus spiritum in animā se recipere decet, tumq; sanguinē concrefcere, & venas, ac arterias euacuari, ac id temporis animal demoliri. hęc enim est corporis mors. ¹⁴ Ex vno autē principio cuncta trahūtur. Principium autē ab vno & solo. Principium quidem mouetur, vt denuo principium extet. Solum autē vnum stat, & nō mouetur. Et proinde tria, sunt hęc, Deus, Pater, & Bonum, Mundus, & Homo. Mundum enim Deus in se habet, hominē autem mundus. Est nāq; mundus Dei filius, homo vero velut mundi propagatio. ¹⁵ Haud equidem ignorat Deus hominē: quinetiam cognoscit, & ab eo cognosci cupit. Hoc vnum salutare est homini, cognitio nempe Dei, ipsa est in cœlum ascensus. Hoc vnico bona fit anima, & quę bona est, nunquā mala fit: sed per necessitatem fit. Quomodo id autumas, o Trismegiste. Infantis animam speculari, o fili, cum nō adhuc dissolutionem sui recipit, corpus eius etiam paruum, & nondum prorsus amplificatū. Quomodo? Pulchram vndiq; quidē aspectu, nondū maculatam a corporis affectibus, etiamdū fere ab anima mundi pendentē. Cum autem excreuit corpus, & ipsam detraxit in corporis moles seipsam dissoluens obliuionē parit, & pulchri ac boni non fit particeps. Obliuio nāq; fit nequitia. ¹⁶ Id idem contigit & ijs, qui corpore liberati sunt. Recurrente nimirū in seipsam anima, spiritus in sanguinem contrahitur, anima vero in spiritum. Mens autem amiētib. nuda, natura Diuina existēs, accepto corpore igneo omnem locum perlustrat, deserens animam iudicio, & ei quod iuxta dignitatem iudicato. Quonam modo id ais, o Pater? Mens ab anima seiungitur, & anima a spiritu, cum dixeris amiētū esse mentis quidē animam, animæ vero spiritum. ¹⁷ Concordem, o fili, audientē dicenti esse decet, ¹⁷

- μόνον οὐκ ἀγαθός, ἀλλὰ καὶ κακός ὡς θνητός. ὁ μὲν γὰρ κόσμος, οὐκ ἀγαθός, ὡς κινήτος· οὐ κακός δὲ, ὡς ἀθάνατος. ὁ δὲ αἰ-
 13 θροπος καὶ ὡς κινήτος, καὶ ὡς θνητός κακός. ¹³ Ψυχὴ δὲ αἰ-
 θροπου ὀχεῖται τὸν τρέπον τέτον· ὁ νοῦς ἐν τῷ λόγῳ· ὁ λόγος ἐν
 τῇ ψυχῇ· ἡ ψυχὴ ἐν τῷ πνεύματι· τὸ πνεῦμα ἐν τῷ σώματι τὸ
 πνεῦμα δέηκει διὰ φλεβῶν, καὶ ἀρτηριῶν, καὶ αἵματος, καὶ κινεῖ τὸ
 ζῶον· καὶ ὡς περ τρέπων τινα βασάζει. διὸ καὶ πνεις τὴν ψυχὴν
 αἷμα ἐνόμισαν εἶναι, σφαλλόμενοι τὴν φύσιν, οὐκ εἰδότες ὅτι
 πῶρον δεῖ τὸ πνεῦμα ἀπαχωρήσαι εἰς τὴν ψυχὴν· καὶ τότε τὸ
 αἷμα παγῶσθαι, καὶ τὰς φλέβας, καὶ τὰς ἀρτηρίας κενωθῆναι, καὶ
 τότε τὸ ζῶον καθελεῖν· καὶ τὸ ἐστὶ θάνατος τῆς σαρκός.
 14 ¹⁴ Ἐκ μιᾶς δὲ ἀρχῆς τὰ πάντα ἤρτηται· ἡ δὲ ἀρχὴ, ἐκ τῆ ἐ-
 νός καὶ μόνου. καὶ ἡ μὲν ἀρχὴ κινεῖται, ἵνα πάλιν ἀρχὴ γένηται. τὸ
 δὲ ἐν μόνον ἔσηκεν, καὶ ἐκινεῖται. καὶ τέρα τοῖνον ταῦτα, ὁ θεός,
 καὶ πατήρ, καὶ τὸ ἀγαθόν, καὶ ὁ κόσμος, καὶ ὁ αἰθερος. καὶ τὸ μὲν κόσμον
 ὁ θεός ἔχει· τὸ δὲ αἰθερον ὁ κόσμος· καὶ γίνεται ὁ μὲν κόσμος, τῷ
 15 θεῷ υἱός, ὁ δὲ αἰθερος τῷ κόσμῳ ὡς περ ἕκλονος. ¹⁵ Οὐ γὰρ ἀγνοεῖ τὸ
 αἰθερον ὁ θεός, ἀλλὰ καὶ πάντα γνωρίζει, καὶ θέλει γνωρίζεσθαι. τῷ
 μόνον σωτήριον αἰθερον ἐστίν, ἡ γνώσις τῶ θεῷ. αὐτὴ εἰς τὸ ὄλυμ-
 πόν ἐστιν ἀνάβασις. τῷ τῷ μόνῳ ἀγαθῇ ψυχῇ, καὶ ἐδέποτε ἀγαθῇ, καὶ
 γίνεται, κατ' ἀνάγκην δὲ γίνεται. Πῶς τῷ λέγεις, ὡς εἰσμέγισε. Ψυ-
 χὴν πατρὸς θεάσαι, ὡς τέκνον, † αὐτῷ διάλυσιν αὐτῆς μηδέπω ἐπιδε-
 χομένῳ, τῷ σώματι αὐτῆς ἐπὶ † ὀλίγῃ, καὶ μηδέπω τὸ πᾶν ὀκω-
 μένου. Πῶς. Καλὴν μὲν βλέπειν πανταχοῦ· μηδέποτε δὲ τεθλω-
 μένῳ ὑπὸ τῷ τῷ σώματος παθῶν· ἐπὶ σχεδὸν ἠρήμένῳ τῆς τῷ κόσ-
 μῳ ψυχῆς. ὅταν δὲ ὀκωθῇ τὸ σῶμα, καὶ κατὰ πάσῃ αὐτῆν εἰς τοὺς
 τῷ σώματος ὄγκους, διαλύσασα δὲ εαυτὴν, ἐγγενῶς λήθῃ, καὶ τῷ κα-
 16 λῆ καὶ ἀγαθῷ ἐμεταλαμβάνει. ἡ δὲ λήθη κακία γίνεται. ¹⁶ Τὸ δὲ
 αὐτὸ συμβαίνει καὶ τοῖς τῷ σώματος ἐξ ἑῶσιν. ἀνδραμῆσα γὰρ ἡ ψυχὴ
 εἰς εαυτὴν, συσελλεία τὸ πνεῦμα εἰς τὸ αἷμα· ἡ δὲ ψυχὴ εἰς τὸ πνεῦ-
 μα· ὁ δὲ νοῦς καθαρὸς γενόμενος τῷ ἐνδύματι, θεῖος ὢν φύσει, σώ-
 ματος πνεύματος λαβόμενος, περιπολεῖ πάντα τόπων, καταλιπὼν
 τὴν ψυχὴν κείσει, καὶ τῇ κατ' ἀξίαν δέηκει. Πῶς τῷ λέγεις, ὡς
 πατήρ· ὁ νοῦς τῆς ψυχῆς χωρίζεται, καὶ ἡ ψυχὴ τῷ πνεύματος, συ-
 εἰσώντος ἐνδύμα εἶναι, τῷ μὲν νοῦ τὴν ψυχὴν, τῆς δὲ ψυχῆς τὸ
 37 πνεῦμα. ¹⁷ Συνοεῖν δεῖ, ὡς τέκνον, τὸν ἀκούοντα τῷ λέγοντι,

& conspirare, & voce dicentis auditū acutiorem habere. Horum velaminū, o fili, structura in corpore terreno fit. Nō enim potest mens in terreno corpore per se nuda collocari. Nā terrenum corpus tantam immortalitatē ferre non potest. Nec talem virtutem pati concoloratū ipsi patibile corpus. Assumpsit itaq; velut septū animam. Anima verō diuina existens, tanquā igne vtitur spiritu. Spiritus autē animal regit. ¹⁸ Cum igitur mens a terreno corpore migrauerit: propriā illico induit tunicam igneam, quā habere non poterat, cum corpus terreū incohereret. Terra nāq; ignem non fert. Vniuersa nimirū vreretur ab exigua scintilla. Et hac de causā aqua terrę circūiacet velut propugnaculū & moenia, obsistens ignis flammæ. Mens diuinarū omnium intelligētiarum acutissima, ac principijs cunctis acutior, corpus habet ignem. Opifex etenim igne vtitur ad omnium coelorum opificiū, & rerum omnium vniuersi. Hominis vero mēs, terrenorū omnium. Nudata nāq; ab igne quæ in homine mens est, Diuina operari non valet. cum sit humana incolatu. ¹⁹ Anima humana haud equidē omnis, quinimo pia, felix hæc est, & Diuina: ac huiusmodi aīa, cum pietatis agone transmissa a corpore libera fuerit, Deus fit (nā pietatis agon est Deum cognoscere & nullū hominem iniuria petere) aut sane Mens efficitur. Anima vero impia, in propria essentia permanet, a seipsa poenis affecta, & terreum corpus perquirens, quoad humanū ingrediatur. Aliud nāq; corpus humanam animā non suscipit. Neq; ius est in corpus animantis ratione carentis humanā animam cadere. Nā ista Dei lex est, animam humanā tutari a tanta contumelia. ²⁰ Quonam igitur pacto mulctatur anima humana, o Pater? Ecquis est humanæ animæ maior cruciatus, o fili, impietate? Qualis ignis tantam flāmam habet quantā impietas? Qualis autē virulenta fera ita corpus inficit, vt ipsam animam impietas? Num percipis quanta mala impia anima patitur? vociferans ipsa & exclamans, vrer, inflammor, quid dicā, quid agam nescio, laceror infelix malis præpedita, nec video, nec audio. Hæ voces nū animæ mulctatæ sunt? Aut velut mulcti arbitrantur, tu opinaberis quoq; o fili. Quod scilicet anima corpus egressa ferinum subeat: qui quidem est maximus error.

καὶ συμπάνειν, καὶ ὀξύτερον ἔχειν τὴν ἀκωλύ τῆς τῆ λέγοντος φωνῆς.
 ἢ σωθεῖς τῶν ἐνδυσμάτων τέτων, ὡ τέκνον, ἐν σώματι γήνω γίνεταί.
 ἀδύνατον γὰρ τὸ νοῦν ἐν γήνω σώματι γυμνὸν ἄλτὸν καὶ ἑαυτὸν ἐδέξα-
 σαι. ὅυτε γὰρ τὸ γήινον σῶμα δυνατὸν ἐστὶ τιλιχεύτῳ ἀθανασίαν ἐνε-
 ποιῆν, ὅυτε τὴν τριαύτῳ ἀρετὴν ἀνέχεσθαι συγχεσματιζόμενον αὐτῷ
 παθητὸν σῶμα. ἔλαβεν οὖν ὡς περ περβολὴν τῷ ψυχῷ. ἢ δὲ ψυ-
 χὴ καὶ αὐτὴ, θεία τις οὖσα, καὶ παρὰ πυρὶ τῷ πνεύματι χρεῖται.
 18 τὸ δὲ πνεῦμα τὸ ζῶον διοικεῖ. 18 Ὅταν οὖν ὁ νοῦς ἀπαλλαγῆ τῆ
 γήινε σώματος, τὸ ἴδιον ἐυθὺς ἐνεδύσατο χεῖρα τὸν πύρινον, ὃν οὐκ
 ἐδύνατο ἔχον εἰς τὸ γήινον σῶμα κατοικῆσαι. γῆ γὰρ πῦρ εὐ βασιλεύει.
 πᾶσα γὰρ φλέγεται, καὶ ὑπὸ ὀλίγῃ σπινθήρος. καὶ διὰ τοῦτο τὸ ἕδωρ
 περιέχεται τῇ γῆ, ὡς περ ἔρυμα καὶ τεῖχος ἀντέχον πρὸς τὴν τῆ πυ-
 ρὸς φλόγα. νοῦς ὀξύτατος ὢν πάντων νοημάτων θεῶν, καὶ ὀξύτερος
 πάντων τῶν σοχείων, ἔχει σῶμα τὸ πῦρ. δημιουργὸς γὰρ ἀπάντων
 τῶν ἐρανῶν, τῷ πυρὶ πρὸς τὴν δημιουργίαν χρεῖται. καὶ ὁ μὲν τῆ
 παλῆος τὴ πάντων. ὁ δὲ τῆ ἀνθρώπου τῶν ὀπιγίων πάντων. γυ-
 μνὸς γὰρ ὢν τῆ πυρὸς ὃ ἐν ἀνθρώπῳ νοῦς, ἀδυνατεῖ τὰ θεία δημιουρ-
 19 γεῖν, ἀνθρώπων ὢν τῇ διοικήσει. 19 Ψυχὴ δὲ ἀνθρώπινη, οὐ
 πᾶσα μὲν, ἢ δὲ ἐυσεβῆς, δαμονία τίς ἐστὶ καὶ θεία. καὶ ἡ τοιαύτη ψυχὴ,
 μετὰ τὸ ἀπαλλαγῆαι τῆ σώματος, τὴ τῆς ἐυσεβείας ἀγῶνα ἠγωνισ-
 μένη, θεὸς γίνεταί. ἀγῶν δὲ ἐυσεβείας, τὸ γνῶναι τὸν θεόν, καὶ μηδένα
 ἀνθρώπων ἀδικῆσαι ἢ δὴ νοῦς γίνεταί. ἢ δὲ ἀσεβῆς ψυχὴ, μένει ἐπὶ
 τῆς ἰδίας ἐσίας, ὑφ' ἑαυτῆς κολαζομένη, καὶ γήινον σῶμα ζητῆσαι,
 εἰς ὃ εἰσέλθῃ ἀνθρώποιον. ἄλλο γὰρ σῶμα εὐ χωρεῖ ἀνθρώπῳ
 ψυχῷ. οὐδὲ θέμις ἐστὶν εἰς ἀλόγου ζῶε σῶμα, ψυχὴν ἀνθρώπῳ
 ψυχῷ καὶ παρὰ πῦρ. θεὸς γὰρ νόμος ἔτος, φυλάσσειν ψυχῷ ἀνθρώπῳ
 20 διὰ τῆς τσαύτης ἕβρεως. 20 Πῶς οὖν κολάζεται, ὡ πάτερ, ἀνθρώ-
 πῳ ψυχῇ. Καὶ τίς ἐστὶ μείζων κολασίς ἀνθρώπῳ ψυχῆς, ὡ τέκ-
 νον, ἢ ἡ ἀσέβεια ποῖον πῦρ τσαύτῳ φλόγα ἔχει, ὅσον ἢ ἀσέβεια ποῖον
 δὲ δάκετον θηρίον, ὡς τε λυμένα σῶμα, ὅσον αὐτῷ τῷ ψυχῷ ἢ
 ἀσέβεια. ἢ οὐκ ὄρας, ὅσα κακὰ πάχει ψυχὴ ἢ ἀσεβῆς, βοώσης αὐτῆς
 καὶ κευραγίας, καίνομαι, φλέγομαι, τί εἶπῳ, τί ποιήσω ἐκ οἶδα διε-
 δίομαι ἢ κακοδάμων ὑπὸ τῶν κατεχόντων με κακῶν, ὅυτε βλέ-
 πω, ὅυτε ἀκούω. αὐταί αἱ φωναί, οὐ κολαζομένης εἰς ψυχῆς; ἢ ὡς
 οἱ πολλοὶ δοκῶσι, καὶ σὺ δοξάζεις, ὡ τέκνον, ὅτι ψυχὴ ἐξελεθῶσα
 τῆ σώματος θηριάζεται; ὅπως ἐστὶ πλάτη μεγίστη.

21 Anima nanq; hac lege mulctatur. Mentem etenim cū Dæ- 21
 mon efficitur, corpus igneū nancisci statutum est, ad Dei obse-
 quia. Et impijssimam animā ingressa, ipsam peccatorū flagellis
 verberat, a quib. cæsa anima impia, ad cædes, contumelias, exe-
 crationes, ac varias oppressiones se traducit: quib. homines in-
 iuria afficiuntur. In animā autem piā mens ingressa, ad notitiæ
 lumē ipsam dirigit. Talis vero anima, nūquā satiatur quin hym-
 nis ac bonis omnib. homines excipiat, verbisq; ac operib. de
 omnib. bene mereatur, patrem suum imitata. 22 Quocirca, o 22
 fili, Te Deo gratias agentem orare decet: vti mentem bonam
 adipiscamur. Anima etenim in præstantius transmigrat: non e-
 quidē in deterius potest. Est autē animarum cōmunicatio. Nā
 Deorum animæ cum hominū animab. cōmunicant, Deus ve-
 ro cum omnibus. Nā cunctis ipse potior est, & cuncta ipso mi-
 nora. Deo quidē mundus subiacet: homo mundo: irrationalia
 homini. Deus itaq; supra cuncta & circa cuncta. Et velut qui-
 dam Dei radij sunt efficacix: mundi autē radij Naturæ: homi-
 nis vero, artes & scientiæ: efficacix autē per mundum efficiunt,
 etiam ad hominē vsq; per innatos mundi radios: naturæ per e-
 lemēta: homines vero per artes & scientias. 23 Et hæc vniuersi 23
 est dispensatio, ab vnius natura deprompta, ac per vnam men-
 tē permanans: qua nihil diuinius, nihil est efficacius, nihil vnien-
 di potentius, homines quidē ad Deos, Deos autē ad homines.
 Iste bonus Dæmon est. fausta est anima huius conferta, infelix
 vero anima huius exors. Quomodo hoc iterato dicis, o Pater?
 Suspiscaris itaq;, o fili, omnem animam mentem habere bonā.
 Nam de hac nobis est sermo, non autē de seruili: quā olim di-
 ximus ex iudicio deorsum demissam. 24 Anima autē mentis 24
 expers, neq; quidquā dicere, nec agere potest. Sæpe nāq; mēs
 ab anima migrat: ac tum neq; videt anima, nec audit: quinetiā
 irrationabili animali par est. tanta est mētis potestas. At talem
 animā in corpus deserit propensam, & ab ipso infra præfocātā.
 Talis autem anima, o fili, mentē non habet. Quare talem neq;
 licet hominē appellare. Nā homo animal diuinum est: & cæ-
 teris terrenis animalib. non confertur: quinimo ijs qui sursum
 in celo Dij dicuntur. Quin præterea si intrepide conuenit verū

- 21 ²¹ Ψυχὴ γὰρ κολάζεται τὸν τὸν ζώων. ὁ γὰρ νόος ὅταν δάμων γενήσῃ, περινοῦ τυχρὴν σώματος τέλει, πρὸς τὰς τῶν θεῶν ὑπηρεσίας, καὶ εἰσδύς εἰς τὴν ἀσεβείᾳ ψυχὴν, ἀκίεζται αὐτὴν ταῖς τῶν ἀμαρτανόντων μάστιξιν. ὑφ' ὧν μασιζομένη ἡ ἀσεβὴς ψυχὴ, ζῆσται ἐπὶ φόνους καὶ ὑβρεις, καὶ βλασφημίας, καὶ βίας ποικίλας, δι' ὧν ἀνθρώποι ἀδικούσιν. εἰς δὲ τὴν εὐσεβῆ ψυχῶν ὁ νόος ἐμβαλῶν, ὁδηγεῖ αὐτὴν ἐπὶ τὸ τῆς γνώσεως φάος. ἡ δὲ τοιαύτη ψυχὴ, κέρον οὐδέποτε ἴχει † ὑμνοῦσα. ἐφημεῖσά τε πάντας ἀνθρώπους, καὶ λό- † ὑπνεῖ γοις καὶ ἔργοις πάντα † εὐποιούσα, μιμνημένη αὐτῆς τὸν πατέρα. σα.
- 22 ²² Διὸς, ὃ τέκνον, ἐν χερσίν οὖν τῶν θεῶν δεῖ ἔχεις ἡμεῶν τῶν νόου † ἐμ- τυχρὴν. εἰς μὲν οὖν τὸ κρεῖττον ψυχὴ μεταβαίνει. εἰς δὲ τὸ ἐλάττω, ποιού- ἀδύνατον. κοινωνία δὲ ἐστὶ ψυχῶν. καὶ κοινωνοῦσι μὲν αἱ τῶν θεῶν ταῖς σα, τῶν ἀνθρώπων. ὁ δὲ θεὸς πάντων. πάντων γὰρ ἔστος κρείττων, καὶ πάντα αὐτῷ ἐλάττω. ὁ μὲν ἔν κόσμῳ, ὑπόκειται τῶν θεῶν. ὁ δὲ ἀνθρώπος, τῶν κόσμων. τὰ δὲ ἄλλα τῶν ἀνθρώπων. ὁ δὲ θεὸς ὑπὲρ πάντα, καὶ περὶ πάντα. καὶ τῶν μὲν θεῶν καθάπερ ἀκλίνας αἱ ἐνεργεῖα. τῶν δὲ κόσμου ἀκλίνας, αἱ φύσεις. τῶν δὲ ἀνθρώπου αἱ τέχναι καὶ ὅπως ἤματι. καὶ αἱ μὲν ἐνεργεῖαι διὰ τῶν κόσμων ἐνεργεῖσι, καὶ ἐπὶ τῶν ἀνθρώπων, διὰ τῶν κόσμου φυσικῶν ἀκλίνων. αἱ δὲ φύσεις, διὰ τῶν στοιχείων. οἱ δὲ ἀνθρώποι, διὰ τῶν τεχνῶν καὶ ὅπως ἤματι.
- 23 ²³ Καὶ αὕτη ἡ τῶν πάντων ἐστὶ διοίκησις, ἡ ἡρη- μένη ἐκ τῆς τῶν ἐνὸς φύσεως, καὶ διήκουσα δι' ἐνὸς τῶν νόου. ἔστος οὐδὲν ἐστὶ θεϊότερον, καὶ ἐνεργέστερον, καὶ ἐνωτικώτερον, ἀνθρώπων μὲν πρὸς τοὺς θεούς, θεῶν δὲ πρὸς τοὺς ἀνθρώπους. ἔστος ἐστὶν ὁ ἀγαθὸς δάμων. μακαρία ψυχὴ ἡ τέτου πληρεσάτη. κακοδάμων δὲ ψυχὴ, ἡ τούτου κενή. Πῶς τοῦτο πάλιν λέγεις, ὦ πάτερ. Οἶμαι οὖν, ὦ τέκνον, ὅτι πᾶσα ψυχὴ νόον ἔχει τῶν ἀγαθῶν. περὶ γὰρ τούτου ἐστὶν ἡμῖν ὁ λόγος, ἔπε- ρι τῶν ὑπηρετικῶν, ἔπερ ἡμεῶν εἰρήνη μὲν τῶν καταπεμπομένων ὑπὸ τῆς δίκης.
- 24 ²⁴ Ψυχὴ γὰρ χωρὶς τῶν νόου, ἔτε πειπεῖν, ἔτε πει εἶρξαι δύνα- ται. πολλὰκις γὰρ ἐξέσθι ὁ νόος τῆς ψυχῆς. καὶ ἐν ἐκείνῃ τῇ ὥρᾳ, ἔτε βλέπει ψυχὴν, ἔτε ἀκεί, ἀλλ' ἀλόγῳ ζῶν ἔοικε. τηλικαύτη δύναμις ἐστὶ τῶν νόου. ἀλλὰ καταλείπει τὴν τοιαύτην ψυχὴν τῶν σώματι περι- σπρημένῳ, καὶ ὑπὸ αὐτοῦ ἀγχομένῳ κέτω. ἡ δὲ τοιαύτη ψυ- χὴ τέκνον, νόον οὐκ ἔχει. ὅθεν οὐδὲ ἀνθρώπων δεῖ λέγεσθαι τὸν τοιοῦτον. ὁ γὰρ ἀνθρώπος, ζῶν ἐστὶ θεῖον, καὶ τοῖς ἄλλοις ζῶσις οὐ συγκρίνεται τῶν ὀπιγίων, ἀλλὰ τοῖς ἐν οὐρανῷ ἀνω λεγο- μένοις θεοῖς. μάλλον δὲ εἰ χρὴ τολμήσαντα εἰπεῖν τὸ ἀληθές,

loqui, supra ipsos reuera homo est, aut prorsus æque possunt adinuicem. ²⁵ Quicumq; etenim Deorum celestium in terrâ descendet, coeli deserit limitem. Homo autem in coelū se extollit, & ipsum metitur: ac ipsius, quales sunt sublimitates, qualesue depressiones videt: & alia cūcta absolute percipit: & quod omnib. maius est, terrâ non deserens sursum fit. Tanta est illi se amplificandi copia. Quocirca audēdum est dicere, hominem quidem terrenū esse Deum mortalem, Coelestē vero Deum, esse immortalem hominem. Omnia proinde per hæc duo dispensantur, per mundum, & hominem, omnia autem ab vno.

MENTIS AD MERCVRIVM,

CAPVT VNDECIMVM.

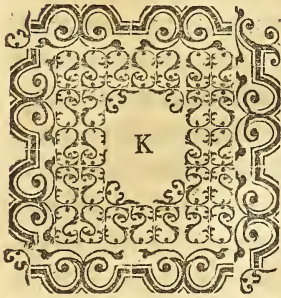

Onserua ideo, Trismegiste Mercuri, sermonem, ac eorū quæ dicta sunt reminiscere. Vt autem mihi succurrit, non verebor dicere. Quum multis de Deo & vniuerso multa dicentibus, eaq; discrepātia, ego veritatem nō attigerim: tu domine mihi hoc dilucida. Tibi nāq; vnico huius negocij patefactionem credā. ² O fili, auscultata, quomodo tēpus, Deus, ac vniuersum se habent. Deus, Æuū, ² * Mundus |, Tempus, Generatio. Deus æuum facit, æuum autem mundū, mundus tēpus, & tempus generationem. Dei autem velut essentia est, Bonū, Pulchrum, Beatitudo, Sapientia. Æui vero, esse idem: Mundi, ordo: Temporis, mutatio: Generationis, vita & mors: Dei quidē efficaciam, Mens ac anima: Æui autē, perseuerātia & immortalitas: Mundi, restauratio & restorationis destructio: Temporis, incrementū & diminutio: Generationis, qualitas. Æuum itaq; in Deo est: Mundus autē in æuo: Tempus in mundo: Generatio in tēpore. Æuum quidē stat circa Deū: Mundus vero in æuo mouetur: Tempus autē in mundo transit. Generatio sane fit in tēpore. ³ Origo igitur omnium Deus: essentia Æuum, Materia mundus: Dei potestas est æuū, Æui effectus mundus, non aliquando factus: quinimo semper ab æuo fit: nec idcirco vnquā corrūpetur. Æuum etenim cor-

κὴ ὑπὲρ ἐκείνοις ἐστὶν ὁ ὄντως ἀνθρώπος· ἢ πάντως γε ἰσοδυναμῶ-
 25 σιν ἀλλήλοις. 25 Ὅσις μὲν γὰρ τῶν οὐρανίων θεῶν ἔπι γῆς κα-
 τελέουσαί τε, οὐρανοῦ τ' ὄρον καταλείπει· ὁ δὲ ἀνθρώπος εἰς τὸ
 οὐρανὸν ἀναβαίνει, καὶ μέγ' αὐτὸν, καὶ οἶδε ποῖα μὲν ἐσὶν αὐτῷ
 ὑψηλὰ, ποῖα δὲ ταπεινά, καὶ τὰ ἄλλα πάντα ἀκριβῶς μεν-
 θάνει· καὶ τὸ πάντων μείζον, οὐδὲ τιμὴ γὰρ κατὰλιπὼν, ἅνω
 γίνεσθαι. ποσούτων μέγεθός ἐσὶν αὐτῷ τῆς ἐκτάσεως. διὸ πολμη-
 τέον ἐστὶν εἰπεῖν, τὸν μὲν ἀνθρώπον ἐπίγειον, εἶναι θεὸν θνητὸν
 τὸν δὲ οὐράνιον εἶναι θεὸν, ἀθάνατον ἀνθρώπων. διόπερ δὴ τῶ-
 ν τὰ πάντα διοικεῖται τῶν δύο, κόσμῳ καὶ ἀνθρώπου· ὑπὸ
 δὲ τῷ ἑνὸς τὰ πάντα.

† ΝΟΥ ΠΡΟΣ ΕΡΜΗΝ.

† ΝΟ-
 ΤΣ

1 ΑΤΑΣΧΕΣ οὖν τῷ λόγῳ, ὡς ἔρισμέ-
 γισε Ἑρμῆ, κὴ μέμνησο τῶν λεγομένων ὡς
 δέ μοι ἐπ' ἠλθεν εἰπεῖν, οὐκ οὐκνήσω· ἐπεὶ
 πολλὰ πολλῶν κὴ ταῦτα διαφορα, πε-
 ρὶ τῷ πάντος κὴ τῷ θεῷ εἰπόντων, ἐγὼ
 τὸ ἀληθές οὐκ ἔμαθον, σὺ μοι περὶ τέ-
 τε, δέσποτα, δὴ σαφῆσον. σοὶ γὰρ ἂν καὶ
 μόνῳ πιστεύσασμι τὴν περὶ τέτε φαίερω-
 2 σιν. 2 Ὁ χεῖνος, ἄκε, ὡς τέκνον, ὡς ἔχει ὁ θεός, κὴ τὸ πᾶν. θεός, ὁ
 αἰών, ὁ κόσμος, ὁ χεῖνος, ἢ γενεαίς. ὁ θεός αἰώνια ποιεῖ, ὁ αἰὼν δὲ τὸν κόσ-
 μόν, ὁ κόσμος δὲ τὸν χεῖνον, ὁ χεῖνος δὲ τὴν γενεαίς. τῷ δὲ θεῷ, ἄς περ
 ἐσία ἐστὶ τὸ ἀκαθόν, τὸ χαλόν, ἢ εὐδαιμονία, ἢ σοφία· τῷ δὲ αἰῶνος, ἢ
 ταυτότης. τῷ δὲ κόσμῳ, ἢ τάξιν· τῷ δὲ χεῖνῳ, ἢ μεταβολῇ· τῆς δὲ γε-
 νέσεως, ἢ ζωῆς κὴ ὀθανάτου. ἐνέργειαν δὲ τῷ θεῷ, νῆς κὴ ψυχῆ· τῷ δὲ αἰῶ-
 νος, δέσμενι κὴ ἀθανασίᾳ· τῷ δὲ κόσμῳ ἄποικα τάσασιν κὴ ἀνταποικα-
 τάσασιν· τῷ δὲ χεῖνῳ, αὐξήσιν κὴ μείωσιν· τῆς δὲ γενέσεως, ποιότης. ὁ
 ἐν αἰῶν ἐν τῷ θεῷ· ὁ δὲ κόσμος ἐν τῷ αἰῶνι. ὁ δὲ χεῖνος ἐν τῷ κόσ-
 μῳ· ἢ δὲ γενεαίς ἐν τῷ χεῖνῳ. κὴ ὁ μὲν αἰὼν ἔσκη περὶ τὸν θεόν·
 ὁ δὲ κόσμος κινεῖται ἐν τῷ αἰῶνι· ὁ δὲ χεῖνος περαμῶσαι ἐν τῷ
 3 κόσμῳ· ἢ δὲ γενεαίς γίνεσθαι ἐν τῷ χεῖνῳ. 3 Πηγὴ μὲν οὖν πάν-
 των ὁ θεός· ἐυσία δὲ ὁ αἰὼν· ὕλη δὲ ὁ κόσμος· δύναμις δὲ τῷ θεῷ
 ὁ αἰὼν· ἔργον δὲ τῷ αἰῶνι, ὁ κόσμος, γανόμῳ οὐώποτε, καὶ αἰεὶ γι-
 νόμῳ ὑπὸ τοῦ αἰῶνος. διὸ οὐδὲ φθαρῆσαι ὡποτε. αἰὼν γὰρ

rumpi non potest: neq; delebitur quidpiã eorum quæ in mundo sunt. Nã ab æuo mundus continetur. Dei autem sapientia quædã est Bonum, Pulchrũ, Beatitas, omnis probitas, & æuum.

⁴ Æuum itaq; materiã ornat, imponens ei immortalitatem & permansionẽ. Ipsius nãq; generatio ab æuo ducitur, velut æuũ a Deo. Generatio nimirum ac tẽpus in cœlo & terra bipartita sunt: In cœlo quidẽ mutationis & corruptionis expertia, in terra vero mutationi & corruptioni obnoxia. Porro qui aĩa Deus: Mundi vero æuum: Terrę cœlum. Deus quidẽ in mente: mens in anima: anima in materiã. Hæc autẽ omnia per æuũ. Vniuersum vero hoc corpus in quo sunt omnia corpora, anima mētis & Dei conferta, introrsum quidẽ explet, extra vero vniuersum vita donans circũplectitur. Extra scilicet hoc immẽsum & integrum animal mundum: intus vero omnia animantia. Ac sursum quidem in cœlo eundem statũ conseruans, deorsum vero in terra generationem varians.

⁵ Hunc autẽ mundum æuum possidet aut necessitate, aut prouidentia, siue natura. Et si quid aliud quisquã excogitat, aut excogitare potest, hoc in vniuersum Deus operatur. Dei nimirũ efficacia potentia est insuperabilis: cui neq; humana neq; diuina conferat quisquam. Quapropter, o Mercuri, ne quicquã infimorum aut sublimiũ Deo simile existimes. nã a veritate aberrares. Nihil etenim simile est omnib. impari, & soli ac vni. Et ne alij cuiuis hanc virtutẽ competere putes. Quæ enim post illum facultas, vitæ, & immortalitatis, siue mutationis qualitatis. Quid nã aliud ipse fecerit. Nõ enim otio vacat Deus. Cuncta nãq; otiosa forent. Omnia itaq; Dei referta sunt: quinimo nec in mundo vsquã est otium, nec in re quaquã alia. Otium etenim dictio vacua est, cũ ab eo qui facit, tum ab eo quod fit.

⁶ Omnia autẽ fieri decet, & semper, & iuxta cuiusq; loci propensionẽ. Operans nãq; in omnib. est, non in aliquo sedens, neq; quid vnicũ faciens, sed omnia, nimirum virtus effectrix existens. Nec sibi in ijs quæ fiunt sufficit: quinetiã facta sub ipso sunt. Mundũ speculari tuo conspectui per me suppositum. Pulchritudinẽ quoq; ipsius accurate scrutare, corpus quidẽ intemeratũ, & quo nihil antiquius erit. Vndiq; autẽ vegetum & recẽs, & multo viuacius.

⁷ Intuere item

ἀφθαρτος· οὐδὲ ἀπολείταί τι τῶν ἐν τῷ κόσμῳ, τῷ κόσμῳ ὑπὸ
 τῷ αἰῶνος ἐμπειροχρόνου. ἢ δὲ τῷ θεῷ σοφία τις ἐστὶ, τὸ ἀγα-
 θόν, καὶ τὸ καλόν, καὶ ἡ εὐδαιμονία, καὶ ἡ πᾶσα ἀρετή, καὶ ὁ
 4 αἰὼν. ⁴ Κοσμεῖ οὖν τὴν ἀθανασίαν καὶ δαίμονων ἐνδεῖς ὁ αἰὼν
 τῆ ἕλη. ἢ γὰρ ἐκείνης γένεσις ἤρθηται ἐκ τῷ αἰῶνος, καὶ ἄπερ καὶ
 ὁ αἰὼν ἐκ τῷ θεῷ. ἢ γὰρ γένεσις καὶ ὁ χρόνος ἐν οὐρανῷ καὶ ἐν
 γῆ εἰσὶν ὄντες διαφοεῖς. ἐν μὲν οὐρανῷ, ἀμετάβλητοι καὶ ἀφθαρτοί·
 ἐν δὲ γῆ, μεταβλητοὶ καὶ φθαρτοί. καὶ τῷ μὲν αἰῶνος ἡ ψυχὴ ὁ
 θεός· τῷ δὲ κόσμου, ὁ αἰὼν· τῆς δὲ γῆς, ὁ οὐρανός. καὶ ὁ μὲν
 θεός ἐν τῷ νῷ· ὁ δὲ νοῦς, ἐν τῇ ψυχῇ· ἢ δὲ ψυχὴ, ἐν τῇ ἕλη.
 πάντα δὲ ταῦτα διὰ τῷ αἰῶνος. τὸ δὲ πᾶν τῷτο σῶμα, ἐν ᾧ τὰ
 πάντα ἐστὶ σώματα, ψυχὴ πλήρης τῷ νοῦ καὶ τῷ θεῷ, ἐπὶ μὲν
 αὐτῷ πληροῖ· ἐπὶ δὲ περιλαμβάνει ζωοποιούσα τὸ πᾶν· ἐπὶ δὲ
 μὲν, τῷτο τὸ μέγα καὶ τέλειον ζῶον τὸν κόσμον· ἐπὶ δὲ, πάν-
 τα τὰ ζῶα· καὶ ἄνω μὲν ἐν τῷ οὐρανῷ διαμένονσα τῇ ταυτότη-
 5 π· καὶ τῷ δὲ ἐπὶ τῆς γῆς τὴν γένεσιν μεταβάλλουσα. ⁵ Συνέ-
 χει δὲ τοῦτον ὁ αἰὼν, εἴτε δι' ἀνάγκην, εἴτε διὰ θέουσιαν, εἴτε
 φύσιν, καὶ εἴτε ἄλλο οἶεται, ἢ οἰήσεται τις, τῷτο ἐστὶ πᾶν ὁ θεός
 ἐνεργῶν. ἢ δὲ ἐνεργεῖα θεοῦ δύναμις οὐσα ἀνυπέροβητος, ἢ οὔτε
 τὰ ἀθεσπασία, οὔτε τὰ θεῖα παρεβάλλοι ἄν τις. διὸ Ερμῆ μι-
 δέωπε τῶν κατὰ, μήτε τῶν αἰῶν, ὁμοίον τι ἠγήσῃ τῷ θεῷ·
 ἐπεὶ τῆς ἀληθείας ἐκπεσῆ. οὐδὲν γὰρ ὁμοίον τῷ ἀνομοίῳ καὶ
 μόνῳ καὶ ἐνὶ, καὶ μηδὲ ἄλλῳ πνὶ ἠγήσῃ τῆς δυνάμεως ἐργω-
 ρεῖν· τίς γὰρ μετ' ἐκεῖνον, εἴτε ζωῆς καὶ ἀθανασίας καὶ μετα-
 βολῆς ποιότητος. τί δὲ αὐτὸς ἄλλο τι ποιήσειεν. οὐ γὰρ ἀρ-
 γός ὁ θεός, ἐπεὶ πάντα αὐτῷ ἄργα· ἅπαντα γὰρ πλήρη τῷ
 θεῷ. ἀλλ' οὐδὲ ἐν τῷ κόσμῳ ἐστὶν ἀργία οὐδαμῶς, οὐδὲ ἐν
 πνὶ ἄλλῳ· ἀργία γὰρ ὄνομα κενόν ἐστὶ, καὶ τῷ ποιούοντος, καὶ
 6 τῷ γινομένου. ⁶ Πάντα δὲ δεῖ γίνεσθαι, καὶ αἰεὶ, καὶ κατ'
 ἐκαστοῦ τόπου ῥοπαῖν. ὁ γὰρ ποιῶν ἐν πασίν ἐστὶν, οὐκ ἐν πνὶ
 ἰδρυμένος, οὐδὲ ἐν πνὶ ποιῶν, ἀλλὰ πάντα. δύναμις γὰρ ὦν
 ἐνεργῆς, οὐκ ἀπάρκης ἐστὶ τοῖς γινομένοις· ἀλλὰ τὰ γινόμενα
 ὑπὸ αὐτῷ. θέασαι δὲ δι' ἐμοῦ τὸν κόσμον ὑποκαίμενον τῇ
 σῆ ὄφει· τό, τε κάλλος αὐτοῦ ἀκριβῶς κατανόησον· σῶμα
 μὲν ἀκήρατον, καὶ οὐ παλατότερον οὐδὲν ἐστὶ, διὰ παντός
 7 δὲ ἀκμαῖον καὶ νέον, καὶ μάλλον ἀκμαστότερον. ⁷ Ἴδε καὶ

subiectos septem mundos, sempiterno ornatos ordine, & vario cursu æuum adimplentes, luminis autē omnia plena: ignis vero nusquā. Lumen nāq; amicitia & cōmercium contrariorū ac dissimilium fuit, a Dei efficacia præfulgens, qui omnis boni parens est, & omnis ordinis dux, ac septem mundorum rector. Lunam etiā intuere, illorū omnium præcursores, naturæ organum, inferā materiam mutantē. Terram quoq; mediā, vniuersi sedimentū, pulchri mundi fundamentū, educatricem ac nutricem terrenorū. Quinetiam pluralitatē immortalium animantium, quanta sit speculari, nec non mortaliū. Inter vtraq; mortalia quidē & immortalia, mediam circumeuntem lunā. ⁸ Oīa autem animę plena, ac omnia motu prædita, quędam circa cœlum, quędā circa terrā. Neq; sinistrorsum dextra, nec dextrorsum sinistra, nec sublimia deorsum, nec infima sursum. Quod autem hæc omnia facta sunt, dilecte Mercuri, nō vltra eges a me discere. Corpora nanq; sunt, animā habent, ac mouentur. Hæc autē nullo coaceruante in vnū cogi non possunt. Oportet itaq; talē esse quendā, ac penitus vnum. ⁹ Discrepantes enim cum sint motus & plures, corporaq; non similia, vna vero omnibus velocitas præscripta sit, non possunt duo aut plures esse factores. Vnicus etenim ordo sub plurib. nō seruatur. Æmulatio nāque infirmiorum in præstantiorē consequeretur, & laborarēt. Quod si alius esset mutabilium factor animalium ac mortaliū, is etiam immortalia facere voluisset, ac immortalīū factor mortalia. Agedum si vnus stantis materiæ duo fuerint ac vnus animæ: penes quē illorum operationis erit erogatio? Si autē penes vtrosq; penes quē potior pars? ¹⁰ Sic autē intellige, omne corpus viuens ex materia & anima constitutionē habere, & que immortalis ac mortalis & ratione destituti. Omnia nāq; corpora viuentia animata sunt: non autē viuentia sunt rursus per se materia. Et anima perinde apud factorem per seipsam adiacet, vitæ causa. Omnis nāq; vitæ causa ex immortalib. est. Quomodo igitur mortalia animalia a mortalib. alia sunt? Qui autē immortale & immortalitatis effector animal nō efficit? ¹¹ Quod autē quispiam sit hæc efficiens omnino vnus, certissimū. Vna nāq; anima, vna vita, & vna materia. quis autē iste? Quisnam a-

τοὺς ὑποκειμένους ἐπὶ κόσμοις κεκοσμημένοις, τάξει ἀγωνίᾳ, καὶ
 δρόμῳ διαφόρῳ ἢ ἀθάνα ἀναπωληθεύοντας· φῶτος δὲ πάντα πλή-
 ρη. πῦρ δὲ οὐδαμῶς· ἢ γὰρ φιλία, καὶ ἢ σύγκρασις τῶν ἐναντίων καὶ
 τῶν ἀνομοίων, φῶς γέγονε, καταλαμψόμενον ὑπὸ τῆς τῆς θεοῦ
 ἐνεργείας, παύτως ἀγαθοῦ γεννήτορες, καὶ πάσης τάξεως ἀρχον-
 τος καὶ ἡγεμόνος τῶν ἐπὶ κόσμων· σελῶν δὲ ἐκείνων πρῶ-
 δρομον πάντων, ὄργανον τῆς φύσεως, τὴν κἄτω ἕλῳ μεταβάλλου-
 λουσαν· τὴν τε γλῶ μέσῳ τῆ πάντος ὑποσάφηνει τῆ κελῶ
 κόσμου ἰδρυμένῳ, τερφὸν καὶ πθινὴν τῶν ὀπηγίων· θείασα δὲ
 καὶ τὸ πλῆθος τῶν ἀθανάτων ζῶων ὅσον ἐστὶ, καὶ τὸ τῶν θνη-
 τῶν· μέσῳ δὲ ἀμφοτέρων, ἢ τε ἀθανάτων καὶ ἢ θνητῶν, τὴν
 8 σελῶν περιπορευομένην. 8 Πάντα δὲ πλῆρη ψυχῆς, καὶ
 πάντα κινούμενα, τὰ μὲν περὶ τὸν οὐρανόν, τὰ δὲ περὶ τὴν γλῶ,
 καὶ μήτε τὰ δεξιά ὅτι τὰ ἀριστερά, μήτε τὰ ἀριστερά ὅτι τὰ
 δεξιά, μήτε τὰ ἄνω κἄτω, μήτε τὰ κἄτω ἄνω. καὶ ὅτι πάντα
 ταῦτα γεννητὰ φίλτατε Ἑρμῆ, οὐκ ἐπὶ ἐμοῦ χρήσεις μαθεῖν. καὶ
 γὰρ σώματα ἐστὶ, καὶ ψυχὴν ἔχει, καὶ κινεῖται. ταῦτα δὲ εἰς ἓν σω-
 ελθεῖν ἀδύνατον χωρὶς τῆ σωζόμενος. δεῖ οὖν πῶς εἶναι † ζῆτον † τῆτον
 9 καὶ πάντως ἓνα. 9 Ἐν διαφόρῳ γὰρ, καὶ πολλῶν ἐσῶν ἢ κινή-
 σεων, καὶ ἢ σωμάτων ἔχ ὁμοίων, μᾶς δὲ κἄτω πάντων ταχῆτη-
 τος τεταμένης, ἀδύνατον δύο, ἢ πλείους ποιητὰς εἶναι. μία γὰρ ὅτι
 πολλῶν ἔ τρεῖται τάξις· ζῆλος δὲ τοῖς πολλοῖς παρέφεται τῆ
 κρείττονος, καὶ εἰρεσι. καὶ εἰ ἔτερος ἢ ὁ ποιητῆς τῶν μετὰβλητῶν
 ζῶων καὶ θνητῶν, ἐπεθύμησεν αὐτὴν καὶ † ἀθανάτα ποιήσασα, ὡς περὶ καὶ † ἀθα-
 ὅτι ἢ ἀθανάτων † θνητῶν· φέρε δὲ εἰ καὶ δύο εἰσι, μᾶς ὄυσης τῆς
 ἕλης, καὶ μᾶς τῆς ψυχῆς, παρὰ τίνι αὐτῶν ἢ χρηνγία τῆς
 ποιήσεως. εἰ δὲ π καὶ παρὰ ἀμφοτέρων, παρὰ τίνι τὸ πλεῖον † θνη-
 10 μέρες. 10 Οὕτω δὲ νόει, ὡς παντὸς σώματος ζῶντος, ἐξ
 ἕλης καὶ ψυχῆς τὴν σύστασιν ἔχοντος, καὶ τῆ ἀθανάτου καὶ τοῦ
 θνητοῦ, καὶ τῆ ἀλόγου. πάντα γὰρ σώματα ζῶντα, ἔμφυχα· τὰ
 δὲ μὴ ζῶντα, ἕλη πάλιν καὶ ἑαυτῷ ἐστὶ. καὶ ψυχὴ ὁμοίως
 καὶ ἑαυτὴν τῶν ποιητῆ παρακειμένη, τῆς ζωῆς ἀγία· τῆς δὲ
 ζωῆς πᾶς ἀγίος ὁ ἢ ἀθανάτων. πᾶς οὖν καὶ τὰ θνητὰ ζῶα ἄλλα
 ἢ θνητῶν. πᾶς δὲ τὸ ἀθάνατον, καὶ ἀθανασίαν ποιῶν, ζῶον μὴ
 11 ποιεῖ. 11 Καὶ ὅτι μὲν ἐστὶ τις ὁ ποιῶν ταῦτα, δηλονότι δὲ καὶ εἰς, φανε-
 ρότατον. καὶ γὰρ μία ψυχὴ, καὶ μία ζωὴ, καὶ μία ἕλη. τίς δὲ ἔτος· τίς δὲ ἄν

lius, quam vnus Deus? Cui etenim alij animata viuentia facere cōpetit, nisi Deo soli? * o quā Ridiculum || Vnus itaq; Deus. Atqui vnū mundum esse falsus es, vnumq; Solem, Lunā item vnam, ac vnicam Diuinitatē. Ipsum itaq; Deū quotum esse cupis? Omnia igitur ipse per multos efficeret, * Ridiculosissimū |.

¹² Quid enim Deo arduum est Vitā, Animam, Immortalitatē, ac mutationē facere, te tot res faciente? Intueris quidē, loqueris, auscultas, olfacis, tangis, circumambulas, intelligis, & spiras: non autē alius videt, alius auscultat, alius loquitur, * alius tāgit |, alius olfacit, alius circūambulat, alius intelligit, & alius respirat. Quinimo vnus hæc omnia facit. Veruntamē ista sine Deo esse non possunt. Quemadmodum enim, his abrogatis, animal esse desinis: ita nec illis in ipso ad irritum ductis, Deus, quod nefas est dictū, vltra Deus erit. ¹³ Si itaq; demonstratum sit te nihil esse posse, quāto magis, his abrogatis, Deus. Nā si quid sit, quod non efficiat, & si dictū nefas, imperfectus est. Quod si nō otiosus: quinimo perfectus sit, omnia igitur efficit. Paulisper mihi te ipsum indulge, o Herma. Expedite cognosces opus vnum Dei esse, vt omnia fiant quæ fiunt: aut quæ iam semel facta sunt, aut quæ facienda sunt. Hoc autem, o charissime vita est. Hoc est Pulchrum: hoc est Bonum: hoc est Deus. ¹⁴ Quod si id effectū percipere cupis: conspice, quid tibi generare volenti cōtingit. Non atramen illi hoc simile. Nimirum ipse nec oblectatur, neq; alium quēquam habet operis consortē. sibi nāq; ipsi assistēs opifex semper adest operi, ipse quod efficit existēs. Quod si ab eo diuellatur, omnia subuerti, omnia mori necessum est, vt pote vita absente. Si autē omnia viuunt, vnaq; sit vita, vnus itaq; Deus. Si rursus cuncta viua sint, cum in coelo, tum in terra, vna vero in omnib. vita a Deo sit, ipsaq; Deus sit, a Deo igitur oīa fiunt. Vita autem est mentis & animæ copula. Mors vero non est cōpositorum abrogatio, sed coniunctionis dissolutio. ¹⁵ Idcirco imago Dei Æuū est, Æui mundus, Mundi Sol, Solis autem homo. Mutationem sane mortem esse dicunt: eo quod corpus quidē dissoluitur, vita vero dissoluti latens præterit. Hac de causa, mihi charissime Herma, religiose vt percipis mundū mutari dico: eo quod dieb. singulis pars eius oculos effugit:

ἄλλος, εἰ μὴ εἷς ὁ θεός. τίνι γὰρ αὐτῷ ἄλλω ᾤοντο ζῶα ἐμφυχε
 ποιεῖν, εἰ μὴ μόνῳ τῷ θεῷ. γελοῖοτάτων. Εἷς οὖν θεός. Καὶ τὸ μὲν
 κόσμον ὠμολόγησας ἕνα εἶναι, καὶ τὸ ἥλιον ἕνα, καὶ τὴν σελήνην μίαν,
 καὶ θεϊότητα μίαν αὐτὸν δὲ τὸ θεὸν, πόσον εἶναι θελεῖς. Πάντα οὖν αὐ-
 12 τὸς ποιεῖ ἐν τῷ πολλοῖς γελοῖοτάτων. 12 Καὶ τί μέγα τῷ θεῷ, ζῶν ἐν τῷ πολ-
 καὶ ψυχὴν, καὶ ἀθανάσιαν, καὶ μεταβολὴν ποιεῖν, σοῦ ἑαυτοῦ ποιοῦν-
 λῶς. καὶ γὰρ βλέπεις, καὶ λαλεῖς, καὶ ἀκούεις, καὶ ὀσφραίνῃ, καὶ ἀπῆ, καὶ περι-
 πατεῖς, καὶ νοεῖς, καὶ πνεῖς, καὶ οὐχ ἕτερος μὲν ἐστὶν ὁ βλέπων, ἕτερος δὲ ὁ
 ἀκούων, ἕτερος δὲ ὁ λαλῶν, ἄλλος δὲ ὁ ἀπρόσβλητος, ἄλλος δὲ ὁ ὀσ-
 φραγνόμενος, ἄλλος δὲ ὁ περιπατῶν· καὶ ἄλλος ὁ νοῶν, καὶ ἄλλος ὁ ἀ-
 ναπνεύων ἀλλὰ εἷς ὁ ταῦτα πάντα. ἀλλὰ οὐδὲ δύναται ἐκεῖνα χωρὶς
 τῆς θεοῦ εἶναι. ὡς περὶ γὰρ αὐτῶν τούτων καθαρῶς, οὐκ ἐπιζῶν εἶ, οὐ-
 πως οὐδ' αὐτῶν ἐκείνων καθαρῶς, ὁ θεός, ὃ μὴ θέμις ἐστὶν εἰπεῖν,
 13 οὐκ ἐπιεῖσθαι θεός. 13 Εἰ γὰρ ἄπο δέδεικται μηδὲν δυνάμενον εἶναι,
 πόσῳ μᾶλλον ὁ θεός. εἰ γάρ τι ἐστὶν ὃ μὴ ποιεῖ, καὶ εἰ μὴ θέμις εἰπεῖν,
 ἀτελής ἐστίν. εἰ δὲ μήτε ἀργός ἐστι, τέλειος δὲ, ἄρα πάντα ποιεῖ.
 Πρὸς ὀλίγον δὲ αὐτῷ μοι σεαυτὸν ὀπίδωκε ὡς Ἐρμῆ, ῥάβδιον νοήσεις τὸ
 τῆς θεοῦ ἔργον ἐν ὧν, ἵνα πάντα γίνῃται τὰ γνώμενα, ἢ τὰ ἀπαξ γε-
 γονότα, ἢ τὰ μέλλοντα γίνεσθαι. ἐστὶ δὲ τοῦτο, ὃ φίλτατε, ζῶν· τοῦ-
 το δὲ ἐστὶ τὸ χαλόν· τοῦτο ἐστὶ τὸ ἀγαθόν· τοῦτο ἐστὶν ὁ θεός.
 14 14 Εἰ δὲ καὶ ἔργῳ αὐτὸ θελεῖς νοῆσαι, ἴδε τί σοι ἐγγίνεται θέλοντι
 γεννησάμενος. ἀλλ' οὐκ ἐκείνῳ τῆς ὁμοιοῦς ἐκεῖνος ἄρα οὐχ ἤδεται. οὐδὲ
 γὰρ ἄλλον ἔχει σωματικόν. αὐτοῦ γὰρ ὡν, αἰεὶ ἐστὶν ἐν τῷ ἔργῳ, αὐ-
 τὸς ὡν ὁ ποιεῖ. εἰ γὰρ χωρεῖται αὐτοῦ, πάντα μὲν συμπεσεῖς,
 πάντα δὲ τεθνήξεως ἀνάγκη, ὡς μὴ οὐσης ζωῆς· εἰ δὲ πάντα ζῶα,
 μία δὲ καὶ ἡ ζωὴ, εἷς ἄρα καὶ ὁ θεός. καὶ πάλιν εἰ πάντα ζῶα ἐστὶ, καὶ τὰ
 ἐν οὐρανῷ καὶ τὰ ἐν τῇ γῆ, μία δὲ κατὰ πάντων ζωὴ ὑπὸ τοῦ
 θεοῦ γίνεται, καὶ αὕτη ἐστὶ θεός· ὑπὸ τοῦ θεοῦ ἄρα γίνεται πά-
 15 πάντων σωματικῶν, διάλυσις δὲ τῆς ἐνώσεώς ἐστι. 15 Τοίνυν εἰκὼν
 τῆς θεοῦ ὁ αἰὼν· τῆ δὲ αἰῶνος ὁ κόσμος· τῆ δὲ κόσμου ὁ ἥλιος· τῆ
 δὲ ἡλίου, ὁ ἀνθρώπος. τὴν δὲ μεταβολὴν θανάτον φασι εἶναι,
 διὰ τὸ τὸ μὲν σῶμα διαλύεσθαι, τὴν δὲ ζωὴν εἰς τὸ ἀφανὲς χωρεῖν
 † τῆς διαλυομένου. τούτῳ τῷ λόγῳ, φίλτατέ μοι Ἐρμῆ, καὶ τὸν
 κόσμον δεισιδαιμόνων, ὡς ἀκούεις, φημι μεταβάλλεσθαι, διὰ τὸ
 γίνεσθαι μέρος αὐτοῦ καθ' ἑκάστην ἡμέραν ἐν τῷ ἀφανεί, † τὰ
 διαλυόμενα.

non autē dissoluitur. Hæ sunt utiq; mundi perturbationes, vertigines, & latitationes. Vertigo autem conuersio, latitatio vero restauratio est. ¹⁶ Omnes autē formas nō equidem expositas habens, sed eas in seipso varians. Quum igitur mundus in omnes formas factus sit: hunc faciens quid erit? Informis quidem non erit. Quod si omnis formæ fuerit, mundo similis erit. At si vnicam habeat formā, in hoc mundo inferior erit. Quid igitur ipsum esse dicemus? Ne amabo te sermonem ambiguitate circumuoluamus. Nihil enim est dubiū eorum quæ de Deo intel liguntur. Vnam itaq; ideam habet, quæ ipsi peculiaris est, quæ quidē incorporea aspectui non substat, & omnes per corpora prodit. ¹⁷ Ne etiam mirū feceris, si quæpiā incorporea sit idea. Est enim qualis dictionis, ac in picturis elationes. Vidētur nāq; admodū sustolli, planæ tamen suapte natura & adæquatę prorsus existūt. Intellige quod audacius dico, attamen verius. Quæ admodum absq; vita homo viuere nō potest: ita nec Deus esse potest quin Bonū efficiat. Hoc enim vitæ instar & motus Deo inest, omnia scilicet mouere ac viua efficere. ¹⁸ Aliqua nimirū eorum quæ dicuntur, peculiarē sententiā habere debent, quale quod dico, Percipe. Omnia sunt in Deo, non tanquam in loco sita. Nā locus & corpus est & immobile. Quæ vero ibi sita sunt, motum non habent. Sita enim alijsmodi sunt in imaginatione incorporea. Considera omnia cōplectentem: ac intellige nihil rem incorpoream circumscribere: nihil celerius, nihil potētius: quinimo ipsam inter omnia circumscribi non posse, eamq; celerissimā, ac potentissimam. ¹⁹ Et ita apud teipsum speculari: & tuæ animæ impera illo abire, & ocyus imperato ibidē erit. Præcipe itē ei oceanum tranare: sic ea rursus ibi celerius erit, non tanquam a loco in locum delata, sed velut ibi existens. Iube in cœlum euolet. Nō alis egebit. Sed neq; ipsi quicquam obest: non Solis ardor, non æther, non volubilitas, non cæterorum astrorum corpora, vniuersa quidē penetrās ad nouissimum vsq; corpus puolat. Quod si hoc vniuersum perrūpere volueris, & quæ foris (si quidem quid foris sit) speculari, tibi licet. ²⁰ Cōspice quantam virtutem, quantam velocitatem habes. Tādē tu hæc potes. Deus autem nequaquam? Hoc itaq; modo Deum

μηδέποτε διαλύεσθαι. καὶ ταῦτά ἐστι τὰ τῷ κόσμῳ πάθη, δινή-
 σεις τε καὶ κρύψεις· καὶ ἡ μὲν δίνησις, στροφή· ἡ δὲ κρύψις ἀνα-
 16 νέωσις. 16 Παντόμορφος δὲ ἐστὶν ἕκαστος μορφᾶς † ἐκκεκμημένος † ἔ-
 ἔχων, ἐν ἑαυτῷ δὲ ἄλλοις μεταβάλλων. ἔπειθ' ἐν ὃ κόσμῳ παν-
 τόμορφος γέγονεν, ὃ ποιήσας τί αὐτῷ εἶη. ἄμορφος μὲν γὰρ μὴ γέ-
 νοιτο· εἰ δὲ καὶ ἄλλοις παντόμορφος, ὅμοιος ἔσται τῷ κόσμῳ. ἀλ-
 λά μίαν ἔχων μορφήν, κατὰ τῶν ἐλάττων ἔσται τῷ κόσμῳ. τί ἐν
 φαιμένῳ αὐτὸν εἶναι· μὴ εἰς ἄπορίαν τὸ λόγον περιεσώσμεν. οὐδὲν
 γὰρ ἄπορον περὶ τῶν θεῶν νοεῖμεν. μίαν ἐν ἑαυτῷ ἰδέαν, ἥτις
 ἐστὶν αὐτῷ ἰδέα, ἥτις ταῖς ὁφείσειν ἐκ ὑποστάσεως ἀσωμάτου, καὶ πά-
 17 σας δὲ τῶν σωμάτων δέκνυσι. 17 Καὶ μὴ θαυμάσιος, εἰ ἐστὶ
 τις ἀσωμάτου ἰδέα. ἐστὶ γὰρ ὡς περὶ ἡ τῶν λόγου, καὶ ἐν ταῖς γρα-
 φαῖς ἀπεφύραται. ὁρθῶτα μὲν γὰρ πάντῃ ἐξέχουσι· λείπεται δὲ τῆ
 φύσει, καὶ ὁμαλῶς εἰσι παντελῶς. ἐνόησον δὲ τὸ λεγόμενον
 πολυμερέτερον, ἀλιθιέτερον δὲ. ὡς περὶ γὰρ ὁ αἰθέρας χωρὶς
 ζωῆς ἢ δύναται ζῆν, ἔτιος ἔδδ' ὁ θεὸς δύναται, μὴ ποιῶν τὸ ἀ-
 γαστόν. τῆτο γὰρ, ὡς περὶ ζῶν, καὶ ὡς περὶ κινήσεως ἐστὶ τῶν θεῶν,
 18 κινεῖν τὰ πάντα καὶ ζωοποιεῖν. 18 Ἐνια δὲ τῶν λεγομένων, ἰδέαν
 ἐνόησαν ἔχειν ὁφείλει· οἷον ὃ λέγω, νόησον· πάντα ἐστὶν ἐν τῷ
 θεῷ, ἐκ ὧν ἐν τόπῳ κείμενα. ὃ μὲν γὰρ τόπος, καὶ σῶμα ἐστὶ,
 καὶ ἀκίνητον· καὶ τὰ κείμενα, κίνησιν ἐκ ἑαυτοῦ. κείναι γὰρ ἄλλως
 ἐν ἀσωμάτῳ φαντασία· νόησον τὸν περιέχοντα τὰ πάντα, καὶ νόη-
 σον, ὅτι τῶν ἀσωμάτου ἔδδ' ἐστὶ περιερισκόν, ἔδδ' ταχύτερον,
 19 ἔδδ' δυνατώτερον. αὐτὸ δὲ πάντων καὶ ἀπεριόριστον, καὶ ταχύ-
 19 τατον, καὶ δυνατώτατον. 19 Καὶ οὕτω νόησον ἀπὸ σεαυτοῦ, καὶ
 κέλδυσόν σου τῆ ψυχῆ ἐκείσε ποροῦθιῶτα, καὶ ταχύτερόν σε τῆς
 κελύσεως ἐκεῖ ἔσται. μετελθεῖν δὲ αὐτῆ κέλδυσον ἐπὶ τὸν ὠκεα-
 νόν· οὕτως ἐκεῖ πάλιν ταχέως ἔσται· οὐχ ὡς μεταβάσασα ἀπὸ τό-
 που εἰς τόπον, ἀλλ' ὡς ἐκεῖ οὔσα. κέλδυσον δὲ αὐτῆ καὶ εἰς τὸν
 οὐρανὸν ἀναπῆναι· καὶ οὐδὲ πλεον δεηθήσεταί· ἀλλ' οὐδὲ αὐτῆ
 οὐδὲν ἐμπαρόδιον· οὐ τὸ τῶν ἡλίου πῦρ, ἐκ ὃ ἀγῆρ, ἐκ ἡ δίνης.
 ἐκ τῶν τῶν ἄλλων ἀσέρον σώματα. πάντα δὲ διατεμῶσα, αἰα-
 πῆσεται μέχρι τῶν ἐσχάτων σώματος. εἰ δὲ βουληθεῖς καὶ αὐτὸ
 20 ὄλον διαρρήξασθαι, καὶ τὰ ἐπὶ τοῦ, εἰ γέ π' ἐπὶ τοῦ, τῶν κόσμου θεάσα-
 20 σθαι, ἔξεσι σοι. 20 Ἴδε ὅσην δύναμιν, ὅσην τάχος ἔχεις. εἴτα σὺ
 μὲν δύνασαι ταῦτα, ὃ θεὸς δὲ ἐκ τῶν ἐν τῶν ζῴων νόησον τὸ θεόν,

considera, tanquam omnes intelligentias in se habentem, ac mundum ipsum totum. Proinde nisi teipsum Deo contuleris, Deum cognoscere nō potes. Simile nāq; per similia noscitur. Effer teipsum magnitudine immensa, toto profiliens corpore, & omne corpus transcendens, æuum esto, & Deum intelliges. Nihil teipsum non posse supponens te immortalem arbitrare, ac omnia intelligendi capacem, omnem quidem artem, omnē sciētiam, * omnis animalis habitus|. Omni altitudine sublimior fias, omni infimo humilior. Omnes item sensus eorum quæ facta sunt in teipso cōplectere, ignis, aquæ, sicci, & humidi, ac te pariter vbiq; esse existima, in terra, in mari, in cœlo, * nō adhuc natum, in vtero esse, iuuenem, senem, mortuum, & quæ a morte succedunt|. Hæc autem cuncta simul intelligens, tempora, loca, opera, qualitates, quantitates, tum demum cognoscere Deum poteris. ²¹ Quod si tuam animam corpore constrinxeris: ac ipsam abijciens dixeris. Nihil scio: nihil possum: mare expauesco: in cœlum scandere non valeo: ignoro quis eram: ignoro quis ero. Quid tibi & Deo? Nihil etenim eorum quæ pulchra & bona sunt potes percipere, corporis cultor ac nequam existens. Completa namque malitia, ignorare Diuinitatem est. Cognoscere autem, velle, ac sperare posse, via recta est. Boni peculiaris, trita, ac facilis: tibi iter agenti vbique obuiā erit: vbique apparebit: quo & quando non expectas, experrecto, dormienti, nauiganti, iter facienti, noctu, diu, loquenti, silenti. Nam nihil est, quod in imagine sepulchri non sit. ²² Non igitur videri potest Deus? Bene ominare. Quisnam ipso manifestior? In hoc ipsum omnia operatus est: vt per omnia ipsum cernas. Hoc Bonum Dei est. Hoc equidem ipsius virtus, ipsum per omnia manifestari. Nimirum incorporeorum nullum videri potest. Mens in meditando cernitur, Deus in faciendo. Hactenus tibi hæc patefacta sunt, o Trismegiste. Cætera autem omnia per teipsum pariter speculari, & non frustraberis.

ὡς περ νοήματα πάντα ἐν ἑαυτῷ ἔχειν, ἢ κόσμον † αὐτὸν ὄλον. † ἑαυτῷ
 εἰ μὴ σαυτὸν ἐξιτάσῃς τῷ θεῷ, ἢ θεὸν νοήσῃς ἐ δύνασαι.
 τὸ γὰρ ὁμοιον τῷ ὁμοίων νοιτόν. συναύξησον σαυτὸν τῷ ἀμεζήτην
 μεγέθει, παντὸς σώματος ἐκπηδήσας, καὶ πάντα χερόν ὑπερά-
 ρας· αἰὼν γενῶ, καὶ νοήσεις ἢ θεόν· μηδὲν ἀδύνατον ἐν σαυτῷ
 ὑποσησάμενος, σαυτὸν ἠγισμῶ ἀθάνατον, καὶ πάντα δυνάμενον
 νοήσῃς, πᾶσαν μὲν τέχνῳ, πᾶσαν δὲ ὀπισθήμῳ, παντὸς ζώου ἠ-
 θος. παντὸς δὲ ὑψοῦς ὑψηλότερος γενῶ, καὶ παντὸς βάθους ταπει-
 νότερος. πάσας δὲ τὰς ἀεθήσεις τῷ ποιητῶν σύλλαβε ἐν σαυτῷ,
 πυρὸς, ὕδατος, ζηροῦ, καὶ ὑγροῦ· καὶ ὁμοῦ πανταχῇ εἶναι, ἐν γῆ, ἐν
 θαλάττῃ, ἐν οὐρανῷ, μηδέπω γενεήσῃς, ἐν τῇ γαστρὶ εἶναι, νέος,
 γέρον, τεθνηκέναι, τὰ μετὰ τὸ θάνατον· καὶ ταῦτα πάντα ὁμοῦ
 νοήσας, χερόνις, τόποις περὶ ἑαυτῶν, ποιότητας, ποσότητας, δύναι-
 21 σαμ νοήσῃς τὸν θεόν. 21 Ἐὰν δὲ κατὰ κλείσῃς σου τὴν ψυχὴν ἐν
 τῷ σώματι, καὶ ταπεινώσῃς αὐτὴν, καὶ εἴπῃς, οὐδὲν ἐν ὧ, ἐδὲν δύ-
 ναμαι, φοβῶμαι τὴν θάλασσαν, εἰς τὸ ἔρανὸν ἀναβῆναι ἐ δύναι-
 μαί· οὐκ οἶδα τίς ἡμῶν, οὐκ οἶδα τίς ἔσμαι. τί σοι, καὶ τῷ θεῷ.
 ἐδὲν γὰρ δύναμαι τῷ καλῶν καὶ ἀγαθῶν, φιλοσώματος καὶ κακῶς
 ὧν νοήσῃς· ἢ γὰρ τελεία κακία, τὸ ἀγνοεῖν τὸ θεῖον· τὸ δὲ δύνα-
 σθαι γινῶναι καὶ θελήσῃς καὶ ἐλπῖσαι, ὁδὸς ἐστὶν εὐθεῖα, ἰδίᾳ τῷ ἀ-
 γαστῷ, καὶ φέρουσα, καὶ ῥαδίᾳ ὁδεύοντί σοι πανταχοῦ σωαντήσει,
 πανταχοῦ ὀφθησέτω δῶκε τε καὶ ὅτε ἐ περὶ δουκῶν, γρηγοροῦντι,
 κοιμωμένῳ, πλέοντι, ὁδεύοντι, νυκτὸς, ἡμέρας, λαλοῦντι, σιωπῶντι.
 22 ἐδὲν γὰρ ἐστὶν, ὃ ἐκ ἐστὶν ἐν εἰκόνι ταφῆς. 22 Ἀόρατος ὁ θεός· εὐ-
 φήμησον. καὶ τίς αὐτῷ φανερότατος. δι' αὐτὸ τοῦτο πάντα ἐποίησεν,
 ἵνα διὰ πάντων αὐτὸν βλέπῃς. τοῦτο ἐστὶ τὸ ἀγαθὸν τῷ θεῷ· τῷ
 δὲ αὐτοῦ ἀρετῇ, τὸ αὐτὸν φάνεσθαι διὰ πάντων. ἐδὲν γὰρ ὁρα-
 τὸν, ἐδὲ τῶν ἀσωμάτων· νοῦς ὁρᾷται ἐν τῷ νοεῖν, ὃ θεὸς ἐν τῷ
 ποιεῖν. ταῦτά σοι ὅπῃ τοσοῦτον πεφανέρωται, ὡς ξισμέγιστε. τὰ δὲ
 ἄλλα πάντῃ, ὁμοίως κατὰ σαυτὸν νόει, καὶ ἐ διαφύλαξῃς.

MERCVRII TRISMEGISTI,
DE MENTE COMMUNI, AD TAT,

CAPUT DVODECIMUM.

Ens, o Tat, ex propria essentia Dei est. Aliqua siquidem est Dei essentia: qualiscunq; tamē illa sit: hæc ipsum sola absolute nouit. Mens utiq; ab essentia Dei habitu non est præcisa: quinetiam velut diffusa, Solis splendoris instar. Hæc autē mens in hominibus quidem Deus est, ea de causa aliqui hominū Dij sunt, ac ipsorū humanitas Diuinitati est confinis. Bonus nāq; Genius hos quidē Deos immortales dixit, homines autē Deos mortales. In animantibus, vero irrationalibus, natura hæc est mens. ² Vbi namq; anima, ibi & mens est: ac ubi vita, ibi anima. Sed in animalibus, ratione destitutis, anima vita est mentis expers. Nā in hominum animas benefica mens est: eas etenim in bonum excolit. Ast in irrationalibus, cum singulorum natura conspirat, hominum autē animabus refragatur. Nimirum omnis anima in corpus manans, confestim mœrore & voluptate deprauatur. a corpore nāq; cōposito mœror & voluptas ac luctus exæstuant: in quæ anima ingressa mergitur. ³ Quibuslibet igitur animabus mens præfuerit, illas suo lumine illustrat, obstitens instantibus ipsorum periculis. Utque bonus chirurgus præuentum morbo corpus angit, illud incendens aut diffecans: haud secus animā molestia mens afficit, sensim ipsius voluptatem refecans, a qua omnis animæ prodit ægritudo. Animæ vero summa infirmitas, atheismus. Inde ad omnes nequitias opinio subsequitur, nullum autem bonum. Num igitur mens ipsi refragans bonum animæ confert, ceu corpori valetudinē medicus? ⁴ Quotquot autem animæ humanæ mentē moderatricem non assequutæ sunt, idem ferunt quod animantium ratione destitutorum animæ. Operis nāq; consors ipsis existens, & cupiditates excitans, ad quas effrenato feruntur appetitu, ad rationis spretum vergētes, velut animantium irrationale, præter rationem ira succendi, ac præter rationē cupere non desinunt:

ΕΡΜΟΥ ΤΟΥ ΤΡΙΣΜΕΓΙΣΤΟΥ,
ΠΕΡΙ ΝΟΥ ΚΟΙΝΟΥ
ΠΡΟΣ ΤΑΤ.

1 **ΝΟΥΣ**, ὃ Τατ, ἐξ αὐτῆς τῆς τῆ θεοῦ ἐ-
σίας ἐστίν, εἰγέ πς ἐστίν οὐσία θεοῦ, καὶ
ποιά πς οὔσα τυγχανει. οὗτος μόνος ἀκρεβῶς
ἄπτον οἶδεν. ὁ νῦς οὖν οὐκ ἐστίν ἄποτετμη-
μένος τῆς οὐσιότητος τῆ θεοῦ· ἀλλ' ὡς περ
ἠπαλωμένος, καθάπερ τὸ τῆ ἡλίου φῶς. ἔ-
τος δὲ ὁ νῦς, ἐν μὲν ἀνθρώποις, θεός ἐστι

διὸ καὶ πνεῖ τῶν ἀνθρώπων, θεοὶ εἰσι· καὶ † αὐτῶν ἀνθρώπων-
της ἐγῆς ἐστὶ τῆς θεότητος. καὶ γὰρ ὁ ἀγαθὸς δαίμων, τῶς μὲν
θεοῦ εἶπεν ἀθανάτους· τοὺς δὲ ἀνθρώπους θεοὺς θνητούς· ἐν
† ἢ αὐ-
τῆ

2 δὲ τοῖς ἀλόγοις ζώοις, ἢ φύσις ἐστίν. 2 Οπου γὰρ ψυχὴ, ἐκεῖ
καὶ νῦς ἐστίν, ὡς περ ὅπου καὶ ζωὴ, ἐκεῖ καὶ ψυχὴ ἐστίν· ἐν δὲ
τοῖς ἀλόγοις ζώοις ἢ ψυχὴ ζωὴ ἐστὶ κενὴ τῆ νῦ. ὁ γὰρ νῦς ψυ-
χῶν ἐστίν ενεργέτης ἀνθρώπων. ἐργάζεται γὰρ αὐταῖς εἰς τὸ ἀθα-
θόν, καὶ τοῖς μὲν ἀλόγοις, τῆ δι' ἐνάσου φύσει σωεργεῖ· ταῖς δὲ
τῶν ἀνθρώπων, ἀνπεράσσει. ψυχὴ γὰρ πᾶσα ἐν σώματι γενο-
μένη, ἐυθέως ὑπὸ τε τῆς λύπης καὶ τῆς ἡδονῆς κακίζεται. σώ-
ματος γὰρ σωθέτου, ὡς περ χυμοὶ ζέουσι, ἢ τε λύπη καὶ ἡ ἡδο-
νῆ, εἰς ἃς ἐμβᾶσα ἢ ψυχὴ βαπτίζεται. 3 Οσαὶ αὖ οὖν ψυ-

3 χαῖς ὁ νῦς ὅπισατήσῃ, ταύταις φαίνει ἑαυτῆ τὸ φέγος, ἀνπι-
περάσων αὐτῶν τοῖς περλήμμασιν, ὡς περ ἰαθὸς ἀγαθὸς λυπεῖ
τὸ σῶμα περρηλημένον ὑπὸ νόσου, καψων, ἢ τέμωνων· τὸν αὐ-
τὸν τρέπον καὶ ὁ νῦς ψυχὴν λυπεῖ, ἐξυφαρσῖν αὐτῆς τὴν ἡδο-
νῆν, ἀφ' ἧς πᾶσα νόσος ψυχῆς γίνετα. νόσος δὲ μεγάλη ψυχῆς,
ἀθεότης· ἐπειτα δόξα εἰς πάντα τὰ κακὰ ἐπακολουθεῖ, καὶ ἀ-
γαθὸν οὐδέν. ἀρ' οὖν ὁ νῦς ἀνπεράσων αὐτῆ, τὸ ἀγαθὸν περρ-
ποιεῖτα τῆ ψυχῆ, ὡς περ καὶ ὁ ἰαθὸς τῶ σῶματι τὴν ὑγίειαν;

4 4 Οσαὶ δὲ ψυχὰ ἀνθρώπων οὐκ ἔτυρον κυβερνήτη τῆ νῦ, τὸ
αὐτὸ πάχουπ ταῖς τ' ἀλόγων ζώων. σωεργὸς γὰρ αὐταῖς γενό-
μδρος, καὶ ἀνέσας τὰς ὀπιθυμίας, εἰς ἃς φέροντα τῆ ῥύμη τῆς
ὀρέξεως, περρὸ τὸ ἄλογον σωτεινούσας, ὡς περ τὸ ἄλογον τῶν
ζώων, ἀλόγως θυμούμδρα, καὶ ἀλόγως ὀπιθυμοῦσα ἐ παύοῖτα

& nunquā malis fatiantur. * Affectus nāq; & cupiditates ratio-
 nis expertes nequitiae sunt exuberantes. Illis Deus legem præ-
 scripsit, velut ultorē & vindicem. ⁵ In his, o Pater, mentio dudū
 mihi de fato exposita, prosterni periclitatur. Nā si prorsus fatū
 decernat quempiā mœchari, sacra legere, * vel quicquā aliud
 mali patrare | : cur is qui fati necessitate patrauit opus, multa-
 tur? Fati nimirum, o fili, cuncta sunt opera : ac præter hoc nihil
 corporeorum neq; bonum neq; malū fieri conuenit. Fato autē
 statutum est, eum, qui male agit, pati, ac ideo molitur, vt patia-
 tur, quod suffert, quia patrauit. ⁶ Vt autē se nunc res habet, de
 malitia & fato mentio fuit. Alibi nāq; de ijs diximus. Nunc ve-
 ro de mente nobis est loquutio: quid possit mens : ac quantum
 differat: in hominib. qualis, in brutis vero aliter. Ac rursū quod
 in animantib. ratione destitutis non est benefica : quinimo dif-
 crepat, in hominib. iracundiā & cupiditatem suffocans. Et ho-
 rum alios quidem rationis participes viros intelligere decet,
 alios vero irracionales. Homines tamen omnes fato subijciun-
 tur, genesi, & mutationi. ⁷ Hæc autem initium & finis fati exi-
 stunt. Omnes em̄ homines fatalia ferunt. Elegantes autē quib.
 mentē præesse diximus, non perinde ac alij patiuntur: quin etiā
 nequitiam abhorrentes, nec mali existentes sufferunt. Quī de-
 nuo ais, o Pater, adulter num malus, homicida num malus, * &
 reliqui omnes? Atqui eximius ille, o fili, nō adulter, tolerabit,
 ast velut adulter, nec homicida, sed tanquā homicida. Nā qua-
 litatis mutatio vitari non potest, nec generationis. Nequitiam
 autē mentem habenti fugere licet. ⁸ Bonum itaq; geniū, o fili,
 semper dicentē audiui, quæ si literis cōmendasset, admodum
 humanum genus subleuasset. Ille namq; vnicus, o fili, vere tan-
 quam primo-genitus Deus omnia intuitus, Diuina verba effa-
 tus est. Audiui quippe eum quondam dicentē, vnum esse om-
 nia, præcipue corpora intelligibilia. Viuimus quidē potentia,
 efficacia, & æuo. Mens itaq; huius Deus est: quæ & ipsius est
 anima. Hoc posito, nihil ab intelligibilib. semotū est, maximē
 cum fieri possit, mentem omnib. dominantem ac animam Dei
 existentem, quæ vult exequi. ⁹ Tu vero considera, & hunc ser-
 monem ad quæstionem, quam a me dudum siscitabaris, reduc,

- καὶ ἐδὲν κόρον ἔχουσι τὸ κακόν. θυμοὶ γὰρ καὶ ὀπιθυμίαι ἀλογοί, κακίαι ὑπερβάλλουσαι. ταύταις δὲ ὡς περ πτωρὸν καὶ ἔλεγχον, ὁ θεὸς ἐπέσεισε τὸν νόμον. 5 Ἐνταῦθα, ὦ πάτερ, ὁ περὶ τῆς εἰμαρμένης λόγος ὁ ἔμπεροσθεν μοι ἐξεληλυθώς, κινδυνεύει ἀναξέπειδς, εἰ γὰρ πάντως εἰμαρταί τῶν δέ τι μοι χεύουσι, ἢ ἰεραυλήσασιν, ἢ ἄλλο τι κακὸν δράσω, διὰ τί κολάζεσθαι ὁ ἐξ ἀνάγκης τῆς εἰμαρμένης δράσας τὸ ἔργον. Εἰμαρμένης γὰρ πάντα τὰ ἔργα, ὧ τέκνον, καὶ χωρὶς ἐκείνης ἐδὲν πὶ τὸ σωματικόν, ἔτε ἀγαθόν, ἔτε κακὸν γενέσθαι συμβαίνει. εἰμαρταί δὲ καὶ τὸ κακὸν ποιήσαντα, τὸ παθεῖν. καὶ διὰ τοῦτο δρᾷ, ἵνα πάθῃ ὁ πάχει, ὅτι ἔδρασε.
- 6 Τὸ δὲ νῦν ἔχον, ὁ περὶ κακίας καὶ εἰμαρμένης λόγος· ἐν ἀλλοῖς μὲν περὶ τούτων εἰρήκαμην· νῦν δὲ περὶ νόου ἐστὶν ἡμῖν ὁ λόγος, τί δύναται νόος, καὶ πῶς ἐνδιάφορός ἐστιν, ἐν μὲν αἰθερωποῖς τοῖόςδε· ἐν δὲ τοῖς ἀλόγοις, ἠλλακμένος· καὶ πάλιν, ὅτι ἐν μὲν τοῖς ἀλόγοις ζώοις ἐκ ἔστιν ἐνεργητικὸς, ἀλλ' ἀνόμοιος ἐν τῷ αἰ- τῶσι, τὸ, τε θυμητικὸν καὶ τὸ ὀπιθυμητικὸν σβεννύων. καὶ τούτων, τοὺς μὲν, ἐλλογιμοὺς αἰθερας δεῖ νοεῖν· τοὺς δὲ, ἀλόγοις, πάντες δὲ οἱ αἰθερωποὶ εἰμαρμένη ὑπόκεινται καὶ γενέσει, καὶ μεταβολῇ. ἀρχὴ 7 γὰρ καὶ τέλος ταῦτα εἰμαρμένης. 7 Καὶ πάντες μὲν αἰθερωποὶ πάσχουσι τὰ εἰμαρμένα· οἱ δὲ ἐλλογιμοί, ὧν ἔφαμην τὸ νόον ἠεμενεύειν, ἐχὼ ὁμοίως τοῖς ἀλλοῖς πάσχουσιν· ἀλλὰ τῆς κακίας ἀπηλλακμένοι, οὐ κακοὶ ὄντες πάσχουσι. Πῶς πάλιν λέγεις, ὦ πάτερ, ὁ μοιχὸς, ἐ κακός; ὁ φονεὺς, οὐ κακός; καὶ οἱ ἄλλοι πάντες; Ἀλλ' ὁ ἐλλογιμος, ὧ τέκνον, ἐ μοιχείσας πείσειται, ἀλλ' ὡς μοιχέσας, οὐδὲ φονεύσας, ἀλλ' ὡς φονεύσας. καὶ ποιότητα μεταβολῆς ἀδύνατόν ἐστι διεκφυγεῖν, ὡς περ καὶ γενέσεως. κακίαν δὲ τῶν νόων ἔχοντι διεκφυγεῖν ἐστὶ.
- 8 Διὸ καὶ τῶ ἀγαθοῦ δαίμονος, ὧ τέκνον, ἐγὼ ἠκούσα λέγοντος αἰεὶ καὶ εἰ ἐληθέφως ἐδεδώκει, πᾶν αὐτὸ τὸ αἰθερωπων γένος ὦ φελέκει. ἐκεῖνος γὰρ μόνος, ὧ τέκνον, ἀληθῶς, ὡς παρ' ὀνομασθεὶς θεός, τὰ πάντα καπιδὼν, θεῖους λόγους ἐφθέγγεσθε. ἠκούσα γοῦν αὐτῶ πᾶσι λέγοντος, ὅτι ἐν ἐστὶ τὰ πάντα, καὶ μέγιστα νοητὰ σώματα· ζῶμαρ καὶ ἀγα- 8 δὲ δύναμις, καὶ ἐνεργεία, καὶ αἰδῶνι. καὶ ὁ νόος τοῦ ζῶ τῶ ἀγαθῶς ἐστιν, θεός τῶ ὁσπερ ἐστὶν αὐτῶ καὶ ψυχῇ· τῶ ζῶ δὲ τοιοῦτου ὄντος, οὐδὲν ἐλεσάτον τῶ πέρ τῶ νοητῶν· ὡς οὖν δύνατόν νόον, ἀρχοντα πάντων, καὶ ψυχὴν ὄντα τῶ ἐστὶ 9 θεοῦ, ποιεῖν ὅπερ τῶ βούλεται. 9 Σὺ δὲ νόει, καὶ τῶ λόγον τῶτον τῶ βούλε- ἀνεργεῖαι πρὸς τὴν πῶσειν, καὶ ἐπύδου μοι ἐν τοῖς ἔμπεροσθεν ταί.

de mentis inquam fato. Nā si litigiosa verba semoueris accurate, o fili, haud dubie cōperies mētem Dei animam omnib. imperare, * cum fato | , tum legi, ac cæteris omnibus. Nihilq; illi ultra potentiam esse, neq; humanam animā fato superponere, * neq; eādē ea quæ illi cōgruunt aspernantē fato subiugare|. Hæc quidē hæctenus boni Dæmonis optima dicta sunt. Hæc Diuinitus, o Pater, vere, ac frugaliter. ¹⁰ Id quidē mihi etiam patefac. Dicebas nāq; in animantib. ratione destitutis, mētem naturæ officium exequi, vna cum eorum affectib. operantē. Animalium autē irratiōnabilium affectus, ni fallor, passiones sunt. * Si autē mens cum affectib. operetur, affectus vero passiones sunt | : mens itaq; passionib. concolor, passio erit. Euge, o fili, ingenue percuntaris, æquū est & me respōdere. ¹¹ Omnia, o fili, incorporea quæ in corpore, patibilia sunt, ac ipsa proprie passiones sunt. Omne namq; mouens corpore vacat. Omne vero motum, corpus. Incorporea autē a mente mouētur, motus vero passio est. Vtraq; nimirum patiuntur, & mouens ac motum, aliud quidē imperans, aliud obediens. Corpore vero liber, & passione liber est. Quinimo, o fili, quandoq; nihil est passionis exors: aut omnia patibilia sunt. Discrepat autē a patibili passio. Alterū etenim agit, alterum vero patitur. Corpora autem per seipsa operantur, aut equidem immobilia sunt, aut mouentur. vtrunlibet fuerit, passio est. Incorporea vero semper operātur, ac proinde patibilia sunt. Ne ideo te denominationes cōfundant. nā actio & passio idem sunt, faustiore tamen vti nomine graue non erit. ¹² Planissime, o Pater, sermonem demonstrasti. Illud quoq;, o fili, conspice. Deum nēpe duo hæc homini contulisse præter mortalia animantia cuncta, mentē scilicet ac verbum, immortalitate paria. * Enunciatiuū enim verbum habet|. Si igitur quispiam hisce, vt decet, vsus sit: nihilo ab immortalib. discrepat: quin etiā corpore liberatus, ab vtroq; ad Deorum & beatorum cœtum deducetur. ¹³ Reliqua autem animantia, o Pater, nū verbo vtuntur? Non, fili, sed voce. Prorsus nāq; a voce verbum segregatur. Cōmune enim hominibus cunctis verbum: vox autē singulis animantium generib. propria. Verū ac hominibus, o Pater, per singulas nationes differens est verbū?

- λέγω δὲ περὶ τῆς εἰμαρμένης τῆ νου. ἐὰν γὰρ τοὺς ἐρειστικούς λό-
 γους ἀκριβῶς ἀφέλῃ, ὡ τέκνον, εὐρήσεις ὅτι ἀληθῶς πάντων ὀπι-
 κρατῆ ὁ νους, ἢ τῆ θεοῦ ψυχῆ, καὶ εἰμαρμένης, καὶ νόμου, καὶ τῶν
 ἄλλων πάντων· καὶ οὐδὲν αὐτῷ ἀδύνατον, οὔτε εἰμαρμένης ὑπερέ-
 νω † θεῖνα ψυχὴν ἀνθρώπων, ἕτε ἀμελήσασαν ἄπερ συμβαί- † ^{θεν}
 νει, ὑπὸ τὴν εἰμαρμένω † θεῖνα. καὶ ταῦτα μὲν ὅτι πῶτον λε- † ^{εν}
 λέξω † τὰ τῆ ἀγαθῆ δαίμονος ἄρετα. † Καὶ θεῖως, ὡ πάτερ, ταῦ- † ^{εἶνα}
 10 τα, καὶ ἀληθῶς καὶ ὠφελίμως. 10 Εκεῖνο δὲ μοι ἐπὶ δεξιά- † ^{τά}
 φησον. ἔλεγες γὰρ τὸν νοῦν ἐν τοῖς ἀλόγοις ζώοις, φύσεως δίκην † ^{καὶ}
 ἐνεργεῖν, σπερματίζοντα αὐτῶν ταῖς ὀρμαῖς· αἱ δὲ ὀρμαὶ τῶν ἀλό-
 γων ζῶων ὡς οἶμα, πάθη εἰσὶν· εἰ δὲ καὶ ὁ νους σπερματίζοντα
 ὀρμαῖς, αἱ δὲ ὀρμαὶ πάθη, καὶ ὁ νοῦς ἄρα πάθος ἐστὶ, συλχεσμα-
 τίζων τοῖς πάθεσιν. Εἶγε, ὡ τέκνον, γενναῶς πυνθάνη· δίκαιον
 11 δὲ καὶ μὲ δακρυάσασθαι. 11 Πάντα, ὡ τέκνον, τὰ ἐν σώματι ἀσώ-
 ματα, παθητὰ, καὶ κυρίως αὐτὰ ἐσὶ πάθη. πᾶν γὰρ τὸ κινεῖν, ἀ-
 σώματον· πᾶν δὲ τὸ κινούμενον, σῶμα· καὶ τὰ ἀσώματα δὲ κινεῖ-
 ται ὑπὸ τῆ νου· κινήσεις δὲ, πάθος. πάχει οὖν ἀμφοτέρω, καὶ τὸ
 κινεῖν, καὶ τὸ κινούμενον· τὸ μὲν ἄρχον, τὸ δὲ ἀρχόμενον ἀπαλλα-
 γῆς δὲ τῆ σώματος, ἀπὸ ἀλλαγῆ καὶ τῆ πάθους. μᾶλλον δὲ ποτε, ὡ
 τέκνον, εἰδὲν ἀπαθῆς· πάντα δὲ παθητὰ. διαφέρει δὲ πάθος παθη-
 τῶ. τὸ μὲν γὰρ ἐνεργεῖ, τὸ δὲ πάχει· τὰ δὲ σώματα, καὶ κατ'
 αὐτὰ ἐνεργεῖ· ἢ γὰρ ἀκίνητὰ ἐσὶν ἢ κινεῖται· ὁπότερον δὲ ἀντὶ, πά-
 θος ἐστὶ· τὰ δὲ ἀσώματα, αἰεὶ ἐνεργεῖται· καὶ δεξιά τῆτο παθητὰ ἐσὶ.
 μὴ ἐν σε αἱ θεωρητοῦσιν αὐτὰ ἐνεργεῖται· ἢτε γὰρ ἐνεργεῖ καὶ τὸ πά-
 θος, ταυτὸν ἐσὶν· ἐυφημοτέρω δὲ τῶ ὀνόματι χρήσασθαι, εἰ λυπεῖ.
 12 12 Σαφέστατα, ὡ πάτερ, τὸν λόγον ἀποδέδωκας. Κακῆϊνο δὲ ὁ-
 ρα, ὡ τέκνον, ὅτι δύο ταῦτα τῶ ἀνθρώπου ὁ θεὸς παρὰ πάντα τὰ
 θνητὰ ζῶα ἐχειρίσατο τὸν τε νοῦν καὶ τὸν λόγον, ἰσότημα τῆ ἀδυ-
 νασία· τὸν δὲ θεωρητικὸν λόγον ἔχει. τούτοις δὲ εἴτις χρήσασθαι
 εἰς ἃ δεῖ, οὐδὲν τῶν ἀθανάτων διοίσει· μᾶλλον δὲ καὶ ἐξελθῶν
 ἐκ τῆ σώματος, ὁδηγηθῆσθαι ὑπὸ ἀμφοτέρων, εἰς τὸ τῶν θεῶν
 13 καὶ μακάρεων χρεῖν. 13 Τὰ γὰρ ἄλλα ζῶα, λόγῳ εἰ χρῆται,
 ὡ πάτερ; Οὐ τέκνον, ἀλλὰ φωνῆ. πάμπαν δὲ διαφέρει
 λόγος φωνῆς. ὁ μὲν γὰρ λόγος, κοινὸς πάντων ἀνθρώπων· ἰ-
 διά δὲ ἐκάστου φωνῆ ἐστὶ γένους ζώου. Ἀλλὰ καὶ τῶν
 ἀνθρώπων, ὡ πάτερ, ἕκαστον κατὰ ἔθνος διάφορος ὁ λόγος.

Differens equidē, o fili.* Sed vt vnus est homo; ita & verbum vnum est: quod explicatū, idem in Ægipto, Perfide, & Græcia, esse cōperitur. Videris autē mihi, o fili, vires, & amplitudinem ignorare verbi. Beatus nāq; Deus Bonus Dæmon, animā quidem in corpore esse, mentē in anima, Verbum in mente: Deū itaq; horum patrē effatus est. ¹⁴ Verbū igitur imago est mentis,* mens autē Dei, & corpus ideæ, idea autē animæ. Materiæ ergo subtilissimum aer, aeris anima, animæ mens, mentis Deus. Et Deus quidē circa omnia & per omnia. Mens autē circa animam, anima circa aerem, aer circa materiam. Necessitas autem, prouidentia, & natura, instrumenta sunt mundi, & ordinis materiæ. Intelligibilium autē vnumquodq; essentia est, essentia vero ipsorum, esse idem. Corporum autē vniuersi singula, multa sunt. Corpora nāq; composita eundem statum habentia, ac mutationem ad inuicem efficientia, eiusdē status incorruptionem obseruant. ¹⁵ In alijs autē cunctis corporib. cōpositis, singulorum numerus est. Nā absq; numero cōstructio, structura, aut dissolutio, fieri non potest. Vnitates autē numerum generant, ac adaugent, ac denuo solutę in seipsas excipiunt. Materia vero vnica est. Omnis simul hic mundus, magnus Deus, & maioris imago, ac ipsi coniunctus, patris ordinem & voluntatem obseruans, plenitudo vitæ est. Ac nihil est in hoc patriæ restorationis, nec vniuersi, nec partium, quod per omne æuum non viuat: mortuū enim ne vnum quidem fuit, neq; est, neq; in mūdo erit. Vitam namq; voluit pater ipsi inesse quoad constaret. Quapropter Deum esse necessum est. ¹⁶ Qua itaq; lege poterunt, o fili, in Deo, in vniuersi imagine, in vitæ cōplemento, mortua esse? Mors etenim corruptio est, corruptio autē abrogatio. Quomodo igitur incorrupti pars aliqua corrūpi potest, aut Dei quicquā abrogari? Non igitur obeunt animalia quę ipsum incolunt, o Pater, partes eius existentia? Bona verba, o fili. Rei denominatione deciperis. Non equidē moriuntur, o fili, quinimo dissoluuntur tanquā coadunata corpora. Dissolutio autē mors non est, at temperamenti solutio. Dissoluuntur quidem, non vt pereant, sed vt noua fiant. ¹⁷ Insuper quæ est vitæ efficacia? nū motus? Quid igitur in mundo motus expers? Nil,

Διάφορος μὲν, ὡς τέκνον· εἰς δὲ ὁ ἀνθρώπος, ἔτι καὶ ὁ λόγος εἰς
 ἐστίν, καὶ μετεμικρύνεται καὶ ὁ αὐτὸς εὐρίσκεται καὶ ἐν Αἰγύπτῳ,
 καὶ Περσίῳ, καὶ Ἑλλάδι. δοκεῖς δέ μοι, ὡς τέκνον, ἀγνοεῖν ἀρετὴν
 καὶ μέγαστος λόγου. ὁ γὰρ μακρότερος θεὸς, ἀγαθὸς δαίμων, ψυ-
 χὴν μὲν ἐν σώματι ἔφη εἶναι· νοῦν δὲ ἐν ψυχῇ· λόγον δὲ ἐν τῷ
 14 νῷ· τὸν οὖν θεὸν τούτων πατέρα. 14 Οὖν λόγος ἐστὶν εἰκὼν
 τῆς νῆς, καὶ νῆς τῆς θεῆς· καὶ τὸ σῶμα δὲ τῆς ιδέας· ἡ δὲ ιδέα τῆς ψυ-
 χῆς. ἔστιν οὖν τῆς μὲν ὕλης τὸ λεπτομερέστατον, αἶψα· ἄερος δὲ, ψυχῇ
 ψυχῆς δὲ, νοῦς· νῆς δὲ, θεός. καὶ ὁ μὲν θεὸς, περὶ πάντα καὶ διὰ πάν-
 των· ὁ δὲ νοῦς, περὶ τὴν ψυχλὴν· ἡ δὲ ψυχὴ, περὶ τὰ αἴερα· ὁ δὲ αἶψα,
 περὶ τὴν ὕλην. ἀνάγκη δὲ καὶ ἡ φρόνησις, καὶ ἡ φύσις, ὄργανά ἐστι τῆς
 κόσμου, καὶ τῆς τάξεως τῆς ὕλης· καὶ τὶ μὲν νοητῶν ἕκαστόν ἐστιν ἐ-
 σία· ἐσία δὲ αὐτῶν, ἡ ταυτότης. τὶ δὲ τῶν παντῶν σωματικῶν ἕκαστον
 πολλὰ ἐστίν. ἔχοντα γὰρ τὴν ταυτότητα τὰ σώματα σώματα, καὶ
 τὴν μεταβολὴν εἰς ἄλληλα ποιοῦμενα, αἰετῆς ταυτότητος τὴν ἀ-
 15 φθαρσίαν σώζει. 15 Ἐν δὲ τοῖς ἄλλοις σωματικῶν πᾶσι σώ-
 μασιν, ἀειθερμὸς ἕκαστου ἐστίν. χωρὶς γὰρ ἀειθερμῶν οὐκ ἔστιν, ἢ σωθε-
 σιν, ἢ διάλυσιν, ἀδύνατον γενέσθαι. ἀλλὰ ἐνάδες, τὸ ἀειθερμὸν γεννώσι
 καὶ αὐξῶσι· καὶ πάλιν διαλυόμενα, εἰς ἑαυτὰς δέχονται. καὶ ἡ ὕλη
 μία· ὁ δὲ σύμπας κόσμος ἕκτος, ὁ μέγας θεός, καὶ τῆς μείζονος εἰκὼν,
 καὶ ἠνωμένος ἐκείνω, καὶ συσώζων τὴν τάξιν, καὶ βέλῃσιν τῆς πατρὸς πλή-
 ρεσμέ ἐστὶ τῆς ζωῆς. καὶ ἔδεν ἐστὶν ἐν τούτῳ διὰ παντὸς τῆς ἀφθ-
 νος, τῆς πατρὸς ἀποκαταστάσεως, ἔτε τῆς παντὸς, οὔτε τῶν κα-
 τὰ μέρος, ὃ οὐχὶ ζῆ. νεκρὸν γὰρ οὐδὲ ἐν, οὔτε γέγονεν, οὔτε ἐστίν,
 ἔτε ἔσται ἐν κόσμῳ. † ζῶν γὰρ ἠθέλησεν ὁ πατὴρ αὐτῶν εἶναι, ἔστ' † ζῶον
 16 αὐτῶν σωθήσκει· διὸ καὶ θεὸν εἶναι ἀνάγκη. 16 Πᾶς αὖ οὖν δύνα-
 τος, ὡς τέκνον, ἐν τῷ θεῷ, ἐν τῇ τῆς παντὸς εἰκόνι, ἐν τῷ τῆς ζωῆς
 πληροῦματι, νεκρὰ εἶναι. ἡ γὰρ νεκρότης, φθορὰ ἐστίν· ἡ δὲ φθορὰ,
 ἀπώλεια. πᾶς οὖν μέρος π δύναται φθαρῆναι τῆς ἀφθάρτου, ἢ
 ἀπολέσασθαι π τῆς θεοῦ. Οὐκ ἀποθνήσκει οὖν, ὡς πᾶτες, τὰ ἐν αὐ-
 τῷ ζῶα, ὄντα αὐτοῦ μέρη; Εὐφήμεσον, ὡς τέκνον, πλανώμενος
 τῇ φρονησίᾳ τοῦ γινόμενου. οὐ γὰρ ἀποθνήσκει, ὡς τέκνον,
 ἀλλ' ὡς σώματα σώματα διαλύεται· ἡ δὲ διάλυσις, οὐ θάνα-
 τός ἐστιν, ἀλλὰ κεράματος διάλυσις· διαλύεται δὲ, οὐχ ἵνα ἀπό-
 27 ληται, ἀλλ' ἵνα νέα γένηται. 17 Ἐπεὶ τίς τῆς ζωῆς ἐστὶν ἢ
 ἐνέργεια· οὐχὶ κίνησις; Τί οὖν ἐν τῷ κόσμῳ ἀκίνητον. Οὐδὲν,

o fili. Nūquid terra tibi apparet immobilis, o Pater? Nequaquā fili, quin etiā plurib. tractatur motibus, sola vero & quiescens. Quomodo risum id non excitaret, omniū altricem orbari motu, quæ pullulat ac omnia gignit. non enim sine motu potest quicquam parere pariens. Ridiculosissime vero fiscitabaris an quarta pars otiosa foret? nihil etenim aliud sibi vult immobile corpus præter otiiū. ¹⁸ Quidquid itaq; (in genere scito) o fili, est in mundo, mobile est, aut in decrementū, aut in incrementum. Quod autē mouetur viuūt. Quod vero viuūt, nō necessario idē est. Vniuersus igitur mūdus simul est immutabilis, o fili. Partes autē eius omnes mutabiles, nihil vero interitui vel abrogationi obnoxiiū. At denominationes homines cōcitant. Non enim generatio vita est, * at sensus, neque mutatio mors, at obliuio. Cū hæc ita se habeant, cuncta a morte sunt libera, materia, vita, spiritus, mens, anima, ex quibus omne constituitur animal. ¹⁹ Omne itaq; animal per seipsum mortis expers, potissimū autem omniū homo, qui Dei capax est, ac Dei essentiae consors est. Cū hoc nāq; vnico animali Deus consuetudinē habet, noctu per somnia, interdiu per ostēta, ac per omnia illi futura præfatur, per aues, per intestina, per flatū, per arborē. Quare profitetur homo antea, præsentia, ac futura scire. ²⁰ Illud etiā intueri, o fili, quod scilicet vnumquodq; animaliiū vnicā mundi partē incolit, aquatilia aquā, terrestria terrā, sublimia aerē. Homo autē hisce omnib. vtitur, terra, aqua, aere, igne, Coelū quidē inspicit, ac sensu illud attingit. Deus autē circa omnia & per omnia. Efficacia nāq; potentia est: Deūq; cognoscere non est acerbū. ²¹ Quod si ipsum spectare desideras, ordinē mundi cōspice, ac ordinis concinnitatē, apparentiū necessitatē cōsidera, prouidentiamq; eorū quæ facta sunt, & facienda sunt. Materiā intueri, vitæ conferatissimā existentē, tantæ authoritatis Deū, vna cū cunctis bonis ac pulchris Dijs Dæmonib. ac hominib. se mouentē. Ast ipsi, o Pater, prorsus sunt effectus. Si itaq; effectus omnino sint, o fili, a quo fiunt? Nū ab alio Deo? Aut ignoras quod veluti mūdi mēbra Coelū, Terra, Aqua, Aer, existūt. Haud secus Dei mēbra sunt, Vita, immortalitas, efficacia, * spiritus, necessitas, prouidentia, natura, anima, & mens. Omnium

ὡ τέκνον. Οὐδ' ἡ γῆ ἀκίνητός σοι δοκεῖ, ὦ πάτερ; Οὐ τέκνον, ἀλλὰ καὶ πολυκίνητος μόνῃ ἴδε καὶ γασίμος. πᾶς οὐκ αὖ γελῶιον εἶη τὴν τροφὴν πάντων ἀκίνητων εἶναι, τὴν φύουσαν καὶ γεννώσαν τὰ πάντα. ἀδύνατον γὰρ χωρὶς κινήσεως φύειν τι τ' φύοντα· γελωϊότατον δ' ἐπέδου, εἰ τὸ τέταρτον μέγεθος ἀργὸν ἔσαι. οὐδ' ἐν γὰρ ἔτερον σημάζει

18 τὸ ἀκίνητον σῶμα, ἢ ἀργίαν. 18 Παῦ τοίνυν, ἴσθι καρδολικῶς, ὦ τέκνον, τὸ ὄν ἐν κόσμῳ κινούμενον ἢ κατὰ μείωσιν, ἢ αὐξήσειν· τὸ δ' ἐκινούμενον, καὶ ζῆ· τὸ δ' ἐζῶν πᾶν, οὐκ ἀνάγκη τὸ αὐτὸ εἶναι. ὦν γὰρ ὁμοῦ σύμπας ὁ κόσμος, ἀμετάβλητος, ὦ τέκνον, ἐστὶ· τὰ δ' ἐμέρη αὐτῆ πάντα μεταβλητά. οὐδ' ἐν δὲ φθαρτὸν ἢ ἡπικλύμενον· αἱ δ' ἐπερηγορέαι τοὺς ἀνθρώπους παρατίθουσιν. οὐ γὰρ ἡ γένεσις ἐστὶ ζωὴ, ἀλλ' ἡ ἀσθησις· οὐδ' ἡ μεταβολὴ θάνατος, ἀλλὰ λήθη. τούτων τοίνυν ἕτους ἐχόντων, ἀθάνατα πάντα. ἡ ὕλη ζωὴ, τὸ πνεύ-

19 μα, ὁ νοῦς, ψυχὴ, † ἐξ ὧν πᾶν ζῶον σωζέσκει. 19 Παῦ ἄρα † ἐξ ἑ ζῶον ἀθάνατον δι' αὐτὸν· πάντων δ' ἐμᾶλλον ὁ ἀνθρώπος, ὁ καὶ τῆ θεοῦ δεκτικὸς, καὶ τῆ θεῶ σωουσιαστικὸς. τούτῳ γὰρ μόνῳ τῶ ζῶῳ ὁ θεὸς ὁμιλεῖ, νυκτὸς μὲν δι' ὄνειρον, ἡμέρας δ' ἐξέ συμβόλων, καὶ διὰ πάντων αὐτῶ προλέγει τὰ μέλλοντα, διὰ ὄρνέων, διὰ σπλάγγων, διὰ πνεύματός, διὰ δρυός· διὸ καὶ ἐπαγγέλλεται ὁ ἀνθρώπος ὅπισσαός τὰ προγεγενημένα, καὶ ἐνεστώτα, καὶ μέλ-

20 λοντα. 20 Κακείνο δ' ἄρα, ὦ τέκνον, ὅτι ἔχασον τῶν ζῶων, ἐνὶ μέρει ὅπιφοιτᾶ τῆ κόσμος, τὰ μὲν ἔνδρα τῶ ὕδατι, τὰ δ' ἐχερσαῖα τῆ γῆ, τὰ δ' ἐμετάρσια τῶ ἀέρι· ὁ δ' ἀνθρώπος, τούτοις πᾶσι χῆται, γῆ, ὕδατι, ἀέρι, πυρὶ· ὁρᾶ δ' ἐ καὶ οὐρανόν· ἀπτεται δ' ἐ καὶ τούτου ἀσθησίει. ὁ δ' ἐθεός, καὶ περὶ πάντα καὶ διὰ πάντων. ἐνέργεια γὰρ ἐστὶ δύναμις· καὶ οὐδ' ἐν δύσκολόν ἐστὶ νοῆσαι τ' θεόν, ὦ

21 τέκνον. 21 Εἰ δ' ἐθέλεις αὐτὸν καὶ θεωρήσαι, ἴδε τὴν τάξιν τῆ κόσμος, καὶ τὴν ἔκτασιν τῆς τάξεως· ἴδε τὴν ἀνάγκην τ' φαινόμενων, καὶ τὴν προνοίαν τ' γεγονότων τε καὶ γενομένων· ἴδε τὴν ὕλην πληρησάτω ἔσαν ζωῆς, τ' τηλικούτων θεὸν κινούμενον, μετὰ πάντων ἀγαθῶν καὶ καλῶν θεῶν τε καὶ δαυμόνων, καὶ ἀνθρώπων. Ἀλλ' αὐταί, ὦ πάτερ, ἐνέργεια ὅπως εἰσίν; Εἰ ὄν ἐνέργεια ὅπως εἰσίν, ὦ τέκνον, ὑπὸ τίνος οὖν ἐνεργοῦνται. ὑπὸ ἄλλου θεοῦ, ἢ ἀγνοεῖς ὅτι ὡς περὶ τῆ κόσμου † μέλη εἰσὶν οὐρανός, καὶ γῆ, καὶ ὕδωρ, καὶ † μέρη αἴθρ, τὸν αὐτὸν τρέπον μέλη ἐστὶ θεοῦ, ζωὴ, καὶ ἀθανασία ἐνέργεια, καὶ † πνεῦμα, καὶ ἀνάγκη, καὶ προνοία, καὶ φύσις, καὶ ψυχὴ, καὶ νοῦς, † αἶμα

autem horum perennitas est id quod Bonū dicitur: nihilq; est
 infuper eorum quæ fiunt, aut facta sunt, vbi non sit Deus, ²² In
 materia igitur, o Pater? Materia, o fili, seorsum est a Deo, vt quē-
 dam ipsi locū distribuas. Quid præter aceruum eā esse reris nō
 confectā? Si autē conficiatur, a quo conficitur? Efficacias nāq;
 Dei partes esse prædiximus. A quo ergo viua fiunt cuncta ani-
 mantia? a quo immortalitate donantur immortalia? a quo mu-
 tantur mutabilia? Aut equidē materiam, siue corpus, vel essen-
 tiam dixeris, has Dei peculiare efficacias esse scito. ²³ Materia
 nāq; materiæ habitū operatur, ac corporum corporalē habi-
 tum, essentia vero essentiæ habitū. Et hoc Deus est, hoc vniuer-
 sum. Nihil autē est in vniuerso quod nō sit. Ex quo nec magni-
 tudo, nec locus, nec qualitas, nec figura, neque tempus, circa
 Deum est. Omne namque est, Omne quidem, per omnia, ac
 circa omnia. Hoc verbum, o fili, venerare & celebra. Dei au-
 tem vna est cultura, non esse malum.

M E R C V R I I T R I S M E G I S T I, A D F I-
 L I V M T A T I N M O N T E, S E R M O A R C A N V S,
 D E R E G E N E R A T I O N E E T S I L E N T I I
 P R O F E S S I O N E,

C A P V T D E C I M U M T E R T I V M.

N generalibus, o Pater, per ænigmata non
 autem liquido disseruisti de Deitate discep-
 tās, & nō patefecisti: cū diceres neminē ser-
 uari posse ante renascentiā: cum etiā tibi in
 montis transitu fierē supplex, postquā me-
 cum dissertasses, & accepissem, vt renascēdi
 muneris propositū edocerer. Hoc nimirū
 præter omnia solū ignoro. Teq; mihi traditurū dixisses, cum a
 mundo alienus eris. Expeditus sum, ac consiliū meum a mundi
 suadela secreui. Tu vero deffectus supple, quib. te mihi renascē-
 di noticiā traditurū dixisti, voce aut occulte proponens, o Tris-
 megiste, ignoro ex qua matrice natus sit homo, & ex quo se-
 mine. ² O fili, sapientia intelligibilis in silentio, ac semen id ve-

22 κὴ ζύτων πάντων ἢ διαμονή, τὸ λεγόμενον ἀγαθόν; κὴ οὐκ ἔπι ἐστὶ
 πῖ τῷ γινόμενων ἢ τῷ γεγονότων, ὅπου οὐκ ἔστιν ὁ θεός; 22 Ἐν τῇ
 ὕλῃ οὖν, ὡ πάτερ; Ἡ γὰρ ὕλη, ὡ τέκνον, χωρὶς θεοῦ ἐστίν, ἵνα
 ποιὸν αὐτῇ ὀπομερίσης τόπον. τί δὲ οὖσαν ἢ σωρὸν αὐτὴν οἶει εἶ-
 να μὴ ἐνεργουμένῳ; εἰ δὲ ἐνεργεῖται, ὑπὸ τίνος ἐνεργεῖται. τὰς γὰρ
 ἐνεργείας ἐφαρμῶν εἶναι μέρη τῆς θεῆς. ὑπὸ τίνος οὖν ζωοποιεῖται τὰ
 πάντα ζῶα· ὑπὸ τίνος ἀθανάτιζέται τὰ ἀθάνατα· ὑπὸ τίνος με-
 ταβάλλεται τὰ μεταβλητά. εἴτε δὲ ὕλῳ, εἴτε σῶμα, εἴτε ἐσίαν
 23 φῆς, ἴδι κὴ ταύτας αὐτὰς ἐνεργείας τῆς θεοῦ. 23 Καὶ ὕλη ἐνερ-
 γεῖ τὴν ὑλότητα, κὴ τῷ σωμάτων σωματότητα, κὴ ἢ οὐσία τὴν ἐ-
 σιότητα. καὶ τέττο ἐστίν ὁ θεός, τὸ πᾶν. ἐν δὲ τῷ παντί, οὐδὲν ἐστίν
 ὃ μὴ ἔστιν· ὄθεν οὔτε μέγεθος, οὔτε τόπος, οὔτε ποιότης, οὔτε
 χῆμα, οὔτε χρόνος περὶ τὸ θεόν ἐστίν. πᾶν γὰρ ἐστὶ τὸ δὲ πᾶν διὰ
 πάντων κὴ περὶ πάντα. τέτον τὸ λόγον, ὡ τέκνον, φερσύνει, καὶ
 θρησκυε. θρησκυία δὲ τῆς θεῆς μία ἐστίν, μὴ εἶναι κακόν.

ΕΡΜΟΥ ΤΟΥ ΤΡΙΣΜΕΓΙΣΤΟΥ,
 ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΤΙΟΝ ΤΑΤ ΕΝ ΟΡΕΙ
 ΛΟΓΟΣ ΑΠΟΚΡΥΦΟΣ ΠΕΡΙ ΠΑΛΙΓ-
 ΓΕΝΕΣΙΑΣ, ΚΑΙ ΣΙΓΗΣ
 ΕΠΑΓΓΕΛΙΑΣ.

1

Ν τοῖς γενικοῖς, ὡ πάτερ, ἀνιγματοδῶς, κὴ
 ἐ τηλαυγῶς ἐφρασας περὶ θεότητος διαλεό-
 μμος· καὶ οὐκ ἀπεκάλυψας, φάμενος μηδένα
 δύνασθαι σωθῆναι παρὰ τῆς παλιγενεσίας, ἐμοῦ
 τέ σε ἰκέτε γινόμενε ἐπὶ τῆς τῆς ὄρας μεταβά-
 σεως, μετὰ τὸ σὲ ἐμοὶ διαλεχθῆναι, κὴ πυθομένε
 τὴ τῆς παλιγενεσίας λόγον μαθεῖν, ὅτι τέτον πα-
 ρὰ πάντα μόνον ἀγνοᾷ· κὴ ἔφης ὅταν μέλλης κόσμος ἀπαλλοθῆναι, ἐ-
 παραδιδόναι μοι ἔτοιμος εἶνόν μιν, κὴ ἀπηλλοθῆναι τὸ ἐν ἐμοὶ φρόνη-
 μα, κὴ διὰ τῆς τῆς κόσμος ἀπάτης· σὺ δὲ μοι κὴ τὰ ὑπερήματα ἀναπλή-
 ρουσον, οἷς ἔφης μοι παλιγενεσίαν παραδῆναι. φερσόμενος ἐκ φωνῆς
 ἢ κρυβήν· ἀγνοᾷ, ὡ θρισμέγιστε, ἐξ οἷας μήτρας αἰθροπος εἶβεννήθη,
 2 ἀπορεῖς δὲ ποίας. 2 Ὡ τέκνον, σοφία νοσεῖ ἐν σιγῇ, κὴ ἢ σπορεῖ τὸ ἀ-

2

rum bonū. Quonam feminante, o Pater: Prorsus nāq; ambigo. Dei arbitrio, o fili. miror, o Pater, cuias is qui gignitur, est. Nam eius essentia & intelligentia quæ in me est sorte carens, alius erit is, qui gignitur a Deo, Deus filius. Omne in omni, ex omnibus virtutib. constitutū. Enigma mihi dicis, o Pater, neq; more patris filium cōpellas. Hoc genus, o fili, nō edocetur: quinimo a Deo, quando libet, memoria cōmendatur. ³ Quæ fieri non possunt mihi dicis, o Pater, & violenta. Quare merito hæc refellere volo. Adeone natura alienus sum filius a paterno genere, ne me, o Pater, æmuleris: ingenuus eim sum filius. Renascēdi modū mihi dilucida. Quid dicā, o fili, fari non valeo præter hoc. Video non fictū spectaculum Dei cōmiseratione in me genitum, ac a meipso in immortale corpus exij, nuncque sum a me pristino alius, in mentē quidem natus. Hoc munus non edocetur, neq; per formatū hoc elementare videri potest. Quapropter constructa prius statura, mihi contēptui est. ⁴ Num, o Pater, quod colore imbutus sim, ac tactū & mensuram habeā, ab ijs nunc secretus sum. * Conspice me, o fili, oculis, dum obtutu fixē me corporeo visu consideras. Ego nunc non hisce oculis conspicio, o fili. In furorem non exiguum ac mentis insaniam cōiecisti me, o Pater. Nunc eim meipsum non video. O si & ex teipso, o fili, exiisses, ac eorū instar qui somniāt meditareris, citra somnū tamen. ⁵ Hoc quoq; mihi profer. Quis est renascētia auctor? Dei filius, homo vnus, Dei voluntate. Nunc deinceps, o Pater, obmutescere me cogis. a pristino nāq; furore alienus amplitudinē tuam specto, vna cum tua effigie, ac in ipsa, mendacio. Mortalium nāq; species in dies immutatur. Per tēpus etenim varia fit, in incrementū & diminutionem, mēdacij instar. ⁶ Verū itaq; quid erit, o Trismegiste? Quod immaculatum est, o fili, quod non definitur, non coloratū, sine figura, immotū, nudum, apparens, sibi cōprehensibile, immutabile, Bonum, incorporeū. Vtiq; insanio, Pater. Existimāte nāq; me abs te doctum effici, sensus mei obstructi sunt hac noticia. Ita se res habet. o fili, pars sursum velut ignis fertur, pars deorsum vergit vt terra, pars humidū vt aqua, pars vt aer conspirat. Quā arte id sensu percipies, quod nec durū, nec humidum, nec constri-

θινὸν ἀγαθόν. Τίνος σπείραντος, ὦ πάτερ. τὸ γὰρ σωὸλον ἀποροῦ.
 Τοῦ θελήματος τῆς θεοῦ, ὦ τέκνον. Καὶ ποταπὸς ὁ γεννώμενος, ὦ
 πάτερ, ἄμειρος γὰρ τῆς ἐν ἐμοὶ οὐσίας καὶ τῆς νοητικῆς, † ἄλλος ἔσμαι † A
 ὁ γεννώμενος θεοῦ θεὸς πάς· τὸ παῦν ἐν παντὶ ἐκ πασῶν δυνά-
 μεων σωεσός. Αἰνιγμαῖ μοι λέγεις, ὦ πάτερ, καὶ οὐχ ὡς πα-
 τὴρ υἱῷ δελέγη. Τοῦτο τὸ γένος, ὦ τέκνον, εἰ διδάσκεις, ἀλλ'
 3 ὅταν θέλῃ ὑπὸ τῆς θεοῦ ἀναμνησθεῖται. 3 Ἀδύνατά μοι λέ-
 γεις, ὦ πάτερ, καὶ βεβιασμένα· ὅθεν πρὸς ταῦτα ὀρθῶς ἀντει-
 πεῖν θέλω· ἀλλότριος υἱὸς πέφυκα τῆ πατρικοῦ γένους; μὴ φθό-
 νει μοι πάτερ. γνήσιος υἱὸς εἰμι· διάφερασόν μοι τῆς παλιγενείας
 τὸν τρόπον. Τί εἶπω, ὦ τέκνον, οὐκ ἔχω λέγειν, πλὴν τῆτο, † ὁ θεὸς † ὁ θεὸς
 πῶ ἐν ἐμοὶ ἀπολασον θέαν γεγεννημένῳ ἐξ ἐλέου θεοῦ, καὶ † ἐμαυτοῦ π
 ἐξελέλυθα εἰς ἀθάνατον σάμα· καὶ εἰμὶ νῦν οὐχ ὁ πρὶν, ἀλλ' † ἐμαν
 ἐγεννήθην ἐν νῶ. τὸ πᾶσιμα τῆτο οὐ διδάσκεις, οὐδ' ἐπὶ πλα- τὸν
 4 τῶ τούτῳ † σοιχιώδει οὐκ ἔστιν ἰδεῖν, καὶ δι' ὃ ἠμελήθη μοι τὸ † σοι-
 4 πᾶσιμα τῶ σωθετον εἶδος. 4 Οὐχ ὅτι κεχεροσμαι, καὶ ἀφὴν ἔχω, χεῖρα
 καὶ μέτερον, ἀλλότριος τούτων εἰμὶ νῦν. Ὁρᾶς με, ὦ τέκνον, ὁ- δι' ε
 φθαλμοῖς, ὅτε δὴ κατανοεῖς ἀτενίζων σάματι καὶ ὀράσει· οὐκ ὁ-
 φθαλμοῖς τούτοις θεωροῦμαι νῦν, ὦ τέκνον. Εἰς μανίαν με οὐκ
 ὀλίγῳ καὶ οἴσησιν φρενῶν ἐνέσεισας, ὦ πάτερ. ἐμαντὸν γὰρ νῦν
 οὐχ ὁ θεός. Εἶθε, ὦ τέκνον, καὶ σὺ σεαυτὸν διεξελέλυθας, ὡς οἱ
 5 ἐν ὑπνῷ ὄνειροπολούμενοι, χωρὶς ὑπνου. 5 Λέγε μοι καὶ τῆτο
 τίς ἐστὶ γενεσιουργὸς τῆς παλιγενείας. Ὁ τῆς θεοῦ πάς, αἰ-
 θεοσπος εἷς, θελήματι θεοῦ. Νῦν τὸ λοιπὸν, ὦ πάτερ, εἰς ἀφα-
 σίαν με ἠνεγχεας, τῶν πρὶν γὰρ ἀπολειφθεὶς φρενῶν, τὸ μέγεθος
 βλέπω τὸ σὸν, τὸ † σωὸ αὐτῶ, ὦ πάτερ, τῶ χερακτῆρι καὶ ἐν † αὐτῶ
 τούτῳ ψεύδει· τὸ γὰρ θνητῶν εἶδος καθ' ἡμέραν ὀλλάσσεται.
 6 χεῖρῳ γὰρ ξεπέται εἰς αὐξήσειν καὶ μείωσιν ὡς ψεύδος. 6 Τί
 οὐκ ἀληθές ἐστιν, ὦ ξισμέρισε. Τὸ μὴ δολοῦμενον, ὦ τέκνον, τὸ
 μὴ διοεζόμενον, τὸ ἀχερόματον, τὸ ἀχιμάτισον, τὸ ἀτρεπτον, τὸ
 γυμνόν· τὸ φαῖνον, τὸ αὐτῶ καταληπτόν, τὸ ἀναλλοίωτον, τὸ ἀγαθόν,
 τὸ ἀσάματον. Μέμλωκα ὄντας, ὦ πάτερ. δοκῶντος γὰρ μου ὑπὸ
 σοῦ σοσοῦ γεγονέναι, ἐνεφράχισαν ἀμαθήσεις † με τούτου· τῆ † τῆτε
 νοήματος. Οὕτως ἔχει, ὦ τέκνον. τὸ μὲν ἀνωφερὲς ὡς πῦρ· τὸ δὲ μου
 κατωφερὲς ὡς γῆ, καὶ ὑγρὸν ὡς ἕδωρ, καὶ σύμπνοον ὡς ἀήρ·
 πᾶς ἀσθητῶς αὐτὸ νοήσεις, τὸ μὴ σκληρόν, τὸ μὴ ὑγρὸν, τὸ ἀσφίγ-

ctum, nec transfiliens, quod tantū virtute & efficacia percipitur.

7 Sola deest mens, quæ generationē, quæ in Deo est, intelligere possit. Impotens itaq; sum, o Pater. Absit, o fili. euoca ad te, & veniet: velis & fiet: corporis sensus abroga, * tum erit Deitatis genitura; purga te a materiæ vindicib. ratione destitutis. Num apud me ipsum vindices habeo, o Pater? Haud exiguos, o fili, quinimo formidabiles ac multos. Nescio, o Pater. Prima, o fili, vltix ipsa est ignorantia, secunda mœror, tertia intemperātia, quarta cupiditas, quinta iniusticia, sexta auaritia, septima suadela, octaua inuidia, nona dolus, decima ira, vndecima temeritas, duodecima prauitas. Sunt autem ipsæ duodecim numero. Subijs, o fili, quā plures aliæ per hunc carcerē corporis internū hominē sensu pati cōpellunt. 8 Secedunt autē hæ non affatim ab eo cuius miserescit Deus. Ita nāq; cōstituitur regenerandi status ac sermo. Cæterū, o fili, obmutescere: ac fauste ominare. Nā eapropter Dei miseratio se nobis non abdicabit. Letare igitur, o fili, noxijs per dei potētias ablati, in sermonis articulationē. Venit in nos Dei noticia. Cū hæc venit, o fili, propulsa est ignorantia. Venit in nos gaudij cognitio. Cū hæc adfuit, o fili, mœror fugā iniit, ad eos qui eius sunt capaces. 9 Virtutē nuncupo ad gaudiū ducem, tēperantiam. O facultas gratissima! Alacres, o fili, ipsam assumamus. Quo modo vna cū adfuit, intemperantiam depulsi. Quartam vero nunc continentiam enuncio, virtutem cupidinib. aduersam. Gradus hic, o fili, iusticiæ sedes est. Aspice, o fili, quomodo nullo molimine iniusticiam expulerit. Iusti nāq; efficimur, absente iniusticia. Sextā, potentiam inter nos cōmunionem contra auaritiam voco. Qua recedente, iam veritatē euoco: tum suasio fugam arripit, & veritas auxiliatur. Intuere, o fili, quonam pacto Bonū adimpletum est, veritate fauente. A nobis enim inuidia demigravit. Veritati autē Bonum vna cum vita & luce accessit: nec vltra tenebrarū vltio quæquā subijt. Quinetiam superatæ impetus stridore volarūt. 10 Nosti, o fili, regenerandi morem. Denario fauēte, o fili, generatio intelligibilis constructa est, quæ Duodenariū detrudit, & contēplatores effecti sumus generatione. Quicumq; igitur Dei miseratiōne ea quæ secundū Deum est generatione potitur, de-

- 7 7 † Δέη μόνη δὲ νοῦ δυναμένε νοεῖν τὴν ἐν θεῷ γένεσιν. Ἀδύ- † Δεο-
 νατος οὖν εἰμι, ὦ πάτερ. Μὴ γένοιτο, ὦ τέκνον· ὀπίσασαι εἰς μένου
 αὐτὸν, καὶ ἐλεύσειαι· δέλησον, καὶ γινέται. κατάρησον τὸ σῶματος δὲ τῶ
 τὰς ἀσθήσεις, καὶ ἕσαι ἢ γένεσις τῆς θεότητος· κατάρησαι αὐτὸν ἀπὸ
 τῶ ἀλόγων τῆς ὕλης πτωχῶν. Τιμωρὸς γὰρ ἐν αὐτῷ ἔχω, ὦ
 πάτερ; Οὐκ ὀλίγοι, ὦ τέκνον, ἀλλὰ καὶ φοβεροὺς καὶ πολλούς.
 Ἀγνοῶ, ὦ πάτερ. Μία αὕτη, ὦ τέκνον, πτωρία, ἢ ἀγνοία· δού-
 τερα δὲ, λύπη· τρίτη, ἀκρασία· τετάρτη, ὀπιθυμία· πέμπτη, ἀ-
 δικία· ἕκτη, πλεονεξία· ἑβδόμη, ἀπάτη· ὀδύνη, φθόνος· ἑννάτη,
 δόλος· δεκάτη, ὀργή· ἑνδεκάτη, πορρωτέεια· δωδεκάτη, κακία·
 εἰσὶ δὲ καὶ αὐτὰ τὰ ἀρετῶν δώδεκα ὑπὸ δὲ ταύταις πλείονες ἄλ-
 λαί, ὦ τέκνον, διὰ τὸ τοῦ δεσποτικίου τῶ σῶματος αἰσθητικῶς πά-
 8 8 χθιν ἀναλήγουσι τὸ ἐνδιάθετον ἀνθρώπου. Ἐπίστανται δὲ αὐτὰ
 ἐκ ἀσθενείας, ἀπὸ τῶ ἐλεηθέντος ὑπὸ τῶ θεοῦ· καὶ ἔτι σωμίσταται ὁ τῆς
 παλιγγενεσίας ἔσπος καὶ λόγος. λοιπὸν σώτησον, ὦ τέκνον, καὶ εὐφή-
 μησον· καὶ διὰ τῶ εἰ καταπαύσει τὸ ἔλεος εἰς ἡμᾶς ἀπὸ τῶ θεοῦ.
 χαῖρε λοιπὸν, ὦ τέκνον, ἀνακαταρόμηρος ταῖς τῶ θεῶ δυνάμεσιν εἰς
 σωάρθρωσιν τῶ λόβω. ἦλθεν ἡμῖν γὰρ σὺς τῶ θεῶ, ταύτης δὲ ἐλθού-
 σης, ὦ τέκνον, ἐξηλάθη ἢ ἀγνοία. ἦλθεν ἡμῖν γὰρ σὺς χρεῶς· παρα-
 γνομένης ταύτης, ὦ τέκνον, ἢ λύπη φεύξεται εἰς τοὺς χωρῶντας αὐτῆν.
 9 9 Δύναμιν καλὰ ὅτι χαρᾶ τὴν ἐικράτειαν. ὦ δύναμις ἡδίστη·
 ὡροσλάβωμεν αὐτῆν, ὦ τέκνον, ἀσμενέστατα· πῶς ἄμα τῶ παρασενέδω,
 ἀπῶσατο τὴν ἀκρασίαν. τετάρτῳ δὲ νῦν καλὰ καρτερίαν, τὴν κατὰ
 τῆς ὀπιθυμίας δύναμιν· ὁ βαθμὸς ἕτος, ὦ τέκνον, δικαιοσύνης ἐστὶν ἐ-
 δρασμα· χωρὶς γὰρ κτίσεως ἴδε πῶς τὴν ἀδικίαν ἐξήλασεν· ἐδικαίωθη-
 μεν, ὦ τέκνον, ἀδικίας ἀπέσσης· ἔκλιν δύναμιν καλὰ εἰς ἡμᾶς τὴν κα-
 τὰ τῆς πλεονεξίας κοινωνίαν. ἀποσάσης δὲ, ἔπι καλὰ τὴν ἀλήθειαν, καὶ
 φεύγει ἀπάτη, ἀλήθεια παραγίνεταί. ἴδε παρὰ τὸ ἀθάτον πεπλήρωται,
 ὦ τέκνον, παραγνομένης τῆς ἀληθείας. φθόνος γὰρ ἀφ' ἡμῶν ἀπέσση
 τῆ δὲ ἀληθεία καὶ τὸ ἀγαθὸν ἐπεγένετο ἄμα ζωῆ καὶ φωτὶ· καὶ ἐκ ἔπι
 ἐπῆλθεν ἐδεμία τῶ σφόδρα πτωρία· ἀλλ' ἐξέπῃσαν νικηθεῖσαι ροί ζω.
 10 10 Ἐγνωκας, ὦ τέκνον, τῆς παλιγγενεσίας τὸ ἔσπον. τῆς δεκάδος
 παραγνομένης, ὦ τέκνον, σωετέθη νοεῶ γένεσις, καὶ τὴν δωδεκά-
 τῳ ἐξελεύθει. καὶ θεωρήθημεν τῆ γένεσι. Ὅστις οὖν ἔτυχε κα-
 τὰ τὸ ἔλεος τῆς κατὰ θεὸν γενέσεως, τὴν σωματικὴν ἀσθησιν καταλι-

reliĉto ſenſu corporeo, ſeiſum ex iſtis conſtructum noſcit, ac ſtabilis effectus a Deo lætatur. O Pater, non oculorum aſpectu imaginor, aſt intelligibili facultatum efficacia, in cœlo ſum, in terra, in aqua, in aere, in animalib. ſum, in plantis, in vtero, ante vterũ, poſt vterum, vbiq; .¹¹ At inſuper id mihi dicas. Quañ¹¹ arte tenebrarum vltrices duodecim numero, a decem virtutib. propulſæ ſunt. Quæ forma, o Trismegifte? Tabernaculũ hoc, o fili, * quod exuimus, ex circulo animalũ latore conſtat, quiquidẽ ex duodecim numeris vnus nature ac omniformis ideæ conſtructus eſt. ¹² Ad errorẽ tamen hominis, o fili, diſtinctiones in iſtis exiſtunt, in operatione cõnexæ. Temeritas nãq; ab ira non diſcernitur. * Sunt & indefinitæ. Iure itaq; ſecundũ rectam rationẽ diuiſionem efficiunt, vt pote a decem potentijs propulſæ, hoc eſt a denario. Denarius nãq; , o fili, animæ genitor eſt: vita autẽ ac lux cõnexæ ſunt, quando vnitatis numerus natus eſt a ſpiritu. Iure itaq; vnitas denarium habet, ac denarius vnitatẽ. ¹³ Omne video, Pater, ac in mente meipſum. Is eſt renaſcendi habitus, o fili, non vltra in corpus triplici dimenſione diſtans imaginari, propter hunc de regenerandi modo ſermonem, * in quem cõmentarium feci. Ne cotius vniuerſi calumniatores in vulgus habeamur, ad quos ipſe Deus hæc non vult prodire. ¹⁴ Fare mihi, o Pater. Hoc corpus quod ex potentijs conſtat, ſolutionẽ ne quondã patietur? Melius ominare, & quæ fieri non poſſunt, ne proferas. Quando quidẽ peccares, & mētis tuæ oculus fieret impius. Hoc ſenſibile nature corpus, eminus eſt ab eſſentiali generatione. Hoc etenim diſſolubile, illud vero indiſſolubile, hoc mortale, illud immortale. Ignoras quod natura Deus eſ, ac vnus filius, atq; ego. ¹⁵ Optarem, o Pater, per hymnum, benedictionẽ potentiaram, quã in octonario me nato dicebas audire. Quemadmodũ octonario Pimandras vaticinatus eſt, o fili, ſanctẽ tabernaculi ſolutionem properas, ne pe purgatus. Pimandras eius qui per ſe eſt Mens, non plura mihi quam ſcripta ſunt tradidit, percipiens quod a meipſo omnia intelligere poſſim, * ac quæ cupiã audire, videreq; cuncta: & ille pulchra me facere ſuiſ. Quocirca virtutes quæ in me ſunt, in omnib. cõcinũt. ¹⁶ Volo, pater, audire atq; hæc intelligere cu- ¹⁶

- πῶν, ἐαυτὸν γνωρίζει ἐκ τούτων σωισάμενος, καὶ ἐυφραίνειται ἀ-
 κλινῆς γενόμενος ὑπὸ τῆς θεοῦ. ὦ πάτερ, φαντάζομαι οὐχ ὀφθαλμῶν,
 ἀλλὰ τῆς δὲξ δυνάμεων νοητικῆς ἐνεργείας, ἐν οὐρανῷ
 εἰμι, ἐν γῆ, ἐν ὕδατι, ἐν ἀέρι, ἐν ζώοις εἰμι, ἐν φυτοῖς, ἐν γα-
 11 σπρὶ, πρὸ γαστρὸς, μετὰ γαστέρα παντάρχου. 11 Ἀλλ' ἐπὶ τῆτό
 μοι εἶπέ, πῶς ἀπμωρία τῆ σκότους οὐσαι ἀειθμῶν δώδεκα,
 ὑπὸ δέκα δυνάμεων ἀπωδοῦνται. τίς ὁ τρίτος, ὃ τριμέγιστε.
 Τὸ σκῆνος τῆτο, ὃ τέκνον, ὃ διεξεληλυθάμεν, ἐκ τῆ ζωφόρου
 κύκλου σωῆση· καὶ τούτου σωεσῶτος, ἐξ ἀειθμῶν δώδεκα ὄν-
 12 των τ' ἀειθμῶν, φύσεως μιᾶς παντομόρφου ἰδέας. 12 Εἰς πλά-
 νηυ τῆ ἀιθροῦτου δαζυγαὶ ἐν αὐταῖς εἰσιν, ὃ τέκνον, ἠνωμένα
 ἐν τῆ πωράξει. ἀχώριστός ἐστὶν ἡ πωρώετεια τῆς ὀργῆς· εἰσὶ δὲ
 καὶ ἀόριστοι. εἰκότως οὖν κατὰ τὸν ὀρθὸν λόγον, τὴν ἄπόσασιν
 ποιοῦνται, καθῶς καὶ ἀπὸ δέκα δυνάμεων ἐλαυνόμενα, τούτε-
 σιν ἀπὸ τῆς δεκάδος. ἡ γὰρ δεκάς, ὃ τέκνον, ἐστὶ ψυχογόνος. ζῶη
 δὲ καὶ φῶς, ἠνωμένα εἰσιν, ἔνθα ὁ τῆς ἐνάδος ἀειθμὸς κέφυκε
 τῆ πνεύματος. ἡ ἐνάς οὖν κατὰ λόγον τὴν δεκάδα ἔχει, καὶ ἡ δε-
 13 κὰς τὴν ἐνάδα. 13 Πάτερ τὸ πᾶν ὀρεῶ, καὶ ἐμαυτὸν ἐν τῶ νοῦ.
 Αὕτη ἐστὶν ἡ παλιγενεσία, ὃ τέκνον, τὸ μικρὸν φαντάζομαι εἰς
 τὸ σῶμα τὸ τελεῖ διασατὸν, διὰ τὸν λόγον τῆτον τὸν περὶ τῆς
 παλιγενεσίας, εἰς ὃν ὑπεμνημαποσάμεν, ἵνα μὴ ὄμνη διάβολοι
 τῆ παῖτος εἰς τοὺς πολλοὺς, εἰς οὓς τ' αὐτὸς οὐ θέλει θεός. † αὐ-
 14 14 Εἰπέ μοι, ὦ πάτερ, σῶμα τῆτο τὸ ἐκ δυνάμεων σωεσῶτος τῆς
 λύσιν ἔχει ποτέ; Εὐφήμισσον. καὶ μὴ ἀδύνατα φείγου, ἐπεὶ
 ἀμαρτήσεις, καὶ ἀσθενηθήσεται σου ὀφθαλμὸς τῆ νοῦ. τὸ ἀδνη-
 τὸν τῆς φύσεως σῶμα, πῶρῶθεν ἐστὶ τῆς οὐσιώδους γενέσεως. τὰ
 μὲν γὰρ ἐστὶ διαλυτὸν, τὸ δὲ ἀδιάλυτον καὶ τὸ μὲν θνητὸν, τὸ δὲ
 ἀθάνατον. ἀγοεῖς ὅτι θεὸς κέφυκας, καὶ τῆ ἐνὸς παῖς, ὃ κῆρῶ;
 15 15 Ἐβουλόμην, ὦ πάτερ, τὴν διὰ τῆ ἔμμου ἐυλογίαν, ἡ ἐφης
 ὅτι τὴν ὀρθάδα γενομένου μου ἀκούσαι τῶν δυνάμεων. Καθῶς
 ὀρθάδα ὁ Ποιμάνδρης ἐθέσπισε τέκνον, καλῶς σπεύδεις λῦσαι
 τὸ σκῆνος, κεκαθαμένους. γὰρ ὁ Ποιμάνδρης, ὁ τῆς ἀυθεντίας νοῦς,
 πλέον μοι τῶν ἐγγεγραμμένων οὐ παρέδωκεν, εἰδὼς ὅτι ἀπ' ἐμαυτοῦ
 δυνήσομαι πάντα νοεῖν καὶ ἀκούειν ὧν βούλομαι, καὶ ὀρεῶ τὰ πάντα καὶ
 ἐπέτρεψέ μοι ἐκεῖνος ποιεῖν τὰ καλὰ. διὸ καὶ ἐν πᾶσιν καὶ ἀπὸ δυνάμεως
 16 ἀ ἐν ἐμοὶ ἄδουσι. 16 Θέλω πάτερ ἀκῆσαι, καὶ βέλομαι ταῦτα νοῆσαι.

pio. Sile, o fili, & cōpositam nunc benedictionem ausculta, re-
nascendi hymnum: quē inconsulte in lucē sic promere nō cen-
sui: nisi tibi in fine totius. Quare hoc non edocetur, quinimo
in silentio delitescit. Sic itaq; o fili, in loco subdiuali stās, austrū
ventū aspectans, circa Solis occumbentis lapsus, adora. Haud
secus & redeunte Sole, ad subsolanum. O fili, itaque quiesce.

CANTIO ARCANNA.

¹⁷ Omnis mundi natura hymni auditū excipiat. Diffecare Ter- ¹⁷
ra. Perfringatur omnis pluuiæ vectis. Arbores ne tremite. Cā-
taturus sum fabricæ dominū, & omne ac vnum. Perrumpimini
coeli. Quiescite venti. Immortalis Dei circulus meam preca-
tionē suscipiat. Omnia nāq; construētē cantare debeo, eum
qui Terrā concreuit: Cœlum appendit: ex oceano aquam dul-
cem * in terrā cultam & incultam | existere iussit, in alimentum
& possessionem cunctorum hominum. Qui ignem splendere
in omnē operationē Dijs ac hominib. imperauit. Omnes vna
ipsi benedictionem præstemus in coelis sublimi, vniuersę natu-
re structori. Ille qui mentis est oculus, mearum potentiarum
benedictionē recipiat. ¹⁸ Quæ in me estis potentiæ vnum & ¹⁸
omne canite. Cum voluntate mea omnes quæ in me estis vir-
tutes concinite. Notitia sancta, a te illustratus, lux intelligibilis
per te psallens, in mentis iubilo lætor. Potentiæ meæ cunctæ,
vna mecum psallite. Tu quoq; tēperantia mecum cane. Iustitia
mea iustum per me canta. Cōmunio, quæ in me es, totū cane.
Per me, o Veritas, veritatem cane. O Bonum, Bonum cane. O
Vita, & lux a nobis ad vos benedictio transcendit. O Pater, vir-
tutum efficacia, tibi gratias ago. O Deus, mearum efficaciarū
virtus, grates tibi rependo. Per me tuum verbum te psallit: per
me, o Totum, verbo verborum sacrificium excipe. ¹⁹ Hęc quę ¹⁹
in me sunt potentiæ, vociferantur: te totum cōcinunt, tuam vo-
luntatē peragunt. Abs te tua voluntas ad te, o Totum. A cun-
ctis verborum hostiā suscipe. Totum quod in nobis est, o Vita,
serua, o lux illustra, o spiritus Deus. Tuum nāq; sermonē mens
gubernat: o spiritus lator opifex. Tu es Deus. Hęc tuus homo,
per ignem, per aerem, per terram, per aquam, per spiritum, per

Ἠσύχασον, ᾧ τέκνον, κὴ τῆς ἀρμοζούσης νῦν ἀκουε ἔυλογίας, τ̄ ἕμνον
 τῆς παλιγγενεσίας, ὃν οὐκ ἔκευνα οὕτως ἐκφάναι εὐκόλως, εἰ μὴ σοι
 ὅτι τέλει τῆ παντός· ὅθεν τῆτο εἰ διδάσκειται, ἀλλὰ κρύπτεται ἐν σι-
 γῇ. οὕτως οὖν, ᾧ τέκνον, † σὰς ἐν ὑπαίθρῳ τόπῳ, νότῳ ἀνέμῳ δαπο-
 βλέπων, περὶ κατὰφορεῖν ἡλίου δύνοντος πωροσύνει, ὁμοίως κὴ ἀνιόν-
 τος πωρὸς ἀπὸ πλιώτῳ. Ἠσύχασον οὖν, ᾧ τέκνον. † τὰς

Υ Μ Ν Ω Δ Ι Α Κ Ρ Υ Π Τ Η .

17 17 ΠΑΣΑ φύσις κόσμου, πωροδεχέσθω τῆ ἕμνου τὴν ἀκοήν.
 ἀνοίγητι γῆ, ἀνοίγητω μοι πᾶς μεχλὸς ὄμβρου. τὰ δένδρα μὴ
 σείεσθε. ὑμνεῖν μέλλω τὸν τῆς κτίσεως κύριον, καὶ τὸ πᾶν, καὶ τὸ
 ἐν. ἀνοίγητε οὐρανοὶ, αἱέμοι τε στῆτε. ὁ κύκλος ὁ ἀθάνατος τῆ θεῆ,
 πωροδεξάσθω μοι τὸν λόγον. μέλλω γδ ὑμνεῖν τ̄ κτίσαντα πάν-
 τα, τὸν πῆξαντα τὴν γῆν, καὶ οὐρανὸν κρεμάσαντα, καὶ ὅπιτά-
 ξαντα ἐκ τῆ ὕδατος τὸ γλυκὺ ὕδωρ εἰς τὴν οἰκουμένην καὶ ἀοί-
 κητον ὑπάρχειν εἰς δατῶ φιλῶ καὶ κτίσιν πάντων ἀνθρώπων· τ̄
 ὅπιτάξαντα πῦρ φανῶσαι εἰς πᾶσαν πωρᾶξιν θεοῖς τε κὴ ἀνθρώ-
 ποις. δῶρμῳ πάντες ὁμοῦ ἀντὰ τὴν ἔυλογίαν τὰ ἐπὶ τῶν οὐ-
 ρανῶν μετεώρῳ, τὰ πάσης φύσεως κτίση. οὗτός ἐστιν ὁ τῆ νῦν
 18 ὀφθαλμός. κὴ δέξαίτο τ̄ δυνάμεων μοι τὴν ἔυλογίαν. 18 Αἱ
 δυνάμεις αἱ ἐν ἐμοί, ὑμνεῖτε τὸ ἐν, καὶ τὸ πᾶν. σιμάσατε τὰ θε-
 λήματί μοι πᾶσαι αἱ ἐν ἐμοί δυνάμεις. γνάσις, ἀγία, φωπατεῖς
 δαπο σοῦ, δια σοῦ τὸ νοητὸν φᾶς ὑμῶν, χαίρεθ ἐν χαρᾷ νῦν. πᾶ-
 σαι δυνάμεις ὑμνεῖτε σὺ ἐμοί, κὴ σύ μοι ἐγκράτεια ὑμνεῖ. διηγο-
 σύνη μοι τὸ δίκαιον ὑμνεῖ δι' ἐμοῦ. κοινωνία ἡ ἐν ἐμοί τὸ πᾶν ὑμνεῖ.
 δι' ἐμοῦ ὑμνεῖ ἀλήθεια τὴν ἀλήθειαν. τὸ ἀγαθὸν ἀγαθὸν ὑμνεῖ.
 ζωὴ κὴ φᾶς, ἀφ' ἡμῶν εἰς ὑμᾶς χωρεῖ ἡ ἔυλογία. ἐυχαισῶ σοι πά-
 τερ, ἐνεργῆσα τῶν δυνάμεων. ἐυχαισῶ σοι θεῆ, δύναμις τ̄ ἐνεργῶν
 μοι. ὁ σὸς λόγος δι' ἐμοῦ ὑμνεῖ σε. δι' ἐμοῦ δέξαί τὸ πᾶν λόγῳ, λο-
 19 γικὴν θυσίαν. 19 Ταῦτα βοᾶσιν αἱ δυνάμεις αἱ ἐν ἐμοί. σὲ τὸ
 πᾶν ὑμνοῦσι. τὸ σὸν θέλημα τελοῦσιν. ἡ σὴ βουλή δαπο σοῦ. ὅπι
 σὲ τὸ πᾶν. δέξαί δαπο πάντων λογικὴν θυσίαν. τὸ πᾶν τὸ ἐν ἡμῖν,
 σῶζε ζωή· φᾶσις φᾶς, πνεῦμα θεῆ. λόγον γδ τὸν σὸν ποιμαίνει ὁ
 νῦν, πνεῦμα ἄσφορε δημιουργέ. σὺ εἶ ὁ θεός, ὁ σὸς ἀνθρώπος ταῦτα
 βοᾶ, δια πωρὸς, δι' ἀέρος, δια γῆς, δια ὕδατος, δια πνεύματος, δια

tua opera clamat. A tuo æuo benedictionem adeptus sum. Quicquid vero quærã, voluntati tuę me reprimo. ²⁰ O Pater, benedictionem hanc tuo arbitrio enunciari intuitus sum: eam quoq; in meo mundo locavi. In intelligibili dixeris, o fili. In intelligibili dicere possum, o Pater. A tua cantione tuaq; benedictione illustrata mens mea est. Cæterũ opto pariter ego a mente propria benedictionẽ Deo mittere. Ne incaute, o fili. ²¹ In mente, o Pater. Quæ speculor ego Tat, tibi profero authori opificij generationis Deo, verborũ hostias mitto. Tu Deus Pater, Tu Dominus, Tu Mens. Verbalia quæ vis a me suscipe. Te nanq; volẽte cuncta peraguntur. Tu, o fili, Deo patri omnium acceptã oblationem mitte.* Verum, o fili, per Verbum adde. Tibi, o Pater, gratias ago, qui me hęc volentẽ gratum habueris. Lator, o fili, te ex veritate fructum edidisse bona, immortalia quippe genimina. Hoc a me edoctus virtutis, silentium profiteri, nemini exponens, o fili, regenerationis ritum, ne velut calumniatores habeamur. Affatim namque nostrum vnusquisq; studium impendit, ego dicens, tu vero audiens: te ipsum intelligentia nosti, ac nostrum patrem.

MERCVRII TRISMEGISTI,

AESCVLAPIO, BENE SAPERE,

CAPUT DECIMUM QVARTVM.

Vandoquidẽ filius meus Tat, cum abesses, eorum quæ sunt, naturã ediscere cupiuit: cunctari vero me non passus est,* tanquã filius | & iunior nouissime prodiens ad vnus cuiusq; noticiã, plura dicere sustinuit, vt illi intellectu facilis fieret speculatio. Tibi vero potissima eorũ quæ dicta sunt capita deligẽs, paucis scribere volui, ipsa magis secretè explicãs, vt pote tanto ac naturæ scientissimo. ² An oĩa quæ apparent facta sint & fiãt. Nã quæ fiunt non a se quinetiam ab alio fiunt. Plura autẽ sunt facta. Omnia potissimũ quæ apparẽt, & cuncta discrepantia ac nõ similia, Quę autẽ fiunt ab alio fiunt. Est quis-

των κτισμάτων σε. ἀπὸ σοῦ ἀθάνατος ἐυλογίαν εὖρον· καὶ ὁ ζῆτα,
 20 βουλή τῆ σῆ ἀναπέπαυμα. 20 Εἶδον θελήματα τῶ σωτῆρ τὴν ἐυ-
 λογίαν ταύτῃ λεγομένῃ, ὃ πάτερ, τέθεικα καὶ ἐν κόσμῳ τῶ
 ἐμοῦ. Ἐν τῶ νοητῶ λέγε τέκνον. Ἐν τῶ νοητῶ, ὃ πάτερ, δύνα-
 μαί· ἐκ τῆ σοῦ ὕμνου, καὶ τῆς σῆς ἐυλογίας, ἐπιπεφώπισά μου ὁ
 νοῦς. † πλεον θείω ἀγῶν ἀέμφα ἐξ ἰδίας φρενός, εὐλογίαν τῶ † πλὴν
 21 θεῶ. Ὁ τέκνον, μὴ ἀσκόπως. 21 Ἐν τῶ νῶ, ὃ πάτερ. Ἄθεωθε
 λέγω σοι γενάρχα τῆς γενεσιουργίας τὰτ θεῶ πέμψω λογιῆς θυ-
 σίας. θεῖ σὺ πάτερ, σὺ ὁ κύριος· σὺ ὁ νοῦς· δέξα λογικῆς ἀς θε-
 λεις ἀπὸ ἐμοῦ. σοῦ γῶ βουλομένου πάντα τελείτα. Σὺ, ὃ τέ-
 κνον, ἀέμφον θελήν θυσίαν τῶ πάντων πατρὶ θεῶ. ἀλλὰ καὶ
 πωρῆδες, ὃ τέκνον, διὰ τῆ λόγου. Εὐχαριστῶ σοι πάτερ τῶ τῶ
 μοι ἀνεῖν εὐξαμένῳ. Χαίρο τέκνον, καρποφορήσαντος ἐν τῆς ἀ-
 ληθείας τὰ ἀγαθὰ, τὰ ἀθάνατα γεννήματα. τῆτο μαθῶν παρ
 ἐμοῦ τῆς ἀρετῆς, σιγὴν † ἐπάληλα, μηδενὶ τέκνον ἐκφάνων τῆς † ἐπάλ-
 παλιγενεσίας τὴν παρὰ σοῖν, ἵνα μὴ ὡς διάβολοι λογιῶ ἀμην. ἄλλε,
 ἱκανῶς γῶ ἕκαστος ἡμῶν ἐπεμελήθη, ἐγὼ τε ὁ λέγων, σὺ τε ὁ ἀκούων.
 νοεθεῖς ἐγνωσ σεαυτὸν, καὶ τὴν πατέρα τὴν ἡμέτερον.

Ε Ρ Μ Ο Υ Τ Ο Υ Τ Ρ Ι Σ Μ Ε Γ Ι -
 Σ Τ Ο Υ, Α Σ Κ Λ Η Π Ι Ω Ι Ε Υ
 Φ Ρ Ο Ν Ε Ι Ν.

ΠΕΙ ὁ υἱός μου τὰτ, χιόντος σε τὴν τῶν
 ὄντων ἠθέλησε φύσιν μαθεῖν, ὑπερθεῶς δέ
 μοι οὐκ ἐπέτρεπεν, ὡς υἱός καὶ νεώτερος ἀρτι
 παρελθῶν ἐπὶ τὴν γνώσιν τὴν περὶ ἑνὸς ἕκαστου,
 ὡς ἀληθῶς πλείονα εἰπεῖν, ὅπως εἰ παρακολού-
 θητος αὐτῶ γένῃται ἢ θεωρία. σοὶ δὲ ἐγὼ τὴν λε-
 χθέντων τὰ κυριώτατα κεφάλαια ἐκλεξάμενος, δι' ὀλίγων ἠθέλη-
 σα ὀπισθεῖλαι, μυστικώτερον αὐτὰ ἐρμηνεύσας, ὡς αὐτὴν τῆλικούτῳ καὶ
 2 ὀπισθῆμονι τῆς φύσεως. 2 Εἰ τὰ φαινόμενα πάντα γέγονε καὶ
 γίνεται· τὰ δὲ γεννητὰ, οὐχ ὑφ' ἐαυτοῦ, ἀλλ' ὑφ' ἐτέρου γίνεται·
 πολλὰ δὲ γεννητὰ· μάλλον δὲ πάντα τὰ φαινόμενα, καὶ πάντα τὰ
 διάφορα, καὶ ἐξ ὁμίας· γίνεται δὲ ὑφ' ἐτέρου τὰ γινόμενα· ἐστὶ τις

piam hæc efficiens, & hic ingenuus, ut ijs quæ facta sunt senior
 existat. Nã facta ab alio fieri dico. Eorum autẽ quæ facta sunt,
 nihil antiquius omnib. esse potest, quam solus ingenuus. ³ Hic
 autẽ potentior & vnus ac solus omnia sciens extat, tanquam
 nihil antiquius habens. præluet enim, tum frequentia, tum &
 amplitudine, ac genitorum discrepantia, & operationis assidui
 tate. Genita sane aspectui subduntur, ipse vero conspici nõ po-
 test. Hãc nãq; de causa efficit, ut videri non possit: semper utiq;
 facit. Visui itaq; non subest. Sic par est intelligere, & intelligen-
 tem admirari, ac admirantẽ seipsum beatum censere, Patrem
 cognoscentẽ. ⁴ Quid nãq; ingenuo patre dulcius. Quis igitur
 est hic, & quam arte ipsum cognoscemus? Num huic solam
 Dei nomenclaturã ascribere equum est, aut factoris, aut Patris,
 aut equidem horum trium. Deum quidẽ ob potentiam, facto-
 rem autẽ ob efficaciam, Patrem vero propter bonum. Potẽtia
 quidẽ a genitis discrepat: efficacia vero in eo quod omnia fiunt
 habetur. Quocirca loquacitatẽ & vaniloquium propulsantes,
 duo hæc considerare decet, factũ scilicet & faciens. nã horum
 medium nullum est, nec tertium quicquam. ⁵ Idcirco cuncta
 cognoscens, & cuncta audiens, duorũ horum reminiscere, atq;
 hæc arbitrare omnia esse, nihil in ambiguo constituens, super-
 norum aut inferiorum, diuinorum aut mutabilium, vel eorum
 quæ in penetrali sunt. Duo nanq; omnia existunt, factum vide-
 licet & faciens. Alterum autẽ ab altero secerni nõ potest. Neq;
 etenim faciẽs sine facto esse potest. Vtrũq; enim ipsorum hoc
 ipsum est. Quapropter non est quod alterum ab altero distraha-
 tur, aut ipsum in seipso est. ⁶ Si quidẽ faciens nil aliud est ab eo
 quod solum facit, simplex & incõstructum facere hoc sibi idẽ
 necessarium est, cui facientis generatio est ipsum efficiens. Et
 omne quod fit, a se factum esse nõ potest. Nam quod fit, ab alio
 fieri necesse est. Absq; faciente enim factum nec fit, nec est. Nã
 alterum sine altero peculiarem naturã absomit, alterius spolia-
 tione. Atqui si duo in confesso fuerint, quod fit & quod efficit
 vnum sunt vnitatẽ. Vnum quidẽ antecedens, aliud vero conse-
 quens. Antecedens quidẽ Deus efficiens, consequens vero id
 quod factum est qualecunq; sit. ⁷ Ac propter eorum quæ fa-

- ὅ τ' αὐτὰ ποιάων, καὶ οὗτος ἀγέννητος, ἴν' ἢ παρσεβύτερος τῶν γεννη-
 τῶν. τὰ γὰρ γεννητὰ φημι ὑφ' ἑτέρου γίνεσθαι· τῶν δὲ γεννητῶν
 ὄντων ἀδύνατόν τι παρσεβύτερον πάντων εἶναι, ἢ μόνον τὸ ἀγέννη-
 3 τον. ³ Οὗτος δὲ κρείττων, καὶ εἷς, καὶ μόνος ὄντως σοφὸς τὰ
 πάντα, ὡς μὴ ἔχων μηδὲν παρσεβύτερον· ἀρχει γὰρ καὶ τῶν πωλή-
 θει, καὶ τῶν μαγέθει, καὶ τῇ διαφορᾷ τῶν γενομένων, καὶ τῇ
 σωμαχείᾳ τῆς ποιήσεως. ἔπειτα δὲ τὰ γεννητὰ, ὀρθόμηνά ἐστιν, ἐ-
 κεῖνος δὲ ἀόρατος. διὰ τὸ γὰρ ποιεῖ, ἵνα ἀόρατος ἦ. αἰεὶ οὖν ποιεῖ.
 ἀόρατος πηραεὺν ἐστίν. οὕτως ἀξίον ἐστὶ νοῆσαι, καὶ νοήσαντα θαι-
 μάσαι, καὶ θαιμάσαντα ἑαυτὸν μακαρίσαι, τὴν πατέρα γνωρίσαντα.
- 4 ⁴ Τί γὰρ γλυκύτερον πατὴρὸς γησίου. τίς οὖν ἐστίν οὗτος, καὶ
 πῶς αὐτὸν γνωρίσομεν. ἢ πύτω τὴν τῆ θεοῦ παρσηγορίαν † μόνον † μόνον
 δίκαιον ἀνακαίως, ἢ τὴν τῆ ποιητῆ, ἢ τὴν τῆ πατρός, ἢ καὶ
 τὰς τρεῖς· θεὸν μὲν, διὰ τὴν δύναμιν· ποιητὴν δὲ, διὰ τὴν ἐνέρ-
 γειαν· πατέρα δὲ, διὰ τὸ ἀγαθόν. δύναμις γὰρ ἐστὶ διάφορος τῶν
 γενομένων· ἐνέργεια δὲ, ἐν τῶν πάντα γίνεσθαι. διὸ τῆς πολυλογίας
 τε καὶ ματαμολογίας ἀπαλλαγέντας, χρὴ νοεῖν δύο ταῦτα, τὸ γι-
 νόμενον καὶ τὸ ποιοῦντα. μέσον γὰρ τούτων οὐδὲν, οὐδὲ τρίτον τί.
- 5 ⁵ Πάντα οὖν νοῶν, καὶ πάντα ἀκούων, τῶν δύο ζώτων μέ-
 μνησο· καὶ ταῦτα εἶναι νόμιζε τὰ πάντα, μηδὲν ἐν ἄπειρᾳ πιδέ-
 μητος, μὴ τῶν ἄνω, μὴ τῶν κάτω, μὴ τῶν θείων, μὴ τῶν με-
 ταβλητῶν, ἢ τῶν ἐν μυθῶ. δύο γὰρ ἐστὶ τὰ πάντα, τὸ γινόμε-
 νον καὶ τὸ ποιοῦν· καὶ διαστῆναι τὸ ἕτερον ἀπὸ τῆ ἑτέρου οὐ
 δύναται. οὔτε γὰρ τὸν ποιοῦντα χωρὶς τοῦ γινομένου δυνατὸν
 εἶναι. ἐκάτερος γὰρ αὐτῶν, αὐτὸ τοῦτό ἐστίν· διὸ οὐκ ἐστὶ τὸ ἕ-
 τερον τοῦ ἑτέρου χωριθεῖναι· ἀλλ' αὐτὸ ἑαυτοῦ.
- 6 ⁶ Εἰ γὰρ ὁ ποιάων ἄλλο οὐδὲν ἐστίν, ἢ τὸ ποιοῦν μόνον, ἀ-
 πωλοῦν, ἀσωδέζον, ποιεῖν ἀνάγκη τοῦτο αὐτὸ ἑαυτῶν, ὃ γένε-
 σίς ἐστὶ τὸ ποιοῦν τοῦ ποιούντος· καὶ πᾶν τὸ γινόμενον, ἀδύνα-
 τόν ὑφ' ἑαυτοῦ γινόμενον εἶναι. γινόμενον δὲ ὑφ' ἑτέρου ἀνάγκη
 γίνεσθαι. τῆ δὲ ποιούντος ἀνάγκη, τὸ γεννητὸν, οὔτε γίνεσθαι, οὔ-
 τε ἐστίν. τὸ γὰρ ἕτερον τῆ ἑτέρου ἀνάγκη, ἀπώλεσε τὴν ἰδίαν φύ-
 σιν, στερήσει τῆ ἑτέρου. εἰ τοίνυν δύο ἀμολόγηται τὸ γινόμενον
 καὶ τὸ ποιοῦν, ἐν ἐστὶ τῆ ἐνώσει, τὸ μὲν παρηγοούμενον, τὸ δὲ
 ἐπώμενον· παρηγοούμενον μὲν, ὁ ποιάων θεός· ἐπώμενον δὲ, τὸ
 7 γινόμενον ὁποῖον αὐτῷ ἦ. ⁷ Καὶ μὴ διὰ τὴν ποιικιλίαν τῶν

cta sunt varietatem tibi consule, veritus ne Deo abiectionē & gloriæ contemptum imponas. Vna etenim est ipsi gloria, Omnia nempe facere. Et hoc est velut Dei corpus, factio. Operanti autem ipsi, nihil malum, nihil æstimatur obscœnum. Hæc namq; passiones sunt generationis comites, tanquam æris ærugo, ac corporis fordes. Non tamen æruginem faber fecit, neq; fordes effector produxit, neque malitiam Deus. Quinetiam generationis perseverantia, quasi turgescere facit. Quapropter Deus mutationem condidit, velut generationis purgationem.

⁸ Subhæc, cum eidem pictori Cœlum, Deos, Terram, Mare, Homines, ac cuncta anima & ratione destituta facere cōcedatur. Deus autem hæc efficere non poterit? O dementiam multam, & eorum quæ Dei sunt ignorantiam. Nā quidpiam omnium absurdissimum tales patiuntur. Quum enim Deum se benedicere profitentur, in hoc quod omnium structuram ipsi nō ascribant, neque Deum intuentur, in eum autem non aspicientes, maxima contra eum impie gerunt, passionem ipsi imponentes, arrogantiam quidem aut impotentiam (nam si cuncta non efficit, aut arrogans est, aut impotēs) quod impium est.

⁹ Deus enim vnā tantum passionem habet, Bonum. Bonus autem neque arrogans neque impotens est. Hoc namq; Deus est. Bonum autem est omnia construendi vniuersa potestas. Omne autem factum a Deo factum est, quod ad Bonum spectat, & ad eum qui cuncta facere potis est. Conspice quonam modo is operatur, ac quomodo genita fiant. Quod si edoceri cupias: tibi cōceditur pulcherrimam ac simillimam imaginem videre. Speculare semen in terram demittētem colonum, tum frumentum, tum hordeum, vel aliud quoduis semen. Cōspice ipsum vitem inferentem, malum, ac alias arbores. Ita Deus in cælo quidem immortalitatem seminat, in terra vero mutationem. In vniuerso autem vitam & motum. Hæc quidem haud multa sunt, quinimo perpauca & numeratu facilia. Vniuersa namque quatuor sunt, & ipse Deus ac generatio, in quibus quæ sunt, existunt.

γινομένων φυλάξις ὁ φοβέμενος μὴ ταπεινότητα, καὶ ἀδοξίαν τῶν θεῶν
 περιέψης. μία γάρ ἐστιν αὐτῶν δόξα, τὸ ποιεῖν τὰ πάντα, καὶ τὸ
 εἶναι τῶν θεῶν ὡς περ σῶμα, ἢ ποίησις· αὐτῶν δὲ τῶν ποιούντων, ἔστιν κακόν,
 ἔστι ἀγχιρὸν νομιζόμενον. ταῦτα γὰρ ἐστὶ τὰ πάθη τὰ τῆ γενέσει πα-
 ρεπέομαι, ὡς περ ἰὸς τῶν χαλκῶ· καὶ ὁ ῥύπος τῶν σώματι· ἀλλ' ἔτε-
 ἰδὸν ὁ χαλκουργὸς ἐποίησεν, οὔτε τὸ ῥύπον ὁ ποιητὴς γεγέννηκεν, οὔτε
 τὴν κακίαν ὁ θεός· ἢ δὲ τῆς γενέσεως διαμυγή, καὶ οὐκ ἐξ ἀνθεῖν
 8 ποιεῖ, καὶ δὲ τὸ ἐποίησε τὴν μεταβολὴν ὁ θεός, ὡς περ ἀνακείταρ-
 σιν τῆς γενέσεως. ⁸ Εἴτε τῶν μὲν αὐτῶν ζωγράφων, ἔξῃσι καὶ οὐρα-
 νὸν ποιῆσαι, καὶ θεοὺς, καὶ γλυῦ, καὶ θαλάσσαν, καὶ ἀνθρώπους, καὶ τὰ ἄλ-
 γα πάντα, καὶ τὰ ἄψυχα. τῶν δὲ θεῶν ἀδύνατον ταῦτα ποιεῖν; ὡς τῆς
 πολλῆς ἀνοίας καὶ ἀγνοσίας, τῆς περὶ τὸ θεόν· τὸ γὰρ πάντων καμνότα-
 τόν παχουσιν οἱ τοιοῦτοι. τὸ γὰρ θεὸν φάσκοντες εὐλογεῖν, τῶν μὴ τὴν
 πάντων ποιῆσιν αὐτῶ ἀναπιθέμεν, οὔτε τὸ θεὸν οἶδασι· πῶς δὲ τῶν μὴ
 εἰδέναι, καὶ τὰ μέγιστα εἰς αὐτὸν ἀσεβοῦσι, πάθη αὐτῶ περιπιθέντες,
 ὑπερφύαν, ἢ ἀδυναμίαν. εἰ μὴ γὰρ πάντα ποιεῖ, ἢ ὑπερήφανός ἐστιν, ἢ
 9 μὴ δυνάμενος, ὅπως ἐστὶν ἀσεβείας. ⁹ Ὁ γὰρ θεός, ἐν μόνον πάθος ἔχει,
 τὸ ἀγαθόν· ὁ δὲ ἀγαθός, οὔτε ὑπερήφανος, οὔτε ἀδύνατος. τοῦτο γὰρ
 ἐστὶν ὁ θεός. τὸ γὰρ ἀγαθόν, ἢ πᾶσα δύναμις τῶν ποιεῖν τὰ πάντα· πᾶν
 δὲ τὸ γεννητόν, ὑπὸ τῶν θεῶν γέγονεν, ὅπως ἐστὶ τῶ ἀγαθοῦ, καὶ τῶ τὰ
 πάντα δυναμένου ποιεῖν. ἴδε πῶς μὲν αὐτός ποιεῖ. πῶς δὲ τὰ γινό-
 μενα γίνεται, καὶ εἰ βούλει μαθεῖν, ἔξῃσι σοὶ ἰδεῖν εἰκόνα καλλιῆσιν καὶ
 ὁμοιοτάτω. ἴδε γεωργὸν σπέρμα καταβάλλοντα εἰς γλυῦ, ὅπως μὲν
 πυρὸν, ὅπως δὲ κριθὴν, ὅπως δὲ ἄλλο τι τῶ σπερμάτων. ἴδε τὸ αὐτὸν
 ἀμπελον φυτεύοντα, καὶ μηλέαν, καὶ τὰ ἄλλα τῶ δένδρων· οὕτως ὁ θεός,
 ἐν μὲν οὐρανῷ, ἀθανάσιαν σφείρει· ἐν δὲ γῆ, μεταβολῶν· ἐν δὲ τῶ
 παντὶ, ζῶν καὶ κίνησιν. ταῦτα δὲ οὐ πολλὰ ἐστὶν, ἀλλ' ὀλίγα καὶ
 εὐαρίθμητα. τὰ γὰρ πάντα τέσσαρά ἐστι, καὶ αὐτός ὁ θεός, καὶ ἡ γενέσις,
 ἐν οἷς τὰ ὄντα ἐστὶν.

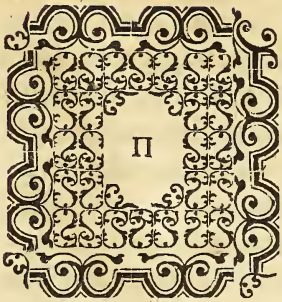
EX IOANNIS STOBÆI COLLE-
CTANEIS. MERCVRII, EX IIS
QVÆ AD TAT,

CAPVT DECIMVM QVINTVM.

E veritate, o Tat, non potest homo (animal imperfectum imperfectis membris cōstru-
ctum ac multis & alienis corporib.) taber-
naculum constans audacter dici. Quod autē
esse potest, & iustum est, hoc dico veritatē
esse, in solis perpetuis corporibus: quorū ip-
sa corpora vera sunt. Ignis ipse ignis tantū,
nihilq; aliud. Terra ipsa terra, ac nil aliud. Aer ipse aer. Nostra
autē corpora, ex his cunctis constituta sunt. habent autē ignis,
habēt terræ, habēt aquæ & aeris aliquid, & nec ignis, nec terra,
nec aqua, nec aer sunt, nec verum quicquam. ² Si autem nostri
constitutio initium veritatē non adepta sit, quam arte potest
videri aut dici veritas, at intelligi tantū si Deo libuerit? Omnia
itaq; o Tat, quæ in terra sunt, non equidē veritas sunt, sed veri-
tatis simulacra, ac non omnia, quinimo pauca hæc: cætera vero
mendacium sunt & dolus, o Tat, ac imaginationis opiniones,
effigierum instar cōposita. ³ Cum vero e sublimi imaginatio
influxum habuerit, tum fit imitatio veritatis. Nā semota super-
na efficacia, mendaciū relinquitur. Et velut imago picturæ qui-
dē corpus indicat, ipsa tamen iuxta eius quod spectatur imagi-
nē corpus non est: & oculos quidē videtur habere & aures: vi-
det autē nihil, ac nihil penitus audit. Habet insuper reliqua oīa
pictura, sed cōmenta sunt intuentiū visus frustrantia, qui tamen
veritatem intueri putant, quum procul dubio mendacia sint.
⁴ Nam quicumq; mendacium non vident, veritatē vident. Si
itaq; singula horū ita cognoscamus, & cernamus, vti sunt: vera
intelligimus & videmus: si autē præter id quod est: nihil verū
intelligemus, aut ediscemus. Est ne igitur, o Pater, in terra veri-
tas? Non incaute deciperis, o fili. Nā veritas, o Tat, in terra non
est, ne quidē fuisse potest. De veritate autē aliquos homines in-
telligere, quib. speculatiuā deus facultatē præstitit, factū esse.

ΕΚ ΤΩΝ ΙΩΑΝΝΟΥ ΤΟΥ ΣΤΟ-
ΒΑΙΟΥ ΕΚΛΟΓΩΝ. ΕΡΜΟΥ
ΕΚ ΤΩΝ ΠΡΟΣ
ΤΑΤ

1 ΕΠΙ ἀληθείας, ᾧ Τατ, οὐκ ἔστι δυνα-
 τὸν ἀνθρώπων ὄντα, ζῶον ἀτελές, ἐξ ἀ-
 τελῶν συγκείμενον μελῶν, καὶ ἐξ ἀλλο-
 τρίων σωμάτων καὶ πολλῶν τῶ σιῆνος συ-
 νεσός, τολμήσαντα εἰπεῖν. ὃ δ' ἔστι δυνα-
 τὸν ἢ δίκαιον, τῆτό φημι, ἀλήθειαν εἶναι
 ἐν μόνοις τοῖς αἰδίοις σώμασιν, ὧν καὶ τὰ
 σώματα αὐτὰ ἀληθῆ ἔστι· πῦρ αὐτοῦ πῦρ
 μόνον, καὶ οὐδ' ἐν ἄλλο· γῆ αὐτογῆ, καὶ οὐδ' ἐν ἄλλο· ἀπ' αὐτοῦ αἵμα. τὰ δ' ἐ-
 ημέτερα σώματα, ἐκ πάντων τούτων συνέστηκεν. ἔχει μὲν γὰρ πῦρ, ἔχει δ' ἐν γῆς, ἔχει καὶ
2 ὕδατος καὶ ἀέρος· καὶ οὕτε πῦρ ἔστιν, οὔτε γῆ,
 οὔτε ὕδωρ, οὔτε ἀἴρ, οὔτε οὐδ' ἐν ἀληθείας. Εἰ δ' ἐμὴ τὴν ἀρχὴν ἢ
 εἰσεῖς ἡμῶν ἔχει τὴν ἀλήθειαν, ὡς ἀνδύνατο ἀλήθειαν ἢ ἰδεῖν
 ἢ εἰπεῖν· νοήσασιν δ' ἐμὸν, ἐὰν ὁ θεὸς θέλη. πάντα οὖν, ᾧ Τατ, τὰ ὅτι
 γῆς, ἀλήθεια μὲν οὐκ ἔστι, τῆς δ' ἀληθείας μιμήματα· καὶ ἐ πάντα,
 ὀλίγα δ' ἐ ταῦτα, ἀλλὰ δ' ψεύδος καὶ πλάνος, ᾧ Τατ, καὶ δόξα φαντα-
3 σίας, καὶ ἀπὸ εἰκόνες σωεσῶτα. ³ Οταν δ' ἀνωθεν τὴν ἐπιρροίαν
 ἔχει ἢ φαντασία, τῆς ἀληθείας γίνεσθαι μίμησις· χωρὶς δ' ἐ τῆς ἀνωθεν
 ἐνεργείας, ψεύδος καὶ ἀλείπεισθαι καὶ ἀπὸ εἰκόνων, τὸ μὲν σῶμα τῆς
 γραφῆς δείκνυσθαι αὐτῆ δ' ἐκ ἑσὶ σῶμα κατὰ τὴν φαντασίαν τῶ ὀρω-
 μένης· καὶ ὀφθαλμοὺς μὲν ὀρεῖσθαι ἔχουσα, βλέπει δ' ἐ δ' ἐν καὶ ὡτα, ἀκούει
 δ' ἐ δ' ἐν ὅλως, καὶ τὰ ἄλλα πάντα ἔχει ἢ γραφῆ· ψῦδ' ἢ δ' ἐσὶ τὰς τῶ
 ὀρώντων ὄψεις ἐξαπατῶτα, τῶ μὲν δοκέντων ἀλήθειαν ὀρεῖν, τῶ δ' ἐὼς ἀ-
4 ληθῶς ὄντων ψῦδων. ⁴ Οσοι μὲν ἐν ἐ ψεύδος ὀρεῖσθαι, ἀλήθειαν ὀρεῖ-
 σθαι· ἐὰν ἐν ἑκάστων τῶ πον ἔτω νοῶμεν, ἢ ὀρεῖσθαι, ὡς ἐσθαι, ἀληθῆ καὶ νοοῦ-
 μεν καὶ ὀρεῖσθαι· ἐὰν δ' ἐ παρὰ τὸ ὄν, ἐ δ' ἐν ἀληθείας, ἔτε νοήσομεν, ἔτ' εἰ-
 σόμεσθα. Ἐσθαι ἐν πατέρ, ἀλήθεια καὶ ἐν τῆ γῆ; Καὶ ἐκ ἀσκόπως σφάλλ-
 λη, ᾧ τέκνον. ἀλήθεια μὲν ἐδαμῶς ἐσθαι ἐν τῆ γῆ, ᾧ Τατ. ἔτε γὰρ γε-
 νέσθαι δύνασθαι· παρὰ δ' ἐ ἀληθείας νοήσασιν ἐνίοις τῶν ἀνθρώπων, οἷς
 ἐὰν ὁ θεὸς τὴν θεοπτικὴν δωρήσθαι δύναμιν, γενέσθαι.

5 Hoc modo verum non est in terra, cogitatu aut loquutione: quinimo veræ menti & rationi omnia imaginationes sunt ac opiniones. Non itaq; vera dicere aut cogitare hoc veritatem appellare decet. Quid ergo? Quæ sunt, cogitare & dicere conuenit. Sed in terra nihil verum est. Nos quicquã verum nescire, hoc verũ est. Hic, o fili, quomodo esse potest? Nimirum veritas perfectissima virtus est, ipsum supremũ bonum, quod a materia nõ turbatum est, neq; corpore circumseptum, nudum, splendidum, immotum, augustum, immutabile, Bonum. Quæ autem hic degunt, o fili, qualia videri possunt Boni huiusce capacia? nempe corrumpenda, patibilia, dissolubilia, mutabilia, alterationi dedita, alia ex alijs effecta. 6 Quæ itaq; nec erga seipsa vera sunt, quanã arte vera esse possunt? Omne nanq; quod alteratur cõmentum est: non em̃ in eo, quod est, permanet. Quin etiã se conuertens imaginationes alias ac alias nobis profert. Neq; homo verus est, o Pater? Quatenus homo, o fili, verus nõ est. Verũ etenim est, quod ex se tantum constitutionẽ habet, & quale est, per se manens. Homo vero ex multis cõstat, nec in se manet. Variatur autẽ & mutatur ab ætate in ætatem, & a specie in speciẽ. Hæc autẽ, cum est in tabernaculo. Ac plures pauco interiecto tẽpore filios non nouerunt. Nec rursus itidẽ filij genitores. Quod igitur sic variatur vt cognitum nõ sit, verũ ne esse potest, o Tat? Non, quin e diuerso, vanitas est, in varijs imaginationum mutationib. existens. 7 Tu quidem id verum esse considera, quod permanet, ac iustum est. Homo autẽ non semper extat: non igitur verum quicquã est. Quinimo imaginatio quædam est homo. Imaginatio quippe supremum est mendacium. Neq; igitur hæc, o Pater, perpetua corpora, quandoquidem mutantur, vera sunt? Quicquid sane factũ & mutabile est, verum non est. Quæ autẽ a progenitore facta sunt, verã materiam possunt habuisse. Veruntamẽ & hæc aliquid mendacij in mutatione habent. Nam nihil verum est, quod in se nõ permanet. Verum, o Pater? Quid itaq; dicet aliquis Solem esse, vnicum præter cætera cuncta non mutabilẽ, quinetiam in seipso permanentem? Veritatem. Quocirca omnium quæ in mundo sunt artificium ipsi soli creditum est, omnium duci, ac omnia

5 Οὕτως ἀληθές οὐδ' ἐστὶν ἐν τῇ γῆ νόω καὶ λόγῳ· φαντασίαι δὲ εἰσὶ καὶ δόξα πάντα ἀληθεῖ νόῳ καὶ λόγῳ. οὐκ οὖν τό, τε ἀληθῆ νοεῖν καὶ λέγειν, τῆτο ἀλήθειαν δεῖ καλεῖν. Τί δαί. Τὰ ὅτι δεῖ νοεῖν καὶ λέγειν· ἐστὶ δὲ οὐδ' ἐν ἀληθές ἐπὶ τῆς γῆς. Τοῦτο ἀληθές ἐστὶ τὸ μὴ εἰδέναι μηδ' ἐν ἀληθές; Ενθάδε πῶς αὐτὸ κ' δύνατο γενέσθαι, ὡς τέκνον. ἢ γὰρ ἀλήθεια τελευτάτη ἀρετὴ ἐστὶν, αὐτὸ τὸ ἀκρότατον ἀγαθόν, τὸ μὴ ὑπὸ ἕλης θολούμηνον, μήτε ὑπὸ σώματος περιβαλλόμενον, γυμνόν, φανόν, ἀτρεπτόν, σεμιόν, ἀναλλοίωτον, ἀγαθόν. τὰ δὲ ἐνθάδε, ὡς τέκνον, οἷα ἐστὶν ὁρατὰ δεκτὰ τοῦδε τῆ ἀγαθοῦ, φθαρτὰ, παθητὰ, διαλυτὰ, τρεπτὰ, αἰεὶ ἐναλλοιούμενα, ἀλλὰ ἐξ ἄλλων γινόμενα;

6 Ἄ οὖν μήτε πρὸς ἑαυτὰ ἀληθῆ ἐστὶ, πῶς δύνατο ἀληθῆ εἶναι. πᾶν γὰρ τὸ ἀλλοιούμενον, ψεύδος ἐστὶ, μὴ μένον ἐν ᾧ ἐστὶ· φαντασίας δὲ μετ' ἄξεσθόμενον, ἀλλας καὶ ἀλλας ὀπιδείκνυται ἡμῖν. Οὐδ' ἀποφραγῶς ἀληθές ἐστὶν, ὡς πᾶτερ; Καθότι ἀποφραγῶς, οὐκ ἐστὶν ἀληθές, ὡς τέκνον. τὸ γὰρ ἀληθές ἐστὶ τὸ ἐξ αὐτοῦ μόνον τὴν σύστασιν ἔχον, καὶ μένον κατ' αὐτὸ, οἷον ἐσὶν ὁ ἀποφραγῶς δὲ ἐν πολλῶν σωέσηκε, καὶ οὐ μένει κατ' αὐτόν· τρέπεται δὲ καὶ μεταβάλλεται ἡλικίαν ἐξ ἡλικίας, καὶ ἰδέαν ἐξ ἰδέας, καὶ ταῦτα ἐπ' ὧν ἐν τῷ σκῆνει. καὶ πολλοὶ τέκνα οὐκ ἐγνώρισαν, χρόνου ὀλίγου μετὰξὺ γενομένου, καὶ πάλιν τέκνα γονεῖς ὁμοίως. τὸ οὖν οὕτως μεταβαλλόμενον ὥστε ἀγνωεῖσθαι, δύναται ἀληθές εἶναι, ὡς Τὰτ; οὐ, τοῦναυτίου ψεύδος ἐστὶν, ἐν

7 ποικίλαις γινόμενον φαντασίαις πᾶν μεταβολῶν. 7 Σὺ δὲ νόει ἀληθές π' εἶναι, τὸ μένον καὶ δίημον ὁ δὲ ἀποφραγῶς οὐκ ἐστὶν αἰεὶ. ἄρα οὐδ' ἀληθές ἐστὶ· φαντασία δὲ ἐστὶ π' ἀποφραγῶς· ἢ δὲ φαντασία, ψεύδος αὐτὴ εἶναι ἀκρότατον. Οὐδ' ἐ ταῦτα οὖν, ὡς πᾶτερ, τὰ αἰδία σώματα, ἐπὶ μεταβάλλεται, ἀληθῆ ἐστὶ. Παῦ μὲν οὖν τὸ γεννητόν καὶ μεταβλητόν, οὐκ ἀληθές, ὑπὸ δὲ τῆ πρῶτατος γινόμενα τῶν ἕλων δύναται ἀληθῆ ἐγκρίεσθαι· ἔχει δὲ π' καὶ ταῦτα ψεύδος ἐν τῇ μεταβολῇ. οὐδ' ἐν γὰρ μὴ μένον ἐφ' αὐτῷ ἀληθές ἐστὶν. Ἀληθές, ὡς πᾶτερ; τί οὖν αὐτῶν εἴποι τις μόνον τὸν ἥλιον πρὸς τὰ ἄλλα πάντα μὴ μεταβαλλόμενον, μένοντα δὲ ἐφ' ἑαυτῷ. Ἀλήθειαν· διὸ καὶ τῶν ἐν τῷ κόσμῳ πάντων δημιουργίαν αὐτὸς μόνος πεποίησέν, ἀρχῶν πάντων, καὶ ποικίλων πάντων,

efficiēti, quem veneror & veritatem eius adoro, & post vnum
 ac primum, hunc opificem agnosco. ⁸ Quæ erit ergo prima 8
 veritas, o Pater? Vnus ac solus, o Tat, qui ex materia non est, nō
 in corpore, non coloratur, non figuratur, non voluitur, nō alius
 fit, semper existens. Mendacium autē, o fili, abrogatur. Hæc au-
 tem quæ in terra sunt, corruptio detinet ac circumdat, ac veri
 prouisio circūuoluet. Nā absq; corruptione ne generatio qui-
 dem constare potest. Omnem etenim generationē corruptio
 sequitur, vt denuo fiat. Genita nāq; ex corruptis neceſſe fiunt.
 Et quæ fiunt corrumpi neceſſum est, ne eorum quæ sunt gene-
 ratio cesset. ⁹ Primum igitur operatorē in generationem eorū, 9
 quæ sunt, agnosce. Quæ utiq; ex corruptione fiunt, mendacia
 sunt. Vt quæ nunc alia, quandoq; alia fiunt. Nā eadem fieri non
 possunt. Quod autē idem non est, quī verum erit? Imaginatio-
 nes itaq; hæc dicere decet, o fili, siquidē hominem recte enun-
 ciamus, humanitatis imaginationē, ac puerum pueri imagina-
 tionem, adolescentem adolescentis imaginationem, virum viri
 imaginationē, senem senis imaginationem. Nā homo homo
 non est, neq; puer puer, nec adolescens adolescens, nec senex
 senex, neq; vir vir. Quæ enim mutantur mētiuntur, & quæ iam
 fuerūt, ac quæ sunt. Hæc proinde ita cognosce, o fili, velut has
 mendaces operationes e sublimi ab ipsa veritate deduci. Hoc
 ita se habente, mendacium dico veritatis opus esse.

MERCVRII AD TAT.

¹⁰ Deum quidem cognoscere arduum, describere autem vltra 10
 potentiā est. Incorporeum nāq; corpore exprimi non potest:
 nec perfectum ab imperfecto cōcipi, & æternum cum eo qui
 exigui est tēporis cōuenire difficile. Illud enim semper est, hoc
 autem effluit: Illud veritate est, hoc autem imaginatione adum-
 bratur. debilius a fortiore, & deterius a præstantiore tantum
 discrepat, quantum a diuino mortale. Media autē horum secre-
 tio, Pulchri speculationem obliterat. Oculis quidem corpora
 spectantur, lingua autem visibilia denunciantur. Incorporeum
 autem ac quod videri aut figurari non potest, & quod materia

8 ὃν καὶ σέβομαι, καὶ προσκυνοῦν αὐτῆ τὴν ἀλήθειαν, καὶ μετὰ τὸν
 ἓνα καὶ πατῆρα, τῆτον δημιουργὸν γνωρίζω. 8 Τί οὖν αὐτῶν εἶ-
 ναι λέγεις τὴν πατῆρα ἀλήθειαν, ὡς πᾶτερ. ἓνα καὶ μόνον,
 ὡς Πᾶτερ, τὸ μὴ ἐξ ὑλης, τὸ μὴ ἐν σώματι, τὸ ἀχρόματον, τὸ ἀχη-
 μάτιστον, τὸ ἀτρέπιστον, τὸ μὴ ἀλλοιούμενον, τὸ αἰεὶ ὄντα. τὸ δὲ ψευ-
 δος, ὡς τέκνον, φθείρεται. ταῦτα δὲ τὰ ἐπὶ γῆς φθορὰ κατέλα-
 βε καὶ ἐμπειρεύει, καὶ ἐμπειρεύει ἢ τῆ ἀληθοῦς φρόνεια. χωρὶς
 γὰρ φθορᾶς, ἐξ ἧς γένεσις δύναται συστήναι. πάση δὲ γένεσει φθο-
 ρὰ ἐπέτα, ἵνα πάλιν γένῃται. τὰ γὰρ ζῆνόμενα, ἐκ τῆ φθειρομέ-
 νων ἀνάγκη γίνεσθαι. φθίρεσθαι δὲ τὰ ζῆνόμενα ἀνάγκη, ἵνα μὴ εἴη
 9 ἢ γένεσις τῶν ὄντων. 9 Πατῆρα οὖν τὸν δημιουργὸν γνωρίζει εἰς
 τὴν γένεσιν τῶν ὄντων. τὰ οὖν ἐκ φθορᾶς ζῆνόμενα, ψόδῃ αὐτῶν εἴη,
 ὡς ποτὲ μὲν ἄλλα, ποτὲ δὲ ἄλλα ζῆνόμενα. τὰ γὰρ αὐτὰ γίνεσθαι
 ἀδύνατον. τὸ δὲ μὴ αὐτὸ, πᾶσι αὐτῶν ἀληθῆς εἴη. φαντασίας οὖν κα-
 λεῖν δεῖ ταῦτα, ὡς τέκνον, εἴ γε ὁρθῶς προσσαγορεύομεν τὸν αἰ-
 θεόφωνον, αἰθεροπότητος φαντασίαν. τὸ δὲ παμδίον, παμδίου
 φαντασίαν. τὸν δὲ νεανίσκον, νεανίσκου φαντασίαν. τὸν δὲ αἰθρα,
 αἰθρὸς φαντασίαν. τὸν δὲ γέροντα, γέροντος φαντασίαν. οὔτε γὰρ
 ὁ αἰθεροφῶς, αἰθεροφῶς. οὔτε τὸ παμδίον, παμδίον. οὔτε ὁ νεανί-
 σκος, νεανίσκος. οὔτε ὁ γέρον, γέρον. οὔτε ὁ αἰθρ, αἰθρ. μετα-
 βαλλόμενα δὲ, ψεύδεται καὶ τὰ φερόντα, καὶ τὰ ὄντα. Ταῦτα μέν-
 ται οὕτως νοεῖ, ὡς τέκνον, ὡς καὶ τῶν ψόδων τούτων ἐνεργῶν ἀνω-
 θεν ἠρτημένων ἀπὸ αὐτῆς τῆς ἀληθείας. οὔτε δὲ οὕτως ἔχοντος,
 τὸ ψεύδος φημι τῆς ἀληθείας ἐνέργημα εἶναι.

Ε Ρ Μ Ο Υ Π Ρ Ο Σ Τ Α Τ .

10 10 ΘΕΟΝ μὲν νοῆσθαι χαλεπὸν, φεῖσθαι δὲ ἀδύνατον. τὸ γὰρ
 ἀσώματον σώματι σημῆναι ἀδύνατον, καὶ τὸ τέλειον τῆ ἀτελεῖ καπα-
 λαέσθαι ἐξ ἀδύνατον. καὶ τὸ αἰεὶ ὄντα τῆ ὀλιγοχρονίᾳ συληθέντος, δύσκολον
 τὸ μὲν γὰρ αἰεὶ εἶναι. τὸ δὲ παρέρχεται. καὶ τὸ μὲν ἀληθεῖα εἶναι.
 τὸ δὲ ὑπὸ φαντασίας σιμάζεται. τὸ δὲ ἀδενέσεσθαι τῆ ἰχυροτέ-
 ρου, καὶ τὸ ἑλαττον τῆ κρείττονος διέσθηκε τοσοῦτον, ὅσον τὸ θνη-
 τὸν τῆ θείου. ἢ δὲ μέση τούτων διάστασις, ἀμαυροῖ τὴν τῆ καλοῦ θεῖαν.
 ὁφθαλμοῖς μὲν γὰρ τὰ σώματα δεῖται. γλώτῃ δὲ τὰ ὁρατὰ λεκτά.
 τὸ δὲ ἀσώματον καὶ ἀφανὲς καὶ ἀχημάτιστον, καὶ μήτε ἐξ ὑλης

non constat, sub nostris sensibus relinqui nō potest. Intellego, o Tat, intelligo. quod exponi non potest, hoc Deus est.

M E R C V R I I.

¹¹ De morte vero nunc trāctandū est. Vulgum enim mors terret, velut malum immensum facti ignorantia. Mors enim dissolutio est fessi corporis. Completo namque compagum corporis numero, (cum numerus commissurarum corporis existat) interit corpus, quando hominem vltius ferre non potest. Hoc autem mors est, corporis quidem dissolutio, & corporei sensus abrogatio.

E X S V I D A.

¹² Mercurius Trismegistus iste fuit sapiens Ægyptius. Floruit autem ante Pharaonem, nuncupatus vero Trismegistus: quia de trinitate loquutus est dicens, in Trinitate vnam esse Deitatem, sic. Erat lumen intelligibile ante lumen intelligibile: & erat semper mens a mente lucens: ac nihil aliud erat huius vnitatis quam spiritus omnia circumplectens. Extra hoc non Deus, non Angelus, non essentia quæpiam alia. Omnium enim Dominus & Pater & Deus: & omnia sub ipso & in ipso sunt. Nā verbum eius absolutissimum extat, & foecundum ac opifex in foecunda natura, filius existens, & aqua foecunda conceptum hominem fecit. Hæc quoque fatus, preces suscepit dicens. Adiuro te, o Coelum Dei magni sapiens opus. Adiuro te, o Vox patris, quam primam effatus est, quando vniuersum firmavit mundum. Adiuro te per vnigenitū Verbum & Patrem, qui cuncta circumambit, propitius, propitius esto.

ὑποκειμένον ὑπὸ τῆς ἡμετέρας αἰσθήσεως καταληφθεῖναι ἐδύναται.
ἐννοῦμαι, ὡς τὰ τ, ἐννοῦμαι ὁ ἐξείπειν ἐδύνατον, τὸ τὸ ἐσιν ὁ θεός.

Ε Ρ Μ Ο Υ.

11 11 ΠΕΡΙ δὲ τῆς θανάτου νῦν λεκτέον. πύς γὰρ πολλοὺς ὁ θά-
νατος φοβεῖ, ὡς κακὸν μέγιστον, ἀγνοία τῆς περὶ αἵματος. θάνατος γὰρ γί-
νεται διάλυσις καμόντος σώματος· ἢ γὰρ ἀειθερῶς πληροφάντος τῆς
ἀρμῶν τῆς σώματος· ἀειθερῶς γὰρ ἐσιν, ἢ ἀρμῶν τῆς σώματος· ἀπο-
θνήσκει τὸ σῶμα, ὅταν μηκέτι δύναται φέρειν τὸν ἀνθρώπων. ἢ τὸ τὸ
ἐστὶ θάνατος, διάλυσις σώματος, ἢ ἀφανισμὸς αἰσθήσεως σωματικῆς.

ΕΚ ΤΟΥ ΣΟΤΙΔΑ.

12 12 Ερμῆς ὁ ἱσιμέγιστος. ἔτος ἡ ἀιγίπιος σοφός. ἡ κμαζε δὲ πρὸ
τῆς φασαῶ. ἐπέκλητο δὲ ἱσιμέγιστος, διότι περὶ ἱσιάδος ἐφθέγγετο
εἰπὼν, Ἐν ἱσιάδι μίαν εἶναι θεότητα. ὅπως, ἡ φασῶ νοερὸν πρὸ φώτος
νοεροῦ, καὶ ἡ ἀεὶ νόος νοὸς φωτεινός, καὶ οὐδὲν ἕτερον ἢ ἡ τούτου ἐνό-
της. † ἢ πνεῦμα πάντα περιέχον, ἐκτός τούτου ἐ θεός, οὐκ ἄλλος, † καὶ
οὐκ οὐσία τίς ἄλλη. πάντων γὰρ κύριος, καὶ πατήρ, καὶ θεός, καὶ πάντα ὑπὸ
αὐτὸν καὶ ἐν αὐτῷ ἐστίν. ὁ γὰρ λόγος αὐτῆς παντέλειος ὢν, καὶ γόνιμος,
καὶ δημιουργὸς ἐν γόνιμῳ φύσει, παῖς ὢν, καὶ γόνιμῳ ὑδατι ἔγκυον
† τὸ ἀνδρα ἐποίησε, καὶ ταῦτ' εἰρηκῶς, ἤυξατο λέγων. ὀρκίζω σε οὐρα- † τὸ ὑ-
νέ, θεοῦ μεγάλου σοφὸν ἔργον. ὀρκίζω σε φωνὴ πατρὸς, ἢ ἐφθέγγετο δωρ
πρὸς τὴν, ἢ νῖκα τὸ πάντα κόσμον ἐσηείξατο. ὀρκίζω σε κατὰ τῆς μονο-
γενοῦς λόγου, καὶ τῆς πατρὸς, περιέχοντος πάντα, ἰλεως. ἰλεως ἔσο.

ÆSCVLAPII AD AMMONEM

REGEM, DEFINITIONES,

De Deo,

De materia,

De fato,

De Sole,

De intelligibili essentia, De Diuina essentia,

De homine,

De administratione summe septem Stellarum,

De homine qui est secundum imaginem,

CAPUT DECIMUM SEXTUM.

SVblimem, o Rex, sermonem ad te misi, cæterorum omnium veluti summã & monumentum, non iuxta vulgi sententiam constructũ, sed multã illis repugnantiam habẽtem. Tibi nãq; apparebit quibusdam verbis meis dissonus. Mercurius namq; meus præceptor frequenter mecum & priuatim & Tat interdum præsentē discipulũ, aiebat. Videbitur enim meos libros legẽtib; apertissima esse constructio ac euidentis. E diuerso tamen obscura cum sit, & dictionum intellectum latentẽ habeat: ac præterea obscurissima, quod post hæc Græci nostrum idioma in propriũ transferre conẽtur. Quod quidem scriptorum maxima inuersio erit ac obscuritas. ² Dictio nãq; patria linguæ proprietate enunciata, perspicuum verborum intellectũ habet. Ipsa etenim vocis qualitas, & Ægyptiorum nominum potestas, in seipsa eorũ quæ dicuntur efficaciam habet. Quantum itaq; o Rex, tibi fas est (nihil enim non potes) sermonẽ non interpretandum tuere: uti ne talia in Græcos perueniant arcana, neq; Græcorũ dictio arrogans & soluta, ac veluti fucata, id quod graue & forte est obliteret, & efficacem nominum dictionem. ³ Nam Græci, o Rex, dictiones vanas habent, ostẽtationum efficaces. Et hæc est Græcorum philosophia, dictionum fremitus. Nos equidem non verbis coloramus, quin etiã maximis effectuum vocibus. Idcirco sermonem hinc auspicabor, Deum omnium dominũ factorẽ patrem ac septem implorans, ac omnia vnum existentia, & vnum omnia existentem. Nam omnium plenitudo vnũ est, & in vno. Nec vnus secundum est, quinimo vtrumq; vnum

Ο Ρ Ο Ι Α Σ Κ Λ Η Π Ι Ο Υ Π Ρ Ο Σ
Α Μ Μ Ο Ν Α Β Α Σ Ι Λ Ε Α .

Περὶ θεῶ,
περὶ ἡλίου,
περὶ ἀνθρώπου,
περὶ οἰκονομίας τῶ πληροῦματος τῷ ἐπιτὰ ἀξέρον,
περὶ τῶ κατ' εἰκόνα ἀνθρώπου.

περὶ ὕλης,
περὶ νοητῆς εἰσίας,
περὶ εἰμαρμένης,
περὶ θείας οὐσίας,

1

ΕΤΑΝ σοι λόγον, ὃ βασιλεῦ διεωμε-
ψάμω, πάντων τῶν ἄλλων ὡς περ κορυ-
φήν κὴ ὑπόμνημα, οὐ κατὰ τὴν τῶν πολλῶν
δόξαν συγκείμενον, ἔχοντα δὲ πολλὴν
ἐκείνοις ἀντίδειξιν. φανήσεται γάρ σοι,
κὴ τοῖς ἐμοῖς ἐνίοις λόγοις ἀντίφωνος. Ερ-
μῆς μὲν γὰρ ὁ ἐμὸς διδάσκαλος πολλὰ κίς
μοι δὲ λεγόμενος, κὴ ἰδίᾳ, κὴ τῶ τὰ ἐνίο-

2

τε παρόντος, ἔλεγεν, ὅτι δόξει τοῖς ἐντυγχάνουσί μου τῶς βιβλίους ἀ-
πολους ἀτὴ εἶναι ἢ σωταξίς κὴ σαφής. ἐκ δὲ τῶν ἐναντιῶν, ἀσαφῆς
οὐσα, κὴ κεκρυμμένοι τὸ νῦν τῶν λόγων ἔχουσα, κὴ ἐπι ἀσαφῆσάτη,
τῶν ἐλλύων ὕπερον βουληθέντων τὴν ἡμέτερον διάλεπτον, εἰς τὴν
ἰδίαν μεθερμύευσαι, ὅπερ ἔσαι τῶν γεγραμμένων μεγίστη δὲ σπο-
φή τε, καὶ ἀσάφεια.

3

2 Ο δὲ λόγος τῆ πατρῶα διαλέκτω ἑρμη-
νυόμενος, ἔχει σαφῆ τὸν τῶν λόγων νοῦν. κὴ γὰρ αὐτὸ τὸ τῆς φωνῆς
ποιόν κὴ ἢ τῶ αἰγυπῶν ὀνομάτων δύναμις, ἐν αὐτῇ ἔχει τὴν ἐνεργῆσαν
τῶ λεγομένων. ὅσον οὖν δυνάτιόν ἐστὶ σοι βασιλεῦ, πάντα δὲ δύνασαι, τὸν
λόγον διατήρησον ἀνερμύδουτον, ἵνα μήτε εἰς ἑλλύας ἔλθῃ τοιαῦτα
μυστήρια, μήτε τῶ ἐλλύων ὑπερήφανος φράσις κὴ ἐκκελυμένη, κὴ ὡς-
περ κεκαλλωπισμένη, ἐξίτηλον ποιήσῃ τὸ σεμνὸν κὴ σιβαρόν, κὴ τὴν ἐ-
νεργητικὴν τῶ ὀνομάτων φράσιν.

3 Ἐλληνες γὰρ, ὃ βασιλεῦ, λόβας ἔ-
χουσι † κενές, ἀποδείξεων ἐνεργητικῆς. κὴ αὐτὴ ἐστὶν ἐλλύων φιλοσο- † κα-
φία, λόβων ψόφος. ἡμεῖς δὲ, ἐξ ἰδίᾳ χροσμεθα, ἀλλὰ φαναῖς † μεγι-
σας τῶ ἔριων ἄρξομα δὲ τῶ λόβας ἐνθεν, τὸν θεὸν ὅπῃ χαλεσάμενος τὸν † με-
τῶν ὄλων δεσπότην, κὴ ποιήτην, κὴ πατέρα, κὴ πείρολον, καὶ πάντα γίνας-
ῶντα τὸν ἕνα, καὶ ἕνα ὄντα τὰ πάντα. τῶν πάντων γὰρ τὸ πλήρωμα,
ἐν ἐστὶ, καὶ ἐν ἐνὶ, οὐ δύτερον τῶ ἐνός, ἀλλ' ἀμφοτέρων ἐνός.

existēs. Et hanc, o Rex, mihi retine mentem, per totā hanc ser-
 monis occupationē. ⁴ Nam si quispiā omne & vnum (quę idē
 esse credūtur) ab vno seiungere molitur, omnium denomina-
 tionem ad multitudinem, nō ad plenitudinem explicans, quod
 quidem nō licet, omne ab vno dissolvens, id omne perdet. Nā
 omnia vnum esse decet: si quidē vnum est. Sūt utiq; & nunquā
 vnum esse desinunt, ne plenitudo dissoluatur. In terra plures a-
 quarū scaturigines intueri licet, ac ignis in medijs partib. salien-
 tes, ac in eo tres naturas cōspici, ignis, aquæ, & terrę, ab vna stir-
 pe deductas. Quocirca vniuersę materię prōptuarium esse cre-
 ditur, & sursum propriā suppe ditationē prodit. E contra vero a
 sublimi substantiā accipit. ⁵ Sic etenim cœlū & terrā agit ope-
 rator: Sol inquā, essentiā quidem deorsum agens, materiā autē
 attollēs, ac circa se & in se omnia rapiens, & a seipso cuncta tri-
 buens, lumen omnib. affatim largitur. Nā ipse est, cuius bonæ
 efficacix, non tantum in cœlo & aere, verum & in terra ad infi-
 mum vsq; fundum ac abyssum penetrant. Quod si qua sit intel-
 ligibilis essentia, ipsa huius est moles, cuius receptaculū lumen
 huius est. Vnde autē ipsa cōsistat, aut influat, solus ipse nouit, &
 loco & natura sibimet proximus existens, a nobis non videtur,
 coniecturis autē vrgentib. percipitur. ⁶ Huius autē speculatio
 conijcientis nō est: quin & ipse aspectus vniuersum orbem im-
 mimentē perspicue circūillustrat. Medius nāq; confidens, mū-
 dum corona cingit: & boni aurigę instar, omnē mundi currū in
 seipsum firmat & alligat: ne temere feratur. Sunt autē habenæ,
 vita, anima, spiritus, immortalitas, & generatio. Laxat eum itaq;
 vt feratur non procul a seipso, quin (si verū dicere licet) secum. ⁷
 Et hac lege cuncta construit, immortalib. quidē perpetuam
 permanzionē impertitur, & superiori circumferentię quidpiā
 suælucis emittit, ad alterā partem, quæ Cœlū aspicit, immorta-
 les mundi partes fouet. In eo autē quod omne continet & illu-
 minat, in eo aquæ, terræ, & aeris capacitatē vita decorat, & ge-
 nerationē ac mutationes cōcitāt: animalia quę has mundi par-
 tes degunt, cochleæ more variat, ac in mutua generum gene-
 ra & specierum species transformat, ad se inuicem obsistente
 mutatione, velut ac in magnis corporibus construens efficit.

4 ὄντες. καὶ τέτον μοι τὸν νόον διατήρησον, ὃ βασιλεῦ, παρ' ὄλλω τῷ
 τῷ λόγου παραματείαν. 4 Ἐὰν γάρ τις ἐπαχειρήσῃ τὸ πᾶν καὶ
 ἐν δοκοῦν τε καὶ ταυτὸν εἶναι τῷ ἐνός χειρίσῃ, ἐκδέξά μιν τῷ πᾶν
 πάντων παρασηγορίαν ἐπιπλήθους, οὐκ ἐπιπληρώματος, ὅπερ ἐστὶν
 ἀδύνατον, τὸ πᾶν τῷ ἐνός λύσας, ἀπολέσει τὸ πᾶν. πάντα γὰρ ἐν εἶ-
 ναί· δεῖ, εἴ γε ἐν ἐστίν· ἐστὶ δέ, καὶ οὐδέποτε πάυεται ἐν ὄντα, ἵνα μὴ
 τὸ πλήρωμα λυθῆ. Ἰδοὺς αὖ ἐπι τῇ γῆ πολλὰς πηγὰς ὑδάτων,
 καὶ πρὸς ἀναβρυσάσας ἐν τοῖς μεσαυτάτοις μέρεσι· καὶ ἐν τῷ αὐ-
 τῷ τὰς ζεῖς φύσεις ὀρεσμένας, πρὸς, καὶ ὑδάτος, καὶ γῆς, ἐκ-
 μιᾶς ῥίζης ἠρτημένας. ὅθεν καὶ πάσης ὑλης πεποιθῆσθαι εἶναι τα-
 μιῶν. καὶ ἀναδίδωσι μὲν αὐτῆς τῷ χορηγίαν· ἀνταπολαμβάνει
 5 δὲ τὴν αἰώθεν ὑπαρξίν. 5 Οὕτω γὰρ οὐρανὸν καὶ γῆν † ἀγει ὁ δι- † αἰ
 μιουργὸς, λέγων δὴ ὁ ἥλιος, τὴν μὲν οὐσίαν κατὰζων· τὴν δὲ ὑλλω
 ἀνάγων, καὶ περὶ αὐτὸν καὶ εἰς αὐτὸν τὰ πάντα ἔλκων, καὶ ἀπὸ
 ἑαυτῷ πάντα διδούς, πᾶσι καὶ τὸ φῶς ἀφθονον χειρίζεται. αὐτὸς
 γὰρ ἐστίν, οὗ ἀγαθαὶ ἐνεργεῖαι, οὐ μόνον ἐν οὐρανῷ καὶ ἀέρι, ἀλλὰ
 καὶ ἐπι γῆς, εἰς τὸν κατὰτῶν βυθὸν καὶ ἄβυσσον διήκουσιν. εἰ δέ
 τις ἐστὶ καὶ νοήτι οὐσία, αὐτῇ ἐστὶν ὁ τέτε ὄγκος, ἧς ἰσοδοχὴ ἀν-
 εἶη τὸ τέτε φῶς. πόθεν δὲ αὐτῇ σωίσαι ἢ ἐπιρρεῖ, αὐτὸς μόνος
 οἶδεν· ἢ καὶ τῷ τόφω καὶ τῇ φύσει ἐηλὸς ἀν' ἑαυτῷ, μὴ ὑφ' ἡμῶν ὀ-
 6 ρθῶντος, σοχασμῶν δὲ βιαζομένων νοεῖ. 6 Ἡ δὲ τέτε δέα, ἐκ
 ἐστὶ σοχάζουτος, ἀλλ' αὐτῇ ἢ ὄψι λαμβανόμενα περιλάμπει πάντα
 τὸν κόσμον ἢ ὑπερκείμενον. μέσος γὰρ ἵδρυται σεφανηφοροῦν τὸν κόσ-
 μον καὶ κατὰπερ ἠνίοχος ἀγαθὸς τὸ τῷ κόσμῳ ἄρμα ἀσφαλισάμε-
 νος καὶ ἀναδύσας εἰς ἑαυτὸν, μὴ πῶς ἀτάκτως φέροίτο. εἰσὶ δὲ αἱ ἡ-
 νία, ζωὴ, καὶ ψυχὴ, καὶ πνεῦμα, καὶ ἀθανασία, καὶ γένεσις. ἀφῆκεν ἔν
 φέρεσθ, ἐπὶ ὁρῶντεν ἑαυτῷ. ἀλλ' εἰ χρη τὸ ἀληθὲς εἰπεῖν, σωῖ ἑαυτῷ.
 7 7 Καὶ τέτον τὸ τρέπων δημιουργεῖ τὰ ἅπαντα· τοῖς μὲν ἀθανάτοις
 τὴν ἀίδιον διαμνην δαπνέμων· καὶ τῇ ἄνω περιφερεία τῇ τῷ φαῖος
 ἑαυτῷ ὅσον ἀναπέμπει ἐκ τῷ πᾶσι μερος τῷ πρὸς οὐρανὸν βλέ-
 πούτος, τὰ ἀθάνατα μέρη τῷ κόσμῳ τρέφουτος· τῷ δὲ κατὰλαμβα-
 νομένῳ καὶ περιλάμπωνι τὸ πᾶν, ὑδάτος, καὶ γῆς, καὶ ἀέρος, καὶ τὸς
 ζωοποιῶν· καὶ ἀνακινῶν γένεσιν· καὶ μεταβολῆς. τὰ ἐν τῷ τοῖς μέρε-
 σι τῷ κόσμῳ ζῶα, ἔλικος ζῴπων μεταποιῶν καὶ μεταμορφῶν εἰς ἄλ-
 λήλα γένη γενῶν· καὶ εἶδη εἰδῶν, ἀντιπασομένης τῆς εἰς ἄλληλα μετα-
 βολῆς, κατὰπερ καὶ ἐπὶ τῷ μεγάλων σαμείτων ποιεῖ δημιουργῶν.

8 Omnis etenim corporis perseverantia mutatio est, immortalis quidē dissolutionis expers, mortalis vero dissolutioni obnoxia. Et hæc est immortalis a mortali distinctio, siue mortalis ab immortalis. Nā veluti lux ipsius frequēs est, haud secus vitæ genitura ipsius, loco & suppeditādi copia frequens ac citra dissolutionem est. Etenim circa ipsum quamplures sunt geniorum cœtus, varijs copijs conferendī, ac familiares, nō procul ab immortalibus. existentes, hinc autē regionem horum sortiētes, humanis ephoroſagunt. Quæ autē a Dijs iubentur, exequi pergunt, turbīnibus, procellis, presteribus, ignis mutationibus, terræ concuſsionibus, insuper esurie, & bellis, impietatē vlciscētes. Ea nāq; est hominum in Deos maxima prauitas. Nimirum Deorum est bona cōferre: hominum autē pios esse: Dæmonū vero vltionē sumere. 9 Quæ enim ab hominibus temere fiunt, siue errore, siue cōfidentia, aut necessitate, quā fatum nuncupāt, aut ignorantia, cuncta hæc corā Dijs noxa solvuntur. Vnica autem impietas iudicato subditur. Sol autē est omnis generis cōseruator ac educator. Et mundi intelligibilis instar sensilē mundum amplectens, ipsum varijs & formarum omnium ideis amplificans explet: haud secus Sol oīa in mundo circumambiens, omnium generationes amplificat & fortificat: quæ mortuorū autē & fluxorum sunt, clam excipit. Sub hoc enim applicatur Dæmonum chorus, quinetiam chori, permulti nāq; sunt isti ac varij, sub astrorum cuspidēs ordinati, cuilibet horum numero æquales. 10 Vnicuiq; igitur stellarū præceptum exequi parāt, boni ac mali existentes naturis, id est effectibus. Dæmonis nimirum essentia efficacia est. Sunt itē ipsorum nōnulli ex bono ac malo tēperati, hi omnes terrenarum rerum facultatē adepti sunt: & rerū terrestrium tumultuationē ac variā discordiam in cōmune cient vrbibus, ac nationibus, & priuatim singulis. Effingunt in animabus nostris, ac sursum ad seipsos eas excitant, nostris neruis, medullis, venis, arterijs, ipsiq; cerebro insidētes, ac ad viscera vsq; peruenientes. 11 Vnumquēq; etenim nostrum genitum ac animatū, excipiunt Dæmones illi, qui per honorē geniturę nostræ subserviunt, & qui vnicuiq; stellarum applicati sunt. hi nāq; in instanti variantur, non ijdem perseverantes, sed

- 8 Πάντος γδ σώματος δξαμονή, μεταβολή. καὶ τῆ μὲν ἀθανάτου, ἀδιάλυτος· τῆ δὲ θνητοῦ, μετὰ δξαλύσεως. καὶ αὐτῆ ἡ διαφορὰ ἐστὶ τῆ ἀθανάτου πρὸς τὸ θνητὸν, καὶ ἡ τῆ θνητοῦ πρὸς τὸ ἀθάνατον. ὡς περ δὲ τὸ φῶς αὐτοῦ πυκνὸν, ἔτω καὶ ἡ ζωογονία αὐτῆ, πυκνὴ πρὸς καὶ ἀδιάλυτος πρὸς τόπων καὶ τῆ χρησιμιά. καὶ γδ δαυμόνων χροεὶ περὶ αὐτὸν πολλοὶ, καὶ ποικίλαις σρατεῖαις εἰοκότες οἱ σωῖοι. καὶ τῶν ἀθανάτων οὐκ εἰσὶ πόρρω· ἔνθεν δὲ λαχόντες τῶν ζῶτων χάρεα, τὰ τῶν ἀνθρώπων ἐφορεῖσι· τὰ δὲ ὑπὸ τῶν θεῶν ὄπιτατ' ἰομῖα, ἐνεργοῦσι θύελλαις, καὶ καταυγίσι, καὶ ωρησθήροσι, καὶ μεταβολαῖς πυρὸς, καὶ σεισμοῖς. ἔπ δὲ λιμοῖς καὶ πολέμοις ἀμυνόμωροι τῶν ἀσέβειαν. αὐτῆ γὰρ ἀνθρώποις, εἰς θεοὺς ἡ μεγίστη κακία. θεῶν μὲν γὰρ, τὸ εὖ ποιεῖν, ἀνθρώπων δὲ, τὸ εὐσεβεῖν· δαυμόνων δὲ, τὸ ἐπαμύνειν.
- 9 Τὰ γδ ὑπὸ ἀνθρώπων πολυώμενα, ἡ πλάγη, ἡ τόλμη, ἡ ἀνάγκη, καὶ χαλοῦσιν εἰμαρμένω, ἡ ἀγνοία, ταῦτα πάντα παρὰ θεοῖς ἀνέθυνα· μόνη δὲ ἡ ἀσέβεια, δίκη ὑποπέπτωκε. σωτήρ δὲ καὶ τρεφεὺς ἐστὶ πάντος γένους, ὁ ἥλιος· καὶ ὡς περ ὁ νοητὸς κόσμος, τὸν αἰσθητικὸν κόσμον περιέχων, πωλησθὶ αὐτὸν ὀγκᾶν ταῖς ποικίλαις καὶ παντομόρφοις ἰδέαις· οὕτω καὶ ὁ ἥλιος, πάντα ἐν τῷ κόσμῳ περιέχων, ὀγκοῖ πάντων τὰς γένεσεις, καὶ ἰχυροποιεῖ καμόντων δὲ καὶ ῥοδάντων, ὑποδέχεται. ὑπὸ τούτῳ δὲ ἐτάγη ὁ τῶν δαυμόνων χροεὶ· μᾶλλον δὲ χροεὶ· πολλοὶ γδ οὕτοι καὶ ποικίλοι· ὑπὸ τὰς τῶν ἀστέ-
- 10 ρων πωλησθῆσιν τεταγμένοι ἐκαστῶ τούτων ἰστέροι. 10 Διατεταγμένοι οὖν ὑπηρετοῦσιν ἐκαστῶ τῶν ἀστέρων, ἀγαθοὶ καὶ κακοὶ ὄντες τὰς φύσεις, ζυτέσι τὰς ἐνεργείας. δαυμόνος γδ οὐσία, ἐνέργεια. εἰσὶ δὲ πνευ αὐτῶν κεκαμένοι ἐξ ἀγαθοῦ καὶ κακοῦ. οὗτοι πάντες τῶν ἐπὶ γῆς πωραγμάτων τὴν ἐξουσίαν κεκληρονομοῦσι εἰσὶ, καὶ τῶν ἐπὶ γῆς θορύβων, καὶ ποικίλῳ ταραχλῶ ἐργάζονται, καὶ κοινῆ ταῖς πόλεσι καὶ τοῖς ἔθνεσι, καὶ ἰδία ἐκαστῶ. ἀναπαλάττονται γὰρ καὶ ἀνεγείρουσι τὰς ψυχὰς ἡμῶν εἰς αὐτοὺς, ἐκκαθήμενοι ἡμῶν νεύροις, καὶ μυελοῖς, καὶ φλεβί, καὶ ἀρτηρίαις, καὶ αὐτῶν πρὸ ἐγκεφάλῳ, διήκοντες μέχρι καὶ αὐτῶν τ' σπαλάγγων.
- 11 11 Γενομένονος γδ ἡμῶν ἐκαστον, καὶ ψυχαθέντα, παραλαμβάνουσι δαυμόνες, οἱ κατ' ἐκείνῳ τῶν πμῶν τῆς γένεσεως ὑπηρετοῦται, οἱ ἐτάγησαν ἐν ἐκαστῶ τῶν ἀστέρων. οὗτοι γδ κατὰ σμῆλῳ ἐναλλάσσονται, οὐχ οἱ αὐτοὶ ὄπιμένοι, ἀλλ' ἀνακυκλούμενοι.

repetitioni obnoxij. Isti utiq; binas animæ partes subeūtes per corpus ipsam singuli ad proprium effectum versant. Pars attamen animæ rationis cōpos geniorum imperij experts est, Dei excipiendi idōnea. Ei itaque cui per Solem radius, rationalem partem illustrat, hi quidem omnes pauci sunt, & horum abrogantur Dæmones. Nullus etenim Dæmonum aut Deorum in vnicum Dei radium quicquam potest. ¹² Cæteri autē cuncti, ¹² per animas & corpora a Demonibus aguntur & feruntur, eorum effectus obseruantes & diligentes. Ratio namque est non amor quæ decipit & fallitur. Terrenam igitur hęc dispensationem omnem regunt, hancq; per nostrorum corporum instrumenta. Eam vero dispositionem Mercurius fatum denominauit. A Deo igitur intelligibilis mundus dependet, sensibilis vero ab intelligibili, Sol autē per intelligibilem ac sensilem mundum influxum a Deo subministrat Boni, quod est operationis. ¹³ Porro circa Solem octo sunt globi, ab eo pendentes: non ¹³ vagantium vnus, sex autē vagantium, & circa terram vnus. Ab his autem globis Dæmones dependent, a Dæmonibus vero homines: ac ita omnia & omnes a Deo pendent. Quocirca omnium quidem pater Deus est, Opifex Sol, & mundus structuræ instrumentum. Regit autem intelligibilis essentia cœlum, Cœlū vero Deos, Dæmones utique Dijs obnoxij regunt homines. Hęc est Deorum ac Dæmonum expeditio. Hęc autē Deus per hęc sibi efficit, ac omnia Dei partes existunt. Si quidem cuncta partes sint, omnia itaq; Deus. Cuncta proinde efficiens, seipsum efficit, nec vnquam quieuerit. nam & ipse irrequietus est. Et quemadmodum Deus finem non habet: ita nec ipsius factio initium aut finem habet.

F J N J S.

οὗτοι οὖν εἰς τὰ δύο μέρη τῆς ψυχῆς δύντες διὰ τῆ σώματος, σφοδρῶς ἐσιν αὐτὴν ἕκαστος-πρὸς τὴν ἰδίαν ἐνέργειαν· τὸ δὲ λογικὸν μέρος τῆς ψυχῆς ἀδέσποτον τῷ δαιμόνων ἐσηκνεν, ὅπιτήθειον εἰς ὑπεροχὴν τῆ θεῶ. τὰς οὖν ἐν τῷ λογικῷ ἀκτὶς ὀπιλάμωπει διὰ τῆ ἡλίε· οὗτοι δὲ πάντες ὀλίγοι εἰσί· τούτων καταργοῦνται οἱ δαίμονες, οὐδεὶς γὰρ οὐδὲν δυνάται, οὔτε δαιμόνων, οὔτε θεῶν, πρὸς μίαν ἀκτῖνα τοῦ θεοῦ.

¹² Οἱ δὲ ἄλλοι πάντες ἀγοῖται καὶ φέρῖται, καὶ τὰς ψυχὰς καὶ τὰ σώματα ὑπὸ τῷ δαιμόνων, ἀγαπῶντες καὶ σέρβοντες τὰς ἐκείνων ἐνεργείας. καὶ ὁ λόγος, οὐκ ἔσθρ εἰσὶν ὀπλανώμενος καὶ πλανῶν. τὴν οὖν ἐπίγειον διοίκησιν ταύτῃ πᾶσαν διοικοῦσι, καὶ δι' ὀργάνων τᾶν ἡμετέρων σώματων. ταύτῃ δὲ τὴν διοίκησιν Ερμῆς εἰμαρμένῃ ἐκάλεσεν. ἡρτηται οὖν ὁ νοητὸς κόσμος τῆ θεοῦ· ὁ δὲ αἰσθητὸς, τῆ νοητοῦ. ὁ δὲ ἡλίος διὰ τῆ νοητῆ καὶ αἰσθητῆ κόσμου, τὴν ὀπιρρόην ἀπὸ τῆ θεοῦ χρηγεῖται τῆ ἀγαθοῦ, τῆ ἔσθρ τῆς δημιουργίας. ¹³ Περὶ δὲ τὸν ἡλίον, ἀῖ οἰτῶ εἰσι σφαιρα, τούτου ἡρτημένα καὶ τῆ ἀπλανῶν, καὶ ἔξ τῷ πλανωμένων, καὶ ἡ μία περίγῃος· τούτων δὲ τῷ σφαιρῶν ἡρτηται οἱ δαίμονες· τῷ δὲ δαιμόνων, οἱ αἰσθητοί. καὶ οὔτω πάντα τε καὶ πάντες ἀπὸ τῆ θεοῦ εἰσὶν ἡρτημένοι. διὸ πᾶτῃρ μὲν πάντων ὁ θεός· δημιουργὸς δὲ, ὁ ἡλίος· ὁ δὲ κόσμος, ὀργανον τῆς δημιουργίας· καὶ οὐρανὸν μὲν ἡ νοητὴ οὐσία διοικεῖ· οὐρανὸς δὲ θεοῦ· δαίμονες δὲ θεοῖς ὑποτεταγμένοι, αἰσθητῶς διοικοῦσιν. αὐτῇ ἡ θεῶν καὶ δαιμόνων σφατά· τὰ δὲ ὁ θεός ποιεῖ διὰ τούτων ἑαυτῶ, καὶ μόρια τῆ θεοῦ πάντα εἰσὶν· εἰ δὲ πάντα μόρια, πάντα ἀεα ὁ θεός. πάντα οὖν ποιῶν, ἑαυτὸν ποιεῖ, καὶ οὐκ ἂν ποτε παύσῃτο· ἔσθρ καὶ αὐτὸς ἀπαυσος. καὶ ὡς περὸ θεός εἰ τέλος ἔχει, οὔτω οὐδὲ ἡ ποιήσις αὐτῆ ἀρχῆ καὶ ἡ τέλος ἔχει.

Cap. 1. sec. 14. li. 4. ἰδὼν ἀκρό. *ibid.* li. 9. καὶ ἐκύνσε. sec. 15. li. 6. τὰ γε-
νητὰ πάχ. Cap. 4. sec. 6. li. 11. τὸ δὲ ἔστειρον ἐλατ. Cap. 7. sec. 3. li. 4.
δοκῶντα καὶ μὴ νομιζό. Cap. 9. sec. 5. li. 9. ἀφορα. Cap. 10. sec. 5. li. 9.
καταρτία πασῶν. sec. 7. li. 11. ὁ δὲ τῶ ἀφανῶν. sec. 11. li. 9. ἐν ἧ τὸ πλεον.
ibid. li. 10. ὡς περ οὖν τὸ πᾶν. sec. 18. li. 2. ἐνδύεται χιτ. sec. 25. *lin.* 2.
καταλιπῶν. Cap. 11. sec. 6. li. 3. ἐν πνι ποιῶν. sec. 7. li. 6. ἀρχον καὶ ἡγε-
μῶν τῶ. sec. 9. li. 5. καὶ ἐξῶσι. sec. 19. li. 2. εἰς ἣν δὲ καὶ ποροῦθ. *ibid.* li. 8.
ἀναθήσειται. sec. 20. li. 5. ὁμοιον τῶ ὁμοίω *ibid.* li. 15. νοήσεις. Ca. 12.
sec. 3. li. 5. αὐτὴν τῆς ἡδονῆς. *ibid.* li. 7. ἀξιοτήης ἐπειτα. sec. 4. li. 3. ταῖς
ἐπιθυμίαις sec. 5. li. 7. τὸ χαλδόν. sec. 9. li. 2. ἣν ἐπίδου μοι. sec. 12. li. 3.
ἔθνη τῶν ζώων. sec. 13. li. 4. ἐκείνου γένους ζώου φονή ἐστὶ καλή. Cap.
13. sec. 9. li. 1. τὴν χωρῶσαν ἐπὶ τὴν ἐγκρατεיא. ἧς δύναμις. sec. 12.
li. 4. ἀδιόρεισι. sec. 17. li. 8. καὶ κτίσιν. Cap. 16. sec. 4. li. 1. τῶ πᾶντα
καὶ ἐν δοκῶντι. *ibid.* li. 4. δπολέσεις. sec. 7. li. 1. δημικργεῖται ἀπαντα.

ERRATA.

Cap. 1. *sect.* 1. *linea*, 1. μοί ποτε. sec. 3. li. 3. ἐμοί. sec. 6. li. 2. καὶ. sec. 16.
li. 5. ἀρμονίας. *sect.* 25. li. 18. καὶ τίνι. Cap. 2. *sec.* 2. li. 3. κινεῖται. *ini-*
tio pag. C 2. *scribe* 7. ὅ Τὸν. *sect.* 7. li. 9. εἰ δὲ. *sect.* 7. li. 10. γινόμενα.
Cap. 3. *sec.* 1. li. 6. ἀπειρον. sec. 3. li. 2. αὐτῶ. Cap. 4. *sec.* 5. li. 10. σωμα-
τικῶν. sec. 6. *in margine scribe*. 6. sec. 9. li. 10. ὁσέρημα. Cap. 5. *sect.* 1.
li. 5. *post* ὡδ pone, . sec. 7. li. 14. *post* αὐτὸς *scribe*, . Cap. 6. *sec.* 3. li. 1.
τὸ. *ibid.* li. 2. γαδὸν ὅ τὸ. Cap. 8. *sec.* 4. li. 6. τούτες. Cap. 9. *sect.*
3. *lin.* 4. τῆς. *sect.* 10. *lin.* 6. ὑσὸδ. Cap. 10. *sect.* 4. li. 9. ἐπεισο-
ρὸν. *idid.* li. 10. γάρ ἐστιν. sec. 7. li. 11. ὁ δὲ τῶ. sec. 17. *in margine scribe*.
17. *sect.* 18. li. 2. ἰδιον. sec. 18. li. 11. ἀνθεροπινος. sec. 22. li. 9. ἐνέρχαι.
Cap. 12. *sec.* 6. li. 5. ἐυεργητικὸς. sec. 15. li. 6. πᾶλ ἐθς. sec. 17. *in margi-*
17. *sec.* 18. li. 5. φθαρτῶν. sec. 21. li. 9. ἐστ. sec. 23. li. 7. μὴ. Cap. 13.
sec. 1. li. 8. ἀγνοῦ. sec. 2. li. 2. ἀλκιδινόν. sec. 4. li. 5. ἐμαυτῶν. sec. 15. li. 2.
τῶν. Cap. 15. *sec.* 4. li. 1. οὖν. sec. 12. li. 5. *post* τῆς pone, *ibid.* *lin.* *ulti-*
ma ἰλεως sine puncto.

Errata paginarum latinarum.

Capite 1, sectione 5, linea 2, lege exiluit. li. 3, leuis. 7, videretur. 26, sanctus es. Ca. 2,
6, 6, multum errorem. 7, 12, rursus, ea. 3, 3, 7, iudicium. 4, 4, 5, natum es. 4, 8, 3, vero à
nobis. 6, 2, 7, genita: nam. 5, 10, vsque ad 13, verba pluralia fiant singularia. Titulo 8,
cap. I N T E R I T V S. 7, 3, 1, tectus es. 9, 1, 7, diuidi: 6, 4, prauditum. 7, 3, igne: omnia. 9,
12, sunt, Dei. 10, 1, 6, efficaciam. 1, 10, efficaciam. 11, 5, 6, nequicquam. 12, 11, 1, vtrū
libet. 17, 7, gignit: non. 18, 1, scito o filii. 21, 8, existunt: 13, 2, 3, filii. Miror. 3, 4, genere:
5, 3, cogis: a. 5, 6, diminutionem. 9, 4, depulit. 14, 1, 8, occultus.

INDEX
SENTENTIARVM HOC PI-
MANDRA CONTEN-
TARVM.

Primus numerus indicat caput, secundus sectionem.

A

Actio & passio idē sunt ca. 12, sect. II.
Adiuratio Mercurij, 15, 12.
Adulteri obiectio & homicidij, 12, 7.
Aegipriorum dictio efficaciam ha-
bet, 16, 2. Aegiprij effectum vocibus non
verbis colorant, 16, 3.
Aesculapius tantus & naturae scies, 14, 1.
Aesculapij sermo repugnās vulgi sententię, 16, 1.
Aeni effectus mundus, 11, 3. Dei potestas
eum, 11, 3.
Aeuum materiam ornat immortalitate & per-
senerantia, 11, 4. Mundi anima eum, 11, 4.
Aliqua peculiarem habent sententiā, 11, 18.
Alterationi obnoxium omne, mendacium est, 15, 6.
Amor corporis, errore cupidinis, mortem pro-
ducit, 1, 19.
Amor non decipit ac fallitur, sed ratio, 16, 12.
Anima & corpus incapacia sunt boni, 2, 8.
Anima est immortalis, 8, 1. non potest in Deū
referri Anima corpus degen, 10, 6. Ani-
ma separabilis, 10, 7. Anima mala retro-
cedit per viam repulium, 10, 8. Anima cae-
cutiens in passiones impingit, 10, 8. Anima
quomodo fertur, 10, 13. Anima sit mala per
necessitatem, 10, 15. infantis Anima ferē
ab anima mundi pendens. ibid. Anima mo-
rientis recurrit in seipsam, 10, 16. Anima,
diuina existit, 10, 17. Anima pia peracto
certamine, Deus fit, aut mēs, 10, 19. Anima
impia in propria essentia permanēs, a se mul-
telatur, ibid. Anima in praestantius migrat,
non in deterius, 10, 22. non omnis Anima
mentē habet bonam, 10, 23. Anima, mentis
expers, bruto par est, 10, 24. errant qui pu-
tant animam corpus ferē subire, 10, 20. Ani-
nam sine mente, hominem dicere non licet,
10, 24. Anima mutationes, 10, 7. Anima e
absolutissima gloria, ibid. Animarum cō-
municatio, 10, 22. Anima e punitio. 10, 21.
Anima, vitę causa, 10, 11. Anima ubique
adesit, nō delata, sed ibi existens, 11, 19. Ani-
ma, quę intra & extra mundum sunt, specu-
latur, ibid. In brutis Anima est vita, mēris
expers, 12, 2. Anima, spreata mente, brutef-
cunt, 12, 4. Anima, spreata ratione, irasci &

cupere nō desinunt, ibi. effrenatis Animis
Deus legem praescripsit vindicem, 12, 4.
Anima in corpore, mens in anima, & ver-
bum in mente, 12, 13. Anima rationalis
pars, a demonis imperio libera, 16, 11. A-
nima aui Deus, 11, 4. Anima mundi æ-
uum, ibid. Anima terre calum, ibi. Ani-
ma summa ægritudo atheismus, 12, 3.
Animalia nascuntur Dijs operantibus, 3, 3.
Animantia reliqua an verbo viātur, 12, 13.
Quę plus Apparent, mala sunt, 4, 9. Ap-
parēs, factū est: non Apparēs aternū, 5, 1.
An quę Apparent, facta sint, 14, 2.
Deus non vult Arcana vulgari, 13, 13.
Arcana Grecis cōmittenda diffidei, 16, 2.
Ascensus in Dei cognitionem per potentia-
rum anime noticiam, 11, 20.
Audiui & verbis iucumbens umbram im-
pugnat, 10, 9.

B

B*aptismi prophetia, 4, 4. Qui Baptismo*
obaudium aui nō, quid assequatur, ib.
Benedictio per octonarium, 13, 15. Bene-
dictio in suo mūdo intelligibili locata, 13,
20. Non incaute Deo Benedicendū, ibid.
Beatus qui Patrem nouit, 14, 3.
Bonum in solo Deo, 6, 1. Bona in solo Deo, in
facturis mala, 6, 2. Malum maximum Bo-
num videtur hominibus, 6, 3. Bonum &
pulchrum oculis non subiiciuntur, 6, 8. Bo-
num, quod efficiendi compos est, 10, 3. Boni
proprium, Bonum cognosci, 10, 4. Boni spe-
culatio circa noxā illustrat, ibid. Boni spe-
culatio silentium est ac sensum abrogatio,
10, 5. Boni speculatio sensus abstracti a
corpore, 10, 6. Bonis, neque arrogans nec
impotens est, 14, 9. Dei vna tantum passio
Bonum, ibid. Bonum est uniuersa potestas
omnia faciendi, ibid.
Bruta, voce, non verbo viuunt, 12, 13.

C

C*aput, mēris, spherę ritū mouetur, 10,*
11.

- Celeritatis animæ exempla*, 11, 19.
Cælum, Dei sapiens opus, 15, 12.
Cælum regit Deus, 16, 13.
Cælestes congaudent seruato, 1, 24. *Cælestia corpora restituantur*, 8, 4.
Cælum anima terræ, 11, 4.
Cognoscere uelle via recta boni, 11, 21. *animæ virtus Cognitio*, 10, 9. *Cognitiōnis a sensu discrepantia*, *ibid.* *Cognitiō Dei salutare homini & in cælum ascensus*, 10, 15. *Cognitiō est scientiæ finis*, 10, 9. *pietatis agon Deum Cognoscere & neminē lædere*, 10, 19. *Deum Cognoscere non est arduū*, 12, 20. *Deum Cognoscere arduū*, 15, 10. *Dei Cognitiō ignorantiam propulsat*, 13, 8. *Cogitare aut dicere vera non dicitur veritatem*, 15, 5. *quæ sunt Cogitare decet*, *ibid.*
Compagum corporis est numerus, 15, 11.
Composita dissoluntur, ut noua fiant, non ut pereant, 12, 16.
Communio contra auaritiā, 13, 9.
Concipere vniuersa & creare est Dei essentia, 5, 7.
Concordem dicenti audientē esse decet, 10, 17.
Constructio aut dissolutio non fit absque numero, 12, 15.
Continentia cupidinibus aduersa, 13, 9. *Cōtinentia insititiæ sedes*, *ibid.*
Contrarietate & oppositiōne omnia constare, 10, 10.
Corpus & anima incapacia sunt Boni, 2, 8. *omnia facere est rā quam Dei Corpus*, 4, 1. *Corporis abnegatio ad Dei amorem*, 4, 6. *durum relictiū corporeis ad incorporea reuertit*, 4, 9. *materiale Corpus, bonum non capessit*, 6, 2. *terrena Corpora dissolutione restituantur*. *ibid.* *Corporum in materia discrepantia*, 9, 7. *omnia Corpora composita*, 9, 7. *solum Corpus humanum, animam humanam suscipit*, 10, 19. *omne Corpus viuens, materia & anima constat*, 11, 10. *Corporis carcer*, 13, 7. *unum quodque Corpus multa est*, 12, 13. *mutatur Corpus mēdaci in instar*, 13, 5. *non soluitur Corpus expotentijs constans*, 13, 14. *sensibile Corpus eminusest a generatione essentiali*, 13, 14. *Corpora sola perpetua veritatem habent*, 15, 1. *Corpora cōposita nil verum sunt*, *ibi.* *incorporeum verum, Corporeū imaginatio*, 15, 10. *Corpora sensibus relinquuntur, incorporea, minime*, 15, 10. *omnis Corporis persuerantia, mutatio est*, 16, 8. *hu-*
- mana Corpora dæmonum instrumenta*, 16, 12. *quæ ad Corporum incorporea sunt*, *ibid.* *Corporeorum & incorporeorum mutuæ refractiōnes*, *ibid.* *Corpus animam voluptate & amore deprauat*, 12, 2. *unum quodque Corpus multa est*, 12, 14.
Corruptio & mors pro abolitione, 12, 16. *necessaria Corruptio ne generatio cesset*, 15, 8. *quæ sunt ex corruptiōne*, *mendacia sunt*, 15, 9.
Creauit Deus hominem sibi similem, 11, 12.
Crede, est intelligere: non Crede, non intelligere, 9, 10.
Crescite &c., 15, 18.
Dei Cultior omnia suffert, 9, 4.
Dei Cultori omnia in bonum cedunt, *ibid.*
vnus Dei Cultus, est non esse malū, 12, 23.

D

- D** *issolutio animalis*, 10, 13.
Dæmonis boni verba, 12, 8. *Dæmones humanis ephoros agunt*, 16, 8. *quales Dæmonum effectus*, *ibid.* *Dæmones astris æquinumeri*, 16, 9. *astris præcepta Dæmones exequi parant*, 16, 10. *Dæmonis essentia, efficacia*, *ibid.* *Dæmones ex bono & malo tēperati*, *ibi.* *Dæmones tumultus terræ cient*, *ibid.* *Dæmones, fictions animis excitant*, *ibid.* *Dæmones partes corporeas penetrant hominis*, *ibid.* *Dæmones per honorem genitrix æ nostræ subserviunt*, 16, 11. *Dæmones in instantia variantur*, *ibid.* *Dæmones binas animæ partes inuadunt*, *ibid.* *quorum abrogantur Dæmones*, *ibid.* *nihil potest Dæmon in Dei radium*. *ibid.* *à globis Dæmones, à dæmonibus homines dependent*, 16, 13. *Dæmones Dijs obnoxij regunt homines*, *ibid.*
Denarius duodenarium detruidit, 13, 10. *quæ arie Denarius duodenarium vincit*, 13, 11.
Denarius, animæ genitor, 13, 12.
Deus, lumen est, 1, 6, 21. *Deus non est locus, sed efficacia capax*, 2, 2. *solum Deus bonus*, 2, 8. *Dei principium nobis, cognitio*, 4, 9. *Deus non est mali causa*, 4, 8. *Deus non imaginationi obnoxius*, 5, 2. *considerandus Deus ab effectibus*, 5, 3. *consideratur Deus per astra, elementa & hominis in vtero cōstitutionem*, 3, 4, 5, 6. *Deus incorporeus & multorum corporum*, 5, 8. *Deus est omnia quæ sunt*, *ibid.* *nihil circa Deum, omnia in ipso*, *ibid.* *Deus omnia*

dat, nihil suscipit, *ibid.* tribus Dei nominibus, *Mens, Pater, Deus, propria,* 5, 9. *Deus essentia morus & generationis,* 6, 1. *in Deo nihil inferius,* *ibid.* *Deus non caret sensu & intelligentia,* 9, 9. *Deus existens omnia, ea extrorsum porrigit,* *ibid.* *Deus, extra nihil, & nihil extra ipsum,* *ibid.* *Deus non tantum omnia efficit, sed est,* 10, 3, 4. *Deus nec dicitur nec auditur,* 10, 9. *Deus igne utitur ad opificium rerum uniuersis,* 10, 18. *Deus Pater & bonum, esse & substantia eorum que sunt,* 10, 2. *Deus supra cuncta,* 10, 22. *homo terrenus, Deus mortalis,* 10, 25. *Deus celestis, homo immortalis,* *ibid.* *Dei sapientia quedam,* 11, 3. *eius anima, Deus,* 11, 4. *Deus cuncta implet ac ambit,* *ibid.* *Deus in uniuersum omnia operatur,* 11, 5. *nihil Deo simile censeatur,* *ibid.* *non otio vacat Deus,* *ibi.* *Deum pluralem arbitrari ridiculum,* 11, 11. *non arduum Deo cuncta operari,* 11, 12. *Deus non potest esse sine operatione,* *ibid.* *ut omnia fiant que sunt, Deus est,* 11, 13. *de Deo nihil dubium intelligendum est,* 11, 16. *ut homo sine vita, sic Deus sine boni effectu esse non potest,* 11, 17. *Deum per se cogniturus, corporea cuncta reiciat,* 11, 20. *cognitione potentiarum anima neglecta ignoratur Deus,* 11, 21. *Deus per opera visibilis,* 11, 22. *virtus Dei, eum per omnia cerni,* *ibi.* *cum solo homine Deus congregitur,* 12, 19. *Deus arguens aut impotens, nisi cuncta efficiat,* 14, 8. *Deus in celo, in terra, & in uniuerso quid seminet,* 14, 9. *Deus septem dicitur, inploratur,* 16, 3. *Deus opifex, Sol & mundus instrumentum,* 16, 13. *Deus sine otio,* *ibid.* *ut Deus sine fine, ita eius operatio,* *ibid.*

Dicere vera aut cognare, veritatem non dicit, 15, 5.

Dissolutio hominis, 1, 24.

Diuini & mortalis separatio, pulchri speculationem obliuiscit, 15, 10.

Dominus omnium, Pater & Deus, 15, 12.

Duobus nemo inuendit, 4, 6.

Durum relictis corporeis ad incorporea reuertit, 4, 9.

Dux seruandorum Mercurius, 1, 25.

E.

Edoctus primum per se post modum intelligit, 13, 15.

Efficacia Dei, voluntas est, 10, 2.

Efficacia Dei, potentia in superabilis, 11, 5.

Efficacia, potentia est, 12, 20.

Efficacia consistit in eo quod omnia sunt, 14, 4.

Efficacia semota mendacium relinquit, 15, 3.

Efficacie partes Dei, 12, 22.

Effector omnium Deus, seipsum efficit, 16, 13.

Elationum collatio in picturis, 11, 17.

Elementa nature ex voluntate Dei prodierunt, 1, 8. *Elenentorum conuentus generandis corporibus,* 1, 17. *Elementorum separatio,* 3, 2. *Elementa dimissa a verbo decorum,* 1, 10.

Electio volenti proponitur, 4, 6. *Electio uilioris quid proferat,* 4, 7.

Essentia Dei est pulchrum, 6, 4. *Dei Essentia, uelle omnia esse,* 10, 2. *unum quodque intelligibilem est Essentia,* 12, 14. *Essentia essentie habitum operatur,* 12, 23. *intelligibilis Essentia celum regit,* 16, 13.

Exemplar antiquissimum, 1, 8.

Experies diuini radij a Dæmonibus aguntur, 16, 12.

Exponi quod non potest, Deus est, 15, 10.

F

Factoris nomen prestantius Dei nomine, 5, 7.

Factorē ab effectibus cōtemplari, 12, 21.

nihil Dei experies, eorum que sunt aut Facta sunt, *ibid.*

Faciens infectus, & factis antiquior, 14, 2.

Facta apparent, factor nequaquam, 14, 3.

duo tantum consideranda Factum & facies, 14, 4. *Factum & Faciens medio carent,* *ibid.* *duo omnia sunt Factum & Faciens,* 14, 5. *Faciens à Facto seiungit non potest,* *ibid.* *Faciens & facti necessaria copula,* 14, 6. *antececedens Factor, consequens Factum,* *ibid.*

Factorum uarietas Deo abiectionem parit, 14, 7.

cuncta Facere, una Deo gloria, *ibid.*

Factio est uelut Dei corpus, *ibid.*

Facta ex corruptis sunt, 15, 8.

Facultatū uisio effica omnia cōspicit, 13, 10.

Fato qua ratione anima supponitur aut supponitur, 12, 9. *Fati, dispensatio mundi sensibilis,* 1, 9, 16, 12. *obiectio de Fati necessitate,* 2, 5. *cuncta corporea opera sunt Fati,* *ibid.* *Fato subiunguntur & rationales homines,* 12, 6. *homines probi secus quā reliqui Fata patiuntur,* 12, 7.

Filius alius, Pater alius, 13, 2.
 Finis bonus in Deo fieri, 1, 24.
 argumentū a Formato ad Formātem, 11, 16.
 Fremitus dictionum, Græcorum philosophia,
 16, 3.

G

GAudij notitia mærorem expulit, 13, 8.
 Generatio per monstrosa deorum circu-
 larium semina, 3, 3.
 Generatio qualium & quantum est, 10, 10.
 Generatio ac tempus bipartita in celo & ter-
 ra, 11, 4.
 exemplum de Generante homine, 11, 14.
 Generationis & qualitatis mutatio vitari nō
 potest, 12, 7.
 Generatio, sensus est, mors autē obliuio, 12, 18.
 Generatione contemplatore effecti, 13, 10.
 qui Dei Generatione potitur, quid cognoscit,
 ibid.
 Generatio facientis, est ipsum efficiens, 14, 6.
 Generatio absque corruptione non constat,
 15, 8.
 Globi octo circa solem, 16, 13.
 a Globis Dæmones, a Dæmonibus homines
 dependent, ibid.
 Græca dictio ostentationem habet, 16, 3.
 Gloria & origo rerum omnium, 3, 1.

H

HAbenæ mundi currus quæ sint, 16, 6.
 homo Harmoniæ quid relinquat, 1,
 24.
 Hermes veretur Græcos traducturos sua scri-
 pta, 16, 1.
 Homicidæ & adulteri obiectio, 12, 7.
 Homo peccat, 1, 13, 14. Homo duplex, 1, 15.
 Homo genitus in animam & mentem, 1,
 17. Homo ex Deo constat nempe mente,
 12, 1. Homini sterilis mulctā, 2, 10. Ho-
 mo diuini corporis ornamentum, 4, 2. Ho-
 mo factus operum Dei contemplator, ibid.
 bonum in Homine, quod minus malū, 6, 3.
 Homini molestissimum malis egere, 6, 5.
 Homo tertium viuens Deum noscit, 8, 5.
 Homo sensu mundum, mente Deum con-
 cipit, ibid. non omnis Homo fruatur intel-
 ligentia, 9, 5. Hominum alius materialis,
 alius essentiæ cultor, ibid. Homo primus
 mortalium animarum animæ compos, 10,
 12. Homo malus tanquam mortalis, ibid.
 Homo, mundi soboles, 10, 14. Homo igne

nudatus, diuina operari nequit, 10, 18.
 Homo, animal diuinum, 10, 24. quātum
 Homo sit Dijs præstātor 10, 24, 25. Ho-
 mo terram non deserens sursum est, 10, 25.
 Homo terrenus, Deus mortalis est, ibid.
 Deus celestis, Homo immortalis, ibid. Ho-
 mo sine actione, animal esse desinit, 11, 12.
 ut Homo sine vita, sic Deus sine boni effe-
 ctu esse non potest, 11, 17. Homini colla-
 tio cum Deo, cognitioni Dei cōfert, 11, 20.
 Homo per seipsum immortalis, 12, 19.
 Homo Dei capax, & ipsi cōessentialis, ibi.
 solus homo uniuersum inculit orbē, 12, 20.
 Homo, sensu celum attingit, ibid. Homo,
 natura Deus, 13, 14. Homo, tabernaculū
 constans dici non potest, 15, 1. Homo, ve-
 rus non est, 15, 6. Homo, est imaginatio &
 supremum mēdaciū, 15, 7. Homo muta-
 tionum imaginis efficiet, 15, 9. Homo, puer,
 adolescens, vir, nec senex est, ibid.
 Humanitas quorundam diuinitati confinis,
 12, 1.

I

IDea omnes formas per corpora prodit, 11,
 16.
 qualis est incorporea I dea, 11, 17.
 Idææ, animatorum & inanimatorum sunt,
 16, 14.
 intelligibilem essentia, Identitas, 12, 14.
 Ignorantia, hominum perditio, 7, 1. animæ
 malitia, Ignoratio, 10, 8. Dei Ignoranti-
 a, mira absurditas, 14, 8.
 Imago Dei ad superna ducit, 4, 11.
 Imaginatio, factorum tantum est, 5, 1.
 Imago Dei, Aeuī, mundi & Solis, 11, 15.
 Immortales qui Dijs, & qui mortales, 12, 1.
 Impietas, animæ maximus cruciatus, 10, 20.
 Impius patrat ut patiatur, 12, 5.
 Impietas, maxima hominum in Deos prauit-
 as, 16, 8.
 sola Impietas iudicatio subditur, 16, 9.
 Incapacia veritatis sunt, quæ hic degunt,
 15, 5.
 Incomprehensus Deus magnitudine, loco,
 qualitate, figura, tempore, 12, 23.
 Incorporeum, super omne celer, potens & cir-
 cumscribi non posse, 11, 18. Incorporea, in
 corpore patibilia sunt, 12, 11. Incorporea,
 a mente mouentur, ibid. Incorporeum, sen-
 su non percipitur, 13, 6. Incorporeum, cor-
 pore exprimi non potest, 15, 10. corporea,
 sensibus relinquuntur, incorporea minime,
 15, 10. alia incorporea sunt I deæ, 16, 14.
 corpc-

corporeorum & Incorporeorum mutue re-
fractiones, ibid.
Inimicitie corporis in animam, 7, 2. Inimi-
citiæ sensiles in insensiles mutatae, 7, 3.
Intellectus solus inuisibilia scrutatur, 5, 2.
Intelligibile, per sensum intelligenti subia-
cet, 2, 1.
Intelligentia ab intellectu, quantum Deus
a diuinitate distat, 9, 1. Intelligentia, ser-
monis soror, ibid. sensus & Intelligentiæ
differentia, ibid. voluminum Mercurij
difficilis Intelligentia, 16, 1. quis Dei sen-
sus & intelligentia, 9, 9.
Intelligere, credere est: non credere non Intel-
ligere, 9, 10.
a Deo intelligibilis, ab hoc sensilis mundus
dependet, 16, 12.
Instrumenta mundi, necessitas, prouidentia
& natura, 12, 14.
Interitus hominis quando fit, 15, 11.
in Deum impia ingerunt qui ipsum non In-
uentur, 14, 8.
Iussa Deorum Dæmones exequuntur, 16, 8.
Iusti efficiuntur absente iniustitia, 13, 9.

L

L Adere neminem & Deum cognoscere,
pietatis agon, 10, 19.
Liberorum factura prestans & religio-
sum opus, 2, 10.
Liber corpore, passione liber est, 12, 11.
Lumen, amicitia contrariorum & dissimiliū,
11, 7. Lumen ante lumen, & mens a men-
te lucens, 15, 12. Lumen, receptaculum in-
telligibilis essentiæ solis, 16, 5.
Lux veritas, bonum, & vitia cæteras repulit
vindices, 13, 9.

M

M Agnes vt ferrum, speculatio attra-
hit, 4, 11.
Mala in facturis bona in solo Deo,
6, 2. Mala sunt passiones generationis co-
mites, 14, 7.
Malitia completa diuinitatem ignorare, 11,
21.
Malum maximum, bonum videtur homini-
bus, 6, 3. Malum quantum adiacet homi-
ni, 6, 5.
Materia vniuersalis concretio, 3, 1. Materia,
boni particeps, 6, 2. Materiam globosam

pater fecit, 8, 3. Materia confusa erat,
quando erat incorporea, ibid. confuso Ma-
teriæ circa terrena viuentia, 8, 4. Materiæ
generatio ab æuo pendet, 11, 4. Materia,
vna est, 12, 15. Materia seorsum a Deo, 12,
22. Materia materiæ habiunt operatur,
12, 23. vindices Materiæ qui sint, 13, 7.
Membra Dei & mundi quæ sint, 12, 21. a-
nima Dei Membrum, ibid.
Mendacij picturæ collatio, 15, 3. terrenorum
potissima pars Mendacium, 15, 2. qui
Mendacium non videt, veritatem videt,
15, 4. Mendacium abrogatur, 15, 8. Men-
dadium, veritatis opus, 15, 9. Mendacium
in humana effigie, 13, 5.
Mens cum verbo alteram mentem opificem
peperit, 1, 9. quibus adest Mens, 1, 22. a
quibus abest Mens, 1, 23. Mens certami-
nis merces est homini, 4, 3. Mens a Deo &
Dæmonibus semina concipit, 9, 5. Mens
caput, spheræ riuu mouetur, 10, 11. Mens
hominis, natura diuina, 10, 16. Mens di-
uinarum intelligentiarum acutissima, 10,
18. Mens cum igne impiam animam ver-
berat, 10, 21. Mens, animam piam ad no-
titiæ lumen dirigit, ibid. Mente nil potentius,
efficacius ac viuendi potentius, 10,
23. Mens animam deseruit iudicio, 10, 16.
Mens a corpore migras, ignem induit, 10,
8. Mentem nudam corpus materiale non
suscipit, 10, 17. Mens meditando, Deus
faciendo, cernitur, 11, 22. Mens est ex
Dei essentia, 12, 1. sola Mens Deum abso-
lute nouit, ibi. Mens in homine Deus est,
ibid. Mens in bruto est natura, 12, 2. Mens
benefica in animas hominum, ibid. Mens
in brutis cum singulorum natura conspirat,
ibid. Mens animabus hominum refragatur,
ibid. Mens periculis suorum instantibus ob-
sistit, 12, 3. Mens chirurgi instar molestia
animam afficit, ibid. Mens animæ refragans
bonum confert, ibid. in brutis Mens
non est benefica, 12, 6. Mens in hominibus
iram & cupidinem suffocat. ibid. Mentis
particeps nequitiam fugit, 12, 7. Mens ani-
ma Dei, 12, 8. Mens fato legi ac cæteris cun-
ctis imperat, 12, 9. quæritur an Mens in
animantibus sit passio, 12, 10. Mens & sermo
homini collata immortalitate paria, 12, 12.
quid Mente & verbo vt decet veteri euenit,
ibid. anima in corpore, mens in anima, &
verbum in Mente, 12, 13. lumen ante lumē
& Mens a mente lucens, 15, 12. extra Men-

INDEX

tem nō Deus angelus aut essentia, 15, 12.
 Mercurij Trismeg. progenitores, 10, 5. Mer-
 curius cupit Dei & uniuersi notitiam,
 11, 1. Mercurius menti indulgere mone-
 tur, 11, 13. Mercurius Aesculapij præ-
 ceptor, 16, 1.
 Mæror, pars malitiæ, 6, 1.
 Morte cur digni sunt, 13, 20. nihil obnoxium
 Mortis seu abolitioni, 8, 1. Mors est sensus
 priuatio, non corporum abrogatio, 8, 4.
 Mors, non abrogatio est, sed compositi dis-
 solutio, 11, 14. Mors, est tantum mutatio,
 11, 15. Mors est corruptio pro abolitione,
 12, 16. impropria Mortis acceptio perur-
 bat rei notitiam, ibid. Mortis causa cupi-
 do, 1, 18. cuncta libera a Morte vel aboli-
 tione, 12, 18. nihil in mundo Mortuum,
 12, 15. diuini & Mortalis separatio pul-
 chri speculationem obliuiscit, 15, 10. Mors
 terret vulgum facti ignorantia, 15, 11.
 Mors dissolutio festi corporis, ibid. Mors
 dissolutio ac sensus abrogatio, ibi. qui Dij
 immortales & qui Mortales, 12, 1.
 omnis Motus in stante & à stante mouetur, 2,
 4. Mouens omne, incorporeum: Motū vero
 corpus, 12, 11. Mouens & Motus patiuntur,
 ibid. vitæ efficacia, Motus, 12, 17. nil
 Motus expers in mundo, ibid. paritur ab-
 sque Motu, nihil, ibid.
 Mundus, nequitiæ plenitudo, 6, 4. Mundus
 secundus Deus & animal immortale, 8, 1.
 Mundus semper uiuens a Deo, 8, 2. pater
 Mundo qualitates uelut in anro inclusit,
 8, 3. Mundum immortalitate circuiuit, ib.
 nequitiæ locus, terra, non Mundus, 9, 4.
 Mundus, sensum & intelligentiam habet,
 9, 5. Mundus, instrumentum diuini nutus,
 9, 6. Mundus Dei filius, 9, 8. Mundi or-
 natus, ibid. Mundus ab amplectente se in-
 telligentia inspirat, ibid. Mundus & Sol
 pater cōmuniōne, 10, 2. Mundus aliquan-
 do genitus, 10, 10. Mundus semper existēs,
 ibid. Mundus, primum animal, 10, 12.
 Mundus, nec bonus, quia mobilis: nec ma-
 lus, quia immortalis, ibi. Mundus, semper
 fit ab æuo, 11, 3. Mundus, nunquam abro-
 gatur, ibid. Mundus, non omnes exponit
 formas, sed variat, 11, 16. uniuersus Mū-
 dus, immutabilis: partes eius mutabiles,
 12, 18. Deus pater opifex sol, et Mūdus in-
 strumentum, 16, 13. a Deo intelligibilis, ab
 hoc sensilis Mundus dependet, 16, 12.
 Mutatio, est generationis purgatio, 14, 7. ho-

mini mendacium confert Mutatio, 15, 6.
 quæ Mutantur, mentiuntur, 15, 9.

N

Nihil non cadit in sepulchri imaginem,
 11, 21. Nihil a se fit, 14, 2. & 14, 6.
 Nobis quedam a Deo dantur: quadā
 a nobis parantur, 4, 8.
 nos uerum Nescire, hoc uerum est, 15, 5.
 Nomenclatura trium quæ Deo ascribenda,
 14, 4.
 Noxia per Dei potentias tollenda, 13, 8.

O

Obluio nequitiæ animæ, 10, 15.
 Obscurus, ne calumniam a vulgo pa-
 tiatur, 13, 13.
 Officia Deorum, hominum, & Dæmonum,
 16, 8.
 Omne ad plenitudinem, non ad multitudinē,
 16, 4. Omnia unum, & unum Omnia exi-
 stit, 16, 3. Omnia Dei partes existunt, 16,
 13. Omnia mouentur in incorporeo Deo,
 2, 7. Omnia facta sunt ex his quæ sunt,
 & c. ibid. Omnia in Deo sunt, quomodo?
 9, 9. Omnia Dei plena, 11, 5. Omnia in
 Deo sunt, non tanquam in loco sita, 11,
 18. Omnia sub ipso & in ipso sunt, 15, 12.
 Omnium, Dominus, Pater & Deus, ibi.
 Operantis hominis collatio cum Deo, 11, 12.
 Operanti nihil malum ascribendum, 14, 7.
 Operator primum agnoscitur, 15, 9.
 Operationes mendaces a ueritate deduci, ibi.
 ut Deus sine fine, ita eius Operatio, 16,
 13.
 Operum argumentum ad factoris notitiam,
 12, 22.
 Opificis elucio ab Opere, 11, 8.
 Opus a Deo diuisum perijt, 11, 14.
 Oppositione & contrarietate omnia constan-
 tes, 10, 10.
 Orat ut Deum cognoscere possit, 5, 2.
 Orat Tat, 13, 21.
 Orandum per uerbum, ibid.
 Origo & gloria rerum omnium, 3, 1.
 Onium nusquam est, 11, 5.

P

PArere, non imperare, animæ est priuati-
 tas, 10, 8.
 Passiones mundi, vertigines & occulta-

tionem, 11, 15. Passio & actio idem sunt, 12, 11.
 Pater alius, alius filius, 13, 2.
 Patibilia sunt omnia, 12, 11. Patibilia à passione discrepantia, 12, 11.
 Græcorum Philosophia, dictionum fremittus, 16, 3.
 Pictoris & sculptoris collatio, 5, 7. Pictoris ad Deum collatio, 14, 8. Picturæ mendacij collatio, 15, 3.
 Pietas & cognitio via Dei sciscitandi, 6, 5. Pietatem proclamat Mercurius, 1, 25.
 Pomparum conferentia, 4, 7.
 argumentum a Potentia animæ ad Dei potentiam, 11, 20. Potentia a factis discrepat, 14, 4.
 Pulchrum est circa essentiam boni apparentis, 6, 4. bonum & Pulchrum oculis non subijciuntur, ibid.
 Pimandras, mens, Deus, 1, 2.

Q

Qualitates producit mundana latio, 9, 5. generationis & Qualitatis mutatio vitari non potest, 12, 7.

R

Adij Dei mundi, & hominis qui sunt, 10, 22.
 Rationem omnes non omnes mentem habent, 4, 3. Ratio decipit ac fallitur, non amor, 16, 12.
 Resolutio quo pergit & cursus hominis, 3, 4.
 Renascitur qui a mundo fit alienus, 13, 1.
 Renascentiæ matrix, sapientia, 13, 2. Renascentiæ semen verum bonum, ibid. Renascentiam seminans, Dei voluntas, ibi. Renascentia non edocetur, ibid. formatum elementare Renascentiam non videt, 13, 3. tactus & mensura a Renascentia aliena, 13, 4. quis Renascentiæ auctor, Dei filius, homo, 13, 5. sola mens Renascentiã intelligendi capax, 13, 7. nemo impotens Renascentiæ perquirendæ, ibid. Renascentia, corpus irimensum non imaginatur, 13, 13. Renascentia in silentio delitescit, 13, 16. Renascentiæ hymnus, 13, 17, 18, 19. Renascentiæ silentium imperat, 13, 21. vindicum abrogatio Renascentiam constituit, 13, 8.

Servari neminem posse ante Renascentiam, 13, 10.
 Scientia, Dei donum, 10, 10.
 Scaturiginis aquarum & ignis collatio, 16, 4.
 Sculptoris & pictoris collatio, 5, 7.
 Semina Dei que: & Dæmonis, que, 9, 3, 4.
 Sensus in sua munera redituri, 1, 24. Semper-viventis ab æterno discrepantia, 8, 2.
 Sensus & intelligentiæ differentia, 9, 1.
 Sensus & intelligentia in homine connexa, 9, 2. quis Dei sensus & intelligentia, 9, 9. cognitio a Sensu discrepantia, 10, 9. a Deo intelligibilis, ab hoc Sensu mundus dependet, 16, 12.
 Septem homines homini emixa est natura, 1, 16.
 Sequetes Deum, vulgo desipere videtur, 9, 4.
 Sermo & mens homini collata immortalitate paria, 12, 12. Sermonem non interpretandum orat, 16, 2.
 Sexuum animantium distinctio, 1, 18.
 Siderum distinctio, 3, 2.
 Silet, ne calumniator habeatur, 13, 21.
 Simile per Similia noscitur, 11, 20. Similia sibi Deus omnia efficit, 9, 5.
 Situs Dei, Mentis, animæ & materiæ, 11, 4. que in loco Sita sunt, motu carent, 11, 18. alius est Situs in imaginatione corporea, 11, 18.
 Mundus & Sol, pater communione, 10, 2. Sol a boni voluntate adigitur, ibid. Sole occubente ad Austrum orat, 13, 16. Sole redeunte ad Subolanum orat, ibi. Sol tanquam immutabilis verus, 15, 7. Solis veritatem adorat, ibid. Sol opifex post primum & unum, ibid. vnus ac Solus prima veritas, 15, 8. Sol essentiam demittit & materiam atollit, 16, 5. Sol lumen omnib. largitur, ibi. Solis efficaciam ad infimum usque penetrant, ibi. Solis intelligibilis essentia, ibi. Solis speculatio cõijcientis nõ est, 16, 6. Sol superiorem orbem illustrat, ibid. Sol mundum corona cingit, ibi. Sol aurigæ instar mundum alligat & firmat, ibi. Solis actiones variæ, 16, 7. & 9. Sol, cochleæ more animalia transformat, 16, 7. circa Solem genitorum copia, 16, 6. Soli applicatur dæmonum chori, 16, 9.
 Speculari mundum iubet ad operum Dei cognitionem, 11, 16. Speculari Deum per ea que facta sunt, 12, 21.

Spectaculum non fictum in Mercurio genitum, 13, 3.
Somnians quodammodo citra Somnum ex se exit, 13, 4.
Speculatio coloni feminantis, 14, 9. *Speculatio attrahit ut magnes ferrum,* 4, 11.
Sphæra, caput denotat, 10, 11. *septem Sphærae non dicuntur moueri,* 2, 2.
Spiritus corporibus qualitates porrigit, 9, 7.
Spiritus animal regit, 10, 17.
Suidas de hoc nomine Trismegistus, 15, 12.

T

T*abernaculū ex circulo animalium latore,* 13, 11. *purgatus Tabernaculi solutionem properat,* 13, 15.
Temperantia intemperantiam depulsi, 13, 9.
Tempus ac generatio bipartita in celo & terra, 11, 4.
Terra nō mundus, nequitiae locus, 9, 4. *Terra mobilis & quiescēs,* 12, 17. *Terra, materiae promptuarium,* 16, 4. *Terræ suppeditatio & acceptio,* ibid.
Terrena veritatis simulachra nō veritas sunt 15, 2. *Terrena vera imaginationes ac opinioniones sunt,* 15, 5.
in Trinitate vnā esse deitatem, 15.
Suida teste Trismegistus ante Pharaonem sloruit, 15, 12.

V

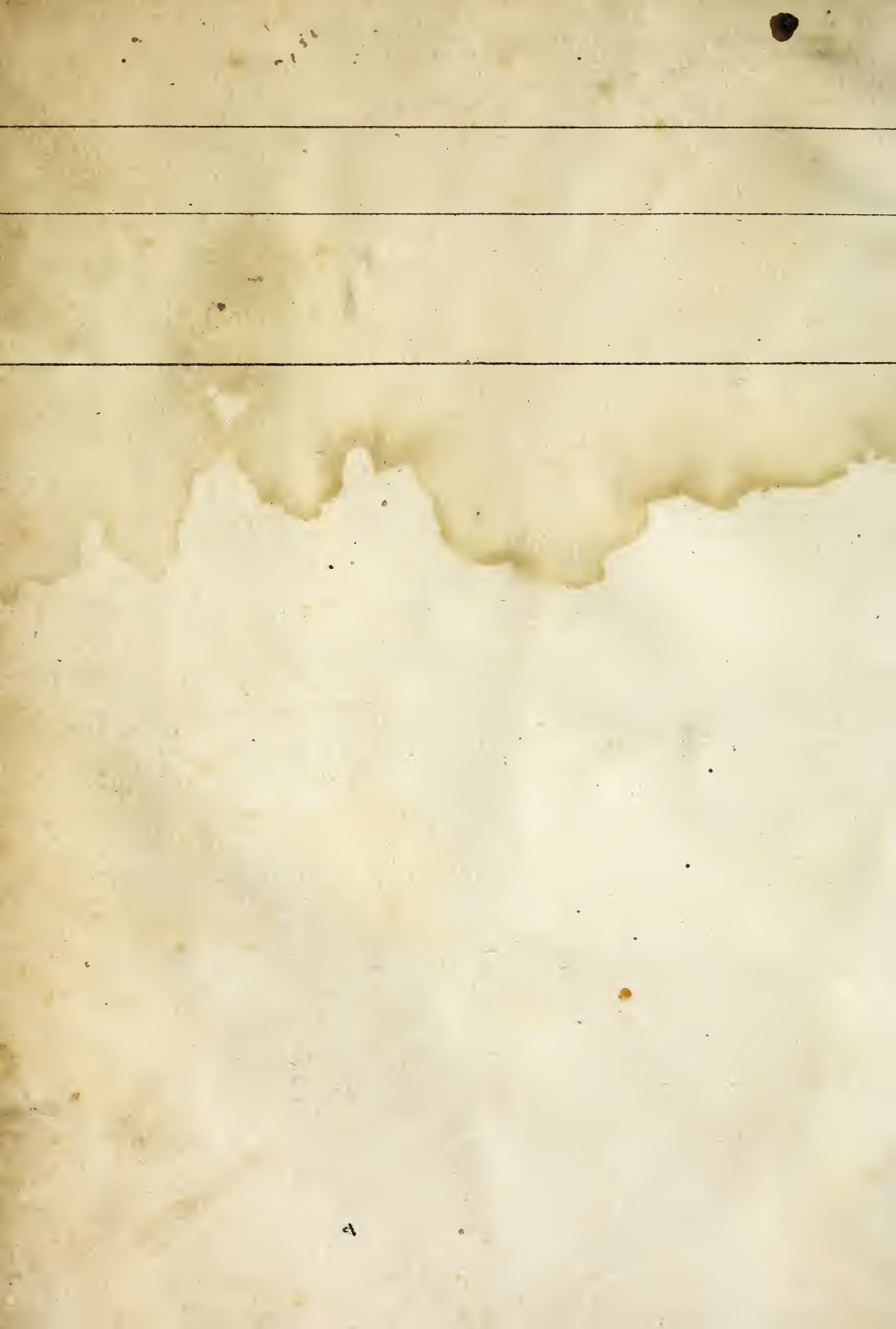
V*erbum sanctum naturæ superstat,* 1, 5.
Verbū ex mente lucens Dei filius, 1, 6.
Verbum menti coessentialē, 1, 10. *Verbis & auditui qui incumbit, umbram impugnat,* 10, 9. *Verbum vim enuntiandi habet* 12, 12. *Verbum hominibus commune,* 12, 13. *quid mente & Verbo, ut de-*

cet, uenti euenit, 12, 12. *anima in corpore mens in anima, & Verbum in mente,* 12, 13. *Verbum mentis imago,* 12, 14. *Verbiū absolutū facundum opifex & filius,* 15, 12. *Verbum, aqua fecunda concepit hominem,* 15, 12.
Veritas, bonum, vita & lux ceteras repulsi vindices, 13, 9. *Veritas est quod esse potest & iustum est,* 15, 1. *Veritas nec uidetur nec dicitur at intelligitur,* 15, 2. *Veritatis imitatio ē sublimi influxum habet,* 15, 3. *qui mendacium non uidet, Veritatem uidet,* 15, 4. *Veritas in terra non est,* 15, 4, 5. *ali quos de Veritate intelligere factum est,* 15, 4. *Veritatis descriptio,* 15, 5.
Verum quid, 13, 6. *Verum est quod permanet & iustum est,* 15, 7.
Via Dei sciendi, pietas & cognitio, 6, 5.
Vita est mentis & animæ copula, 11, 14. *in Vitam rursus euadimus,* 12, 21. *ubi Vita, ibi anima: ubi anima ibi mens,* 12, 2.
Vnitas, principium est, 4, 10. *Vnitas uumerum generat ac solutum recipit,* 12, 15. *spiritus Vnitas mentium,* 15, 12.
Vniuersa sunt quatuor, & Deus ac generatio, 14, 9. *diuinus ordo quo dispensatur vniuersum,* 11, 2. *quid origo, essentia, & materia Vniuersi,* 11, 3. *omnia Vniuersi animæ plena,* 11, 8. *quæ in Vniuerso omnia facta sunt,* 11, 8.
Vnus circa dubium omnia efficit, 11, 11. *ut Vnus homo, ita vnum verbum,* 12, 13. *Vnus solus omnia sapiens,* 14, 3. *Vnus ac solus prima veritas,* 15, 8. *Vnum omnia esse decet,* 16, 14.
Vox brutorū singulis generib. propria, 12, 13.

FINIS.

EXCVDEBAT SIMON MILLANGIVS BVRDEGALEN-
 SIVM TYPOGRAPHVS BVRDEGALAE ANNO
 SALVTIS HVMANAE 1574.

~~XLVIII: 41:~~

6.
XXI. E

~~XLVIII F 36~~

74

